

Raftul
Denisei

Martin Suter

Small World roman

Acum un film de succes
cu Gérard Depardieu în rolul principal

HUMANITAS
fiction

BIBLIOTECA
ALEPH

Konrad Lang, sexagenarul distrat tolerat în somptuoasa vilă a familiei Koch, din înalta burghezie elvețiană, părea o ființă inofensivă. Dar clanul își vede dintr-odată primejduite reputația și averea de iminentă revelare a unui secret tenebros. Amenințarea vine – paradoxal – din partea lui Konrad, bolnav de Alzheimer, căruia maladia, pe măsură ce avansează implacabil, îi estompează din memorie lucrurile din realitatea recentă (lumea lui imediată se îngustează, ajunge tot mai mică – de aici și titlul romanului). Corolarul acestui fenomen tragic este că el își amintește tot mai amănunțit secvențe din îndepărtata copilărie. Devenind, astfel, un martor periculos...

**Raftul
Denisei**

Colecție coordonată de
DENISA COMĂNESCU

Redactor
IOANA VÎLCU

Coperta
ANGELA ROTARU

MARTIN SUTER
SMALL WORLD

Copyright © 1997 by Diogenes Verlag AG Zürich

All rights reserved.

© of the translation S. Fischer Foundation by order of Traduki

© HUMANITAS FICTION, 2012, pentru prezenta versiune românească

EDITURA HUMANITAS FICTION

Piața Presei Libere 1, 013701 București, România

tel. 021 408 83 50, fax 021 408 83 51

www.humanitas.ro

Comenzi online: www.libhumanitas.ro

Comenzi prin e-mail: vanzari@libhumanitas.ro

Comenzi telefonice: 021 311 23 30 / 0372 189 509

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României

SUTER, MARTIN

Small World / Martin Suter; trad.: Herta Spuhn. –

București: Humanitas Fiction, 2012

ISBN 978-973-689-452-7

I. Spuhn, Herta (trad.)

821.112.2-31=135.1

traduki^T

Această carte a apărut cu sprijinul oferit de TRADUKI, o rețea pentru promovarea literaturii din care fac parte: Ministerul Federal al Afacerilor Europene și Internaționale din Republica Austria, Ministerul Afacerilor Externe din Republica Federală Germania, fundația culturală Pro Helvetia din Elveția, KulturKontakt Austria, Institutul Goethe, Agenția Slovenă de Carte JAK, Ministerul Culturii din Republica Croația și Fundația S. Fischer.

MARTIN SUTER

Small World

Traducere din germană și note de
HERTA SPUHN

HUMANITAS
fiction

Tatălui meu

Când reveni, Konrad Lang găsi totul în flăcări; totul – în afara lemnului din cămin.

Locuia în așa-numita Vilă Koch, în orașul Corfu, la vreo patruzeci de kilometri nord de Kerkyra. Vila era de fapt un complex întortocheat, compus din camere, grădini, terase și piscine care coborau în cascade spre un golf nisipos. Mica lui plajă nu era accesibilă decât dinspre mare sau cu ajutorul unui soi de funicular, traversând toate nivelurile așezării.

De fapt, Konrad Lang nu locuia în vilă, ci în căsuța portului, o clădire-anexă cu ziduri umede și reci, aflată în umbra păduricii de pini care străjuia aleea de la intrare. Konrad Lang nu era un oaspete al vilei, ci ceva în genul unui administrator al ei. Beneficiind de masă, casă și de o anumită sumă fixă, avea datoria ca vila să fie oricând pregătită pentru membrii familiei și pentru musafiri. Mai avea obligația să plătească salariile angajaților și retribuițiile meseriașilor ocupați permanent cu lucrările de întreținere. Atmosfera sărată și umedă nu-i pria clădirii.

De cultivarea pomilor fructiferi – câțiva măslini, migdali, smochini și portocali – precum și de o mică turmă de oi se îngrijea arendașul.

În timpul lunilor de iarnă, furtunoase, ploioase și destul de friguroase, Konrad nu avea practic nimic de făcut decât să meargă o dată pe zi la Kassiopi, pentru a se întâlni cu niște tovarăși de suferință, care-și petreceau și ei iarna pe insulă: un bătrân anticar englez, o nemțoaică, proprietara unui butic cu lucruri demodate,

un pictor vârstnic din Austria și un cuplu din vestul Elveției, care avea la rândul său grijă de o vilă. Stăteau la palavre într-unul dintre puținele localuri deschise și în afara sezonului și beau câte ceva, de obicei prea mult.

În restul timpului, nu făcea decât să se apere de frigul umed care-l pătrundea până la oase. Vila Koch, asemenea multor case de vacanță din Corfu, nu fusese concepută pentru iarnă. Căsuța portarului nu dispunea nici măcar de un cămin, ci doar de două calorifere electrice, pe care însă nu-i era permis să le pună în priză concomitent. Altfel, se ardea siguranța.

În consecință, se adăpostea în zilele și uneori și în nopțile din cale-afară de friguroase în livingul de la parterul destinat musafirilor. Era în largul său acolo, fiindcă în spatele șirului amplu de ferestre se simțea precum căpitanul unui vapor de lux: privirea îi cobora spre o piscină de un albastru-turcoaz, iar în dreptul ochilor se întindea nepăsătoare marea. În plus, avea parte de confortul unui cămin care funcționa cum trebuie și de avantajul unui telefon. Căsuța portarului fusese inițial destinată personalului de serviciu al aripilor menite musafirilor, astfel încât apelurile telefonice puteau fi transferate aici: Konrad își putea imagina că se află în spațiul care i se cuvenea de drept. De fapt, conform indicațiilor Elvirei Senn, accesul în încăperile vilei îi era interzis.

Se întâmplase în februarie. Un vânt aprig de la răsărit scărmanase toată după-amiaza palmierii și acoperise soarele cu petice de nori cenușii. Konrad hotărî să se refugieze în livingul de jos și să asculte câteva discuri cu concerte pentru pian. Așeză niște lemne și o canistră de benzină în funicular și coborî.

De benzină avea nevoie pentru a aprinde focul. Comandase cu două săptămâni în urmă o încărcătură de lemn de migdal, care dădea multă căldură și ardea timp îndelungat atunci când era uscat. Dar lemnul ce i se livrase era umed. Nu exista altă metodă de a face focul: nu era prea elegant, dar era foarte eficient. Konrad mai procedase în felul acesta de zeci de ori.

Stivui în cămin câțiva butuci, turnă benzină deasupra lor și aprinse un chibrit. Apoi urcă iar cu funicularul, ca să-și aducă

din bucătărioara lui două sticle de vin, una de uzo umplută pe jumătate, măslina, pâine și brânză.

La întoarcere îi ieși în cale arendașul, care voia să-i semnaleze o porțiune în zid unde salpetrul atacase tencuiala.

Când coborî din nou cu funicularul, simți miros de fum. Își spuse că de vină era vântul care sufla dintr-un unghi neobișnuit dinspre mare în cămin, și nu-și făcu griji.

Dar când cabina se opri la parterul vilei, flăcările deja cuprinseseră totul, în afara lemnurilor din cămin. Era un ghinion, sau mai degrabă un nenoroc, cum ți se întâmplă când ești cu gândul în altă parte: stivuiseră butucii în cămin, însă apoi dăduse foc grămezii de lângă el. În absența lui, vâlvătaia se abătuse asupra grupului indonezian de statuete din lemn de *rattan*¹ și de acolo trecuse asupra *ikat*²-urilor de pe pereți.

Poate că incendiul s-ar mai fi putut domoli dacă, exact în clipa când Konrad Lang se pregătea să iasă din cabină, n-ar fi explodat canistra de benzină lăsată deschisă. Konrad făcu unicul gest rezonabil: apăsă pe butonul cel mai de sus.

În timp ce cabina urca încet, se umplea rapid de un fum înecăcios. Între nivelul al doilea și cel superior, cabina se smuci, se zgudui de câteva ori și apoi se opri.

Konrad își acoperi gura cu puloverul său și văzu cum fumul se făcea iute tot mai negru și de nepătruns. Cuprins de panică, umblă stângaci la ușa cabinei, izbuti cumva s-o deschidă, își ținu respirația și se cățără anevoie pe treptele paralele cu traseul funicularului. După numai câțiva metri atinse nivelul superior și se salvă; tușind și gâfâind, ajunsese la aer curat.

Vila Koch din Corfu fusese reamenajată și remobilată integral, cu scurt timp înainte de incendiu, de o arhitectă de interior olandeză. Așa că era ticsită de antichități din Indonezia și Maroc, de textile de aceeași origine și de alte kitsch-uri etnografice. Toată îngrămădeala aia ardea ca iasca.

1 *Rattan* – soi de palmier.

2 *Ikat* – cuvântul indonezian, cu sensul inițial de „a țese”, denumește aici un tip de stofă țesută manual, cu un complicat model decorativ.

Vântul împinse flăcările prin cabina funicularului în camerele de zi ale tuturor etajelor și de acolo în dormitoare și dependințe.

Când sosi mașina pompierilor, focul abandonase de-acum vila și vijelia îl gonia peste palmieri și ramurile de bougainvillea înspre pădurea de pini. Pompierii se mărginiră să împiedice extinderea flăcărilor asupra pinilor și a măslinilor din preajmă. Plouase prea puțin pentru acest anotimp.

Konrad se piti cu o sticlă de uzo în căsuța portarului. Abia când pinul regal din fața ferestrei sale explodează, încercuit de un mănunchi de vâpăi, ieși clătînându-se și privi de la distanță cum focul nimicea căsuța cea albă cu tot avutul său.

După două zile își făcu apariția Schöller. Se lăsă condus de Apostolos Ioannis, directorul filialei grecești a concernului Koch, pe la locul incendiului și scormoni ici și colo cu vârful pantofului prin molozul carbonizat. Renunță curând la carnetul de notițe. Vila fusese distrusă în întregime.

Schöller era asistentul personal al Elvirei Senn. Un bărbat subțiratic, meticulos, de vreo cincizeci și cinci de ani. Nu ocupa nici o funcție oficială în întreprindere, zadarnic i-ai fi căutat numele în registrul comercial, dar întruchipa brațul prelungit al Elvirei, și ca atare era temut până și de cei de la vârful concernului.

Konrad Lang se obișnuise să-și disimuleze frica de Schöller, tratându-l cu condescendența celui de origine mai nobilă. Deși Schöller era cel care-i transmitea indicațiile, Konrad reușea să mimeze că are cunoștință de ele ca și cum ar fi rezultatul unor precedente consultații confidențiale cu Elvira. Chiar dacă Schöller știa cu certitudine că toate contactele dintre doamna Senn și Konrad Lang se stabileau strict prin intermediul lui, îi lua în nume de rău arogantului bătrân faptul că *la grande dame* a finanțelor elvețiene nu contenea să tragă sforile în favoarea lui, că-l plasase mereu, de-a lungul întregii sale vieți, undeva în bogat ramificatul ei imperiu și-l recomandase cercului ei internațional de cunoștințe ca însoțitor, administrator ori servitor bun la toate. Numai pentru că acesta își petrecuse câțiva ani din

tinerețe în compania fiului ei vitreg, Thomas Koch, Elvira se simțea obligată să-i garanteze, într-un fel sau altul, o anumită siguranță a existenței, dar să-l țină, ce-i drept, la distanță.

Lang constituia una dintre îndatoririle cele mai incomode din caietul său de sarcini. Schöller nutrea speranța că incendiul îi va oferi un motiv suficient pentru a rupe, o dată pentru totdeauna, această relație împovăraătoare.

Ore în șir, Konrad Lang încremenise în bătaia luminii flăcărilor și în mijlocul agitației echipelor de pompieri. Se mișca un pic numai când simțea nevoia unei înghițituri din sticlă, ori când își băga capul între umeri, pentru că avionul pompierilor, vâjâind la mică înălțime deasupra pinilor, descărca un nou suvoi de apă. La un moment dat sosi arendașul, însoțit de doi bărbați care doreau să-l chestioneze în privința incidentului. Când își dădură seama că Lang nu era în stare să răspundă la întrebări, îl duseră la Kassiopi, unde-și petrecu noaptea într-o celulă a poliției.

La interogatoriul din dimineața următoare, afirmă că nu-și poate explica din ce pricină izbucnise focul. Nici măcar nu mințea.

Amintirile despre ceea ce provocase incendiul nu-i reveniră decât în cursul zilei – și doar treptat, pe bucăți. Dar deja refuzase cu indignare să-și asume orice vină și menținu această depoziție cu disperare. Poate că l-ar fi crezut în cele din urmă, dacă arendașul nu ar fi declarat că-l întâlnise pe Lang în după-masa precedentă, în drum spre parterul destinat musafirilor, cu o canistră de benzină în mână.

În consecință, Lang fu transportat, până la elucidarea suspiciunii de incendiere premeditată, la sediul principal al poliției din Kerkira. Încă se mai afla acolo în timp ce Schöller, în camera sa de la Corfu Hilton International, făcea un duș pentru a se curăța de funingine, apoi se schimba de haine și-și lua o băutură tonică din minibar.

O oră mai târziu, Konrad Lang era scos din celulă și condus în biroul neprietenos unde-l aștepta asistentul Elvirei în

compania unui funcționar; petrecuse peste cincizeci de ore în arestul poliției și-și pierduse cu desăvârșire aroganța. Ținând în orice situație să fie corect îmbrăcat și bărbierit cu grijă, apărea acum într-o pereche de pantaloni de catifea reiată, pătată de funingine, în pantofi plini de noroi, într-o cămașă murdară cu o cravată boțită și în puloverul de cașmir cândva galben, folosit ca să nu-l sufocă fumul. Mustața lui, tunsă scurt, abia se mai deosebea de tuleiele de barbă, părul cărunt îi cădea în șuvițe dezordonate pe frunte, iar pungile de sub ochi arătau mai întunecate și mai mari ca altădată. Era confuz și mâinile-i tremurau, ceea ce nu se datora numai stării de șoc, ci și bruștei privări de alcool. Lang nu trecuse cu mult de șaiszeci și trei de ani, dar în după-masa aceea arăta de șaptezeci și cinci. Schöller ignoră mâna pe care i-o întinse.

Konrad se așează și așteaptă ca Schöller să spună ceva. Dar Schöller nu spunea nimic. Își clătina doar capul, a muștrare. Iar când Lang ridică din umeri, cu un aer neajutorat, continuă să și-l clatine.

— Și-acum ce-o să fie? întrebă Konrad, în cele din urmă. Schöller tot își mai mișca muștrător capul, tăcând.

— Lemnul de migdal. Nu arde când e umed. A fost un accident, murmură Lang.

Schöller își încrucișă brațele într-o atitudine expectativă.

— Nu aveți idee cât de frig poate să se facă aici iarna, zise Konrad.

Schöller se uita pe fereastră. Se vedea amurgul unei zile superbe.

— Nu e o zi normală pentru anotimpul ăsta, zise Konrad. Schöller dădu din cap.

Lang se adresează funcționarului, care știa un pic de engleză.

— Spuneți-i și dumneavoastră că o zi ca asta e cu totul neobișnuită în acest anotimp.

Funcționarul dădu din umeri. Schöller se uită la ceas.

— Spuneți-le ăstora că nu sunt un incendiator. Altfel o să mă țină aici.

Schöller se ridică.

— Spuneți-le că sunt un vechi prieten de-al casei.

Schöller privi de sus în jos la Konrad Lang și își clătină încă o dată capul.

— I-ați explicat Elvirei că a fost un accident?

— O voi informa mâine pe doamna Senn.

Schöller se îndreaptă spre ușă.

— Ce o să-i spuneți?

— O să-i recomand să facă un denunț.

— ...un accident, bâigui Konrad Lang din nou, pe când Schöller părăsea încăperea.

A doua zi, Schöller luă singurul avion care decola în afara sezonului de pe aeroportul Ioannis Kapodistrias spre Atena. Găsi o legătură acceptabilă și ajunse după-amiaza târziu în biroul Elvirei Senn din Casa Stöckli. Așa numeau cei din familia Koch bungalow-ul din sticlă, fier și beton – construcția pe care Elvira o comandase unui eminent arhitect spaniol ca să aibă unde să se retragă la bătrânețe – situat în parcul Vilei Rododendron. Parcul cuprindea vreo nouăsprezece mii de metri pătrați de teren coborând în pantă lină: cărările întortocheate șerpuiau pe lângă nenumărate specii de rododendron și azalee și pe lângă mulțimea de copaci bătrâni. Biroul era, asemenea tuturor încăperilor casei, orientat spre sud-est și oferea o vedere superbă asupra lacului și a șirului de dealuri de pe malul opus, privirile ajungând în zilele senine chiar până la crestele Alpilor.

Elvira Senn fusese angajată la nouăsprezece ani ca bonă de Wilhelm Koch, fondatorul întreprinderii care-i purta numele. Era văduv; soția îi murise la scurtă vreme după nașterea unicului lor copil. Elvira se măritase curând cu Koch și se recăsătorise, la doi ani după moartea lui timpurie – de astă dată cu directorul executiv al firmei Koch, Edgar Senn. Acesta fusese un om capabil: în vremea războiului făcuse întreprinderea – o fabrică de mașini nu tocmai inovatoare, dar solidă – să înflorească. Producea piese de schimb (altfel nelivrabile) pentru automobile, motoare și mașini germane, engleze, franceze și americane.

După război se folosisese de experiența acumulată, fabricând multe din aceste produse în regim de licență. Câștigurile din perioada „miracolului economic“ le investise în stil mare în imobile; reușind să le vândă la timp, își procurase mijloacele materiale pentru finanțarea unor ample diversificări. Așa depășise concernul Koch recesiunea. Nu cu totul fără daune, dar în esență cu bine.

Se zvonise dintotdeauna că mâna lui iscusită era ghidată de aceea și mai pricepută a soției sale. Când Edgar Senn muri în 1965, la șaizeci de ani, în urma unui infarct, iar întreprinderea continuă să prospere, multă lume își găsi confirmată presupunerea. Azi, Întreprinderile Koch reprezentau un concern bine echilibrat – producând în parte mașini, în parte textile, ceva electronică, câteva produse chimice, puțină energie. Până și ceva tehnică ecologică.

În urmă cu un deceniu, când Elvira afirmase că a venit momentul să cedeze locul celor mai tineri, se mutase în Casa Stöckli. Dar frâiele conducerii, pe care – cum declarase presei – le încredințase fiului ei vitreg, Thomas, ajuns între timp la cincizeci și trei de ani, le mai stăpânea de fapt și acum cu mână fermă. Nu mai era membra consiliului administrativ, dar deciziile ședințelor care aveau loc cu regularitate la ea, în Casa Stöckli, erau mai cuprinzătoare și mai angajante decât tot ce se dezbătea în acel consiliu. Dorea să mențină lucrurile în acest stadiu, până când fiul lui Thomas, Urs, avea să fie pregătit să-i preia rolul. Avea de gând să treacă, discret, peste Thomas, din motive ce țineau de caracterul acestuia.

Primi vestea despre dezastrul din Corfu cu o detașare previzibilă. Fusese acolo o singură dată în viața ei – în urmă cu peste douăzeci de ani.

— Cum aș fi privită dacă l-aș băga în pușcărie?

— Nu l-ați băga dumneavoastră în pușcărie. Fapta lui este de competența justiției. În Grecia incendierea este un delict penal recunoscut, replică Schöller.

— Konrad Lang nu este un incendiator. Doar a îmbătrânit un pic.

— Dacă doriți ca evenimentul să fie clasificat ca incendiere din neglijență, trebuie să depunem mărturie în favoarea lui.

— Și ce se întâmplă cu el atunci?

— Este condamnat să plătească o despăgubire. Dacă ar putea s-o plătească, n-ar mai merge la închisoare.

— Nu e cazul să vă întreb cum ați proceda în locul meu.

— Nu.

Elvira stătu pe gânduri. Îi surâdea ideea să-l știe pe Konrad Lang aflat sub o pază sigură, la o depărtare de o mie cinci sute de kilometri mai spre sud.

— Cum sunt închisorile grecești?

— Cu câteva drahme te poți descurca acolo relativ suportabil, după cum mi-a spus Ioannis.

Elvira Senn surâse. Era o femeie bătrână, dar nu-și arăta vârsta. De-a lungul întregii ei vieți investise mult timp, energie și bani cu scopul de-a nu îmbătrâni. Începuse cu mici corecturi estetice, în special ale feței, întreprinse la intervale regulate de când abia trecuse de patruzeci de ani. Ce-i drept, dobândise inițial un aer de conservare pretimpurie, dar acum împlinise șaptezeci și opt de ani și nu-i dădea în zilele ei bune nici șazeci. Nu-și datora înfățișarea numai banilor și chirurgiei; și Mama Natură îi fusese de ajutor. Avea un obraz rotund ca de păpușă și nu fusese nevoită, asemenea altor femei, să aleagă la un moment dat între față și siluetă. Își putea permite să rămână zveltă. Era sănătoasă, în afara unui diabet (un „diabet de bătrânețe“, cum îl numise fără galanterie medicul ei), din pricina căruia era obligată de câțiva ani să-și injecteze, de două ori pe zi, dintr-un fel de stilou, insulină retard. Își respecta cu strictețe dieta prescrisă, înota zilnic, făcea masaj și drenaje limfatice, petrecea de două ori pe an câte trei săptămâni într-o clinică din Ischia și încerca să nu se enerveze, ceea ce nu-i venea întotdeauna ușor.

Schöller nu se lăsa abătut de la subiect.

— Efectiv nimeni nu v-ar putea face nici un reproș, știind câte ați făcut pentru el. După această întâmplare nu veți mai

putea să-l plasați nicăieri. Sau v-ați asuma și acum răspunderea pentru persoana lui?

— Se va spune că eu am pus să fie închis.

— Dimpotrivă. Veți fi deosebit de apreciată că nu-i intentați un proces pentru recuperarea daunelor. Nimeni nu se va aștepta să scutiți de închisoare un ins care v-a incendiat o vilă valorând cinci milioane.

— Cinci milioane?

— Valoarea asigurării este de aproximativ patru.

— Cât ne-a costat pe noi?

— Cam două milioane. Plus aproximativ încă un milion și jumătate, investit anul trecut de domnul Koch.

— Investit în arhitectura de interior olandeză?

Schöller aprobă din cap.

— Așa de convenabil nu mai scăpăm niciodată de Lang.

— Ce ar urma să fac?

— Asta-i partea cea mai frumoasă: nimic.

— Atunci așa am să fac.

Elvira își luă ochelarii de citit și se îndreptă spre o hârtie așezată în fața ei pe un pupitru. Schöller se ridică.

— Iar lui Thomas, spuse ea fără să-și ridice ochii de pe hârtie, lui Thomas nu-i nevoie să i se atragă atenția asupra acestui aspect al poveștii.

— Domnul Koch nu va afla nimic de la mine.

Până ca Schöller să apuce să iasă din cameră, cineva bătuse la ușă și numaidecât își făcuse apariția chiar Thomas Koch.

— Koni a incendiat vila din Corfu. A distrus-o.

Thomas nu observă schimbul de priviri dintre Elvira și Schöller.

— Trix van Dijk tocmai a sunat. Vila arată ca și cum ar fi fost victima unui bombardament.

Rânji.

— A fost acolo cu o echipă de la revista *The World of Interiors*. Au vrut să scrie un reportaj care să apară pe prima pagină, să-i facă multă publicitate. Dar la Corfu nu mai există nici un fel

de *interiors*. Trix spunea că-l omoară pe Koni. După intonație, o cred în stare.

Thomas Koch avea țeasta pleșuvă, în afara unei cununi de păr negru, care, când o rază de soare răzbătu pentru o clipă în încăperea printr-o spărtură în nori, fu luminată puțin cam nefiresc. Fața lui părea prea mică pentru capul lui masiv, chiar când rânjea atât de tare ca în clipa asta.

— Eu cred, Schöller, că trebuie să faceți ordine la Corfu. Rezolvați formalitățile și scăpați-mă, pentru Dumnezeu, de cucoana van Dijk.

Koch se îndreptă spre ușă.

— Și scoateți-l pe Koni din închisoare. Explicați-le ăloră că nu e un incendiator, ci numai un bețiv.

Când Thomas Koch închise ușa după sine, îl mai auziră chicotind: „*The World of Interiors!*“

Trei săptămâni mai târziu, Konrad Lang și Schöller avură o nouă întâlnire. Apostolos Ioannis plătise o cauțiune în numele sediului principal al concernului – cel din Elveția – și îi dădu lui Lang acte provizorii, strictul necesar de îmbrăcăminte, o modestă sumă de bani de buzunar, precum și bilete de vapor și de tren la clasa a doua.

Pe o mare agitată, Konrad călătorise opt ore cu bacul până la Brindisi și se învârtise prin gara de-acolo alte trei ore. Când ajunsese în ziua următoare – punctual, la cinci și un sfert – la locul de întâlnire indicat de Ioannis, se lăsa deja întunericul.

La Tannenstraße 134 – strada Brazilor – se afla un bloc de locuințe pe o arteră foarte circulată, fără nici un brad. Era situată într-un cartier muncitoresc al orașului. Konrad Lang se opri pentru câteva clipe, indecis, în fața intrării. Pe biletul cu adresa nu era menționat nici un etaj. Studie tăblițele cu numele locatarilor. Erau toate negre și prinse ordonat într-un raster de aluminiu. Lângă o sonerie pentru etajul al treilea era gravat numele Konrad Lang. Apăsă pe buton. La scurt timp ușa se deschise zuruind. Mai sus cu trei caturi îl aștepta Schöller.

— Bun venit acasă! rânji.

Călătoria lui Lang durase în total treizeci și trei de ore. Arăta aproape la fel de ponosit ca la întâlnirea lor precedentă din sediul central al poliției din Kerkyra.

Schöller îl conduse prin cele două camere ale micii locuințe. Era dotată cu mobilă simplă, dar adecvată, în dulapurile și în sertarele din bucătărie se găseau vase și tacâmuri de primă necesitate. Existau câteva tigăi și câteva alimente de bază. În dulapul din dormitor fuseseră așezate așternuturi și prosoape, în camera de zi se afla un televizor. Totul era nou, dușumelele erau acoperite cu mochete, și camerele – proaspăt zugrăvite. „Seamănă cu o locuință de vacanță care nu a fost niciodată folosită“, gândi Lang. „Dacă n-ar fi hurelul tramvaielor și claxoanele automobilelor.“ Se așează pe fotoliul extensibil din fața televizorului.

— Iată care este înțelegerea, zise Schöller, luând loc pe micul divan de lângă televizor și punând o hârtie pe măsuta de cafea. Doamna Senn plătește locuința. Dacă doriți să completați mobilierul, puteți să alcătuiți o listă cu ce aveți nevoie. Sunt împuternicit să vă sprijin în limita unui buget rezonabil. Au fost preluate asigurările medicale – pentru o policlinică și un dentist. De asemenea veți dispune de îmbrăcăminte. O colaboratoare de-a mea o să vină mâine să vă ia și o să vă ajute să vă refaceți garderoba. Sfaturile ei vor fi în primul rând de natură financiară. Suma de care dispune este mică.

Schöller întoarse hârtia cu notițe pe partea cealaltă.

— Peste drum se află așa-numita cafenea Delfinul, de fapt o ceainărie foarte simpatică, unde veți putea lua micul dejun. Pentru restul meselor veți merge la localul Crucea albastră, un restaurant respectabil, unde nu se servesc băuturi alcoolice, situat la patru stații de tramvai de aici. Îl cunoașteți?

Konrad dădu din cap că nu.

— În ambele localuri aveți un cont deschis, de care răspunde doamna Senn. Pentru cheltuieli în afara acestui aranjament vă stă la dispoziție o alocație săptămânală de trei sute de franci – bani de buzunar – pe care o puteți ridica în fiecare zi de luni de la șeful filialei Rosenplatz a Băncii de credit. I s-a indicat

să nu vă dea avansuri. Doamna Senn m-a rugat să vă comunic că nu aşteaptă şi nu doreşte de la dumneavoastră, pentru toate acestea, nici o recompensă în chip de mulţumire. Exceptând – îmi permit să adaug asta din partea mea – să fiţi precaut când veţi mai umbla cu focul.

Schöller îi împinse hârtia peste masă şi scoase un stilou din buzunarul de la piept.

— Citiţi textul cu atenţie şi semnaţi pe ambele exemplare.

Lang îi luă stiloul din mână şi semnă. Era prea obosit pentru a parcurge textul. Schöller îşi luă copia, se ridică şi ieşi. Dar se întoarse din uşă. Nu se îndura să tacă.

— Dacă era după mine, aţi fi rămas la Corfu. Doamna Senn este mult prea generoasă.

Nu primi nici un răspuns. Konrad Lang aţipise în scaunul din faţa televizorului.

„Sper că Urs nu-i acasă“, își spuse Konrad Lang și apăsă pe butonul soneriei. Mai demult ar fi auzit-o răsunând până departe în vilă, iar și mai demult, atunci când mai funcționa mânerul de fier forjat al clopotului, urechea i-ar fi perceput și zornăitul de sub copertină. Dar acum avea aproape șaiszeci și cinci de ani și auzul nu-i mai era atât de fin ca altădată.

Astfel că nu auzi nici pașii cuplului care coborâse dintr-o mașină de teren și se îndrepta acum spre el. Amândoi purtau costume de călărie și aveau cizmele murdare de noroi. Bărbatul se apropia de treizeci de ani; era înalt și arătos, exceptând poate bărbia, oarecum lipsită de fermitate.

Femeia era mai tânără: nu trecuse cu mult de douăzeci; brunetă, era mai degrabă drăgălașă decât frumoasă. Își privi întrebătoare însoțitorul. Acesta își duse arătătorul la buze.

Se apropiau încet de domnul în vârstă care stătea lângă poarta grădinii, așteptând. Era îmbrăcat într-un impermeabil și avea o pălărie de fetru verde; privit de la oarecare distanță, avea aerul unui moșier înstărit.

„Unul dintre numeroșii prieteni de-ai casei“, presupuse tânăra și intră în joc. Înaintau tiptil, în vârful picioarelor.

Konrad Lang își lipi urechea de poartă și ascultă concentrat. Se auzeau oare pași?

Cei doi ajunseseră lângă el și bărbatul bătu puternic în poarta de fier cu palma.

— Hei, Koni, ai nevoie de bani? răcni.

Konrad Lang avu senzația că-i explodează capul. Își acoperi urechile cu mâinile. obrazul îi era crispat, ca și cum s-ar aștepta la o altă lovitură în poartă. Apoi îl recunoscă pe autorul zgomotului.

— Urs, rosti el încet, m-ai speriat.

O remarcă pe tânăra care stătea consternată lângă Urs, își scoase pălăria și-și netezi părul cărunț, pieptănat așa încât să-i lase liberă fruntea înaltă. Chiar dacă într-un fel puțin cam poznosit, făcea o impresie distinsă.

— Konrad Lang.

Îi întinse mâna.

Ea i-o strânse cu simpatie:

— Simone Hauser.

— Urs și cu mine suntem prieteni vechi. Nu trebuie să i-o luăm în nume de rău.

Urs descuiase între timp poarta. Se auzi un pârâit în interfon.

— Da? zise o voce de femeie, vorbind cu o umbră de accent. Cine-i acolo?

— Nimeni, Candelaria, răspunse Urs Koch. Ținu poarta deschisă pentru Simone și se scotoci în buzunarul pantalonilor de călărie. Când Simone își întoarse privirea, mai apucă să vadă că Urs îi întindea domnului o bancnotă boțită, înainte de a-i trânti poarta în nas.

Întâlnirea cu Urs avea și partea ei bună: îi picaseră de aici o sută de franci. Fie că Urs își regretase ieșirea grosolană, fie, poate, că dorea s-o impresioneze pe noua sa prietenă, ori pur și simplu pentru că în grabă nu găsisese nici o altă bancnotă. Oricum, o sută de franci era o pradă pe cinste. În mod normal de la Urs nu s-ar fi ales cu nimic.

Probabil că nici de la Tomi. Doar dacă l-ar fi prins într-una dintre dispozițiile sale sentimentale. Dar acelea se răriseră în ultimul timp. Sau Konrad nu mai știa să-și aleagă momentul potrivit. De cele mai multe ori, pe Tomi îl irita apariția lui Konrad. Se dădea absent sau îi zicea să se ducă dracului. Prin interfon sau, ceea ce era mai rău, deplasându-se personal la poartă.

De regulă, îi deschidea unul dintre angajați. Dacă avea noroc, îl întâmpina Candelaria, care-i împrumuta când și când douăzeci sau cincizeci de franci. Datoriile sale la ea se ridicau la câteva sute, din care îi restituia uneori, la sfârșit de săptămână, câte o sumă mărunță din banii lui de buzunar. Ca gest de bunăvoință sau din motive tactice, în vederea împrumutului viitor.

Cu o sută de franci nu ajungeai să faci mare lucru în barul din Grand Hotel des Alpes, dar măcar erai tratat omeneste, iar de asta avea nevoie Konrad Lang acum. Barmanița din tura de după-masă se numea Charlotte, iar ea îi spunea Koni, de parcă erau prieteni vechi. Ar fi avut și vârsta care să-i îngăduie să-l știe din vremurile când se instala, câteodată, în apartamentul din turn. Adică Tomi și cu el. Mai precis, Tomi în apartamentul din turn, iar el în camera de dedesubt. Dar pe-atunci, îi povestise ea, încă nu era nevoită să muncească. Pe-atunci era asemenea lui: nu bogată, dar independentă.

— Norocel, Koni, îi spuse, aducându-i obișnuitul pahar de Negroni.

„Un Negroni, îi plăcea lui să afirme, este băutura ideală de după-amiază: arată ca un aperitiv, dar are efectul unui cocktail.“

Cel pe care Charlotte i-l aducea acum era de-abia al doilea. Banii îi ajungeau pentru trei, dacă punea la socoteală și paharele înalte de șampanie pe care Charlotte și le umplea de fiecare dată la îndemnul lui și le așeza în spatele barului, lângă scrumiera unde lăsa să i se stingă treptat țigara Stella Filtru.

— *Yamas*, zise Konrad și-și duse paharul la buze. În urechea dreaptă îi răsună încă ecoul loviturii lui Urs în poarta de fier, iar mâna îi tremura mai tare decât de obicei la această oră a zilei.

Barul era aproape gol, cum era mereu în ceasurile mai târzii ale după-amiezii. Charlotte așeza pe măsuțe mici boluri argintate cu alune sărate. O lumină mohorâtă pătrundea prin perdele. În spatele barului, lângă casă, era aprinsă de-acum o lampă în al cărei con de lumină se zărea fumul albăstrui al țigării de care Charlotte uitase. Roger Whittaker cânta *Smile, though your*

heart is aching, iar de la măsuța de lângă pian se făcea auzit din timp în timp clinchetul lingurițelor de ceai ale celor două surori Hurni, care așteptau acolo în tăcere, ca-ntotdeauna la ora asta, sosirea pianistului.

Surorile Hurni depășiseră de mult vârsta octogenară și se instalaseră de câțiva ani în Grand Hotel des Alpes. Așa cum alte persoane, care nu aveau șansa să fi moștenit douăsprezece procente dintr-o fabrică de bere, se mută la azilul de bătrâni. Amândouă erau uscățive și fragile, în afara picioarelor diforme, în ciorapi medicinali de culoarea pielii, ivindu-li-se asemenea unor cârnați de sub fustele rochiilor cu flori mari. De câte ori intrau cu un aer solemn în bar, Konrad Lang avea senzația că-și amintește de ceva foarte îndepărtat. Ceva ce nu-i evoca nici o imagine, ci-i trezea doar un sentiment familiar, lungă vreme uitat, pe care n-ar fi știut să-l descrie; dar îi aducea întotdeauna pe chip un zâmbet prietenos, ignorat cu indignare de ambele surori.

Konrad luă o înghițitură mică și-și puse paharul la loc pe măsuță. Băutura trebuia să-i ajungă până la sosirea pianistului. Atunci avea să-și mai comande una. Și un pahar de șampanie pentru Charlotte, „plus o bere pentru tipul de la pian“. Apoi avea să se decidă dacă să investească francii rămași, douăzeci la număr, într-un taxi sau să ia tramvaiul și să cheltuie acest rest pe câteva rachiuri ieftine la Barbara, în localul Rosenhof.

Nu se prea întâmpla ca vreuna dintre prietenele lui Urs Koch să-i fie prezentată Elvirei Senn. Erau toate de același tip și le schimba atât de des, încât Elvira nu reușea să le deosebească. Dar în ultimul timp se interesase de câteva ori de „această Simone“. Un semn al convingerii că i-ar sluji planurilor sale dacă Urs s-ar implica într-o relație mai stabilă.

Drept cadru al prezentării, Elvira optase pentru ceaiul de după-amiază în salonul cel mic al vilei. Era suficient de intim pentru o primă impresie, dar nu atât de familiar ca un prânz, și nu atât de angajant ca un dineu.

Urs și Simone, schimbându-se între timp de costumele de călărie, ședeau ținându-se de mână pe o canapea de piele Breuer¹. Thomas Koch turnă șampanie în patru pahare.

— Dacă spunem „la ceai“, ne referim la cadru, și nu la băutură, explică el râzând. Puse sticla la loc în frapieră, oferi fiecăruia câte un pahar plin, își luă și el unul și-l ridică. Pentru ce toastăm?

— Pentru sănătatea noastră, zise Elvira, grăbită să prăcîntăm-pine vreo urare a lui Thomas, o dată în plus pornit să rostească cine știe ce vorbă nechibzuită. Evident nu se afla la primul pahar de alcool pe ziua aceea, iar sentimentele lui față de ipotetica noră erau euforice. Cum erau față de orice femeie tânără și drăguță.

Nedorind ca tăcerea de după toast să devină stingheritoare, Urs zise:

— Când ne-am întors de la călărit, l-am găsit pe Koni în fața porții.

— Și ce voia? Întrebă taică-său.

— Habar n-am. Probabil aripa de vest a vilei, un automobil Bentley cu șofer și o finanțare mai generoasă. Eu unul i-am dat o sută de franci.

— Poate nici nu voia bani. Poate dorea doar să vină în vizită.

— În orice caz, nu s-a plâns.

Ambii izbucniră în râs.

Elvira clătină din cap și oftă:

— N-ar trebui să-i dați bani. Știți de ce.

— Dacă nu i-aș fi dat, Simone m-ar fi socotit un monstru, zâmbi Urs cu un aer poznaș.

Simone se simți îndemnată să răspundă:

— E drept că poate să-ți pară un pic rău de el.

1 Marcel Breuer (1902-1981), designer și arhitect germano-american. După o ucenicie în cadrul influentei mișcări artistice Bauhaus, fondată în 1919 la Weimar de arhitectul Walter Gropius, emigrează în 1937 în SUA, unde – împreună cu Gropius – înființează Facultatea de Arhitectură în cadrul prestigioasei Universități Harvard.

— Koni este un caz tragic, afirmă Thomas Koch și mai turnă șampanie în pahare.

— Dar Urs v-a lămurit în privința domnului Lang? dori să știe Elvira.

— Nu mă înțelegeți greșit, zise Simone. Găsesc absolut admirabil ce ați făcut pentru omul acesta. Și ce continuați să faceți, după tot ce s-a întâmplat.

— Este mica mascotă a bunicii, zise Urs.

Thomas Koch fu cât pe ce să se înece:

— Credeam că mascotele sunt aducătoare de noroc.

— Iar ea întreține un aducător de ghinion. A fost dintotdeauna puțin cam excentrică.

Felul cum îl privi Elvira îl determină pe Urs să se ridice în picioare și s-o sărute împăciuitoare pe frunte.

Thomas Koch se aplecă spre Simone.

— Totul ar fi în regulă cu Koni, numai că bea prea mult.

— Pur și simplu nu-i intră în cap că nu face parte din familie. Asta e problema lui, adăugă Urs. Nu-și cunoaște limitele. Este genul de om căruia n-ai voie să-i întinzi nici măcar degetul mic. E mai bine să-l ții la distanță.

— Ceea ce nu e întotdeauna atât de simplu, cum vă veți fi dat seama azi, Simone.

Thomas Koch întinse mâna după un clopoțel de argint și sună.

— O să acceptați, sper, și niște ceai?

— Nu știu, răspunse ea și-l privi, cam nesigură, pe Urs. Când acesta dădu afirmativ din cap, făcu și ea la fel.

Când Thomas Koch deschidea a doua sticlă de șampanie, Simone zise:

— E trist ca cineva să-și piardă și ultimul strop de mândrie.

Thomas simulă c-o înțelege greșit.

— Nu-ți face griji, după trei pahare de șampanie nu-mi pierd încă mândria.

Tatăl și fiul râseră. Simone roși.

„O parteneră cum nu se poate mai potrivită pentru un ego-centric ca Urs“, gândi Elvira Senn. „Poate puțin prea fardată la ora asta a după-amiezii, dar agreabilă, necapricioasă și concesivă.“

Barul din Grand Hotel des Alpes se populase treptat. Lămpile de deasupra măsuțelor erau aprinse, Charlotte prelua comenzi, iar pianistul își cânta repertoriul de café-concert. Surorile Hurni erau cu mintea foarte departe, într-un alt timp, dar cu aceleași melodii. Konrad Lang își imagina că el e cel care cântă.

În vara lui 1946 își propusese să devină un pianist celebru. În primăvara aceea, Elvira își retrăsese fiul vitreg de la gimnaziul particular, după ce conducerea școlii o lămurise cu delicatețe că elevului i-ar fi mai bine într-o școală mai puțin academică. Îl duse într-un internat scump pe malul lacului Geneva, iar Thomas insistase să fie însoțit de Konrad. Konrad, căruia i se părea foarte ușor la gimnaziu, îl urmă fără tragere de inimă.

La Saint Pierre se adunaseră pe-atunci o bună parte dintre progeniturile acelei pături pe care războiul o îmbogățise sau n-o sărăcise. Cei avuți – noi sau vechi – care trăiau în ceea ce rămăsese din Europa își trimiteau fiii în castelul din secolul al XVII-lea, unde urmau să fie pregătiți pentru îndatoririle lor de viitoare elită. Konrad locuia acolo alături de adolescenți de ale căror nume nu auzise decât legat de motoare, bănci, conerne, cuburi de supă sau dinastii.

Câte patru băieți împărțeau o cameră la Saint Pierre. Colegii de cameră ai lui Thomas și Konrad erau Jean Luc de Rivière, descendent al unei vechi dinastii de bancheri, și Peter Court, un englez. Tatăl acestuia obținuse în anii '30 brevetul măștii de gaze Court, care fusese preluată practic de toți Aliații, prin licență.

— De la Întreprinderile Koch? îl întrebase Jean Luc pe Thomas, când, înconjurați de valize în încăpere își dădură mâna.

Thomas confirmă din cap și întreabă la rândul lui:

— De la bancă?

Jean Luc dădu din cap. Apoi îi întinse mâna lui Konrad și-l privi întrebător întâi pe el, iar când îl văzu șovăind, pe Thomas.

Thomas se purta ca un prieten loial câtă vreme era singur cu Konrad. Dar imediat ce apărea cineva pe care dorea să-l impresioneze, trecea cu arme și bagaje de partea celuilalt.

— Este fiul unei foste angajate din casa noastră, explică el. Maică-mea ține să-l ajute.

Implicit lămuriseră cui avea să-i revină patul de lângă ușă.

De atunci, Konrad a fost tratat de toți ceilalți elevi cu o politețe tolerantă. Niciodată – în tot timpul petrecut la Saint Pierre – nu a fost implicat în nici una dintre numeroasele lor intrigi, și nicicând nu a fost victima vreuneia dintre fetele lor pline de cruzime. Nu ar fi avut cum să-i dea mai clar de înțeles că nu-l socoteau de același rang cu ei.

Konrad încercă de toate. Îi întrecea pe cei mai blazați în blazare, pe cei mai „cool” în „coolness”, pe cei mai insolenți în insolență. Se purta caraghios doar ca să-i facă să râdă, făcea să fie pedepsit, numai ca să-i impresioneze. Se cățara pe zidul împrejmuitor și se ducea să le cumpere vin din sat. Le făcea rost de țigări și de reviste porno. Stătea de pază la întâlnirile colegilor cu Geneviève, fiica grădinarului-șef.

Dar rămase mereu, în această școală unde învățai cum urma să trăiești pe picior mare, acel care nu dispunea de premisa cea mai importantă: de avere.

La petrecerea de bun-rămas dinaintea vacanței de vară din 1946 – Saint Pierre, fiind un institut internațional, își începea anul școlar toamna – Konrad Lang luă hotărârea să devină pianist.

Era o zi sufocantă de iunie. Porțile de la Saint Pierre – domeniu împrejmuit de un zid – erau larg deschise, iar în spațioasa piață cu pietriș din fața clădirii principale limuzinele se îngheșuiau, una lângă alta. Pe peluza dinspre lac se ridicase o mică scenă cu un pian și un scaun pentru solist, iar alături, sub un baldachin, fusese instalat un bufet rece. Părinți, frați, absolvenți din anii precedenți, profesori și elevi stăteau împărțiți în grupuri mărunte, cu pahare și farfurii în mână, șuetau și se uitau întruna, cu îngrijorare, la cerul unde se adunau nori grei.

Konrad se postase lângă Thomas Koch și Elvira Senn, care stătea de vorbă, în franceză, cu mama lui Jean Luc de Rivière. Ca și ceilalți elevi, purta blazerul școlar cu emblema brodată,

auric, compusă din cruce, ancoră și cârjă episcopală, precum și cravata școlară, în dungi verzi-albastre-aurii. Mamele își strânseseră părul în coc și aveau rochii de vară înflorate de mătase, iar puținii tați care-și făcuseră timp să-și ia acasă odraslele erau îmbrăcați în costume închise la culoare, din stofe moi, ușoare și-n cămăși albe cu cravată – uneori în culorile școlii.

În mijlocul acestei societăți elegante, sigură de sine, neluat în seamă de grupușoarele surâzătoare, care se dizolvau și se realcătuiau în mod spontan, stătea un omuleț adus de spate, mic de stat, palid, într-un costum Stresemann care-i venea prost, și ducea la buze paharul aproape gol. Când Konrad se uită la el cercetător, privirile li se întâlniră și bărbatul îi zâmbi.

Konrad era cât pe ce să-i răspundă la zâmbet, dar își dădu seama cât de consecvent îl ignoraseră toți ceilalți și, ca să nu comită cumva o greșală, își lăsă ochii să-și continue peregrinarea, cu o expresie indiferentă.

Primele tunete răsunară mânioase deasupra lacului și picături grele de ploaie începură să împestrițeze hainele de vară ale oaspeților. Într-o clipă, peluza se goli, pianul era acoperit și musafirii adunați, pufnind în râs, în sala de gimnastică, unde conducerea școlii, prevăzătoare, pregătise un al doilea pian și tot ce mai era necesar în caz că ar fi avut parte de vreme proastă.

În timpul cuvântării directorului și a solemnei despărțiri de absolvenți, Konrad cercetă în zadar rândurile publicului în căutarea omulețului neînsemnat, la al cărui zâmbet melancolic nu răspunsese. Abia când directorul anunță începerea programului muzical al festivității – și anume un recital al pianistului Józef Wojciechowski, îl revăzu. Acesta apăru dintr-odată pe scenă, făcu o plecăciune, se așeză la pian și așteptă, cu un zâmbet, să se calmeze agitația publicului, care de fapt ar fi preferat să treacă din nou la partea mai facil-agreabilă a sărbătoririi.

Când se lăsă tăcerea, Wojciechowski își coborî mâinile pe clape.

Patru nocturne calme ale lui Chopin răsunară. Nimeni nu tușea, nimeni nu-și sufla nasul, doar câteodată se mai auzea bubuitul lenevos al furtunii de mult împlânzite. După douăzeci

de minute pianistul se ridică, se înclină către public și era pe cale să iasă din scenă, dacă vuietul aplauzelor nu l-ar fi obligat la două bisuri.

Mai târziu, la cocktailul de adio din marea sală de mese, Konrad îl zări din nou pe omuleț. Înconjurat, asaltat și celebrat de aceeași lume care-l ignorase cu un ceas în urmă. Un emigrant polonez, se spunea, un fost internat dintr-un lagăr de tranzit din estul Elveției, pe care un profesor de la Saint Pierre îl cunoscuse în timpul războiului, când fusese supraveghetor în acel lagăr. Un nimeni, așadar.

Konrad Lang se hotărâse să aleagă taxiul. Stătea pe bancheta din spate a mașinii, lăsându-se dus de-a lungul șoselei șerpuitoare în orașul de jos, care era treptat cuprins de înserare. Dacă lua tramvaiul, ar fi putut trece pe la Barbara și să-și cheltuiască ultimii douăzeci de franci în localul Rosenhof. Dar se simțea prea deprimat. Un pian, ascultat într-o stare de spirit nepotrivită, îl deprima tot atât de tare pe cât îl făcea fericit, dacă-l găsea într-o dispoziție receptivă. Astăzi, pianul îl mâhnise, fiindcă-l ascultase după ce înghițise o umilință – care-i stârnise amintirea altor umilințe, mai rele, de mult refulate. Umilințe de care era încredințat că n-ar fi avut parte, dacă ar fi avut șansa să cânte la pian.

În timpul vacanței din vara lui 1946, petrecută la vila Koch din Saint-Tropez, reușise să-l convingă pe Thomas de avantajele stăpânirii pianului. Fetele, care la vremea aceea începuseră să-i preocupe pe amândoi, se dădeau în vânt după pianiști, susținuse Konrad. Așa încât Thomas îi comunicase mamei lui vitrege – surprinsă de solicitare – că dorește să ia lecții de pian în anul școlar următor. Ceea ce, în mod automat, era valabil și pentru Konrad.

Spre deosebire de Thomas, Konrad se dovedi un elev zelos. Profesorul lor, Jacques Latour, era fascinat de atâta entuziasm și – cum își dădu curând seama – de talentul discipolului. Konrad izbutea să cânte după ureche o melodie ascultată doar o singură dată. Jacques Latour îi dădu lecții individuale de

descifrare a notelor. Curând, elevul știa să cânte după partitură. De la început avea o impecabilă poziție a brațelor și a mâinilor și, în scurt timp, un tușeu promițător. Nu trecură nici două luni până ce Konrad ajunse să-l descurajeze pe Thomas, cântându-i fluent câte o fugă.

De câte ori avea timp, Konrad exersa în sala de muzică – la care avea să i se permită peste puțin timp accesul liber – tema și contramișcarea atât a stângii, cât și a dreptei, întâi separat, apoi împreună, apoi paralel cu dreapta, apoi paralel cu stânga. Tot mai rar îl corecta domnul Latour, tot mai des se mulțumea să-l asculte, emoționat de certitudinea de a fi întâlnit un mare talent, poate chiar un mic geniu.

Până la *Nunta țânțarilor*.

La *Nunta țânțarilor* mâinile deveneau dintr-odată independente una de cealaltă. Dreapta își cânta melodia, stânga o acompania. Dar nu doar ca o umbră. Se oprea un pic, părea să-și tragă sufletul pe durata câtorva măsuri, ajungea din urmă dreapta, chiar îi prelua melodia, o continua singură, apoi i-o returna dreptei, pe scurt: se comporta ca o ființă de sine stătătoare, cu voință proprie.

Până la *Nunta țânțarilor* Konrad își văzuse mâinile de parcă ar fi fost o pereche de cai de circ, perfect acordați unul cu celălalt: unul mergea în trap când mergea în trap și celălalt, unul se cabra când se cabra celălalt, unul își scutura coama când și-o scutura și celălalt. Mâinile lui Konrad primeau de la capul lui comenzi identice și le executau identic. Uneori în paralel, și alteori în contramișcare, dar constant în același ritm.

— Asta se va îndrepta, spunea *monsieur* Latour, toți pățesc la fel la început.

Dar oricât de încrâncenat își lucra Konrad exercițiile, mâinile lui rămâneau două marionete, atârinate de fire comune. *Nunta țânțarilor, cântec glumeț din Boemia* a reprezentat sfârșitul carierei sale de pianist.

La o jumătate de an după prima lecție, Latour renunță la elevul său cel mai bun. Un timp încercase să-l convingă să-și

aleagă un alt instrument. Dar instrumentul lui Konrad era pianul – și numai pianul. Mai exersă de-a lungul câtorva luni pe o claviatură pe care și-o desenase pe un sul de stofă. În vis putea să cânte cele mai dificile fugi de la cap la coadă și de la coadă la cap. Dar îndată ce-i comanda uneia din mâini s-o ia razna cu vreo mișcare anapoda, în afara celor prestabilite, cealaltă o urma de parc-ar fi fost un cățel.

Konrad Lang știa pe de rost partiturile tuturor valsurilor și nocturnelor compuse de Chopin și solourile tuturor concertelor importante pentru pian. Recunoștea de la primele măsuri un pianist celebru, după tușeu. Chiar dacă nu se bucura de o apreciere adevărată în cercurile în care se învârtea, reușea totuși să impresioneze iar și iar lumea acestora cântând cu virtuozitate niște fugi la o singură mână – ori având partituri distincte pentru fiecare din mâini – la ore târzii din noapte, în vreun bar unde pianistul nu-l cunoștea încă.

Thomas Koch în schimb evolua cu totul diferit: un ins care cânta la pian fără har, acceptabil și atât.

Taxiul opri în fața la Rosenhof. Konrad decise că nu era dispus să stea singur și pe uscat, fără pic de alcool, în apartament. Plăti și-i dădu șoferului ultimul său mărunțiș – un bacșiș de 1,20 de franci, o sumă de care se rușină oarecum. Ca toți cei dependenți de mărinimia altora, detesta meschinăria.

Urcă cele trei trepte spre intrare. Când desfăcu perdelele groase, cu tivuri de plastic, ale marchizei, fu întâmpinat de amestecul greu de mirosuri – fum, abur de bere și ulei încins – și de sunetul scăzut al glasurilor celor ce stăteau de vorbă – bărbați veniți de la lucru, care mai furau o jumătate de ceas fără obligații, înainte de a intra în programul timpului liber propriu-zis. Își agăță paltonul în cuierul supraîncărcat, își așează pălăria pe polița goală și se îndreaptă spre masa lui familiară.

Mesenii se așezară mai strâns unul lângă altul. Unul dintre ei se ridică și-i aduse un scaun. Konrad Lang era o persoană respectată la Rosenhof. Singurul care purta totdeauna o cravată, singurul care vorbea cinci limbi (adăugându-se și cunoștințe

de greacă), singurul care se ridica în picioare când apărea la masă o femeie (ceea ce nu se întâmpla prea des). Koni era elegant, cultivat, avea maniere alese, și totuși nu se dădea mare, cum se zicea la Rosenhof. Nu i se știrbea reputația dacă bea bere cu strungari, cu lucrători de la triaj sau de la vreun depozit, cu măturători de stradă ori șomeri și dacă mânca, în rând cu ei, plăcinte reci cu carne.

La primele lui apariții în Rosenhof, clienții îl ocoliseră. Dar pe măsură ce aflau mai multe despre povestea vieții lui, începură să-l trateze ca pe unul de-al lor. Numeroși obișnuiți ai localului lucrau în apropiata hală de montaj 3 a Întreprinderii Koch sau își pierduseră slujba la închiderea sectorului turbinelor de gaz.

Nu i se putea imputa lui Konrad că s-ar fi plâns. Când era cât de cât lucid, nu lăsa să-i scape nici o vorbă rea la adresa familiei Koch. Iar când era beat, se oprea la mijlocul frazei și-și ducea un deget la buze – psst! Dacă o făcea din discreție sau pentru că nu mai era în stare să-și rostească limpede cuvintele nu se putea ști cu certitudine. Dar între aceste două faze inter-veneau și momente când își descărca sufletul.

Konrad Lang era fiul nelegitim al unei slujnice din casa Koch. Când se prăpădisese Koch bătrânul, ea o luase în grijă pe tânăra sa văduvă, mama vitregă a lui Thomas Koch. Cele două femei se împrieteniseră. Călătoriseră împreună prin lume – la Londra, Cairo, New York, Nisa, Lisabona – până în preajma izbucnirii războiului. Mama vitregă a lui Thomas se întoarse în Elveția, dar mama lui Koni rămase la Londra; se îndrăgostise de un diplomat german, căruia i-a ascuns existența lui Koni.

— Cum adică „i-a ascuns“? Întrebasese unul dintre cei adunați în jurul mesei, când Koni își spusese pentru întâia oară povestea.

— A plecat cu mine în Elveția, m-a lăsat la un țăran din Emmental¹ și dusă a fost. N-am mai văzut-o niciodată de atunci.

— Ce vârstă aveai?

— Șase ani!

¹ Regiune din cantonul elvețian Berna. Într-una dintre localități se produce cunoscuta brânză Emmentaler.

— Mare porcărie.

— Cinci ani am fost obligat să muncesc la țăranul acela. Din greu. Știți doar cum sunt ăștia din Emmental.

Câțiva meseni dădură din cap.

— Și când n-au mai venit bani din Germania, țăranul m-a silit să-i spun numele Elvirei. A făcut cu mine drumul până la ea, ca să-i ceară să plătească. Ea nu știuse nimic și m-a oprit la dânsa.

— S-a purtat cumsecade.

— Din ziua aceea am fost efectiv ca un frate al lui Thomas.

— Dacă-i așa, de ce stai aici și faci datorii la Barbara?

— Asta mă întreb și eu.

Konrad Lang reprezenta pentru obișnuinții localului Rosenhof unicul acces direct la lumea celor privilegiați. Ce avea el de relatat despre aceasta le confirma părerile proprii.

Mai exista un motiv al statutului special al lui Konrad la Rosenhof: relația lui cu Barbara, chelnerița. Era singurul client căruia îi permitea să comande pe datorie. Oficial, era înregistrat la ea cu o sumă care sărea un pic de o mie șase sute de franci. Dacă scădea ceea ce nu bătuse în casa de marcat, tot mai rămâneau aproape șapte sute de franci. Lunea, după ce își primea banii de buzunar, îi restituia când și când cincizeci sau o sută de franci. Dar în vremea din urmă bea mai mult, iar restituirile deveniseră mai rare.

Barbara se mira ea însăși de generozitatea ei. Nu era darnică din fire. Împlinise de curând patruzeci de ani și nimeni nu-i dăruise niciodată nimic. Când se vedea în oglindă – cam prea subțire pentru conformația ei, cu niște buze cam prea severe pentru vârsta ei –, nici n-avea de ce să tragă nădejde că lucrurile vor mai lua cândva o altă întorsătură.

Însă Konrad o atingea într-un punct sensibil. Era, în felul lui de a fi, ceva distins – nu găsea alt cuvânt. Cum se îmbrăca și cum se purta, chiar și când era beat criță – dar mai ales cum o trata. Îi venise în minte *Milord*, cântecul lui Edith Piaf (pe care altfel n-o putuse suferi niciodată), când lui Konrad, sosit a treia oară la Rosenhof, i se umeziseră dintr-odată ochii. „*Mais*

vous pleurez, Milord“, gândise — și după un timp, văzând că el se mai liniștise, se așeză lângă el.

Barbara devenise o susținătoare ferventă a cauzei lui. Când cineva dădea glas părerii că existau și destine mai triste decât cel al lui Konrad, o cuprindea furia.

— S-o faci toată viața pe măscăriciul drăguțului de Thomas? Când ăla a zburat din gimnaziu, Koni a trebuit să-l însoțească la internat. Când ăla a zburat și din internat, a zburat și Koni. Când nu și-a luat bacalaureatul, nici Koni n-a avut voie să-l ia. Când Tomi n-a avut chef să mai învețe să-și facă o profesie, nici lui Koni nu i s-a permis să-și facă un rost. Mai mult, când Thomas Koch a împlinit treizeci de ani, s-a însurat și i s-a creat un loc în firmă. Iar Koni a rămas să se uite în gol, ca prostul.

Când singura ei prietenă, Doris Maag, polițista, îi răspunse că „Nici la treizeci de ani nu-i prea târziu să înveți o meserie“, Barbara sări în apărarea lui Koni:

— A încercat. Nu a învățat, ce-i drept, nimic, dar știa să se poarte. Și avea multe relații din vremea petrecută alături de Thomas. A lucrat într-o bancă particulară și într-o agenție imobiliară. Însă de câte ori lucrurile începeau să meargă bine pentru el, se ivera Tomi cu pretențiile lui. Criză conjugală, excursie la schi în timpul verii, divorț, pierderea carnetului de șofer, întrecere nautică pe Marea Mediterană.

— Și din ce a trăit în restul timpului?

— Întâi din împrumuturi de la amicii lui Tomi. Iar cândăștia s-au enervat că nu le înapoia niciodată datoriile, a acceptat să facă tot felul de lucruri pentru ei. Să le păzească iahtul în afara sezonului, să țină companie unei mame senile, să administreze o vilă de vacanță, chestii d-astea.

Până și la întrebarea de ce a răbdat el mereu astfel de situații, Barbara avea răspunsul pregătit: din recunoștință. Pentru că Thomas Koch a convins-o pe mama lui vitregă să-l primească pe Konrad. Pentru că fără Thomas Koch, Konrad n-ar fi azi nimic.

Iar când Doris Maag riscase o ultimă întrebare: „Și ce este el azi?“, Barbara chibzuise un moment și-i răspunse:

— Ar trebui să-l ascuți cântând la pian.

O găsi pe Barbara în plină agitație; ducea pahare de bere pline la mese și strângea altele goale, prelua comenzi și vâra banii încasați în portmoneul ei încăpător de sub șorț. Când îl zări pe Konrad, îi aduse o halbă de bere în care turnase dintr-un flacon câteva picături de lichid transparent.

Înspre ora șapte seara localul se golise, în afara câtorva băutori perseverenți și a lui Konrad Lang, aflat la cea de-a treia halbă.

Barbara luă din raftul frigorific o sticlă de vin alb, își turnă un pahar și se așeză lângă Konrad.

— Ai avut succes? îl întrebă.

Konrad negă din cap:

— Am dat de Urs.

— Atunci să-ți trec și asta în cont?

— S-ar putea?

Barbara ridică din umeri.

În seara de după întâlnirea cu Urs, Barbara îl luă pe Konrad acasă la ea. Nu era pentru prima oară; îl mai luase și altă dată, fie că îi era prea milă de el, fie că se simțea singură, fie că voia să-l facă gelos pe Kurt, amantul ei sporadic și însurat.

La prima vizită, pe când ea desfăcea patul, Konrad schiță o tentativă de apropiere, mai degrabă dintr-un simț al datoriei decât dintr-o dorință reală – un gentleman se cuvine să aibă din când în când o ispravă despre care să tacă mai târziu. Ea tocmai desfăcea așternutul. Râse și dădu din cap a refuz – de-ajuns pentru a-l potoli. Se întinseră în pat, ea într-o pijama uzată de prea mult spălat, el în lenjeria de corp, iar Konrad se porni să-i povestească episoade din viața lui. Istorioare și anecdote din lumea de vază a celor frumoși și bogați, cu care îi distrase, îi amuzase și treptat îi plictisise tot mai tare pe cei dispuși să-l asculte.

— Gloria de Thurn și Taxis i-a comandat soțului ei, prințul, la a șazecea sa aniversare un tort cu șazececi de penisuri din marțipan, povesti el în seara asta, după ce-și trăsesese sufletul. Barbara locuia la etajul patru, într-o casă fără lift.

— Știu, zise Barbara și-l ajută să-și scoată paltonul.

— Prințul era pederast.

— Știu, zise Barbara și se duse în bucătărie.

— Dar n-o știau decât niște inițiați.

— Știu, zise Barbara și reveni din bucătărie cu un pahar de apă minerală.

— Ți-am mai povestit asta?

— De multe ori.

Barbara ar fi vrut să-și tragă singură palme, pentru că ochii lui Konrad se umplură instantaneu de lacrimi. Știa cât de plângăreț devenea când se afla în „starea aia“. Dar era obosită și supărată. Pe el, care se lăsa mereu umilit, și pe ea însăși, fiindcă-l adusesese acasă.

— Iartă-mă, zise Konrad.

Ea nu-și dădea seama dacă se scuza pentru că repetase aceeași poveste sau pentru propriile lacrimi.

— Nu-ți mai cere iertare întruna. Opune-te, îl repezi ea și-i întinse paharul.

Konrad îl luă.

— Ce-i asta?

— Bea.

Konrad își goli ascultător paharul. Ea îl privi și-și scutură capul.

— De ce faci tot ce ți se ordonă? Spune, de pildă, nu – n-am chef de apă minerală, vreau o bere cu tărie, înghite-ți singură apa minerală. Opune-te, ce Dumnezeu!

Konrad dădu din umeri și încercă să zâmbească. Barbara își trecu mâna prin părul lui.

— Tu să mă scuzi.

— Dar ai dreptate.

— Nu mai știu. Hai în pat.

— Uite că nu vreau în pat, vreau o bere cu tărie, du-te tu în pat, răspunse Konrad.

— Lasă, uită, zise Barbara.

În noaptea aceea Konrad Lang avu un vis. Juca crichet în parcul Vilei Rododendron. Erau de față Tomi și Elvira și mama

lui, Anna Lang, iar ziuă era frumoasă, călduță, de vară. Femeile purtau rochiile albe. Tomi avea pantaloni scurți și era foarte mic. Abia acum Koni băgă de seamă că nici el nu era mai mare.

Erau neastâmpărați și râdeau mult. Tomi avea mingea cu dungi albastre, el pe cea cu dungi roșii. Veni rândul lui. Nimeri mingea, dar ea se rostogoli și se duse de-a dura prin poartă până departe, mereu mai departe. Koni alergă după ea, până când, ajunsă la o pantă, dispăru. O urmări prin desiș. Când o găsi, Koni se rătăcise. Cu cât se afunda mai adânc printre tufișuri, cu atât mai de nepătruns i se arăta crângul. Într-un târziu găsi o deschizătură și ieși din desiș. Vila dispăruse. În lung și-n lat nici urmă de ceilalți. Izbucni în hohote de plâns. Cineva îl luă în brațe și-i spuse: „Trebuie să-ți schimbi viața, altfel nu mai ai scăpare“. Era Barbara. Afară se lumina de-acum.

După micul dejun la cafeneaua Delfinul se duse în apartamentul său și compuse o scrisoare pentru Elvira Senn.

Dragă Elvira,

Ieri-noapte am avut un vis. Tu, Anna, Tomi și cu mine jucam crichet pe peluza din fața verandei, unde grădinarul (oare se numea domnul Buchli?) trebuia totdeauna să cosească iarba special pentru acest prilej. Eram atât de fericiți și lipsiți de griji, Tomi cu mingea albastră, cum o avea mereu, iar eu cu cea roșie. Tu purtai rochia albă de pânză, pe care Tomi avea să ți-o distrugă când ați cules cireșe, dar în visul meu rochia încă era albă ca neaua. Când m-am trezit, mi-au revenit dintr-o dată toate amintirile, de parcă totul s-ar fi întâmplat abia ieri. Nu pot să nu mă întreb: „De ce s-au petrecut lucrurile așa? De ce m-ai izgonit? Doar trăiam cândva ca-ntr-o familie. De ce nu am putea s-o facem din nou? De ce, la bătrânețe, trebuie să fiu singur cu amintirile mele? De ce sunt nevoit să le împărtășesc unor oameni cu desăvârșire străini, care habar n-au despre ce vorbesc?“

Nu mă înțelege greșit, nu vreau să par nerecunoscător. Știu să-ți prețuiesc generozitatea. Dar nu mai pot îndura viața pe

care o duc. Te rog, Elvira: repudiază-mă definitiv, sau iartă-mă și primește-mă din nou printre voi.

*Al tău deznădăjduit,
Koni Lang*

Reciti scrisoarea de câteva ori și nu se putu decide s-o expedieze. O vârî într-un plic cu adresa destinatarei, pe care-l băgă, fără să-l lipească, în buzunarul de la piept. Bându-și cafeaua, după prânzul de la Crucea albastră, mai citi o dată scrisoarea și hotărî să n-o pună la poștă. Era mult prea lacrimogenă. O așeză la loc în buzunar și uită de ea, până la aperitivul de la Rosenhof. Acolo însă Barbara îl întâmpină cu întrebarea:

— Ei? Ce ai de gând să faci ca să-ți schimbi viața?

— Am compus o scrisoare pentru Elvira Senn.

Scoase plicul din buzunar și i-l arătă Barbarei.

— Și de ce n-ai expedit-o?

— N-am avut timbre.

— S-o expediez eu?

Lui Konrad nu-i veni în minte nici un răspuns, așa că o lăsă să-i ia plicul. Când se potoli aglomerația de după încheierea orelor de lucru, Barbara lipi un timbru pe plic, își trase paltonul pe umeri și parcurse cei câțiva pași până la cutia poștală de după colț. „Nu lăsa pe mâine ce poți face azi...”

Konrad nu-și dădu seama de nimic. Bău câteva pahare de bere, se gândi la scrisoare și ajunse la o concluzie: nu era lacrimogenă, ci patetică. Și nici nu era propriu-zis o scrisoare, ci un apel. Apelurile nu pot fi decât patetice, altfel nu-și ating scopul.

Poștașul golise de mult cutia când Konrad se hotărî să o lase pe Barbara să trimită scrisoarea. A doua zi dimineața, când și-ar fi putut schimba hotărârea, uitase de toată problema.

Elvira Senn stătea în camera unde obișnuia să-și ia micul dejun în Casa Stöckli. Fiind devreme, storiurile cu lamelele de postav, ce îndulceau lumina tare a dimineții, dându-i o nuanță lăptoasă, încă erau coborâte pe jumătate. Doamna Senn bea suc de portocale proaspăt stors și încerca să uite scrisoarea care stătea deasupra celorlalte de lângă telefon.

Își bău paharul până la fund. Nu o preocupa că scrisoarea era insolentă. Nu era cea dintâi insolență pe care și-o îngăduia Konrad Lang. Ce o neliniștea erau amintirile lui atât de amănunțite: grădinarul se numea într-adevăr Buchli și – ce era mult mai grav – murise când Koni nu împlinise încă șase ani. După cum era adevărat că Tomi insista mereu să i se dea mingea albastră, iar Koni, a cărui culoare preferată era tot albastru, se mulțumea întotdeauna cu mingea roșie, fără să se plângă. O irita cu precădere menționarea petelor de pe rochia albă de pânză. Atunci când jucase crichet cu Anna, Tomi și Koni, n-o mai avea. Fusesse nevoită să renunțe la ea, fiindcă era într-adevăr plină de pete de cireașă. Dar nu Tomi o murdărise. Constatarea că memoria bețivului bătrân era capabilă să ajungă atât de departe în trecut o neliniștea.

Elvira nu avea multe întâmplări pe care să le regrete. Dar până azi nu-și putea ierta propria nechibzuință din acea zi caldă de duminică a lunii mai 1943, când nu-i plătise unui anume țaran o despăgubire, lăsându-l să se întoarcă împreună cu Konrad în Emmental.

Fusesse prima zi când se putea mânca afară. Rododendronii cei mai timpurii înfloriseră. Ședea cu Thomas sub marchiza în dungi a spațioasei terase, accesibilă și din parc, și bea cafea – chiar și pentru Elvira Senn era o raritate, în acei ani de război.

Una dintre servitoare anunță o vizită, un bărbat cu un băiețel – un prieten, afirmase el, o surpriză. Elvira deveni curioasă și spuse să fie poftiți.

Îi privi pe amândoi în timp ce se apropiau. Un om cu aspect țărănesc, alături de un băiat care ținea în mână o valijoară. Deodată Thomas se ridică de la masă și alergă să-i întâmpine pe cei doi. Atunci Elvira știu că făcuse o greșală.

— Koni! Koni! strigă Thomas.

— Salut, Tomi, răspunse băiatul.

Elvira nu știa că băiatul este în Elveția. Îl văzuse ultima oară în urmă cu cinci ani, la Dover, la scurt timp înainte de izbucnirea războiului, când ea se pregătea să se întoarcă cu Thomas, iar Anna rămase cu Konrad la Londra, din cauza diplomatului

ei german. Își mai scriseseră când și când, apoi sosise un anunț de nuntă din Londra și o vedere din Paris. Nu mai primise nici o altă veste.

Iar acum țăranul acela îi povestea, în dialectul lui pe care-l înțelegea cu greu, că Anna Lang, însoțită de Konrad, venise și ea în Elveția la scurt timp după întoarcerea în țară a Elvirei, și-l lăsase pe băiatul care n-avea decât șase ani în grija lui. Lunar i se trimiteau de la o bancă elvețiană o sută cincizeci de franci. Până acum trei luni. De-atunci nu mai primise nimic. „N’ic.“

Nu avea posibilitatea să-l întrețină pe băiat, spuse. El era un Zellweger, nicidecum un Pestalozzi. Se gândise să apeleze la ea. Doar era un fel de mătușă a lui Koni. Bani, s-ar zice – adăugă el, privind în jur –, erau pe-aici destui.

Dacă Thomas n-ar fi asaltat-o cu rugăminți – „Te rog, mă-mico, dă-i voie lui Koni să rămână, te rog, te rooog!“ –, ar fi cerut măcar un timp de gândire. Dar Thomas era atât de fericit și Konrad atât de supus, iar țăranul atât de neplăcut, încât ea făcu un gest necugetat, ceea ce nu i se întâmpla prea des: dădu din cap că da.

Îi înmână lui Zellweger patru sute cincizeci de franci pentru cele trei luni neplătite și încă doisprezece franci bani de drum – „de tren, nu?“. Și iat-o cu băiatul cel atât de stângaci lângă ea, având vaga senzație că n-o să mai scape de el niciodată.

La început nu au fost probleme. Konrad era un copil deloc băgăreț, fără pretenții și un bun camarad pentru Thomas. Îi trimise pe amândoi la aceleași școli, se jucau și-și făceau lecțiile împreună. Konrad avea o influență benefică asupra lui Thomas, care nu putea să rămână singur, dar avea tendința să-i domine pe cei din jur. Konrad era răbdător și-l acceptă pe Thomas din start ca fiind primul la toate.

Problemele se iviră abia mai târziu. Thomas deveni un tânăr mofturos, care nu reușea să stea nicăieri pentru multă vreme. Elvira avea pe-atunci alte interese și admise din comoditate ca fiul vitreg să ducă existența unui playboy. Nu numai că-i ierta capriciile, dar le și finanța cu generozitate. Iar unul dintre capriciile lui era Koni, pe care-l repudia și-l rechema, după cum avea

chef. Când Thomas împlini treizeci de ani, Elvira hotărî să pună capăt traiului celui dulce. Pe plan internațional mai continuau să dăinuie câteva obligații financiare – și Konrad Lang.

Iar acum, după ce trecuseră alți treizeci și cinci de ani, Konrad tot nu dispăruse din viața ei. Ba chiar ajunsese să fie insolent.

Când Konrad Lang călcase pentru prima oară în Crucea albastră, se gândi că mirosul localului se datora clientelor în vârstă. Abia când i se aduse farfuria cu mâncare, băgă de seamă că mirosul venea de la meniul zilei. Conopidă, spanac, morcovi, cartofi prăjiți.

— Restaurantul este și pentru vegetarieni? Întrebă.

I se răspunse pe un ton înțepat:

— Ați comandat „Farfuria grădinarului“, nu asta ați dorit?

Între timp se obișnuise cu localul. Avea propria măsuță rezervată și ospătărițele mai în vârstă îl tratau ca pe un membru al familiei.

— Domnu' Lang, avem un Cordon bleu bun, dar varza de Bruxelles gătită la abur e amară. Vă aduc în locul ei niște gulii.

Konrad ședea în fața unei cești de cafea cu lapte și citea ziarul care – prins într-o clamă de lemn – i se aducea automat odată cu cafeaua. Era un pic cam neliniștit; în seara precedentă Barbara îl întrebase dacă a primit un răspuns la scrisoare.

— Ce scrisoare? Întrebase la rândul lui.

— Scrisoarea către Elvira Senn, pe care am pus-o la poștă pentru tine. Scrisoarea care urma să-ți schimbe viața.

— A, scrisoarea aceea, bâiguise. Nu, n-am primit încă nici un răspuns.

De atunci își spărgea capul, întrebându-se ce scrisese. Dar singurul lucru pe care și-l amintea vag era tonul insistent pe care-l folosise.

— E liber lângă dumneavoastră?

Konrad își ridică privirea. În fața lui se afla o femeie de vreo cincizeci de ani, cu un chip interesant, purtând o bluză de cașmir cărămizie, un șirag dublu de perle și pantaloni de flanel. „Una de-a noastră“, gândi. Se ridică.

— E liber lângă dumneavoastră? repetă ea.

— Desigur, răspunse Konrad și trase cu oarecare mirare al doilea scaun de sub masă. Localul era practic gol.

Îndată ce necunoscuta se așează, se deschise ușa. Intră un bărbat mai tânăr, care se uită în jur, o zări și înaintă spre masa lor. Când ajunsese în imediata apropiere, femeia apucă mâna lui Konrad, o trase spre ea și întrebă:

— M-ai așteptat mult, scumpule?

Konrad simți că intrusul se proțăpise lângă masa lor. Se uită adânc în ochii femeii, îi acoperi cu mâna sa stângă mâna dreaptă și zise:

— Aproape o viață întreagă, scumpo.

Bărbatul stătea lângă masă și aștepta. Dar când nici Konrad, nici străina nu-și ridicară ochii spre el, le întoarse spatele și părăsi cu pași repezi localul.

— Mulțumesc, spuse femeia. Oftă vizibil ușurată. Mi-ați salvat viața.

— Iată o faptă bună, zise Konrad. Îmi permiteți să vă ivit la o ceașcă de cafea?

Femeia se recomandă Rosemarie Haug, numele ei de domnișoară, pe care și-l reluase după divorț, cu patru ani în urmă. Acceptă invitația; îi plăcea atitudinea lui Konrad, care nu rosti nici un cuvânt despre incident. „Un cavaler de școală veche“, își spuse.

Doctorul Peter Stäubli era medic generalist și renunțase de curând la cabinetul său situat în proximitatea Vilei Rododendron. Acum nu se mai ocupa decât de câțiva dintre pacienții care-l frecventaseră ani de zile. Printre altele era medicul personal al Elvirei Senn. O vizita de două ori pe săptămână după micul dejun, pentru a-i controla glicemia. Ea își făcea fără nici o dificultate injecțiile cu insulină, dar nu era în stare să-și ia nici măcar o picătură de sânge. Elvira nu suporta să vadă sânge.

În dimineața aceasta, în timp ce așteptau ca picătura de sânge să poată fi întinsă pe folia de test, Elvira Senn îl întrebă:

— Ce vârstă aveți, domnule doctor?

— Șaizeci și șase de ani.

— Și cât de departe în trecut ajung amintirile dumneavoastră? Stäubli șterse folia de test și o vârî în reflectometru.

— Îmi amintesc de pildă cum l-am văzut într-o dimineață pe basetul nostru Fritz zăcând mort pe alea din grădină. Cred că aveam cam șase ani.

— Este posibil să rememorezi întâmplări și mai îndepărtate?

— Sistemul nervos central nu este complet dezvoltat în momentul nașterii. Memoria copiilor foarte mici nu poate stoca nimic în primii doi ani de viață. Trebuie să se deprindă treptat să învețe și să rețină și să evoce apoi cele învățate.

— Teoretic vorbind, este cu puțință să-ți aduci aminte de niște episoade trăite la trei ani?

— Nepotul meu cel mai mic are acum zece ani. Când avea patru, l-am luat cu mine într-un restaurant care își propusese o săptămână rusească. După masă, cine bea o votcă avea voie să arunce paharul într-un perete prevăzut special pentru isprava asta. Am fost obligat să beau vreo cinci votci, pentru ca ăla mic să poată azvârli paharele în perete. I-a lăsat o impresie atât de puternică, încât rememora seara respectivă de câte ori venea la noi în vizită. Așa și-a salvat amintirea, odată cu trecerea vremii. Acum are, cum spuneam, zece ani și amintirea este în continuare intactă. Sunt șanse bune s-o aibă și la optzeci.

În timp ce vorbea, doctorul Stäubli își notase indicii glicemici. Acum îi puse Elvirei manșeta aparatului de măsurat tensiunea.

— Și toate amintirile celelalte s-au pierdut?

— Nu s-au pierdut. Dar accesul la ele nu mai există.

Stäubli își puse stetoscopul în urechi și-i luă tensiunea.

— O să împliniți suta de ani, îi spuse și-și notă maxima și minima.

— Și este cu totul imposibil să regăsești acel acces?

— Imposibil, nu. Există o formă de hipnoză care reconstituie unele amintiri din prima copilărie. „*Recovered Memories*“.

În Statele Unite, tați socotiți până atunci respectabili sunt acuzați, prin această metodă, de fiicele lor adulte că au abuzat de ele în copilărie.

Doctorul Stäubli își puse instrumentele în trusă.

— Și se mai întâmplă câteodată ca cei care suferă de demență senilă, pierzându-și capacitatea să asimileze lucruri noi, să pătrundă adânc în trecut, rememorând episoade din primii ani ai copilăriei, să evoce una sau alta.

Îi întinse mâna pacientei.

— Cu cât înaintăm în vârstă, cu atât mai aproape ne devine trecutul, nu vi se pare, doamnă Senn? Pe vineri, la aceeași oră?

Elvira dădu din cap.

Se întâlniră chiar a doua zi la cină. Era ziua în care Konrad Lang intra în posesia banilor de buzunar. Își putea permite un restaurant care să nu fie tocmai unul la modă, însă nici atât de discret încât o invitație în acel local să aibă un aer indecent.

Konrad sosi destul de treaz și se ținu bine de-a lungul întregii seri. Rosemarie vorbi, contrar propriilor obiceiuri, despre viața ei de dinainte de divorț. A doua oară fusese măritată cu un chirurg cu aproape zece ani mai tânăr decât ea. Îi finanțase studiile din averea moștenită de la primul soț, care decedase relativ devreme. Acela îi lăsase jumătate dintr-o întreprindere textilă, pe care o vânduse la timp cumnatului ei, înainte ca uzina, în anii '70, să dea faliment.

— Rōbi Fries a fost primul dumneavoastră soț? întrebă Konrad surprins. Știți că am fost cu el la Saint Pierre?

— Și dumneavoastră ați fost la Saint Pierre? Rōbi mi-a povestit multe despre institut.

Toată seara vorbiră despre cunoștințe comune și locuri unde era probabil să se mai fi întâlnit cândva.

În taxi Rosemarie întrebă:

— Nu ați vrea să știți cine era bărbatul de care m-ați scăpat la Crucea albastră?

— Este cineva important pentru dumneavoastră?

Rosemarie dădu din cap.

— Atunci haideți să-l uităm.

Rosemarie avea un apartament elegant într-o clădire cu patru etaje, situată chiar lângă lac, într-un mic parc. Konrad lăsa taxiul să aștepte, o conduse până la intrare și își luă rămas-bun. Era pe cale să se întoarcă la mașină, când ea mai deschise o dată ușa și spuse:

— Aveți timp sâmbătă seara? Aș putea să gătesc ceva.

Restaurantul din Grand Hotel des Alpes se numea Carême, după reputatul bucătar-șef din secolul al XIX-lea. Se mândrea cu așa-numita *ancienne cuisine*. Elvira Senn agreea localul din alte motive: era aproape de vilă, clienții de vază nu erau expuși unor priviri agasante, ea avea propria masă într-o parte mai retrasă a restaurantului, iar echipa de la bucătărie ținea cont de regimul pe care-l urma.

În fiecare joi seara mânca la Carême și de obicei se folosea de cină pentru convorbiri de afaceri neoficiale, dar cu atât mai importante.

În seara aceasta îl rugase pe nepotul ei, Urs Koch, s-o însoțească. În timpul mesei îi revelă că se gândește foarte serios să-i încredințeze conducerea întreprinderii Koch-Electronics. La desert (un măr pentru ea, o *crème brûlée* pentru el) aduse vorba despre Simone și, când fu sigură că el înțeleșese cum că cele două merg mână-n mână, îl menționează și pe Konrad Lang.

— Mă îngrijorează, mărturisi.

— Îți faci griji pentru Koni?

— Nu pentru Koni. Din cauza lui Koni. N-aș vrea ca el să ne facă probleme.

— Cum ar putea un ins cum e Koni să ne facă probleme?

— Prin pălăvrăgeală. Povești vechi.

— Dar există povești vechi?

— Ar putea să le născocească.

Urs dădu din umeri:

— Petrecerea continuă.

Elvira zâmbi:

— Cu Urs în frunte.

Își ridică paharul cu apă minerală. Urs își turnă restul vinului de Burgundia în al său. Ciocniră.

— Oricum, o să se prăpădească în curând la cât bea.

— Nu-i ajung banii de buzunar pentru asta, replică Elvira.

În dimineața următoare, îi dădu ordin lui Schöller să mărească alocația săptămânală a lui Konrad Lang de la trei sute de franci la două mii.

În prima lor seară Konrad și Rosemarie se prefăcuseră un pic unul față de celălalt, cum face toată lumea la o primă întâlnire. Se prezentaseră în cea mai bună lumină, vorbiseră despre succesele lor și lăsaseră deoparte insuccesele.

Acum, în seara a doua, lucrurile se petrecură altfel. Rosemarie îl primi cu totul relaxată, îl însărcină imediat să pună masa și se miră câtă artă și obișnuință demonstră el cu acest prilej. Turnă un vin de Meursault în două pahare și ieșiră cu ele pe terasă. Era o seară blândă, cu un aer primăvărat, luminile localității de pe celălalt mal se reflectau jucăușe în lac, iar de la fereastra de sub ei se auzeau acordurile unui pian.

— Chopin, Nocturna numărul 1 în si bemol minor, opus 9, spuse Konrad.

Rosemarie îl privi ciudat.

Mâncară orez sălbatic, care ieșise puțin cam moale, și somon, puțin prea uscat. Konrad își uită reținerile, sub influența vinului alb. Îi povesti tot mai sincer despre viața lui.

Ea înțelegea cât de cât ce voia el să spună. La rândul ei, fusese tolerată în cercurile primului ei soț doar ca o anexă.

Cu puțin timp înainte de miezul nopții Konrad îi dezvălui lui Rosemarie unul dintre secretele sale cel mai bine păzite. Se așeză la pianul din camera de zi și cântă partitura mâinii drepte din Nocturna pe care o ascultaseră în urmă cu câteva ore, pe terasă. Apoi cântă partitura mâinii stângi.

— Și acum cu ambele mâini, surâse Rosemarie.

Atunci Konrad îi mărturisi cum eșuase ca pianist.

La unu noaptea Rosemarie se așeză lângă el și-l acompa-nie cu stânga la sonata *Für Elise*. Nu cu totul fără greșală, dar

de-ajuns cât să-l determine pe Konrad să-i mărturisească și ultimul său secret: adevărul despre situația sa. Dependența de familia Koch. Toată mizeria asta.

A doua zi dimineața Konrad Lang se trezi în patul lui Rosemarie Haug și nu-și aducea aminte de nimic.

Konrad ar fi dorit s-o întrebe pe Rosemarie ce se petrecuse în noaptea precedentă, dar nu voia să se poarte ca un licean care întreabă după o primă noapte de dragoste: „Cum am fost?”

Așa că plecă de la ea puțin îngrijorat. Singurul lucru care-l mai liniștea oarecum era faptul că ea își reînnoise invitația chiar pentru seara aceasta.

Rămase toată ziua în apartamentul său și se chinui zadarnic să-și aducă aminte ceva din noaptea trecută.

Punctual și ținând în mână un trandafir cu coadă lungă, se înființă seara la Rosemarie. Ea îl întâmpină cu un sărut, luă floarea și se duse în bucătărie ca s-o așeze într-o vază îngustă, în care pusese apă.

— În frigider este vin alb, sau preferi unul roșu? îl întreabă peste umăr.

— Ai și apă? îi întoarse brusc Konrad întrebarea.

— Tot în frigider.

Rosemarie șterse vaza de urmele de apă și o aduse în cameră.

— Dacă bei apă, am să fac și eu la fel, zise, trecând pe lângă el.

Plasă vaza pe masa pregătită. Konrad sosi cu o sticlă de apă minerală și umplu două pahare.

— Sănătate, zise, și-i întinse un pahar.

— De aceea bei apă?

Băură amândoi.

— Nu, pentru memorie. Mai degrabă pentru memorie.

Konrad își luă inima în dinți:

— Nu reușesc să-mi aduc aminte ce s-a întâmplat ieri-noapte.

Rosemarie îl privi în ochi și surâse:

— Păcat.

A doua zi, devreme, Konrad o luă pe jos de-a lungul lacului, înspre oraș. Era o dimineață plină de prospețime. Muguri de un verde-deschis răsăriseră în castani. În jurul trunchiurilor se adunaseră de-acum florile de șofran.

Konrad nu băuse nici o picătură de alcool toată seara, încât capacitatea lui de memorare a ultimelor ore era – după părerea sa – perfect intactă. Foarte rar se mai simțise atât de nemai-pomenit. Poate doar o singură dată, în 1960, la Capri. Dar atunci era tânăr și îndrăgostit.

Călătoreau la bordul lui *Tesoro*, iahtul cu motor – model vechi – al familiei Piedrini, pe Mediterana. Formau o gașcă internațională de tineri bogați, care se socoteau „decadenți” și probabil chiar erau. În anul acela apăruse filmul lui Fellini *La dolce vita* și le făcuse o impresie durabilă, nu tocmai intimidantă.

Debarcară la Capri, pentru că își doreau să dea o petrecere exact în locul unde împăratul Tiberiu obișnuia să arunce adolescenți în mare, împingându-i de pe stânci, în timpul orgiilor sale. Mai aveau de gând să organizeze un picnic în grădina amețitoare a Vile Lysys, pe care contele suedez Fersen¹ o dedicase iubirilor tinere.

În timpul șederii lor pe uscat, Thomas locuia împreună cu ceilalți din grup la hotelul Quisisana. Lui Konrad îi sugerase să păzească iahtul. O precauție absolut inutilă, având în vedere echipajul lui *Tesoro*, numărând doisprezece inși. Dar Thomas era total absorbit de blazarea celor din clanul Piedrini, iar o dată în plus, Konrad îi stătea în cale.

Konrad nu prea știa dacă să se simtă jignit sau să se bucure că scăpase pentru o vreme de acea gașcă gălăgioasă. Mânca pe puntea vasului, atent servit de un steward tăcut, în livrea albă, și privea înspre port. Lumini multicolore sclipeau în birturile portuare, iar valurile aduceau până la el melancolice melodii napolitane. Dintr-odată îl cuprinse binecunoscuta senzație că

1 Contele Hans Axel de Fersen (1755-1810), mareșal, un apropiat al Mariei Antoaneta, a facilitat și fuga familiei regale la Varennes (1791). Acuzat de moartea unui nobil suedez, a fost lapidat în țara natală.

se află, ca de atâtea alte ori, în locul nepotrivit. Acolo, pe mal, dansau perechile, se ciocneau paharele, acolo se derula viața. Iar el era abandonat aici.

Ceru să fie transportat până-n port și pași, plin de așteptări, pe drumul destul de scurt al promenadei. Dar localurile din port erau pline de turiști germani, muzica răsună din gramofone, iar multicolorele lumini licărind nu erau decât niște becuri vopsite fără îndemânare. Trecu mai departe, lăsând în urmă birturile, până la capătul cheiului. Acolo ședea o femeie tânără, cu brațele încrucișate pe genunchi, și privea marea. Când îl auzi apropiindu-se, își ridică ochii.

— *Mi scusi*, zise el.

— *Niente italiano*, răspunse ea. *Tedesco*.

— Mă scuzați, n-am vrut să vă deranjez.

— A, sunteți elvețian?

— Și dumneavoastră?

— De la Viena.

Konrad se așeză lângă ea. Un timp contemplară amândoi marea, în tăcere.

— Vedeți iahtul din larg?

Konrad dădu din cap.

— Atâtea lumini.

— Da.

— Câteodată vântul aduce zvon de râsete până la noi.

— Așa e.

— Iar noi stăm aici.

— Iar noi stăm aici, repetă Konrad.

Ca și cum s-ar fi decis în aceeași secundă, fiecare pentru sine, să nu mai lase viața să se desfășoare fără ei, se sărutară.

Fata se numea Elisabeth.

Petrecură trei zile la pensiunea ei. El nu-i mărturisi că este legat cumva de cei de pe iaht, de frică să nu strice vraja.

În cea de-a patra zi îl căută pe Thomas la Quisisana și-l informă că va continua călătoria pe cont propriu.

— Din cauza blondei? întrebă Thomas.

— Care blondă?

— V-am văzut în față la Grotto. N-aveai ochi decât pentru ea. E de-nțeles, de altfel.

Thomas îi ură toate cele bune și își luară la revedere.

A doua zi, Elisabeth sosi foarte entuziasmată în camera lor.

— Ții minte iahtul? La care ne-am uitat în prima noastră seară?

Konrad dădu din cap.

— N-o să-ți vină să crezi, dar suntem invitați acolo.

Elisabeth deveni prima soție a lui Thomas. Îi dăruî un fiu, pe Urs. Curând după aceea își urmă chemarea inimii ei nestărnice și plecă la Roma. O mică alinare pentru Konrad și o lovitură grea pentru Thomas, care nu fusese niciodată fidel, dar totdeauna vanitos, așa că-și aminti de vechiul său prieten, mereu disponibil ca să-l consoleze și să-i țină de urât.

De atunci, din vremea acelor trei zile la Capri, Konrad nu se mai simțise vreodată cum se simțea azi. Poate că era din nou îndrăgostit. Bătrân și îndrăgostit.

Hotărî să se lase de băut. Măcar pentru un timp.

Acasă Konrad găsi un mesaj de la bancă înștiințându-l că alocația lui săptămânală se mărise la două mii de franci, pe care îi poate ridica – o inovație – în oricare zi lucrătoare, începând chiar de azi.

Îi adresează o euforică scrisoare de mulțumire Elvirei Senn și-și rezervă o masă la Chez Stavros. Se duse la bancă și scoase o mie două sute de franci. Apoi cumpără niște somon roșu, o ceapă, pâine prăjită, o lămâie, capere și patru sticle de San Pellegrino; luă loc la fereastra deschisă a camerei sale de zi și își oferî o mică gustare selectă, bând multă apă minerală cu gheață și lămâie.

După masă spălă vasele și, pentru a marca importanța acelei zile, se așeză la orga sa electronică.

Cu vreo doi ani în urmă, într-un local din Corfu, descoperise – privind peste umărul pianistului – că acesta avea pe pianul său o mică orgă electronică; înțelesese că instrumentul putea cânta de unul singur partitura mâinii stângi. Sunetul, e

drept, era puțin artificial, dar indiscutabil era mai bine așa decât fără contribuția stângii.

Chiar a doua zi achiziționează o astfel de orgă electronică ieftină, care – cum se întâmplase cu tot avutul său – căzuse pradă flăcărilor. Drept compensație, inclusese un model ceva mai scump, mai sofisticat, pe lista cu achiziții pentru noua locuință, lucru îngăduit de familia Koch. De atunci cânta din când în când pentru sine și uneori pentru rarii săi musafiri, de cele mai multe ori pentru Barbara.

Dar când se postă acum în fața orgii electronice, nu-i găsi butonul de pornire. „Ce caraghios, gândi, doar am pornit și am oprit de nenumărate ori chestia asta.“ Dar trebui să cerceteze sistematic instrumentul, până când – abia după două-trei minute – găsi butonul.

„Deci e-adevărat că dragostea te face orb“, murmură.

Doris Maag, polițista, arăta obosită când sosi, imediat după ce-și încheiase tura și încă în uniformă, la Rosenhof, și se așează la masa Barbarei de lângă bar.

— Ei, de ce atâta agitație?

— A dispărut Koni.

— Cum adică a dispărut?

— N-a mai dat pe-aici de câteva zile. Ieri am sunat la el și n-a răspuns nimeni. Azi din nou: nimeni.

— Poate și-a schimbat localul, sugerează Doris.

— Nu cred, lefter cum e.

— Poate c-a găsit o altă proastă care-l servește pe datorie. Barbara se ridică:

— Vin alb?

— Campari.

Barbara se duse la bar și sosi cu un pahar de Campari cu gheață și lămâie, alături de o sticlă de apă minerală.

— Spuneți-mi când să mă opresc.

— Umple-l.

Barbara îi umple paharul.

— Norocel, spuse, din obișnuință.

Doris luă o înghițitură.

— Portocală, nu lămâie, zise. La Campari trebuie pusă o feliuță de portocală, nu de lămâie. Toți fac aceeași greșeală.

— Dacă o fac toți, nu mai e o greșeală.

Barbara se așează la loc.

— Nici în timpul zilei n-a trecut pe aici. N-a fost nici la Crucea albastră.

Doris Maag adoptă un ton profesional:

— Cei mai mulți dispăruți reapar. Aproape întotdeauna există o explicație absolut banală pentru dispariția lor.

— Nu-i stă în fire să facă așa ceva.

— Toți reclamanții spun la fel.

— Și-mi datorează 1 645 de franci.

— În anumite cercuri e un motiv destul de bun ca să dispari.

— Nu și în cercurile lui.

Barbara se ridică iar și se duse la un client, ale cărui semne repetate nu le luase în seamă și care acum bătea insistent în masă cu o monedă. Când reveni, zise:

— În ultimul timp era deseori deprimat. Îi dădeau lacrimile din te miri ce.

— Lacrimi de bețiv.

— Și astea sunt tot lacrimi. Cei mai mulți sinucigași sunt beți.

— Asta nu s-ar sinucide.

— Câteodată mai auzi de unii care au zăcut vreme de săptămâni morți în casele lor și nici dracu' nu și-a dat seama.

— De curând unul a avut un atac cerebral ușor în cada de baie și n-a mai fost în stare să iasă și nici să se ducă la telefon — și nu l-a auzit nimeni. Nu putea decât să aștepte, să lase să mai curgă apă fierbinte din când în când și să tragă nădejde că o să-i observe cineva lipsa. Apoi i-a venit ideea să astupe scurgerea cu buretele și să lase apa să se reverse până când locatarii de sub el aveau să-l anunțe pe administrator. Asta a funcționat. Dar cei de la asigurări refuză acum să plătească pentru daunele inundației, odată ce a fost provocată deliberat.

— Locuința lui Koni n-are decât duș.

— Păi vezi.

Tannenstraße 134 se afla la numai cinci minute de mers pe jos de la Rosenhof. Barbara insistă ca Doris s-o însoțească. Dacă vor trebui să apeleze la portar să le deschidă ușa, solicitarea avea un aer mai oficial venind din partea cuiva în uniformă.

— Eu lucrez la Circulație, nu la Criminalistică, protestase Doris, dar se lăsase totuși convinsă.

Când mai telefonaseră o dată, cu cinci minute în urmă, din local, nu răspunsese nimeni. În apartamentul lui Konrad, la etajul trei, era întuneric. Numai la o mică fereastră cu geamul mat se vedea lumină.

— Baia!

Barbara apăsă pe soneria cu tăblița „O. Bruhin, portar”. Abia după ce sună de trei ori se aprinse lumina în casa scării.

— Vorbește tu, îi șopti Barbara lui Doris, când un bărbat morocănos și nepieptănat, cu fața buhăită, apărură în pragul ușii de la intrare.

— Noi ăștia tre' să ne sculăm la cinci jumate, mârâi el.

Când observă uniformă la Doris, deveni ceva mai sociabil. Le ascultă pasul și consimți să vadă despre ce era vorba. Le conduse la etajul al treilea, le puse să aștepte, reveni după un timp cu un șperaclu și îl băgă în broască.

— Nu merge, cheia e pusă pe dinăuntru.

— Atunci trebuie să spargem ușa, ceru Barbara.

— Pentru asta e nevoie să-mi arătați legitimația, i se adresă portarul polițistei.

Pe când Doris își căuta legitimația, cheia se învârti în broască. Ușa se crăpă un pic și în deschizătură apărură chipul uluit al lui Konrad Lang.

— Koni, e totul în regulă? întrebă Barbara.

— Și încă cum, răspunse el.

Konrad Lang tocmai încheiase prima săptămână fără alcool. Mâncărimile și furnicăturile se potoleau treptat. Noaptea treceau

fără ca somnul să-i fie întrerupt de accese de transpirație. Se trezea odihnit și plin de energie, iar clipele când se gândea la băutură, „jinduiala“, cum o numea, deveneau mai rare.

Avea multă experiență în a se lăsa de băut. Cunoștea toate stadiile, până la luna a doua. Își amintea de euforia care-l cuprindea de fiecare dată în ziua a treia. Dar indescriptibila încântare pe care-o trăia acum n-o mai simțise niciodată. Nu putea să i se tragă numai de la cele câteva pahare lipsă. Și nici de la neașteptata îmbunătățire a situației sale financiare. Exista și un alt motiv: Rosemarie Haug.

Petrecuseră împreună, după „noaptea uitării“, cum îi spuneau acum, zi după zi și noapte după noapte.

Călătoriseră cu singura navă de linie care circula în acest anotimp, ca unici pasageri, până la capătul lacului încețoșat și înapoi.

Vizitaseră grădina zoologică și priviseră maimuțele, în compania unei vârstnice doamne, care-i spunea pe nume unui cimpanzeu și era recunoscută de el.

Se plimbaseră pe cărarea flancată de vechi felinare cu gaz și urcaseră până la Foișor; mâncaseră plăcintă cu mere și băuseră cafea în localul de modă veche destinat excursioniștilor, acum plin de pensionari.

— Ca niște bătrâni, spusese Rosemarie.

— Păi chiar sunt bătrân.

— Nu mi se pare, zâmbise ea.

Nici lui Konrad nu i se părea.

În seara precedentă fuseseră la un concert. O seară Schumann. Odată, când Rosemarie se uitase pe furiș la Konrad, îi văzu ochii umezi. Îi luă mâna și i-o strânse tare.

Uitându-se în oglindă în ziua aceea, Konrad constata deja o schimbare. Simțea că vasele de sânge i se îngustaseră cât de cât, datorită renunțării la alcool; i se părea că obrajii îi erau mai puțin înroșiți, vinișoarele plesnite mai puțin vizibile și punțile de sub ochi mai puțin umflate. Toată fața lui arăta mai fermă, întreaga lui persoană avea un aer mai îndrăzneț. Și mai tânăr, gândi.

„Poate, își spuse Konrad Lang, a început în sfârșit zodia mea norocoasă.“

În această stare de spirit se afla când Barbara, polițista și portarul erau pe cale să-i spargă ușa. Nu mai fusese acasă de două zile și venise să-și ia lenjerie de schimb, niște haine și alte câteva lucruri de-ale lui, când auzi vocile din fața apartamentului.

Portarul și polițista își luară numaidecât la revedere. Barbara mai rămase. Socotea că el îi datorează o explicație.

Konrad i-o dădu cu plăcere. Plin de entuziasm îi povesti Barbarei, care devenea tot mai tăcută, despre marea cotitură fericită a existenței lui. Când încheie, o întrebă, parcă în treacăt:

— Cât îți datorez?

— O mie șase sute patruzeci și cinci, răspunse ea.

Konrad Lang își scoase portmoneul și îi puse o mie opt sute de franci pe masă.

— Nu iau dobândă, zise ea și îi restitui diferența din portmoneul ei voluminos de chelneriță.

— Nu te bucuri pentru mine? întrebă Konrad.

— Ba da, spuse Barbara.

Și era aproape adevărat. Nu era geloasă. Dar nu-i părea bine să-l piardă pe unicul om căruia-i îngăduia, fără reticențe, s-o exploateze.

Konrad comandă un taxi, își luă valijoara și o lăsă pe Barbara în fața locuinței ei.

La intrare o sărută părintește.

— Noroc! Și mulțumesc pentru toate.

— Noroc și ție, răspunse Barbara.

Pe ambele laturi ale străzii ce ducea la Vila Rododendron erau parcate automobile proaspăt spălate, nici unul mai ieftin de o sută de mii de franci. Membri ai poliției direcționau oaspeții, pe măsură ce soseau, și supravegheau circulația de-a lungul spațiului îngust dintre șirurile de mașini parcate. „Ca și cum n-am avea nici o treabă mai de soi decât s-o facem pe paznicii pe la parcarile multimilionarilor“, mârâise ofițerul de serviciu când primise însărcinarea de la superiorul său. Acela schiță un gest de neputință și semnală, arătând cu mâna în sus, de unde venea ordinul.

În fața porții de fier, doi agenți în uniformă, aparținând unui serviciu de pază particular, examinau invitațiile, consultând în paralel lista oficială a oaspeților; totodată, nu-i scăpau din ochi pe fotografiile care pândeau un prilej ca să se furișeze înăuntru.

— Când oameni ca ăștia fac o nuntă, până și vremea ține cu ei, observă reporterul unei gazete bulevardiere, adresându-se reporterului de la ziarul local. La noi a plouat cu găleata.

Era într-adevăr o zi de vară sfidător de frumoasă. Câțiva norișori delicați pluteau pe cerul senin, de un albastru pur, o briză ușoară nu îngăduia soarelui de iunie să ardă prea tare și în aer se simțea de pe-acum parfumul florilor de tei și mirosul trandafirilor sălbatici aninați pe zidurile împrejmuitoare ale domeniului.

Parcul vilei amintea de cartierul general al unei tabere militare din timpul războaielor napoleoniene. Peste tot erau corturi pe care fluturau fanioane și stegulețe ale unor națiuni existente doar în imaginația designerului care se ocupase de eveniment.

O parte din oaspeți ședeau în fotolii, la mese așternute cu fețe albe, presărate cu o mulțime de flori, în corturile deschise în toate cele patru părți. Alții – sub copacii bătrâni, pe bănci lungi, la mese de lemn împodobite de sărbătoare. Iar alții, alcătuind mici grupuri pitorești, se întinseseră pe pături, la un picnic ce avea loc pe gazonul îngrijit.

În diverse puncte ale parcului alternau cvartete de corzi, formații de muzică country, orchestre interpretând muzică de dans și capele cântând *ländleri* – dansuri populare austriece.

O nuntă demnă de moștenitorul Întreprinderilor Koch.

Urs Koch făcea onorurile, salutându-i pe rând pe oaspeți. Pretutindeni unde apărea alături de încântătoarea sa mireasă, cei doi erau întâmpinați cu aplauze, îmbrățișați și sărutați, apoi felicitați pentru alegerea făcută, pentru recepția reușită și pentru vremea superbă.

Sprijinită de balustrada verandei, Elli, cea de-a treia soție a lui Thomas Koch, contempla detașată forfota.

Când o întâlnise Thomas, la începutul anilor '70, Karl Lagerfeld tocmai preluase conducerea firmei Chanel. Elli Friedrichsen fusese unul dintre manechinele sale preferate. După un an, se măritase cu Thomas. Zece ani mai târziu, își trăia viața proprie, cât mai departe cu putință de Thomas.

Lângă ea stătea Inga Bauer, o suedeză cu mult mai tânără decât Elli, care se căsătorise, la douăzeci și cinci de ani, cu un industriaș din cercul cunoscuților lui Thomas Koch.

Cele două femei se împrieteniseră repede. Elli devenise pentru Inga singurul sprijin în acest amestec bizar de corectitudine și decadentă, ce domina lumea înaltelor finanțe elvețiene. Elli aprecia la Inga faptul că nu se lăsase deziluzionată în cei zece ani petrecuți în clanul Bauer. Își păstrase, pe cât posibil, idealurile și avea un mod reconfortant de a-și exprima părerea despre ce socotea greșit sau corect.

— Dacă știam că nu e invitat Koni, nu veneam.

— Un sacrificiu prea mare pentru un bătrân plicticos.

Inga arată spre oaspeții prezenți:

— Ția ți se par mai amuzanți?

Elli oferi unui cuplu care trecea – braț la braț, în pas de plimbare – pe lângă terasă, zâmbetul ei tip Chanel.

— Nu, nu sunt mai amuzanți. Doar mai importanți. Ești nevoită să rabzi destui plicticoși care contează. De ce să-ți mai bați capul și cu cei lipsiți de importanță?

— Așa gândești tu?

— Așa gândește Thomas.

— Și tu?

Elli luă o înghițitură din paharul de șampanie.

— Eu? Eu o să divorțez.

Replica era surprinzătoare. Inga nu văzuse în căsnicia lui Elli o situație care să merite osteneala unui divorț.

— Dar neoficial ai divorțat de mult.

— Pe viitor vreau s-o fac și oficial.

— De ce, mă rog?

Elli surâse:

— Există cineva care-și dorește asta.

Inga o privi cu încântare:

— Deci nu există limită de vârstă?

— Trebuie s-o întrebi pe Elvira. Eu n-am decât patruzeci și șase de ani.

Capela de *ländleri* de lângă grupul de molizi intonă „Mulți ani trăiască“ și oaspeții din apropiere li se alăturară. Se ridicară și-și înălțară paharele în cinstea lui Urs și a miresei sale.

— Biata fată.

— Dacă asta e femeia pe care a căutat-o atâta vreme, se miră Inga, ar fi putut să se însoare și cu toate cele de dinaintea ei.

Elli îi aruncă o privire ironică:

— Simone a fost pur și simplu prezentă exact atunci când Elvira a decis că i-a venit vremea lui Urs. Întocmai cum a fost prezentă mama lui Urs când Elvira a hotărât că i-a venit vremea lui Thomas.

— Ce spui tu sună ca-n secolul trecut, râse Inga.

— Uită-te în jur, răspunse Elli. Chiar *este* secolul trecut.

Elvira Senn primea omagiile oaspeților în cortul mirilor și nu dădea impresia că ar exista o vârstă limită pentru iubire. Strălucea de mulțumire și sclipea de giuvaeruri, era spirituală și plină de farmec și păstra constant un loc cât un lat de palmă între speteaza scaunului tapițat și spatele ei impecabil de drept.

Thomas ședea vizavi de ea și era mai puțin relaxat. Aritudinea lui Elli îl irita. De regulă în societate, jucau rolul perechii fericite, a cărei rețetă de succes se rezuma la fiecare cu libertatea sa de mișcare. Dar azi ea-l ținea la distanță. Refuzase să facă alături de el – în calitate formală de mamă vitregă a mirelui – turul printre invitați; iar cu părinții miresei (un cuplu, într-adevăr, cam prea gătit, care nu reușea să-și ascundă entuziasmul că fiica lor se mărita cu mult peste rangul ei social) abia dacă schimbaseră două vorbe. Și – fără nici o disimulare – îl ocolea.

Nici cu rolul său de personaj secund nu se împăca Thomas. Până acum fusese mereu, în astfel de ocazii, în centrul atenției. Iar dacă vreodată soția lui sau Urs preluaseră acest rol, era pentru că el voise asta. De astă dată lucrurile stăteau altfel. Urs era sărbătorit ca fiind omul viitorului. Thomas nu era pregătit pentru așa ceva.

Însă ceea ce îl deconcerta cel mai tare era Koni Lang. Altă dată ar fi apărut, cu sau fără invitație. Ar fi fost oprit, ce-i drept, la controlul de la poartă, dar în asemenea situații știa să-și păstreze o ținută care măcar ar fi convins pe cineva de la serviciul de pază să vină după Thomas: „Afară e un domn care spune că e cel mai vechi prieten al dumneavoastră și și-a uitat invitația acasă”.

Însă acum nu avea să apară. Era în Italia. Le trimisese lui Urs și Simonei o foarte formală ilustrată cu urări de noroc, însoțită de un frumos buchet de la Blossoms, cea mai reputată florărie din oraș. Lui Thomas îi adresase o scrisoare personală.

Dragă Tomi,

Peste câteva zile începe pentru tine o nouă etapă a vieții: fiul tău își va întemeia o familie, ceea ce echivalează cu un prim pas spre predarea ștafetei. Curând te vei retrage din primele

rânduri, cu sentimentul liniștitor că tot ce ați construit voi — Elvira și cu tine — rămâne pe mâini bune.

Și viața mea a luat o cotitură hotărâtoare. Închipuie-ți, la bătrânețe am întâlnit femeia vieții mele. Sunt îndrăgostit ca un licean, m-am lăsat de băut, iar soarta, care în ultima vreme mi-a jucat destule feste (implicându-vă și pe voi) pare dintr-odată să-mi vrea binele.

Nu este oare ciudat că noi doi am ajuns iar, ca de atâtea ori — în același timp, dar în locuri absolut diferite — la un punct crucial al existenței noastre? Nu simți și tu câteodată că destinele noastre — vrem, nu vrem — sunt foarte strâns legate?

Ne aflăm într-o scurtă călătorie sentimentală prin Italia. Când am luat prânzul sub arcadele din Piața San Marco, ne-am revăzut deodată — doi băiețași — în aceeași piață, Elvira și Anna fotografiindu-ne. Ți aduci aminte? Ai vrut să prinzi un porumbel, dar ai căzut și ți-ai julit un genunchi, de ți-a dat sângele. Anna ți l-a spălat în restaurantul unde am mâncat noi azi și ți l-a bandajat cu un șervet de damasc. Elvirei i s-a făcut rău din cauza sângelui.

Cât a trecut de-atunci? Șaizeci de ani sau șase zile?

Peste o săptămână ne întoarcem în Elveția. O să fii surprins când o s-o cunoști pe Rosemarie.

Ți doresc din inimă toate cele bune.

*Vechiul tău prieten,
Koni*

Thomas Koch nu reușea să-și aducă aminte să fi fost în copilărie la Veneția cu Koni.

— Facem câțiva pași? Întrebă Elvira.

Domnii de la masă se ridicară în picioare. Thomas îi oferî brațul. Hoinăriră prin parcul împodobit de sărbătoare.

— Ce te apasă?

— Nimic, de ce?

— Ești îngândurat.

— Odată ce se căsătorește unicul fiu...

Elvira zâmbi.

— Doare doar prima dată.

Acum zâmbi și Thomas. Se așezară pe o bancă, departe de agitația petrecerii.

— Am fost noi la Veneția, când eram copii, Koni, cu mine, cu tine și cu Anna?

Elvira deveni atentă.

— De ce întrebi?

— Koni mi-a scris din Veneția. Își amintește că am alergat după un porumbel, în Piața San Marco, și mi-am julit genunchiul. Anna mi-a pansat rana cu un șervet, iar ție ți s-a făcut rău, fiindcă sângeram.

— Prostii, răspunse Elvira.

Petrecerea de nuntă dură până noaptea târziu. Când se lăsă întunericul, se aprinseră în parc lampioane și torțe. Orchestra Pasadena Roof cânta valsuri englezești și foxtroturi; perechile clansau pe spațioasa terasă. Din micul pavilion împrejmuit de rododendroni se auzeau cântece cu acompaniament de chitară; sunau a Donovan și chiar Donovan era interpretul. În cortul cel mare ședea la pian George Baile și cânta melodii din *The American Songbook*.

La unsprezece noaptea se lansă un somptuos foc de artificii, aplaudat de cei care se aflau la terase în orașul de jos. Din acel moment începură să plece primii oaspeți.

Urs continua să-și facă rondurile, până ce trecuse de miezul nopții și era vizibil tot mai beat. Simone încerca să-și ascundă dezamăgirea; Elvira trebui să intervină discret, dar energic, pentru ca mirii să se urce în sfârșit în limuzina care-i aștepta: „*Just married!*”

Cu puțin înainte de două noaptea, Thomas Koch se așază lângă George Baile și abordă, cu tușeu greoi, *Oh when the Saints go Marching in*, secondat cu un dram de bunăvoință de pianist (al cărui onorariu de optsprezece mii de franci justifica, la limita toleranței, asemenea escapade ale clienților săi); îl răsplăti însă cu aplauze generoase grupul unor invitați de soi.

La trei plecară ultimii invitați. Personalul extenuat stinse lămpioanele și torțele care încă mai pâlpâiau.

Thomas Koch își luă o bere în cameră. Când se așeză cu ea pe marginea patului, ochii îi căzură pe un bilet cu scrisul soției sale.

„Pot sta de vorbă cu tine mâine? Propun să ne vedem după prânz în bibliotecă. Elli.“

În după-amiaza următoare, Elvira Senn nu mai răbdă să nu-și arunce ochii pe scrisoarea lui Konrad Lang. Urcă în pas lent de la Casa Stöckli la vila cea mare. Corturile fuseseră strânse, urmele festivității dispăruseră.

Thomas ocupa o aripă a vilei, Elli o alta, Urs locuia în turn. Largile spații de primire erau folosite, după nevoie, de oricare dintre ei.

Când Elvira păși în hol, Elli tocmai ieșea din bibliotecă, îi făcu un semn de salut cu mâna, apoi o luă, pe larga scară exterioră, spre primul etaj.

Thomas se ivi în ușa bibliotecii.

— Elli!

Atunci o zări pe mama sa vitregă.

— Vrea să divorțeze. Poți să pricepi cum vine asta?

Elvira ridică din umeri. Din principiu, nu înțelegea necesitatea unui divorț, dar nu se simțea surprinsă. Știa că era greu de trăit cu Thomas și că o femeie, odată decisă să divorțeze, ar avea în orice caz câștig de cauză la tribunal. După care nu mai rămânea decât chestiunea limitării daunelor. Elvira dispunea de avocații potriviți pentru asemenea probleme. Știa că Elli era o persoană rezonabilă și realistă, cu care te puteai înțelege. Divorțul în sine se putea rezolva fără dificultăți. Dificil era doar Thomas, cu orgoliul său rănit.

Se duse cu el în așa-zisul său birou, îi ascultă văicăreala, arătând că-i împărtășește indignarea și-i susține părerea despre Elli, în măsura în care răbdarea ei scurtă i-o permitea. Apoi aduse vorba despre scrisoarea lui Konrad. Thomas nu putea să-și aducă aminte ce făcuse cu ea, știa doar că o avusese înainte de prânz.

Elvira fu cea care o găsi în cele din urmă, mototolită, în buzunarul halatului său.

O netezi și o citi cu grijă. Apoi o mototoli din nou.

— Aiureli.

— Dar scrie că s-a lăsat de băut.

— Și îl crezi?

— În privința cotiturii de viață are dreptate, din păcate.

Elvira puse scrisoarea mototolită în scrumiera de cristal de pe măsuta de lângă scaunul ei.

— De ce nu pleci undeva cu el? Ți-ar lua gândurile de la asta.

— Dar nu pot să-l despart acum de iubita lui.

— Vor suporta să stea despărțiți timp de câteva săptămâni.

— Nu știu. Pare să-i meargă atât de bine.

— Iar ție nu-ți merge bine. Eu zic că este dator să te însoțească.

— Chiar crezi asta?

— Măcar pentru Corfu.

Elvira luă bricheta de pe masă și dădu foc scrisorii lui Koni.

Apariția lui Thomas Koch în Tannenstraße produse oarecare senzație. Șoferul sui Mercedesul 600 SEL de un albastru-închis cu două roți pe trotuar și-l ajută pe Thomas să coboare de pe bancheta din spate a mașinii. Gestul nu se datora numai unui ritual, ci faptului că șeful lui nu se ținea tocmai bine pe picioare, deși era încă după-masa devreme.

Câțiva copii turci cu ghiozdane colorate se opriră, uitându-se pe-ndelete la automobil. Tramvaiul își încetini un pic mersul și fețele lipite de geam își întoarseră ochii spre limuzina atât de ieșită din comun în acest cartier.

— Pesemne e unul dintre rechinii imobiliari care-și închiariază dărăpănăturile târfelor, la prețuri de speculă, îi explică un tânăr prietenei sale.

La o fereastră de la etajul întâi stătea o bătrână. Pusese o pernă pe pervaz, rezemându-și pe ea coatele greoaie.

— La cine mergeți? îi strigă lui Thomas Koch când îl văzu sunând pentru a doua oară.

— Lang.

— Țsta abia dacă mai dă pe-aici. Vine doar din când în când ca să-și ia corespondența.

— Știți cumva unde-l pot găsi?

— Poate știe portarul.

Thomas Koch apăsă soneria și așteptă.

— Trebuie să sunați lung. E în schimbul de noapte.

După un timp se mișcă o perdea la etajul doi. Curând se deschise cu un zureit ușa de jos. Thomas Koch intră.

Othmar Bruhin, care lucra ca stivuitor într-o hală de montaj a Întreprinderilor Koch și era totodată portar în imobilul care aparținea Oficiului de Pensii al Uzinelor Koch, avea să povestească iar și iar acea istorioară: cum, scos din pat, nebărbierit și în trening, a deschis ușa și-n fața ei stătea „să mor, nu alta, Koch în persoană“ și-i cere adresa unui chiriaș. „Și dacă vreți să știți, duhnea a băutură.“

Când Thomas Koch se sui din nou în mașină, ajutat de șofer, Bruhin îi dădu adresa lui Rosemarie Haug.

Când se auzi soneria, Konrad stătea cu Rosemarie pe terasă și jucau table. O inițiasse în regulile jocului în timpul călătoriei lor în Italia, și de atunci îl practicau cu pasiune, atât datorită ambiției lui Rosemarie, pentru că încă nu reușise să-l bată, cât și din sentimentalism, pentru că le ținea trează amintirea primei lor călătorii împreună.

Rosemarie se ridică și se duse la interfon. Când reveni, avea un aer mirat.

— Thomas Koch. Întreba dacă ești aici.

— Și ce i-ai spus?

— I-am spus că ești. Vine sus.

Aproape dintotdeauna, Konrad îl socotise pe Thomas cea mai importantă persoană din viața lui, dar în vremea din urmă trecuse tot mai mult în plan secund. La Veneția își amintise, ce-i drept, de el. Relatările despre nunta lui Urs le urmărisese însă

cu surprinzător de puțin interes. Iată că acum, când Thomas avea să intre din clipă în clipă pe ușă, devenea agitat. De câte ori era Thomas prin preajmă se simțea ca un recrut înaintea inspecției comandantului.

Lui Rosemarie nu-i scăpă schimbarea.

— Ar fi trebuit să-i spun că nu ești aici? se interesă, doar pe jumătate amuzată.

— Nu, sigur că nu.

Se îndreptară spre ușa de la intrare. În hol se auzea liftul. Apoi pași pe coridor.

— Ce-o fi vrând? murmură Konrad mai mult pentru sine decât pentru Rosemarie.

Când sună, Konrad tresări. Rosemarie deschise.

Nasul lui Thomas Koch era subțire și avea o formă delicată, părând oarecum nelalocul său pe fața lui cărnoasă. Purta un blazer și un pulover cu guler rulat de cașmir vișiniu, care făcea ca gâtul lui scurt să arate și mai gros. Ochii lui prea apropiați luceau și mirosea a alcool. Lui Rosemarie nu-i adresă decât un salut foarte vag din cap, apoi se întoarse direct spre Konrad.

— Pot vorbi cu tine?

— Firește. Intră.

— Între patru ochi.

Konrad se uită la Rosemarie.

— Puteți să vă duceți în camera de zi.

— Aș prefera să ieșim undeva.

Tonul lui Thomas exprima mai mult decât o simplă dorință.

Konrad îi aruncă lui Rosemarie o privire care părea să-i ceară ajutorul. Ea se încruntă, iritată. Thomas aștepta.

— Să-mi iau repede o jachetă.

Konrad dispăru în dormitor. Rosemarie îi întinse mâna lui Thomas.

— Mă numesc Rosemarie Haug.

— Thomas Koch, îmi pare bine.

Apoi așteptară în tăcere să revină Konrad din dormitor. Acesta își pusese o cravată și o jachetă de pânză asortată cu pantalonii.

— Să mergem, spuse, și-l urmă pe Thomas spre lift.

— Ciao, strigă Rosemarie în urma lui, poate un pic cam înțepată.

— Ah da, ciao!

Konrad se opri, părând c-ar vrea să se întoarcă pentru a-și lua rămas-bun cum se cuvine, dar văzu că Thomas ajunsese la lift și se duse după el.

Rosemarie observă cum îi deschide lui Thomas ușa liftului, cum îl lasă să intre primul și apoi apasă supus pe buton. Ușa liftului se închise, Konrad nemaipucând să-i arunce nici o privire.

Thomas își înălță amuzat sprâncenele când Konrad comandă un Perrier cu gheață și lămâie. El însuși ceru un Tullamore Dew dublu, fără gheață ori apă minerală, whisky-ul lui la depresie.

Charlotte îl întâmpinase pe Konrad cu un „Uite că mai apari și pe-aici“, sunând vag a reproș, dar se lămuri imediat când el ceru o băutură fără alcool. Îi văzuse pe mulți încercând să se lase de băut. Nu-i ținea prea mult.

Barul de la Grand Hotel des Alpes (ales de dragul vremurilor apuse și pentru că era – pentru Thomas cel puțin – în drum) era pustiu, în afara surorilor Hurni. Roger Whittaker cânta *Don't cry, young lovers, whatever you do*. La o măsuță dintr-o nișă Tomi își debita monologul; Koni îl asculta.

— Știi doar: când își găsesc pe altul, arată mult mai bine. Koni dădu din cap.

— N-am absolut nimic împotriva dacă se mai încurcă din când în când cu vreun tip, doar știi că nici eu nu-s tocmai...

Koni dădu din cap.

— Mă tratează ca pe ultimul tâmpit. Mă cheamă în bibliotecă. Îmi spune că vrea să divorțeze.

Koni dădu din cap.

— Ba nu, nu îmi spune. Mă înștiințează.

Koni dădu din cap.

— Ba nu, vrea să divorțeze. Divorțează. Punct.

Thomas Koch își goli paharul și-l ridică.

— Cum o cheamă? întrebă.

— Charlotte, șopti Koni.

— Charlotte! strigă Tomi.

— Ca să n-o aflu de la avocat, zice ea. Charlotte!

Chelnerița sosi cu un nou pahar. Fără să-și ridice ochii, Tomi i-l întinse pe cel gol.

— Ai accepta așa ceva?

Koni negă din cap.

— Ai habar cât cheltuie ea pe lună pe haine? Numai pe haine?

Koni negă din cap.

Tomi luă o înghițitură.

— Nici eu nu știu exact, dar îți spun: al dracului de mult. E destul să te uiți la ea.

Koni dădu din cap.

— Mai ales acum. Când își găsesc pe altul, arată totdeauna mai bine. Intenționat. Ca să te termine.

Koni dădu din cap.

— O s-o termin și eu. O să se mire ea cât costă traiul pe picior mare.

Konrad Lang, singurul dintre cei doi care știa cât costă traiul, dădu din cap și el.

— O s-o termin.

Tomi făcu un semn cu paharul gol în direcția barului.

După ce Charlotte îi aduse whisky-ul, întrebă:

— Mai schiezi?

— Nu, după Aspen n-am mai schiat.

În 1971, în timpul crizei provocate de al doilea divorț, Thomas îl scosese pe Konrad din fondul său de rezervă, zburase cu el la Aspen și acolo îi achiziționase haine noi și-l echipase adecvat. Cei doi luaseră câteva lecții de la același profesor de schi, iar Konrad devenise, în timpul numeroaselor sezoane de iarnă la Sankt Moritz, un schior acceptabil (dar un temător practicant al bobului). Totuși, făcuse – după câteva zile la Aspen – o figură destul de bună. Dar trecuse de atunci un sfert de secol.

— Nu uiți niciodată cum se schiază, e ca mersul pe bicicletă. Iar echipamentele au evoluat atât de mult, că ai schia mai bine decât pe vremuri.

Tomi își dădu pe gât whisky-ul.

— Mergem la Bariloche, hotărî el. O să ne schimbe poziția.

Koni nu dădu din cap.

— O să cumpărăm acolo lucrurile de care ai nevoie. Verifică-ți pașaportul, ca nu cumva să fi expirat. Zburăm duminică.

Koni nu dădu din cap.

Tomi își ridică paharul gol. Când sosi Charlotte, îi spuse:

— Adu-i și lui unul.

— Mai bine nu, zise Koni, însă nu destul de tare pentru Charlotte, care deja se îndrepta spre bar.

— Aia mi se pare cumva cunoscută.

— Charlotte?

— Nu, aia la care locuiești. Am de unde s-o cunosc?

— Este văduva lui Rōbi Fries.

— Așa, văduva lui Rōbi Fries? Păi are cu siguranță cincizeci de ani. Pe puțin.

— N-am întrebat-o.

— Dar e destul de nostimă încă.

Koni dădu din cap.

— De-asta nu bei nimic?

— Și de-asta.

Charlotte aduse cele două whisky-uri. Tomi își ridică paharul.

— Pentru Bariloche! Pentru Argentina!

Koni dădu din cap.

Aproape de miezul nopții, când Konrad Lang nu se întorsese încă, Rosemarie Haug renunță la mândrie și sună la el acasă. Ocupat.

Curând după miezul nopții mai încercă o dată. Tot ocupat.

Constatând că la unu noaptea e încă ocupat, sună la Deranjamente și află că abonatul pusese greșit receptorul în furcă.

„Dacă n-ar fi vrut să-i telefonez, ar fi scos aparatul din priză“, își spuse Rosemarie și chemă un taxi.

Pentru a treia oară, Othmar Bruhin se pomeni trezit brusc din somn din pricina lui Konrad Lang. De data asta lucra în schimbul de dimineață, iar deșteptătorul urma să sune abia peste o oră și jumătate. Când se uită la ceas, își dădu seama că era prea devreme ca să se scoale și prea târziu ca să adoarmă la loc.

Manifestă o dispoziție corespunzătoare când deschise ușa.

Femeia care stătea în fața lui era ceea ce taică-său obișnuia să numească „o doamnă“, fapt evident și în lumina slabă a casei scărilor. Era ușor stingherită, dar nu pe măsura situației. Pe un ton destul de ferm ceru să fie condusă la apartamentul lui Lang. Sunase de câteva ori, dar nu răspunse nimeni.

— Poate că nu-i acasă, mormăi Bruhin.

— Dar e aprinsă lumina.

— Poate că a lăsat-o aprinsă. Poate că doarme.

— Receptorul e pus greșit în furcă.

— Poate că nu vrea să fie deranjat, sugeră Bruhin. Ceva din atitudinea femeii îl irita.

— Ascultați, îmi fac griji că a pățit ceva. Dacă nu-mi dați drumul și i s-a întâmplat ceva, o să vă trag la răspundere.

Bruhin se hotărî să o lase să intre și o conduse la etajul trei.

Sunară și bătăură în ușă, loviră și strigară, până se strânseră jumătate din locatari. Konrad Lang nu răspundea. Bruhin i-ar fi trimis pe toți înapoi în paturile lor, dacă nu s-ar fi auzit acordurile unui pian. Muzica îl determină în cele din urmă să accepte să aducă un șperaclu.

Cheia nu era pusă în broască pe dinăuntru. Bruhin și femeia intrară și traseră o sperietură: Konrad Lang zăcea, pe jumătate dezbrăcat, pe podeaua camerei de zi, cu un picior pe un fotoliu; gura îi era întredeschisă, la fel și ochii. Pe masă se afla o sticlă de whisky, pe jumătate goală, lângă o orgă electronică, din care răsunau mereu aceleași cadențe de vals: mtete, mtete, mtete, mtete... Puțea a alcool și a vomă.

Rosemarie se așeză în genunchi lângă el.

— Koni, șopti, Koni, și îi luă pulsul.

Konrad Lang scoase un gcamăt. Apoi își duse arătătorul la buze. „Ssst.“

— Dacă mă întrebați pe mine, vă spun că e beat, constată Bruhin și plecă.

Pe locatarii care așteptau nerăbdători la ușa apartamentului îi liniști:

— Totul e în regulă. E beat.

Când se trezi, Konrad Lang se afla în propriul său pat. Știa asta și fără să deschidă ochii. Recunoscuse zgomotele circulației: mașinile care opreau la stop, așteptau, porneau din nou; tramvaiele care sunau din clopoțel în stații.

Capul îl durea, pleoapele îi erau grele, gura îi era uscată, iar brațul și-l simțea ca și cum ar fi stat culcat pe el, într-o poziție anapoda. Avea un sentiment neplăcut, de parcă ar fi trebuit să aibă remușcări pentru ceva de care nu-și aducea aminte.

Deschise încetisor ochii. Fereastra era deschisă, dar perdeaua era trasă. Afară era deja lumină. Era mahmur. Și mai ce?

„Dar eu nu mai beau“, își spuse deodată. Închise ochii din nou. Și mai ce?

Tomi! Și mai ce?

Din bucătărie se auzea o mișcare. Apoi auzi pași. Apoi o voce.

— Te ajută prafurile de Alka Seltzer?

Rosemarie!

Deschise ochii. Rosemarie stătea lângă patul lui, ținând în mână un pahar cu un lichid efervescent.

Konrad își dresе glasul:

— Trei. Trei m-ar ajuta un pic.

— Aici sunt trei.

Rosemarie îi întinse paharul. Se sprijini în cot și-l bău dintr-o suflare.

Bariloche!

— Mă duc acasă acum. Dacă vrei, poți să vii și tu, când o să-ți fie mai bine.

În ușa se opri:

— Nu. Te rog să vii, când o să-ți fie mai bine.

Când Konrad ieșea din apartament, la amiază, Bruhin tocmai se întorcea de la schimbul de dimineată.

— Ce-or fi găsind femeile la dumneata, zise, în casa scărilor.

— Ce vreți să spuneți?

— Așa de beat și plin de vomă, și tot se mai țin după dumneata.

— Plin de vomă?

Konrad nu găsisese nici urmă de așa ceva.

— De sus până jos. Nu era o priveliște plăcută.

Konrad lăsa taxiul să-l aștepte în fața unei florării și cumpără un buchet voluminos de trandafiri de grădină, multicolori, al căror parfum era parcă un pic prea tare pentru stomacul lui încă sensibil.

Rosemarie surâse când apărură cu trandafirii la ușa ei.

— Noi doi nu renunțăm la nici un clișeu.

Apoi îi prepară un bulion cu ou, se așează cu el la masă și îl privi cum duce lingura la gură, cu precauție și cu mâna tremurândă. Când termină, duse cana afară și se întoarse cu o sticlă de vin de Bordeaux și cu două pahare.

— Sau preferi o bere?

Konrad clătină din cap. Rosemarie umplu paharele și ciocniră.

— Ce porcărie! zise el.

— O mare porcărie, răspunse ea și luă câte o înghițitură fiecare.

Apoi Konrad îi povesti chestia cu Bariloche.

Erau la al treilea pahar.

— Numai pentru zece zile, zise el.

— Și dacă apoi o să vrea să meargă la Acapulco, îl refuzi?

— Sigur.

— Ba nu, n-ai face-o. Te-am văzut când a venit aici. Ăstuia nu știi să-i spui nu. Niciodată. Nici când.

Konrad nu spuse nimic.

— Tu știi mai bine, continuă Rosemarie.

Konrad rotea piciorul paharului.

— E viața ta.

Acum își ridică el privirea.

— Un timp am crezut că e viața noastră.

Rosemarie bătu în masă cu palma și țipă la el:

— Chiar crezi că eu n-am crezut așa?

Lui Konrad îi dădura repede lacrimile. Rosemarie îl îmbră-
țișă, iar el își puse capul pe umărul ei și plânse fără oprire.

— Scuză-mă, hohotea el întruna, sunt om bătrân și bocesc
ca un puști.

Când se liniști, ea îi spuse:

— Refuză-l.

— Trăiesc de pe urma lui.

Rosemarie îi mai turnă de băut:

— Poți trăi de pe urma mea.

Konrad nu răspunse.

— Bani sunt destui.

El luă o înghițitură.

— Nu trebuie să ți se pară penibil.

— Nu mi s-a părut penibil niciodată. Din păcate.

— Atunci e totul în regulă.

— Da. Dar lui ce-i spun?

— Îi spui să te pupe undeva.

Thomas Koch ședea în dormitorul lui între valize și genți
pe jumătate umplute și dădea pe gât o bere rece. Pe măsura
de telefon stăteau alte două sticle de bere pline. Turba de furie.
Koni sunase un pic mai devreme și-i spusese că nu vine cu el
în Argentina.

— Cum adică nu vii cu mine? Întrebuse el amuzat.

Konrad Lang nu răspunse imediat. Thomas îl auzi inspi-
rând adânc.

— Nu am chef să te însoțesc. Nu te baza pe mine.

— Ești invitat.

O nouă pauză.

— Știu. Refuz invitația. Cu mulțumiri cordiale.

Thomas devenea din ce în ce mai enervat.

— Ia spune, aiurezi?

— Sunt un om liber. Am dreptul să refuz o invitație, răspunse Koni. Dar nu mai părea la fel de convins.

Tomi râse.

— A fost o glumă bună. Mâine la nouă. Îți trimit șoferul. Plecăm împreună de aici la aeroport.

O clipă de tăcere. Apoi Koni zise:

— Pupă-mă undeva! și închise telefonul.

Thomas sună înapoi imediat. Răspunse văduva lui Röbi Fries.

— Dați-mi-l pe Koni, ordonă el.

— Lang, se prezentă Koni.

— Mie nu mi se trânteste telefonul în nas, urlă Thomas.

— Pupă-mă undeva, răspunse Koni și puse telefonul în furcă.

Thomas Koch își turnă încă o bere și o dădu pe gât. Apoi formă numărul de interior al Elvirei.

— M-a refuzat.

Elvira înțelese imediat despre cine era vorba.

— Nu-și poate permite așa ceva.

— El nu, dar văduva lui Röbi Fries poate. Ea îl întreține acum.

— Știi asta cu certitudine?

— Am fost în apartamentul ei. Locuiește la ea.

— Și e adevărat că nu mai bea?

— Înainte de a veni eu, da. Thomas râse. Dar când ne-am despărțit, era la fel de beat ca de obicei.

— Și totuși te-a refuzat.

— Cucoana e în spatele chestiei ăsteia.

— Și ce ai de gând?

— Zbor singur.

— Deci te lasă baltă acum, după tot ce am făcut pentru el. Și mai facem încă.

— Cât ne costă?

— Schöller are cifrele, vrei să ți le dea?

— Mai bine nu. M-aș enerva doar.

Peste zece minute telefonă Schöller.

— Doriți sumele detaliate sau globale?

- Globale.
- Aproximativ 150 600 de franci pe an.
- Cum, vă rog?
- Doriți totuși departajarea sumelor pe o lună?
- În cazul ăsta, da.
- Mesele: 1 500; chiria locuinței: 1 150; asigurarea socială și cea medicală: 600; îmbrăcămintea: 500; diverse: 500; bani de buzunar: 8 000. Sumele sunt rotunjite și citate în medie.
- Opt mii bani de buzunar? exclamă Thomas.
- Suma a fost mărită în martie de doamna Senn. Până atunci erau doar o mie două sute.
- A menționat de ce?
- Nu, n-a menționat nimic.
- Thomas închise telefonul și își mai turnă o bere. Cineva bătu la ușă.
- Da, strigă el iritat.
- Intră Urs.
- Aud că pleci în călătorie.
- Știi cumva de ce i-a mărit Elvira lui Koni, în martie, alocația de la trei sute la două mii pe săptămână?
- A făcut ea asta?
- Tocmai m-a informat Schöller.
- Două mii! Asta echivalează cu foarte mult rachiu.
- Cu banii ăștia te poți îmbăta până crăpi.
- Lui Urs îi veni o idee. Zâmbi la acest gând.
- De ce te hlizești?
- Poate că tocmai de aceea i-a mărit alocația.
- Thomas ezită o clipă.
- Vrei să zici că pentru asta... nu! Crezi că-i în stare de așa ceva?
- Tu nu?
- Thomas se gândi o clipă. Apoi surâse.
- Ba da.
- Clătinându-și capetele, tatăl și fiul ședeau printre haine și bagaje și râdeau.

Două ore mai târziu, Thomas Koch stătea la ușa apartamentului de lux al lui Rosemarie Haug.

— Pot să discut cu tine între patru ochi? îl întreabă pe Konrad, fără să-i arunce măcar o privire lui Rosemarie.

— Nu am secrete față de doamna Haug.

— Ești sigur de asta?

— Absolut.

— Pot să intru?

Konrad se uită la Rosemarie.

— Poate să intre?

— Poate. Dacă se poartă cum se cuvine.

Konrad îl conduse pe Thomas Koch în camera de zi.

— Pot să vă ofer ceva, domnule Koch? întreabă Rosemarie.

— O bere.

Ea aduse o bere pentru Koch și apă minerală pentru ei doi. Apoi se așază lângă Konrad pe divan.

Thomas o privi cu iritare. Apoi se hotărî s-o ignore.

— Cred că ești dator să mă însoțești.

— De ce?

— De pildă, pentru Corfu.

— Regret povestea de la Corfu. Dar nu-ți sunt dator cu nimic.

— O sută cincizeci de mii pe an? O sută cincizeci de mii consideri că-i nimic?

— Pentru voi e nimic. Iar pentru mine nu reprezintă destul ca să las baltă totul, de câte ori mă fluieri.

— O să vezi tu ce înseamnă nimic.

— Nu te pot împiedica să-mi arăți.

— Iar apoi o să trăiești de pe urma ei? Crezi că o s-o amuze să întrețină un bătrân bețiv?

Konrad Lang se uită la Rosemarie. Ea îi luă mâna.

— Konrad și cu mine ne vom căsători.

Pentru câteva clipe, Thomas Koch rămase fără grai.

— Röbi Fries o să se întoarcă în mormânt, zise în cele din urmă.

Rosemarie se ridică în picioare.

— Cred că e mai bine să plecați acum.

Thomas o privi, necrezându-și urechilor.

— Mă dați afară?

— Vă rog să plecați.

— Și dacă nu plec?

— Chem poliția.

Thomas Koch întinse mâna după berea lui.

— Cheamă poliția, răsé el. Ai auzit, Koni? Viitoarea ta soție vrea să-l dea pe ușă afară pe cel mai vechi prieten al tău, cu ajutorul poliției. Ai auzit?

Konrad se ridică și el, fără un cuvânt, și se duse lângă Rosemarie, care aștepta lângă ușa deschisă a locuinței.

Tomi își trânti paharul pe măsura elegantă, sări în picioare, alergă până la ușă și se proțăpi în fața lui Konrad. Țipă la el:

— Deci nu vii cu mine, asta e ultimul tău cuvânt?

— Da.

— Din cauza ăsteia?

— Da.

— Fără mine ai fi slugă la un țăran, ai uitat?

Dintr-odată Konrad se simți cuprins de o mare liniște. Îl privi pe Thomas în ochi.

— Pupă-mă undeva.

Thomas Koch îi trase o palmă răsunătoare.

Konrad Lang îi întoarse palma.

Apoi se duse pe terasă și așteptă. Îl văzu pe Thomas ieșind din scară. Avea o batistă în mână și-și sufla nasul.

— Tomi! strigă Konrad.

Thomas rămase locului și se uită în sus. Konrad dădu din umeri, cu un aer neajutorat. Thomas așteptă. Konrad își clătină capul: nu. Thomas se întoarse și plecă.

Konrad simți mâna lui Rosemarie pe umăr. Îi zâmbi și-și puse brațul în jurul umerilor ei.

— Ce trist rămas-bun.

— Nu este și o eliberare?

El rămase pe gânduri.

— Când condamnatul pe viață părăsește închisoarea, tot un rămas-bun e.

Toată ziua Konrad Lang fusese mai tăcut ca de obicei. Seara mănca fără poftă din platoul rece, pregătit de Rosemarie. Apoi își puse un disc cu Chopin și încercă să citească. Dar nu reușea să se concentreze. Gândurile i se întorceau mereu la Thomas Koch și la urâta scenă care pusese capăt prieteniei lor schimbătoare, unilaterale. Pe la zece, Rosemarie îl sărută pe frunte și-l lăsă singur cu frământările lui.

— Vin și eu imediat, zise el.

Dar se plimbă agitat prin locuință, ieși pe terasă, privi în jos spre lacul calm și în sus spre semiluna de deasupra orașului cufundat în liniște. De câteva ori se luptă cu ispita de a-și turna un pahar de tărie din minibarul lui Rosemarie.

Era aproape ora două noaptea când se băgă în pat. Rosemarie se prefăcu că doarme.

Când Konrad Lang deschise ochii a doua zi dimineața, Rosemarie se sculase deja. Trase perdelele din fața ferestrelor. Soarele se înălțase de mult pe cerul de un albastru intens. Era aproape ora unu. Avea inima ușoară și nu știa de ce.

Sub duș îi veni iar în minte scena cu Thomas. Dar durerea pe care o simțise ieri dispăruse. Nu mai simțea nimic decât o ușurare de nedescris.

Se îmbracă cu deosebită grijă, desprinse un trandafir din buchetul aflat pe masa de machiaj a lui Rosemarie și și-l puse la butoniera vestonului de vară.

Rosemarie ședea pe terasă și citea ziarul. Lumina roz a mar-chizei îi avantaja tenul. Își îndreptă îngrijorată privirea spre Konrad, pe care-l auzise venind. Dar când văzu cât de fericit și plin de energie era, îi zâmbi.

— Ai dormit ca un prunc.

— Așa mă și simt.

Mâncară un mic dejun ușor; nu aduseră deloc vorba de Thomas.

— Azi o să prepar pentru noi legendarul meu Boeuf Stroganoff, zise Konrad. Ca să sărbătorim, adăugă.

Konrad se duse la magazinul alimentar aflat la zece minute de mers pe jos, în centrul suburbiei. Cumpără prea multe, ca de obicei.

Pe drumul de întoarcere se rătăci. Când să întrebe un trecător pe unde s-o ia, constată că uitase adresa lui Rosemarie.

Cu sacoșele grele în mână stătea dezorientat pe trotuarul unei zone care i se părea cu totul necunoscută. Atunci cineva îi luă cele două sacoșe. Un bărbat i se adresă:

— Doamne, ce încărcat sunteți, domnule Lang. Stați să vi le duc până acasă.

Omul era Sven Koller, avocatul care locuia în apartamentul de sub locuința lui Rosemarie Haug.

Nici o sută de metri nu-i despărțeau de casă.

Konrad Lang se lăsă iarăși de băut.

Pentru un alcoolic este o preocupare care-i umple toată ziua. Printre altele, începu din nou să joace tenis. Tenisul făcuse parte din educația lui Tomi, așa că-l învățase și Konrad.

Rosemarie era membra unui club unde-l ducea și pe el, o dată la două zile, ca oaspete.

— Tenisul este un sport pentru întreaga viață, un *life-time sport*, spunea antrenorul clubului; când înaintezi în vârstă, și a număra este un bun antrenament pentru memorie.

O spusese în chip de glumă. Nu știa câtă nevoie avea memoria lui Konrad de asemenea exerciții.

După acel incident, când nu mai reușise să găsească blocul lui Rosemarie, deși se afla la doi pași de el, trecuse și prin alte pățanii asemănătoare. Cea mai caraghioasă întâmplare: în lift apăsase pe butonul pentru subsol, coborâse și nu mai regăsise drumul spre lift decât din întâmplare.

Cea mai periculoasă: pusese apă pentru ceai (în căutarea neîntreruptă pentru băuturi înlocuitoare, găsisese o mulțime de sortimente de ceai) și dăduse drumul la ochiul greșit al aragazului, cel pe care era așezat un bol de lemn pentru salată. Când se dusesse peste o jumătate de oră în bucătărie (ca să pună apă pentru ceai), castronul și rola de prosoape de hârtie de lângă aragaz luaseră foc.

Stinsese flăcările și aruncase lucrurile incriminatoare. Lui Rosemarie nu-i spusese încă nimic despre aceste momente de absență. Nu voia s-o neliniștească inutil, deoarece nu credea

că era vorba de ceva serios. Criza de amnezie de la Corfu o pune pe seama consumului de alcool. Memoria proastă și micile năzbâtii din ultimele săptămâni erau pesemne manifestări datorate abstenenței. Oricum, abstracție făcând de aceste episoade, îi mergea admirabil.

Rosemarie era tot ce i se întâmplase mai bun în cei șaiszeci și cinci de ani ai lui. Îl susținea în cura lui de abstenență autoimpusă, fără s-o facă pe infirmiera. Era o ascultătoare atentă și o povestitoare amuzantă. Putea fi tandră, iar când se crea atmosfera necesară, foarte incitantă.

Konrad Lang și Rosemarie Haug erau o pereche atractivă – un domn distins, de oarecare vârstă, cu partenera sa, îngrijită și elegantă. Se duceau la clubul de tenis, din când în când la concertе și ocazional la restaurantul lor preferat. Altfel duceau o viață destul de retrasă. Konrad, care se dovedise curând bucatarul mai priceput dintre ei doi, pregătea adesea cine somptuoase, pentru care se îmbrăcau uneori, din pură exuberanță, în ținută de seară. Câteodată cântau la patru mâini la pian și aproape în fiecare seară jucau câteva partide de table.

Konrad petrecu probabil cea mai fericită vară a sa de până atunci. Când veni toamna, nu se simțea nici însingurat, nici trist, poate pentru prima oară în viață.

Elvira Senn privea lucrurile cu suspiciune. Când Thomas se întorsese de la Konrad fără a fi reușit să-l convingă, nu spusese decât: „De azi – nici o lețcaie“. Mai mult nu scosese de la el; după aceea luase avionul spre Argentina.

Voise să-i dea imediat instrucțiunile necesare lui Schöller, dar apoi ezitase. Câtă vreme nu știa ce se petcuse între cei doi, nu dorea să-și asume nici un risc; nu-și propunea să-l încolțească fără rost pe Konrad. Cine știe cum era în stare să reacționeze.

În schimb, îl însărcină pe Schöller să afle mai multe despre situația actuală a lui Lang. Schöller angajă o firmă, cu care colabora uneori în asemenea situații.

Încă înainte ca Schöller să fi reușit să-i transmită Elvirei Senn raportul său, ea primi o scrisoare de la Konrad, în care-i mulțumea pentru subvenția acordată și o ruga să o sisteze de acum înainte. „Viața mea a luat o întorsătură decisivă“, scria el. „Nu mai sunt dependent de sprijinul tău material și sper ca acest fapt să aducă relația noastră și vechea noastră prietenie la un alt nivel, mai puțin împovărat.“

Cum află după scurt timp de la Schöller, treaba cu întorsătura decisivă era adevărată. Konrad ducea o existență burgheză, retrasă alături de Rosemarie Haug. Părea să fi renunțat la băutură. În fotografiile din timpul investigației, arăta mai bine ca niciodată.

Îi indică lui Schöller să sisteze subvenția, dar să nu-l piardă din ochi pe Koni. Apoi, dintr-un cont de care nu știa nici măcar Schöller, făcu o donație unei organizații de ajutorare a copiilor defavorizați. Îl trecu pe Konrad Lang în calitate de donator. Îi trimise acestuia o scrisoare caldă, urându-i numai bine în noua etapă a vieții și anexă actul de donație.

Konrad îi răspunse printr-o scrisoare emoționată, în care o asigura că nu va uita niciodată gestul ei nobil.

Exact asta și fusese intenția ei.

Dar treaba cu neuitarea avea o hibă la Konrad.

Într-o mohorâtă zi de noiembrie se gândi s-o surprindă pe Rosemarie cu un fondue. Se duse cu taxiul în oraș, intră în unicul magazin unde se găsea, după părerea lui, un amestec ca lumea pentru fondue, cumpără cât pentru trei persoane (detesta să fie prea puțină mâncare pe masă), luă din brutăria apropiată pâine semialbă, potrivită cu meniul plănuțit, și mai achiziționează usturoi, maizenă, un rachiu de cireșe și un vin alb.

Acasă constată că Rosemarie avusese aceeași idee. În frigider se afla o pungă cu amestec pentru fondue de la același magazin, alături de o sticlă de vin alb de același soi. Pe bufetul din bucătărie era o pâine semialbă de la aceeași brutărie, lângă o cutie de maizenă și o sticlă cu rachiu de cireșe de aceeași marcă.

— Telepatie, râse, mergând în living unde se afla Rosemarie.

— Poftim?

— Și mie mi s-a părut că vremea de afară e tocmai bună pentru un fondue.

— De ce „și mie“?

Memoria lui Lang poate că nu mai era la înălțime, dar reflexele lui – reflexele unui bărbat care toată viața fusese nevoit să se adapteze – încă mai funcționau fără cusur.

— Nu-mi spune că nu ți-e poftă de fondue, când eu am cumpărat cât pentru trei.

— Firește că mi-e poftă de fondue, zâmbi Rosemarie.

— Ei vezi, ce altceva să fie dacă nu telepatie?

Se întoarse în bucătărie și aruncă la gunoi una din pungile cu amestec pentru fondue, o sticlă de rachie de cireșe, o pâine semialbă și o cutie de maizenă.

Deși nu mai întâlnise niciodată o persoană în care să aibă așa de multă încredere cum avea în Rosemarie Haug, nu se îndură să i se confeseze. În primul rând, nu voia să o neliniștească în privința acestui „ceva“, care spera că o să-i treacă. Iar în al doilea rând, simptomele semănau cu primele semne ale senilității. Unui bărbat de șaizeci și cinci nu-i cade bine să-i mărturisească partenerei mai tinere cu treisprezece ani, cu care vrea să se însoare, că suferă de senilitate precoce.

Konrad elaboră diferite tehnici pentru a-și ascunde problema. Își schiță un plan al casei unde locuia și al magazinelor unde obișnuia să facă cumpărături. Alcătui o listă cu numele de care avea nevoie în mod curent și care, de fapt, ar fi trebuit să-i fie familiare. Puse bine în portofelul, în portvizitul și în tocul său de ochelari adresa la care locuia. Iar în cazul în care s-ar fi rătăcit într-o zonă mai îndepărtată, avea la el o hartă a orașului, cu ajutorul căreia se putea da drept un turist care se pierduse.

Dar la sfârșitul lui noiembrie se întâmplă ceva ce Konrad nu prevăzuse: nu mai știa cum să iasă dintr-un supermarket. Umbla printre rafturi ca printr-un labirint și nu reușea să găsească ieșirea. Nu vedea nimic care să-l ajute să se orienteze,

nu ajungea în nici un loc care să i se pară cunoscut. Și era un supermarket destul de mic.

În cele din urmă se luă după o tânără cu căruciorul plin de cumpărături și un copil plângăreț. Tânăra își dădu seama curând că domnul în vârstă se ține după ea – înainta când înainta și ea, se oprea când se oprea și ea. De câte ori îi arunca o privire suspicioasă peste umăr, Lang lua la întâmplare vreun articol de pe raft și-l punea în căruciorul lui. Când se trezi, în sfârșit, cu mare ușurare, la casă, înșiră pe banda rulantă a unei casiere imperturbabile, pe lângă zarzavaturi și mezeluri banale, o serie de produse ciudate. Cel mai compromițător: prezervative cu aromă de zmeură.

Câteodată Konrad suferea de pe urma amneziilor sale, mai ales pentru că se simțea atât de neajutorat în fața lor. Atunci îi venea să-și ia în mâini creierul și să-i vină în ajutor, cum încerca să-și ajute genunchiul când nu era sigur pe el sau cum își alina durerile de șale care-l cuprindeau uneori. Dar o viață cum avusese el nu putea fi îndurată decât învățându-te de mic să-ți înfrânezi pornirile.

De aceea nu luă nici acum măsuri mai serioase, mulțumindu-se cu achiziționarea unui preparat cu ginkgo biloba, despre care auzise că ar stimula memoria. „Bun pentru domni mai vârstnici cu parteneri mai tineri“, glumi el cu Rosemarie, când ea-l întreabă ce-i cu flaconul pe care-l găsisese printre partiturile lui de pian, unde Konrad îl pitise și-l uitase.

Rosemarie zâmbi puțin cam îngândurată.

Din prima ei căsnicie cu Robert Fries, Rosemarie avea o veche și frumoasă casă în stil țărănesc la Pontresina, în Valea Engadin. Nu o mai vizitase de când descoperise că al doilea ei soț o folosea drept cuib pentru amorurile lui extraconjugale, iar după divorțul ei, în urmă cu șase ani, se gândise de mai multe ori s-o vândă. Dar acum, alături de Konrad Lang, simțise dintr-odată dorința să-și petreacă acolo sărbătorile de iarnă.

I se părea că venise timpul și că bărbatul era potrivit pentru această revenire.

Au mers cu trenul, deoarece Konrad susținuse că astfel vacanța începea chiar în timpul voiajului. Rosemarie, care ar fi preferat să meargă cu mașina ei Audi Quattro, care stătea în garaj mai mult degeaba, regretă curând că se lăsase convinsă. Konrad manifestă de-a lungul călătoriei o purtare cum n-o mai observase niciodată la el. Fusese atât de agitat în pragul plecării, încât ajunseră cu aproape trei sferturi de oră mai repede în gară. Căuta întruna biletele, număra neîncetat bagajele și fusese apoi, în comodul compartiment de clasa întâi și în nostalgicul vagon-restaurant, atât de tensionat și cu gândurile aiurea, încât la sosire ea se simțea total epuizată.

Doamna Candrian, femeia care avea grijă de casă, își dăduse toată osteneala. Odăile erau aerisite și curate, paturile așternute, frigiderul plin. Pe bufetul din antreu era așezată o coroană de brad marcând adventul, iar pe soba caldă de teracotă din camera primitoare, lambrisată cu lemn de pin, se uscau, împrăștiindu-și mireasma, coji de măr.

Rosemarie abia așteptase să-i arate lui Konrad locul care odinioară însemnase atât de mult pentru ea și care avea să-și redobândească semnificația, în compania lui. Dar când îl conduse prin bătrâna casă, îl văzu distrat și neatent, aproape nepoliticos.

Se culcară devreme. Pentru prima oară de când se cunoșteau existau lucruri nepuse între ei.

În ziua următoare, Rosemarie descoperi notițele mnemotehnice ale lui Konrad.

Cum i se întâmpla frecvent în ultima vreme, Konrad dormea până târziu. Rosemarie pregătea micul dejun. În frigider dădu peste portvizitul lui Konrad.

Când o puse pe masa din bucătărie, căzu din ea o foaie de hârtie plină cu însemnări pe ambele pagini. Pe prima – o schiță cu magazinul măcelarului, cu brutăria, cu centrul comercial și cu locuința lor, lângă aceasta din urmă stând scris „noi“. Pe verso erau înșirate nume ale unor cunoscuți, ale unor vecini,

al menajerei. Jos, subliniată cu linii groase, menționa: „Ea: Rosemarie!“

Rosemarie băgă foaia la loc în portvizit. Când Konrad se trezi, îi propuse să facă o plimbare până spre Stazersee, un lac din apropiere.

Agitația de Crăciun încă nu începuse. Pe drumurile proaspăt curățate prin pădurea înzăpezită nu întâlneai decât puțini alți plimbăreți. Cu precădere, oameni de tipul lor: cupluri cu o anumită situație financiară, care nu mai trebuiau să țină seama de începutul vacanței școlare ori de data sărbătorilor oficiale. Când ajungeau aproape de ei, perechile își întrerupeau dialogul, iar când drumurile li se încrucișau, le dădeau binețe – *Grüezi* sau *Grüß Gott*; apoi nu se mai auzea, în liniștea înconjurătoare, decât scârțâitul unor cizme scumpe în zăpada bătătorită, iar puțin mai târziu sunetul îndepărtat al vocilor care-și reluau conversațiile, care fuseseră pentru scurt timp întrerupte.

— Ți se va fi întâmplat și ție: te duci la bucătărie pentru că ai uitat polonicul, iar apoi nu mai știi ce cauți acolo.

Rosemarie îl luase pe Konrad de braț. Dădu din cap, confirmând.

— Așa se petrec și cu mine lucrurile, continuă Konrad, doar că un pic mai extrem. Te trezești în dormitor cu acel polonic în mână și habar n-ai ce-i cu tine acolo. Treci cu el în camera de zi, în baie, din nou în bucătărie, în sufragerie, și nu-ți aduci aminte ce aveai de gând să faci cu polonicul.

— Iar în cele din urmă îl ascunzi în dulapul de haine, completă Rosemarie.

— Ai pățit-o și tu?

— Acolo am găsit polonicul.

Își continuară drumul în tăcere. Rosemarie abordase tema în urmă cu o jumătate de oră, nu fără o lungă ezitare; inițial își formulase în gând o introducere blândă, care i se păruse apoi tot mai idioată. Așa că se hotărî să intre direct în subiect:

— Mi-au căzut în mână notițele cu ajutorul cărora găsești locuința noastră și îți amintești cum mă cheamă.

— Unde ai dat de cle?

— În frigider.

El izbucni în râs. Asta părea să fi spart gheața. Îi povesti totul. Tot ce-și amintea.

Un cuplu le ieși în cale, tăcu instantaneu, salută și ieși din raza lor vizuală. După o vreme Rosemarie spuse pe un ton domol:

— N-a fost prima oară când am găsit niște lucruri în locuri neobișnuite.

— De pildă?

— Ciorapi în cuptor.

— În cuptor? De ce n-ai spus nimic?

— Nu mi se părea important. O mărunță neatenție.

— Și altceva?

— Ah, nimic.

— Ai zis: „niște lucruri“.

Rosemarie îi strânse brațul:

— Prezervative în congelator.

— Prezervative? Konrad râse jenat.

— Cu aromă de zmeură.

El se opri:

— Ești sigură?

— Scria pe ele.

— Mă refeream la congelator. Dacă ești sigură că erau acolo.

Glasul lui Konrad suna acum vag iritat. Rosemarie dădu din cap.

— Și de ce n-ai spus nimic?

— N-aș fi vrut... uf, nu știu.

Își continuă drumul cu pași înceți. Konrad se relaxă. Apoi izbucni dintr-odată în râs.

— Cu aromă de zmeură?

Rosemarie râse și ea.

— Poate ar trebui să vezi un medic.

— Crezi că e atât de grav?

— Doar ca măsură de siguranță.

În spatele lor se auzea zăngănind o sanie trasă de cai. Pășiră pe marginea drumului și o lăsară să treacă. Două chipuri micuțe,

bătrânc, încotoșmănite în uriașe căciuli îmblănite se zăreau de sub păturile din blană de oaie.

Merseră mai departe, însoțiți de aburul cald al cailor. Când sunetul zurgălăilor se pierdu, Konrad zise:

— Ce bine că am putut vorbi atât de deschis cu cineva. Cu Rosemarie nu reușesc niciodată.

Rosemarie se opri.

— Dar eu sunt Rosemarie!

Pentru o fracțiune de secundă crezu că el o să-și piardă cumpătul. Însă Konrad rânji:

— Te-am păcălit!

Decizia de a consulta un medic îl stimulează pe Konrad. Ca și cum proiectul de a-și cerceta temeinic problemele implica și soluționarea lor. Memoria nu-i mai jucă feste. Rosemarie nu mai avu senzația că o confundă.

Petrecură o seară de Crăciun armonioasă și romantică, cu un brad împodobit și artificii și participară la slujba de la miezul nopții. Urmă un revelion intim și distins, cu mult caviar, dar fără șampanie, și cu o jumătate de oră petrecută în fața ferestrei deschise, ascultând sunetul îndepărtat al clopotelor.

Începură noul an plini de speranță.

În noaptea de dinainte de Bobotează, Konrad Lang se trezi fără să facă zgomot, la ora patru dimineața, și părăsi tiptil dormitorul; își trase peste fiecare picior câte doi ciorapi și peste pijama o haină de ploaie. Își puse pe cap căciula de blană a lui Rosemarie, deschise ușa masivă a casei, păși în noaptea înstelată de iarnă și înaintă repede pe strada principală în direcția ieșirii din localitate. Acolo trecu de o răscruce, traversă cu precauție linia ferată și o luă cu pas sprinten înspre pădurea numită Stazerwald.

Noaptea era rece – și Konrad se bucură să găsească în buzunarul mantalei o pereche de mănuși din piele de porc. Și le puse fără să încetinească. Dacă o ținea tot așa, avea să ajungă

peste o oră, adică suficient de devreme. Putea chiar să riște să fie oprit o vreme din drum. De aceea se și trezise atât de timpuriu.

Pădurea era acoperită de zăpadă, pereți înalți de omăt mărgineau drumul și estompau orice zgomot, nici n-ar fi trebuit să-și pună încălțările acelea moi.

Când și când trecea pe lângă niște bănci curățate de zăpadă. Lângă fiecare bancă se afla un coș pentru hârtii, pe care se zărea un omuleț conturat din linii negre pe fond galben, aruncând ceva într-un coș tot din linii. Dar Konrad nu se lăsă păcălit: nu aruncă nimic în coș.

Totul se desfășura după plan, până când ajunse într-un loc unde drumul se bifurca. Acolo se afla un panou indicator cu două table galbene de marcaj. Pe una scria: „Pontresina ½ oră“, pe cealaltă „St. Moritz 1 ¼ ore“. Nu se așteptase la asta.

Se opri locului și încercă să-și dea seama care era trucul. Avu nevoie de ceva timp până se lămurii: voiau să-l atragă pe o pistă greșită. Îi veni să râdă. Dădea din cap și izbucni în râs. Tocmai *pe el* să-l atragă pe o pistă greșită!

Când Rosemarie se trezi, încă era întuneric beznă, dar simți că ceva nu e în regulă. Locul lui Konrad era gol.

— Konrad?

Se ridică, aprinse lumina, își puse halatul și ieși din dormitor.

— Konrad?

În vestibul lumina era aprinsă. Paltonul din păr de cămilă al lui Konrad atârna în cuier, cizmele lui bune pentru zăpadă stăteau pe tava de tablă alăturată. Trebuia deci să fie în casă.

Geamlâcul era închis, dar când trecu pe lângă el simți un curent rece. Îl întredeschise. Aerul înghețat al nopții năvăli spre ea. Ușa casei se căsca larg deschisă.

Făcu cale întoarsă, își trase în picioare cizmele din blană de oaie și-și luă pe ea lodenul căptușit. Locul unde își ținea de obicei căciula de blană era gol.

Ieși în fața porții.

— Konrad?

Apoi ceva mai tare:

— Konrad!

Liniște. Trecu prin fața casei până la poarta de la grădină. Era deschisă și ea. Strada se întindea în fața ei, tăcută. Casele erau scufundate în întuneric.

Ceasul bisericii bătu de cinci.

Rosemarie reveni în casă, deschise ușa fiecărei camere și îl strigă pe Konrad.

Apoi se duse la telefon și formă numărul de urgență al poliției.

Hercli Caprez era de multă vreme polițist în Engadinul Superior. Era obișnuit cu dispariția nocturnă a unor domni bine situați, aflați în puterea vârstei. Dar știa totodată, firește, că trebuie să ia foarte în serios astfel de cazuri; în plin sezon se aflau aici numai oameni destul de influenți ca să-i poată face viața amară. Colegul lui mai tânăr încă nu poseda judecata lui cumpănită, dar era destul de respectuos ca să nu deschidă gura până când nu era întrebat.

În fața lui Rosemarie, Caprez transmise îndată în zonă, prin telefon, descrierea lui Konrad Lang; vorbea pe un ton sobru, la obiect.

— După câte știm la ora actuală, cel căutat poartă o haină de ploaie peste pijama; nu are pantofi în picioare, însă poartă o căciulă de damă din blană de nutrie.

Polițistul de la celălalt capăt al firului râse.

— N-ar trebui să fie prea greu de găsit.

Caprez răspunse doar cu un discret „mulțumesc“.

Puse receptorul în furcă, o privi pe Rosemarie în ochi și declară:

— Căutarea a început, doamnă Haug.

În zori, Fausto Bertini ducea sania cu numărul unu, trasă de cai, la atelierul întreprinderii de transport pentru care lucra în timpul iernii. Armătura de fier a uneia din tălpile saniei fusese ruptă și trebuia reparată, înainte de a porni în curse. Era în plin sezon și aveau nevoie de toate săniile.

O dată la câțiva metri vehiculul defect se hățâna și se balansa, scoțând iapa din ritm și făcându-l pe Bertini să înjure.

La răscrucea spre Pontresina animalul se opri de tot.

— Ho, strigă Bertini, ho! Iar când îndemnul rămase fără efect: *Porca miseria! Vaffanculo!*

Iapa nu se mișcă. Tocmai când voia să-și ia biciul din suportul unde-l lăsa de obicei – în ciuda gurii lui mari, era un vizitiu blând – zări o bucată de blană care se mișca în zăpadă, lângă panoul indicator. Iapa se sperie.

— Ho, ho, făcu Bertini. Când animalul se mai liniște, coborî încetîșor de pe capră și se apropie tiptil de vietatea cu blană.

Dar nu era o vietate, ci o căciulă care se afla pe capul unui domn în vârstă care ieșea dintr-o adâncitură săpată în stratul gros de zăpadă.

— Cred că mi-au degerat picioarele, zise omul.

Picioarele lui Konrad nu degeraseră complet. Dar două degete de la piciorul stâng și un deget de la cel drept trebuiră amputate. În rest, era cât se poate de sănătos. Faptul că-și săpase un adăpost în zăpadă îi salvase viața, afirmau medicii.

Nu-și amintea de nimic până la momentul când auzise clinchetul saniei. Când Bertini îl urcase în sanie, aiura. În spitalul din Samedan, la scurt timp după internare, își pierdu de două ori cunoștința. Dar apoi incidentul părea să-l afecteze mai puțin decât pe Rosemarie. Problema lui principală era să iasă din spital.

Rosemarie nefiindu-i nici rudă, nici soție, nu avea drepturi în privința lui Konrad, dar avea relații bune cu conducerea spitalului și-l rugă pe medicul-șef să nu-l externeze pe Konrad decât după ce avea să-l examineze un neurolog.

După două zile doctorul Felix Wirth ateriză la Samedan.

Era unul dintre puținii oameni din cercul de prieteni cultivat în perioada celui de-al doilea mariaj cu care Rosemarie mai avea contact. Fusese coleg de studii al bărbatului ei și păstraseră legătura, deși se specializaseră în domenii foarte diferite – soțul ei în chirurgie, iar Felix Wirth în neurologie.

În vremea urâtului divorț, Felix îi ținu, în chip surprinzător, partea lui Rosemarie, ba chiar depuse mărturie la tribunal împotriva soțului ei.

Felix Wirth era mereu prezent când Rosemarie avea nevoie de ajutorul lui. Nu știa de ce nu-i ceruse mai din timp sfatul; singura explicație era că ignorase voit realitatea, cum făcuse și Konrad. Felix fusese imediat de acord să-l examineze pe Konrad Lang, fără să-i spună că fusese ideea lui Rosemarie.

Ea îl luă de la aeroport. Pe drumul cu taxiul până la spital, doctorul Wirth o copleși pe Rosemarie cu întrebări. Se poate bărbieri singur? Participă la ceea ce se întâmplă în jurul lui? E capabil să facă singur mici târguieli? Poate să continue o conversație dacă e întrerupt?

— Nu e senil. Are doar aceste absențe, despre care ți-am povestit la telefon.

— Scuze, trebuia să-ți pun aceste întrebări.

Făcură restul drumului în tăcere. Când taxiul opri în fața spitalului, Rosemarie spuse:

— Mă tem că are Alzheimer.

Doctorul Wirth o strânse în brațe.

— Sunteți specialist în studiul creierului? întrebă Konrad Lang după ce doctorul Wirth își încheie chestionarea în vederea anamnezei.

— Ar fi o definiție posibilă.

— Și sunteți obligat să respectați confidențialitatea pacienților?

— Evident.

— Ceea ce vă spun acum se raportează tocmai la această discreție obligatorie. N-aș vrea să neliniștesc pe nimeni, dar mă tem că am Alzheimer.

— Felul cum îmi vorbiți acum, domnule Lang, contrazice oarecum acest diagnostic. Astfel de absențe pot avea diverse explicații.

— Aș dori totuși să mă examinați în vederea unui eventual Alzheimer. Doamna Haug și cu mine avem de gând să ne căsătorim.

Informația era neașteptată pentru doctorul Wirth. Avu nevoie de un minut de răgaz până-și redobândește sobrietatea.

— Din păcate, nu există o diagnosticare fermă a demenței de tip Alzheimer. Singura metodă pe care o putem experimenta este de a exclude celelalte ipoteze. Însă chiar dacă le-am exclude pe toate, încă nu am ști dacă suferiți de Alzheimer. Nu cu toată certitudinea.

— Dar cu o mare probabilitate?

— Asta da.

— Atunci să începem cu excluderea altor variante.

Doctorul Wirth se așază lângă pat, își deschise servieta și scoase din ea câteva hârtii.

— Vă voi cere să răspundeți la treizeci de întrebări și vă voi da câteva exerciții de rezolvat.

— Un test?

— Un fel de a constata o stare de fapt.

— Dați-i drumul.

— În ce zi a săptămânii suntem azi?

— Habar n-am. Marți?

— Joi. Dr. Wirth făcu o cruce în chestionarul său. O mie nouă sute cât?

— ...șaptezeci și trei?

Dr. Wirth făcu o nouă cruce:

— În ce anotimp?

— ...nouăzeci și trei. Asta am vrut să spun.

— Vorbim despre anotimp.

— ...nouăzeci și șase? Doar știu în ce an suntem.

— Este primăvară, vară, toamnă sau iarnă?

— Uitați-vă pe fereastră! Iarnă.

— Ce lună?

— Decembrie. Nu, ianuarie. Rămân la ianuarie.

— În cât ianuarie?

— Treceți la întrebarea următoare.

— Unde suntem aici?

— La spital.

— La ce etaj?

— Îmi pierdusem cunoștința când m-au adus.

— În ce localitate?

— Dac-aș ști asta, aș ști și etajul.

— Ce canton?

— Graubünden.

— Ce țară?

— Grecia.

— Vă rog repetați după mine: lămâie.

— Lămâie.

— Cheie.

— Cheie.

— Minge.

— Minge.

— Iar acum scădeți șapte din o sută.

Konrad repetă:

— Iar acum scădeți șapte din o sută.

— Nu, ăsta-i un exercițiu de aritmetică. Vă rog să-l faceți.

Konrad Lang calcula. Dr. Wirth aștepta răbdător.

— Schimbarea e atât de abruptă.

— Tocmai asta se urmărește.

Konrad calculă.

— Nouăzeci și trei.

— Și de aici mai scădeți o dată șapte.

De patru ori Konrad Lang trebui să scadă șapte din rezultatul succesiv. Nu-i venea ușor, dar reuși.

— Foarte bine, zise dr. Wirth. Și care erau cele trei cuvinte pe care le-ați repetat adineaori după mine?

— Trei cuvinte?

— V-am rugat să repetați după mine trei cuvinte. Vi le amintiți?

— Dacă aș fi știut că trebuie să le memorez, mi le-aș aminti acum.

Dr. Wirth marcă trei cruci în chestionar și-și țină apoi în sus creionul.

— Ce-i asta?

— Testul nu este corect. Dacă nu cunoști dinainte regulile jocului, nu ai șanse.

Dr. Wirth continua să țină creionul în aer.

— Vă rog, domnule Lang. Ce-i asta?

— Ceva de scris.

Dr. Wirth făcu o nouă cruce. Apoi arătă spre ceasul său de la mână.

— Dar asta?

— Lămâie. Unul dintre cuvinte era lămâie.

— Din cele trei cuvinte?

— Unul era lămâie. Sau minge.

— Minge sau lămâie?

— Nu țin minte.

Dr. Wirth arătă iar spre ceasul său.

— Unsprezece? ghici Konrad Lang.

Medicul puse iar o cruce.

— Acum spuneți după mine următoarea propoziție: „Vă rog nu atâta *dacă* și *ori*“.

— Se zice „*Nu atâtea* dacă și *ori*“. *Atâtea*, nu *atâta*.

Dr. Wirth îi dădu o foaie de hârtie.

— Luați foaia asta în mâna dreaptă.

Konrad Lang o luă.

— Îndoți-o la mijloc.

Lang o îndoi.

— Lăsați-o să cadă pe podea.

Konrad se uită mirat la doctorul Wirth, ridică din umeri și zvârli foaia peste marginea patului. Foaia pluti prin aer vreo doi metri, apoi ateriză pe linoleumul ceruit.

Doctorul îi dădu altă foaie. Pe ea scria: „Citiți: Închideți amândoi ochii! Faceți ce vi se cere“.

Lang dădu iarăși din umeri și se uită la doctorul Wirth fără să înțeleagă ce trebuie să facă.

— Vi se cere să închideți amândoi ochii. Citiți și faceți ce vi se spune!

Lang tot nu înțelegea:

— Întrebarea următoare, zise.

Dr. Wirth îi mai dădu o foaie.

— Scrieți pe ea o propoziție oarecare.

Konrad Lang scrisese:

„Care din noi vorbește aiurea?” și-i înapoie doctorului foaia.

Dr. Wirth citi, zâmbi cu acreală și-i dădu iarăși o foaie. Pe ea erau desenate două pentagoane. Unul era înfipț într-o latură a celuilalt.

— Desenați după model figurile acestea, vă rog.

Konrad nu reuși decât după ceva timp. Dar la urmă găsi că nu era deloc rău ce-i ieșise.

Dr. Wirth în schimb îi dădu pentru ultimul exercițiu nota zero.

Konrad Lang atinsese optsprezece din cele treizeci de puncte prevăzute de test. Era un rezultat catastrofal. Chiar dacă doctorul Wirth admitea că – în circumstanțele date – pacientului îi putea fi mai greu să răspundă la întrebările privind locul și timpul, chiar dacă-și mărturisea lui însuși că, din motive personale, nu condusese chestionarea cu absolută corectitudine, pacientul tot nu se dovedea apt să întrunească cele douăzeci și șase de puncte pe care un ins sănătos trebuia să le totalizeze în cazul cel mai rău.

Medicul o sfătui insistent pe Rosemarie Haug să-l interneze cât de curând pe Konrad Lang, pentru alte investigații, în clinica universitară.

— Dacă asta te liniștește... zise Konrad când Rosemarie îi făcuse propunerea.

Peste trei zile era internat într-o rezervă a clinicii universitare. Nu știa că se află în secția de Geriatrie.

În urma analizelor de laborator ale sângelui și ale lichidului cefalorahidian, putea fi exclusă o boală infecțioasă a creierului.

Encefalograma nu indica nici ea alte cauze ale unei demențe.

Măsurători ale irigației sangvine a creierului excludeau deficiențe ale irigației de tip arteriosclerotic.

Investigarea oxigenării și a valorii glucozei în metabolismul creierului semnală însă diminuarea activităților metabolice în anumite zone cerebrale.

Două săptămâni după ce un vizitiu din Veltlin îl descoperise în Stazerwald, cu degerături la picioare, îngropat în zăpadă, Konrad Lang stătea întins, într-o cămașă de spital, pe o targă îmbrăcată în material plastic, și simțea că-l pătrunde frigul.

O asistentă îl acoperi cu o pătură și împinse targa pe roțile în deschizătura circulară a tomografului computerizat. Cilindrul începu să se rotească. Încet, mai repede, tot mai repede.

Konrad Lang zăcea din nou într-o peșteră albastră. Tot din jurul lui se scufunda.

La mare depărtare o voce întrebă:

— Domnule Lang?

Și încă o dată:

— Domnule Lang?

Îl căutau pe un anume domn Lang.

Cineva îi puse grijiuliu o mână pe frunte. El o zvârli în lături și se ridică în capul oaselor. Când încercă să se dea jos de pe targă, băgă de seamă că labele picioarelor îi erau bandajate.

— Vreau să scap de aici, îi spuse lui Rosemarie când aceasta intră în rezerva lui. Aici ți se taie degetele de la picioare.

Ea crezu că vrea să facă o glumă și zâmbi. Dar el ridică plapuma. Își scosese bandajele și-i arătă triumfător cicatricile abia închise de la labele picioarelor.

— Ieri erau două, zise, azi sunt trei.

În aceeași zi Konrad Lang era externat din clinica universitară. Investigațiile medicale excluseseră o serie de cauze ale stării lui.

La insistențele lui Rosemarie, doctorul Wirth consimțise să-și continue testele psihologice ambulatoriu.

Ceea ce îi relata Schöller o surprinse pe Elvira Senn.

— La Geriatrie? mai întrebă ea o dată.

— Îi este investigat creierul. Suferă de tulburări ale memoriei. Demență.

— Demență? La câți ani? Șaizeci și cinci abia împliniți?

— A mai contribuit și el un pic, zise Schöller și duse la gură un pahar imaginar.

— Nu pot să facă nimic care să-l ajute?

— Dacă se dovedește, de pildă, că e vorba de un Alzheimer, nu.

— Asta ar fi ipoteza?

— Pesemne că nu prea există alta. Peste jumătate dintre cei consultați acolo au Alzheimer.

Elvira Senn își clătină capul, îngândurată.

— Ține-mă la curent, zise, iar apoi trecu la alte probleme.

Când Schöller părăsise biroul, se ridică de pe scaun și se duse la bibliotecă, unde erau așezate câteva fotografii. Una o arăta ca fată tânără alături de Wilhelm Koch, întemeietorul firmei, un domn vârstnic, cam țeapăn. În alta apărea la brațul lui Edgar Senn, al doilea ei soț. Între ei stătea Thomas Koch, pe când avea vreo zece ani.

Elvira scoase un album dintr-un raft al bibliotecii și îl răsfoi. Zăbovi o vreme asupra unei fotografii care o înfățișa în Piața San Marco, cu Thomas și Konrad, preșcolari. Doar cu puțin timp în urmă Konrad o speriasse, amintindu-și brusc, și uimitor de exact, de acea vilegiatură venețiană. Era cu puțință, oare, ca o soartă binevoitoare să fi pornit acum să șteargă acele amintiri, o dată pentru totdeauna?

Puse albumul la loc în raft. Se lăsase întunericul. Aprinse lumina și se duse la fereastră. Când trăgea perdelele, își văzu pentru o clipă chipul oglindit în geam. Zâmbea.

— Leul e mâncat de un tigru. Care animal e mort? îl întreabă doctorul Wirth.

Acum Konrad Lang știa că e luat peste picior.

— Tigrul, răspunse.

Doctorul Wirth își făcu o notiță.

— V-am păcălit, râse Konrad.

— Nu este un joc, domnule Lang, îl muștră doctorul cu un aer grav.

— Ce altceva să fie? E chiar un joc deosebit de idiot. Ce au în comun o banană și o... chestie, știți dumneavoastră care, ce lucruri stau înșirate sub șervetul ăsta, desenați-mi un ceas. Doar nu-s copil. Știam să citesc ora când nici părinții dumneavoastră nu veniseră încă pe lume.

— E important să facem acest test, ne ajută la stabilirea diagnosticului.

Doctorul Wirth ridică un mic ciocan de cauciuc:

— Cum se numește acest ciocan?

— Nu schimbați subiectul.

— Nu știți?

— De unde aș putea să știu?

— Fiindcă v-am spus eu în urmă cu câteva minute.

— Habar n-am.

— Ciocan de reflexe, spuse doctorul Wirth și-și făcu o notiță. Cu extremă plăcere, i se păru lui Konrad.

— Chiar credeți că nu-mi dau seama ce se petrece aici? Vreți să apar în fața ei ca un bătrân ramolit, pentru că dumneavoastră ați pus ochii pe ea.

— Pe cine?

— Pe Elisabeth, firește.

Doctorul Wirth își făcu o altă notiță.

— Vreți să spuneți Rosemarie.

— Așa am și spus.

— Ba nu, ați spus Elisabeth.

Konrad nu răspunse. Respiră adânc și încercă să se calmeze. Iar și iar își propunea să nu-și iasă din fire din pricina doctorului Wirth. Și totuși, doctorul reușea mereu să obțină acest efect. Știa cum să-i provoace o stare de nesiguranță. „Desenați ce vă arăt aici, în ce dată suntem azi, ce-i asta și la ce folosește, recunoașteți persoana din fotografie?” Psiholog, Wirth era școlit în a deruta interlocutorii de felul lui Konrad. Iar odată derutat, îi

putea întinde o capcană cu cele mai ușoare întrebări. Întrebări — își spunea Konrad — la care în împrejurări normale ar fi știut să răspundă corect, fără să stea pe gânduri.

Numai pentru că-i promisese lui Rosemarie că va suporta testele până la capăt, Konrad spuse în cele din urmă:

— Să continuăm.

— Aproape c-am terminat, zise doctorul Wirth. Vă rog acum să-mi explicați un proverb: „Cine sapă groapa altuia cade singur în ea“.

Konrad cumpăni o clipă. Apoi se ridică.

— Doar n-am cinci ani, spuse, ieși din cabinet, trecu prin anticameră și ajunse pe coridor.

Doctorul Wirth îl urmă.

— Dați-mi voie măcar să vă comand un taxi, strigă după el.

Dar Konrad era de-acum în lift, apăsând pe unul dintre butoane. Ușa automată se închise și liftul urcă.

La ultimul etaj Konrad Lang părăsi liftul, dar nu găsi nici o ieșire.

După un timp apăru doctorul Wirth, îl duse înapoi în lift și coborî cu el până la ieșire.

În fața clădirii aștepta un taxi. Doctorul Wirth îi indică șoferului o adresă.

Când taxiul ajunse la destinație, Rosemarie îl întâmpină la poarta grădinii.

În primăvara următoare, Rosemarie plecă cu Konrad la Capri. Știa cât de obositoare va fi călătoria, Konrad devenind tot mai dificil. Dar în ultima vreme el aducea mereu vorba despre Capri, ca și cum ei doi ar fi fost cândva acolo, împreună. Așa îi veni ideea să construiască amintiri comune despre Capri.

Închirie un Mercedes spațios cu șofer. Se simțea, ce-i drept, un pic cam snoabă, dar odată ce o simplă călătorie cu tramvaiul alături de Konrad devenise exasperantă, dorea să-l scutească pe el, dar să se cruțe și pe sine, de experiența unui voiaj cu trenul ori cu avionul.

Konrad gustă drumul cu limuzina, de parcă ar fi circulat mereu doar cu șofer. Abia când se urcă la Napoli în bacul de traversare rapidă și nu mai zări valizele, avu un scurt atac de panică.

Când bacul își încetini viteza înainte de intrarea în port și aripile portante se scufundară din nou în apă, Konrad își puse brațul în jurul umerilor lui Rosemarie și o strânse tot mai tare lângă el, vrând parcă să-i spună: „Îți mai aduci aminte?”

Konrad cunoștea toate cărările și toate golfurile din Capri. O duse pe Rosemarie la ruinele vilei lui Tiberius, mănca împreună cu ea bobi tineri, cruzi în grădina unei *trattoria*, la umbra unor lămâi și străbătu cu ea încăperile Vilei Fersen, deconcertat de neașteptata ei stare de paragină.

„Mai știi locul?“, „Mai ții minte?“ o întreba neconținut. Când ea îi replica: „Nu am mai fost niciodată aici împreună“, o privea contrariat și mormăia: „Desigur, scuză-mă“. Dar după o scurtă vreme o întreba din nou: „Mai știi locul?“, „Mai ții minte?“

În cele din urmă Rosemarie renunță să-l mai corecteze. Învăță să se bucure de evocarea unor amintiri care nu erau ale ei. Cei doi petrecură din nou niște zile fericite pe insula primei lui mari iubiri.

Rosemarie ședea în camera de zi și citea în ziar că Urs Koch, 32 de ani, intrase în consiliul de administrație al Întreprinderilor Koch și preluase conducerea sectorului electronic. Thomas Koch, 66 de ani, se retrăsese din sfera operativă.

Comentatorul știrii considera evenimentul drept un prim pas spre schimbarea puterii în companie. Și anume nu o succesiune de la tată la fiu, cum se dorea să li se prezinte situația unor neinițiați, ci de la bunica vitregă la nepot. Elvira Senn condusese – întâi ca președinte al consiliului de administrație, iar mai târziu ca eminență cenușie – Întreprinderile Koch cu o mână fermă. Influența lui Thomas Koch – mereu plin de poftă de viață – asupra conducerii operative se menținuse, de-a lungul acestei întregi perioade, în limitele stricte impuse de Elvira Senn. Investiția talentatului și ambițiosului Urs în sectorul electronic, nu cel mai mare, dar cel mai prestigios, ar fi socotită de cunoscători – se afirma – drept un semnal: reglementarea succesiunii intrase într-o etapă decisivă.

Rosemarie puse ziarul deoparte. Nu știa dacă informațiile privind familia Koch făceau parte, pe moment, dintre faptele care ar putea să capteze interesul lui Konrad. După ce reveniseră din Capri, frecventa cu regularitate, uneori cu el, alteori singură, un centru de consiliere pentru pacienți cu Alzheimer și apropiații lor. Se simțea cam nelalocul ei printre toate cuplurile în vârstă. O stingherea că era singura de acolo mereu confundată de partener, deși alte simptome erau cu mult mai avansate la

majoritatea celorlalți pacienți. Dar persevera, pentru că trebuia neapărat să ia niște măsuri.

Konrad făcea la centru exerciții pentru antrenarea memoriei, pe care ea le continua cu el acasă. Rosemarie se ținea cuminte și de celelalte recomandări: îi spunea constant data și ziua săptămânii, conversa cu el despre întâmplările zilei precedente, îl îndemna să-și facă ordine în cameră, asculta muzică împreună cu el, îi citea din ziar și încerca să descopere ce anume îi mai putea stârni interesul și să-i țină trează relația cu realitatea.

Îi venea însă tot mai greu să-l judece corect. Uneori el se interesa de lucruri pentru care nu manifestase nici cel mai mic interes în cursul aceluia an și jumătate de când îl cunoștea: rezultate din fotbal, politică locală, expoziții canine. Alteori ședea ore în șir privind în gol și dând absent din cap când ea aborda temele lui favorite: Chopin, Capri, familia Koch. Câteodată se trezea spunând pe neașteptate: „Gloria de Thurn și Taxis i-a comandat prințului, la a șazecea aniversare, un tort cu șaizeci de penisuri din marșipan. Pentru că era homosexual. Dar n-o știau decât apropiații“.

Curând după revenirea din Capri, Konrad pierduse pentru prima oară la table în fața lui Rosemarie. Nu mai trecu mult până când îi veni greu să înțeleagă jocul. Iar acum nu-l mai jucau de mult.

Și de gătit se lăsase. Tot mai des stătea în bucătărie, încurcat, neștiind de ce să se apuce și cum să continue. Tot mai frecvent Rosemarie trebuia să intervină și să improvizeze ceva din haosul ingredientelor pe jumătate pregătite.

Într-o vreme se mai duceau când și când la restaurant. Dar Konrad avea dificultăți tot mai mari în alegerea unui fel de mâncare din meniu. Încetineala cu care mânca scotea în așa măsură bucătăria și serviciul din ritmul lor firesc, încât renunșaseră și la frecventarea restaurantelor.

Nici de pian nu se mai atingeau. „Nu-mi mai spune nimic“, declara Konrad, când ea îi propunea să cante împreună una dintre bucățile lor la două mâini, din perioada începutului relației lor.

Într-o zi, întorcându-se de la cumpărături, Rosemarie îl urmărise pe ascuns cum se străduia disperat să cânte una dintre fugile lui de virtuozitate pentru o singură mână. Suna ca și cum un copil ar zdrăngăni pe clape. De atunci nu-i mai pomenea de pian.

Între timp vara se apropia de sfârșit, iar Konrad devenea tot mai puțin apt să se îngrijească singur. El, care părea totdeauna elegant atunci când se cunoscuseră, iar după ce se lăsase de băut făcea și o impresie foarte îngrijită, începea să se negligeze. Nu-și mai schimba hainele, până când Rosemarie nu le ducea la spălat sau la curățătorie. Se bărbiera cu stângăcie și tot mai rar. Unghiile îi erau prea lungi, iar când ea îi atrase atenția, ba nu, când îl rugă să și le taie, cuprinsă de o criză de nervi (cum i se întâmpla tot mai des), se dovedi că nu era în stare s-o facă. Ținea forfecuța în mână și n-avea habar cum s-o folosească.

De câteva zile Rosemarie dădea în cele mai neașteptate unghere ale locuinței peste chiloți de-ai lui. Uneori erau umezi. Un amănunt pentru care Felix Wirth o pregătise cu câțva timp în urmă. „Când o să înceapă să-și ude chiloții, vei avea nevoie de o infirmieră permanentă la domiciliu“, îi spusese.

La început refuzase categoric propunerea. Ideea de a avea o persoană străină în casă îi repugna. Știa totodată ce greu îi era lui Konrad să se obișnuiască cu prezența cuiva nou. În ultima vreme avea tot mai des impresia că el nu mai știa nici cine era ea. Nu numai că-i confunda numele (îi spunea Elisabeth ori Elvira), dar se și întâmpla să se holbeze la ea ca la un om cu desăvârșire necunoscut.

Peste asemenea situații el se deprinsese să treacă apelând la una dintre formulele pe care le avea mereu pregătite: „Săru mâna, stimată doamnă“ sau „Nu ne-am cunoscut oare la Biarritz?“ sau „*Small world!* – Ce mică-i lumea!“, în speranța că ea-i va sări în ajutor. În majoritatea cazurilor, asta și făcea. Doar câteodată, când nu avea chef, îl lăsa în încurcătură.

În ultima vreme îi trecea când și când prin cap: „Dacă, oricum, se uită la mine ca la o străină, de ce n-ar putea o persoană efectiv străină să curețe după el?“

Rosemarie își abandonă scaunul și se duse să vadă pe unde umbla Konrad. Plecase de ceva timp din cameră. Se întâmpla din ce în ce mai frecvent, în săptămânile din urmă, să nu se mai orienteze prin apartament.

Când intră în dormitorul ei (de curând, aveau dormitoare separate, o măsură pe care Konrad n-o înțelesese decât cu greu), îl auzi cum zgâlțâie ușa de la baie. Baia era accesibilă de aici, ca și de pe culoar. Începuse să încuie ușa dormitorului fiindcă noaptea Konrad rățăcea adesea prin locuință și de câteva ori apăruse brusc lângă patul ei.

— E încuiat acolo, Konrad, strigă, folosește ușa cealaltă!

În loc să răspundă, Konrad bătea cu sălbăticie în ușă. Rosemarie răsuci cheia în broască și deschise. Konrad stătea în baie, stacojiu la față și cu pumnii ridicați. Când o văzu, se năpusti asupra ei și o aruncă pe pat.

— Vrajitoare blestemată, bâigui el. Știu exact cine ești.

Apoi, o lovi peste față.

— Nici dacă ți-ar fi soț n-ar trebui să înduri așa ceva, spuse Felix Wirth.

Îi telefonase imediat după incident, iar el sosise numaidecât. Îi făcuse lui Konrad, încă foarte tulburat, o injecție calmantă și o ajutase să-l ducă în pat. Acum stăteau în camera de zi.

— Era cât pe ce să-mi devină soț. La vară plănuiam să ne căsătorim. Dar a uitat și asta.

— Fii bucuroasă.

— Și totuși, într-un fel sunt soția lui. Am senzația că ne cunoaștem de-o veșnicie.

— Te-a lovit, Rosemarie. Și o s-o facă din nou.

— M-a confundat cu cineva. Este bărbatul cel mai blând pe care l-am întâlnit vreodată.

— O să te confunde iar. Ești prea nouă în viața lui. Amintirile despre tine sunt stocate în acea zonă a creierului care se deteriorează prima. N-o să mai aibă habar dacă e vară sau iarnă, zi sau noapte, n-o să mai fie capabil să se îmbrace, nici să se spele singur. O să poarte scutece și va trebui hrănit, n-o să mai

recunoască pe nimeni, n-o să mai știe unde se află și în cele din urmă nici cine este. Permite-mi să-i caut un loc într-un cămin, unde să fie îngrijit. Fă-i un bine lui, și fă-ți și ție un bine.

— Cu ce drept? Nu-i sunt nici rudă, nici nevastă. N-am cum să bag pur și simplu un bărbat adult, deocamdată nedovedit iresponsabil, într-un azil.

— Îi scriu un atestat pe baza căruia va fi pus în cel mai scurt timp sub curatelă.

O vreme privără în tăcere terasa luminată. Se iscase un vânt care agita vița-de-vie ce orna menta balustrada.

— Am cunoscut femei, femei măritate, care au trăit treizeci ori patruzeci de ani alături de bărbații lor și nu puteau concepe viața fără ei — și mi-a fost dat să le aud spunându-mi: „Dacă nu-l scot curând din casă, o să ajung să-l urăsc“.

Rosemarie nu răspunse nimic.

— Îl iubești?

Rosemarie stătu în cumpănă.

— Vreme de un an am fost foarte îndrăgostită de el.

— Nu ajunge pentru cinci ani de șters la fund.

Împinse de vânt, picături grele de ploaie băteau acum în ferestrele terasei.

— Arăți rău.

— Mulțumesc.

— Ți-o zic pentru că nu mi-e indiferent cum arăți.

Rosemarie își ridică ochii și zâmbi:

— Poate angajez o infirmieră. Măcar pe timp de noapte.

Konrad Lang se trezi în întuneric, întins într-un pat necunoscut. Un pat îngust și înalt, iar Elisabeth nu se afla lângă el. Ar fi vrut să se scoale, dar nu reuși. De ambele laturi ale patului se aflau grilaje.

— Hei! strigă. Apoi mai tare: Hei-hei-hei!

Nu veni nimeni. Totul rămase în întuneric.

Scutură cu putere grilajul. Făcu mult zgomot.

— Hei-hei-hei! continuă să strige, în ritmul zăngănitului. Și în cele din urmă: Ajutor!

— Ajutor! Hei-hei-hei! Ajutor!

Ușa se deschise, și în pătratul luminos se ivi o siluetă masivă. Se aprinse lumina și în cameră.

— Ce s-a întâmplat, domnule Lang?

Konrad stătea în genunchi în pat, cu mâinile agățate strâns de barele grilajului.

— Sunt închis aici, gâfâi.

Infiriera se apropie. Purta un șorț alb, și pe bustul ei enorm se balansau, atârnați de un șnur, niște ochelari de citit. Coborî unul din grilaje.

— Nu sunteți nicidecum închis. E doar o precauție, ca să nu cădeți iar din pat.

Îi arată un buton, fixat pe un mâner deasupra patului de spital.

— Trebuie doar să sunați aici. Ca să n-o treziți pe doamna Haug.

Konrad nu cunoștea nici o doamnă Haug. Porni să se cațäre afară din pat.

— Aveți nevoie să mergeți la toaletă?

Konrad nu răspunse. Se va duce s-o caute pe Elisabeth. Dar asta n-o privea pe femeia din fața lui.

Stătea în preajma patului și-și rotea ochii prin camera străină. Îi luaseră și hainele. Dar asta nu avea să-l împiedice.

Când se îndreptă spre ușă, femeia îl prinse de braț, oprindu-l. Încercă să scape, dar ea îl ținea strâns.

— Dă-mi drumul, zise el, foarte calm.

— Unde vreți să vă duceți, domnule Lang? E două noaptea.

— Dă-mi drumul.

— Fiți drăguț, domnule Lang. Mai dormiți un pic, vreo două ore, și apoi se luminează și puteți pleca să vă plimbați.

Konrad se smulse din strânsoare și alergă spre ușă. Infiriera se luă după el și-l apucă de mâneca pijamalei, care se rupse cu zgomot. Konrad lovea cu brațele aerul din jurul lui și nimeri până la urmă obrazul femeii. Ea îi întoarse lovitura, de două ori.

În acea clipă ușa se deschise și Rosemarie apăru în fața celor doi.

— Elisabeth, spuse Konrad și izbucni în plâns.

Era a doua infirmieră pe care Rosemarie o concedia. Pe prima n-o prinsese, ce-i drept, lovindu-l pe Konrad. Dar într-o dimineață el avea vânătăi pe antebrăț și un ochi umflat. Femeia pretinsese că a alunecat în cada de baie. Konrad nu-și amintea nimic.

Administratoarea serviciului de asistență refuzase să-i trimită lui Rosemarie o înlocuitoare.

— Domnul Lang este un pacient agresiv, în cazul lui chiar se poate întâmpla ca să i se întoarcă o lovitură, își exprimă ea punctul de vedere.

Din nou îi veni în ajutor Felix Wirth. Cunoștea o fostă infirmieră, care-și crescuse cei doi copii și era dispusă acum să-și reia meseria. O slujbă foarte bine plătită, de infirmieră de noapte, i se părea foarte convenabil.

Se numea Sophie Berger și era gata să sosească, în aceeași seară chiar, pentru probă.

Era o femeie zveltă, înaltă, cu părul roșcat, de vreo patruzeci și cinci de ani. Când se prezentă ca să-și înceapă serviciul, Konrad se comportă admirabil.

— *Small world!* exclamă. Conversă animat cu ea și poză în amfitrionul priceput care fusese cândva.

Când se pregătea să se ducă la culcare și Sophie Berger îl lămuri că va rămâne peste noapte în apartament, așadar el n-avea decât să o sune nestingherit, în caz de nevoie, Konrad îi făcu cu ochiul și spuse:

— Poți fi sigură că am s-o fac.

— Aluziile echivoce și familiarismele nu-i stau deloc în fire, se scuză Rosemarie după ce Konrad părăsise camera.

— E un început pentru toate, râse Sophie Berger.

Dar pe cât de armonios decursese seara, noaptea deveni un coșmar. Rosemarie auzi încontinuu uși trântindu-se, grilajul patului metalic zăngănind și pe Konrad vociferând.

În cele din urmă nu mai suportă, se sculă și se duse în camera lui. Konrad se ghemuise într-un colț al patului și-și ținea ambele mâini deasupra capului, ca pentru a se apăra. Infiriera stătea la picioarele patului și avea lacrimi în ochi.

— Nu l-am atins, zise când intră Rosemarie în dormitor; nu i-am clintit nici un fir de păr.

Konrad repeta întruna:

— Mama Anna să plece. Mama Anna să plece.

În ziua următoare Konrad Lang dispăru iar. La micul dejun dădu dovadă de un apetit neobișnuit. Nu pomeni un cuvânt despre infiriera de noapte. Rosemarie îl ajută să se îmbrace și procedă cum fusese învățată, ca să-i stabilească legătura cu realitatea.

— O zi de toamnă cu adevărat frumoasă, atât de caldă pentru luna octombrie, spuse ea, și apoi: Ce zi e azi, marți sau miercuri?

El răspunse, ca-ntotdeauna în ultima vreme:

— Orice zi cu tine este o duminică.

Ea-i citi din ziar și, cum obișnuia în încheiere, pentru a-i testa atenția, trecu la pagina cu știrile de la bursă:

— Întreprinderile Koch, plus 4.

În dimineața asta, în loc s-o privească cu aerul acela că înțelege, își luă expresia de milionar și ordonă:

— Să cumpărăm!

Râseră amândoi, iar Rosemarie, care nu prea dormise în noaptea trecută, se simți mai în largul ei.

Tot din cauza nopții parțial nedormite ațipi în fotoliu, după prânz. Când se trezi, se făcuse ora trei după-masă, iar Konrad nu era nicăieri.

Paltonul lui lipsea, papucii de casă și-i lăsase în hol, iar după ce sună la poliție, Rosemarie băgă de seamă că lipsea și perna pe care dormea.

Felix Wirth sosi îndată ce putu să scape de la clinică și rămase cu ea, fără un cuvânt de reproș.

Veni seara, și tot nici o urmă de Konrad. Înainte de știri, televiziunea transmite un anunț cu dispariția. Când Rosemarie văzu pe micul ecran chipul zâmbitor al lui Konrad (ea însăși îi făcuse poza la Capri) și auzi vocea care spunea că bărbatul căutat este confuz și că trebuie să fie abordat cu grijă, îi dădură lacrimile.

— Un lucru îți promit, spuse, dacă n-a pățit nimic, sunt de acord cu internarea într-un cămin unde să fie îngrijit.

Konikoni se adăpostise în șopronul grădinarului și tăcea chitic. Era întuneric, dar nu era frig. Își făcuse un culcuș în turbă. Ca să-i țină de cald, se acoperise cu saci de iută. Sacii fuseseră umpluți cu bulbi de lea. Îi golise într-o ladă. Și avea perna cu el.

Aici n-avea să-l descopere nimeni. Aici putea rămâne până la iarnă. În fața șopronului se găseau pruni și nuci. Iar lângă ușă un robinet care picura din când în când în stropitoarea de tinichea. Pic.

Mirosea plăcut a turbă, bulbi de lea și îngrășământ. Uneori se auzea lătrând, dar la mare depărtare, un câine. Alteori foșnea ceva în frunzișul din fața ușii. Un șoarece, poate, ori un arici. Altfel, liniștea era deplină.

Konikoni închise ochii. Pic-pic.

Aici ea n-avea cum să-l găsească.

Toată noaptea Rosemarie Haug așteaptă în zadar o veste.

— Nu ne mai sunați, vă rugăm, i se adresă un polițist iritat pe la două noaptea, vă anunțăm imediat ce aflăm ceva.

În jurul orei trei Felix Wirth reuși s-o convingă să ia un somnifer ușor. Când adormi, el se întinse pe divan și fixă deșteptătorul ceasului său la șase dimineața.

La șapte îi duse lui Rosemarie un suc de portocale și o cafea la pat. Și o informă că nu aflate nimic nou. Apoi plecă la clinică.

Cu puțin înainte de opt sunară doi polițiști la ușa apartamentului. Rosemarie le deschise și se sperie de aerul lor grav.

— S-a întâmplat ceva?

— Voiam doar să ne interesăm dacă știți ceva nou.

— Dacă *eu* știu ceva nou?

— Uneori cei căutați reapar, iar apropiații lor sunt atât de ușurați, încât uită să ne comunice și nouă.

— Dacă reapare, am să vă dau de veste imediat.

— Fără supărare. Trecem prin tot soiul de situații.

— Precis a pățit ceva.

— De regulă sunt găsiți. Chiar și cei confuzi, o liniști polițistul mai vârstnic.

— Dacă n-ar fi pățit nimic, ar fi fost cu siguranță găsit între timp.

— Uneori se duc în case străine. Până-i descoperă cineva acolo și ne telefonează – poate să dureze o veșnicie.

Agentul mai tânăr întreabă:

— Pivnița, garajul, spațiile de apărare antiaeriană: ați verificat peste tot?

Rosemarie aprobă din cap.

— Vecini?

Rosemarie confirmă iar.

Cei doi polițiști își luară rămas-bun.

— Îndată ce auziți ceva, formați 117, spuse cel mai tânăr, lângă lift.

— Puteți fi siguri că am să vă sun, răspunse Rosemarie.

— Nu vă faceți griji, omul o să apară, îi strigă cel mai vârstnic, până să se închidă ușa liftului.

— Fie și pescuit din lac, se hlizi apoi, când liftul pornise.

Era întuneric sub rododendroni. Prin acoperișul des de frunze, Konikoni zărea frânturi din cerul înnorat de octombrie. Stratul de mâl era jilav și răcoros și mirosea a toamnă și putregai. Pe sub pietrele care mărgineau cărarea pavată cu lespezi de granit viețuiau cârcăiaci cenușii. Când îi atingea cu degetul, își rulau carapacele ca pe niște bile, cu care se putea juca.

În urmă cu o oră grădinarul greblase frunze și iarbă la nici un metru de el. Konikoni stătuse nemișcat, iar grădinarul se îndepărtase fără grabă.

Mai târziu trecură niște picioare de femeie bătrână. După scurt timp, urmară altele tinere. Iar acum era din nou liniște.

O mierlă sări cu pași mărunți pe cărare. Scormoni scurt la marginea stratului în mâl și capătul unei râme ieși la iveală. Trase de ea și se opri dintr-odată. Ochiul ei lipsit de expresie îl descoperise. El își ținu răsuflarea.

Mierla smulse pe de-a-ntregul râma din pământ și o luă din loc.

Vântul aduse miros de frunze arse.

„Dacă mă strigă, nu răspund“, își zise Konikoni.

Când Rosemarie ieși la prânz pe terasă, văzu o barcă a poliției plutind încet de-a lungul malului. Pe marginea lacului zări polițiști în pelerine albastre. Formau acum două grupuri, cerce-tând malul în direcții opuse.

La scurt timp după, făcu un lucru pe care nu se aștepta să-l facă vreodată: îi telefonă lui Thomas Koch.

Thomas Koch nu era ușor de contactat. „E o problemă personală“ nu ajungea pentru a obține legătura. Nici „este vorba de o urgență“. Abia când spuse „un accident în familie“ îl avu peste puțină vreme la telefon.

— Konrad Lang nu face parte din familie, o rezezi el, după ce ea-i explicase despre ce era vorba.

— N-am mai știut la cine să apelez.

— Și ce așteptați de la mine? Să pornesc să-l caut?

— Am sperat să faceți uz de influența dumneavoastră. Am impresia că poliția nu ia treaba în serios.

— Cine spune că aș avea vreo influență asupra poliției?

— Konrad spunea.

— Se vede că era cam zăpăcit.

Rosemarie puse receptorul în furcă.

Altfel își imaginase Simone Koch căsnicia. Era măritată de un an și patru luni cu Urs Koch și trecea acum prin a șasea criză a mariajului ei. Nu-și făcuse așteptări prea mari. Știa că Urs avea o personalitate extrem de dominatoare și presupusese

că totul se va face după voia lui. Prevăzuse de asemenea că el va avea numeroase obligații de afaceri, dar și câteva de societate, la care ea nu va fi mereu invitată să asiste. Simone nu avea multe interese strict ale ei, așa că nu-i venea greu să adopte preocupările altcuiva. Porni să se intereseze așadar de instalații electronice pentru supravegherea temperaturilor înalte, de raliuri, de bursa din Tokyo, de vânătoarea de fazani din Austria de sud, de hipismul militar, de golf și chiar de lucrările unei specialiste în design textil, până când o surprinsese ținându-se de mână cu Urs într-un restaurant. Simone își dăduse întâlnire acolo cu o prietenă. Urs pretextase că trebuie să ajungă la un dineu de afaceri.

Fusese atât de uluită, încât izbucnise în râs. Apoi ieșise în goană din local, tocmai când prietena ei își achita taxiul.

— Hai să mergem în altă parte, aici e plin ochi.

S-au dus în alt local, iar Simone nu i-a mărturisit lui Judith ce văzuse, deși era prietena ei cea mai bună. I-ar fi fost rușine să recunoască faptul că bărbatul ei o înșela după numai șase săptămâni de când erau căsătoriți.

Abia acasă plânse. Urs lipsi toată noaptea. Dacă ea n-ar fi râs, îi zisese el mai târziu, s-ar fi întors acasă.

Aceasta fu prima ei criză maritală.

Uneori își spunea că ar fi trebuit să-i facă atunci o scenă în toată regula. Poate că n-ar fi urmat atâtea alte crize.

Urs nu lăsa loc nici unei îndoieli că însurătoarea nu însemna pentru el pierderea libertății personale, cum își numea dreptul la micile sale aventuri, fără nici o consecință – pretindea – pentru relația lor.

Simone fusese educată de mama ei, în multe privințe, să gândească pragmatic. Experiența trăită cu Urs era însă nouă pentru ea. Fusese întotdeauna înțelegătoare, până acum, cu bărbații care nu luau fidelitatea prea în serios. Ce-i drept, altădată ea fusese cea care era mereu ținută de mână, într-un local discret.

Că un bărbat putea să-și piardă atât de repede interesul pentru ea nu o rănea doar, ci o și speria. Mama ei îi repetase constant:

„Ești ca mine: drăguță, dar nu frumoasă. Cele ca noi trebuie să se mărite până în douăzeci și cinci de ani“.

Avea acum douăzeci și trei și învățase să nu ia de bună tot ce afirma mama ei. Dar când se uita în oglindă și-și imagina obrazul ei de copil plin de riduri, se întreba dacă o să-i mai ajungă timpul pentru un alt început.

Se opunea doar slab situației, își număra crizele maritale și devenea tot mai depresivă. Un factor care dăuna efectiv fizicului ei.

O circumstanță care înrăutățea situația era faptul că locuiau în Vila Rododendron. Urs construia în apropiere o așa-numită „casă inteligentă“, care, între altele, își orienta ferestrele după mersul soarelui, își determina singură sursele energetice după starea vremii și consum, își identifica automat locatarii, lăsându-i să intre. Până la finisarea acestei combinații între o vilă de vis și un exponat promoțional pentru Koch-Electronics, Urs acceptase, fără s-o consulte pe Simone, oferta Elvirei de a se instala în aripa casei rămasă goală după plecarea celei de-a treia soții a lui Thomas.

Simone se simțea și mai izolată în această clădire veche, masivă, cu multele ei amintiri pe care nu le împărtășea și cu multele ei ritualuri pe care nu le cunoștea. Avea sentimentul că toți îi urmăresc reacția cvasipasivă la escapadele lui Urs, care nu le rămâneau ascunse nici membrilor familiei și nici personalului, și că pierde puținul respect pe care i-l acordaseră la început.

Elvira, Thomas și Urs erau cu toții – fiecare în felul său – atât de preocupați de ei înșiși, încât nu observau prezența Simonei decât atunci când ocaziile mondene o impuneau.

În rest, o lăsau să-și trăiască melancolia, care acum, când toamna-i amintea cât de iute se scurgea timpul și cât de repede pot să apară ridurile, nu era deloc ușor de îndurat.

Ca toți depresivii mereu în căutarea de culise pentru tristețea ei, Simone se plimba prin zona mai retrasă a parcului, când auzi un picurat domol. Dintre tufișurile dese de rododendroni

care mărgineau cărarea pavată cu lespezi răsărea un domn mai vârstnic, care urina.

Când o zări, se încheie jenat la pantaloni. Simone se întoarse discret cu spatele. Dar când se roti la loc, omul dispăruse.

— Alo! strigă ea.

Nici un răspuns, numai un slab tremur al frunzelor, acolo unde stătuse bărbatul.

— Ieșiți, vă rog, din ascunziș, spuse Simone cu un glas nesigur.

Nici o mișcare.

— E ceva în neregulă, doamnă Koch? întrebă o voce în spatele ei.

Era grădinarul, domnul Hugli, care urca pe cărare.

— E cineva acolo, răspunse ea. Acolo, printre rododendroni... un domn mai în vârstă.

— Sunteți sigură?

— L-am văzut. Acum s-a pitit. Era cam pe-acolo.

— Hei, ieșiți de-acolo, haide! strigă domnul Hugli.

Nu se auzi nici un zgomot. Grădinarul îi aruncă Simonei o privire sceptică.

— L-am văzut. Tocmai urina, apoi a dispărut. Trebuie să fie pe undeva, acolo jos.

Domnul Hugli păși cu precauție pe stratul nămolos și-și croi drum printre rododendronii care-i ajungeau până aproape de umeri. Simone îl dirija.

— Puțin mai la dreapta, așa, acum aproape c-ați ajuns. Atenție!

Domnul Hugli se opri, se afundă printre tufișuri și reapăru în scurt timp cu domnul cel vârstnic.

— Domnul Lang! exclamă el surprins.

Acum îl recunosc și Simone. Bărbatul era Konrad Lang, incendiatorul din Corfu.

Cu puțin înainte de amiază se prezentase la poliție un taximetrist. Fusesse chemat cu o zi înainte la adresa lui Rosemarie Haug, relată el, de către un domn mai vârstnic cu o pernă sub

braț. Îi ceruse să-l ducă pe Fichtenstraße 12. Nu menționează că-i plătitese pentru cursă o sută de franci în loc de treizeci și doi.

În Fichtenstraße 12 se afla o vilă din a doua jumătate a secolului al XIX-lea, transformată în prezent într-o clădire de birouri. Nimeni de-acolo nu-l cunoștea pe Konrad Lang, nici nu observase un domn vârstnic cu o pernă sub braț. Dar pentru că taximetristul continua să afirme că-l dusesse la acea adresă și-l văzuse pășind pe terenul din jurul clădirii, sergentul-major Staub ceru permisiunea să cerceteze grădina și solicită un câine ca să-l ajute.

Grădina din spatele vilei era întunecoasă și păărăginită. Se întindea pe o pantă împărțită în două terase. Pe cea de sus se afla un spațiu de spălat rufe nemaifolosit și acoperit de mușchi, demult împrėjmuț de brazi înalți, umbroși; se păstrasera aici niște suporturi ruginite pentru bătut covoare. După spațiul dezafectat urma numaidecât un gard viu de tuia, delimitând teritoriul de terenul învecinat.

Spre acel gard viu îl duse Senta, cățeaua ciobănească, pe stăpânul ei. Când o eliberă din lesă, dispăru printre tufișuri. După un timp, polițiștii o auziră înaintând și adulmecând pe terenul vecin.

Stăpânul Sentei trecu cu greu prin măracini și dădu de un gard de fier, pe lângă care o luă în direcția în care dispăruse cățeaua. După doar câțiva metri descoperi o poartă îngustă, pe jumătate deschisă. De aici câteva trepte năpădite de iarbă urcau spre crângul domeniului alăturat.

Domeniul Vilei Rododendron.

Când polițiștii sunară la poarta de fier a Vilei Rododendron, le deschise domnul Hugli, cu un aer surprins.

— Ați și ajuns? zise.

Trecuse cel mult un minut de când, la ordinul lui Thomas Koch, anunțase poliția.

Sergentul-major Staub își dresă glasul.

— Căutăm o persoană dispărută și avem motive să credem că se află aici, pe domeniul acesta, explică el.

— Chiar așa e, replică domnul Hugli și-i conduse în casă.

Elvira și Thomas stăteau în hol în fața unui scaun sculptat, cu aspect medieval și de dimensiunea unui tron, care era ocupat de Konrad Lang, cu părul în dezordine, neras și apatic, într-un costum boțit, de care se lipiseră cruste de pământ. Lângă el stătea Simone Koch, încercând să-l facă să bea niște ceai fierbinte.

Când intrară polițiștii, Thomas Koch le ieși în întâmpinare.

— Domnii mei, ați venit foarte repede. Vă rog, ocupați-vă de omul acesta. A fost găsit aici, pe domeniul nostru. Este vorba despre Konrad Lang. Se află într-o stare de confuzie mintală.

Sergentul-major Staub se apropie de scaunul lui Konrad.

— Domnul Lang? Întrebă el, mai tare decât era nevoie. Vă simțiți bine?

Konrad dădu din cap.

Ceva mai încet, Staub le zise Elvirei și lui Thomas:

— E dat dispărut de ieri.

Și din nou mai tare către Konrad:

— Ce chestii faceți și dumneavoastră!

— Habar n-am cum a intrat ăsta aici, îi spuse Thomas Koch sergentului-major Staub.

— Noi da: printr-o porțiță aflată chiar în preajma domeniului vecin, cel situat ceva mai jos.

— O porțiță?

— Acolo jos există o poartă cu grilaj ruginit, greu accesibilă și probabil nemaifolosită de o veșnicie. Nu știați de ea?

Elvira răspunse în locul lui:

— Am și uitat de ea. În vila de jos locuia un prieten de-al primului meu soț. Dar s-a mutat când Wilhelm mai trăia încă. De atunci poarta n-a mai fost folosită.

— Cât a trecut de atunci?

— Șaizeci de ani, zise Elvira, mai mult pentru sine.

Thomas clătină din cap.

— Chiar nu știam de treaba asta.

— Aș face ceva cu poarta aia, pe-acolo se poate strecura oricine, îl sfătui Staub. Apoi i se adresă din nou, cu voce mai tare, lui Konrad: Veniți, vă ducem acasă acum.

Konrad se uită la polițist fără să-l înțeleagă.

— Dar sunt acasă.

Cei doi Koch și polițiștii schimbă un zâmbet între ei.

— Ei da. Vă ducem acum la cealaltă casă.

Konrad chibzui o clipă.

— Așa deci, mormăi apoi și se ridică în picioare. Se uită la Thomas: Nu-ți amintești de porțița aceea?

Thomas clătină din cap.

Konrad își acoperi pe jumătate gura cu mâna și-i șopti:

— Poarta piraților.

Apoi luă mâna Simonei:

— Mulțumesc.

— N-aveți pentru ce, zise Simone.

O privi un moment cu atenție:

— Nu ne cunoaștem din Biarritz?

— Se prea poate, răspunse Simone.

Polițiștii îl duseră afară pe Konrad. Simone îi însoți.

Thomas își clătină capul.

— Poarta piraților. Poarta piraților. Cumva îmi sună cunoscut. N-a spus nu știu cine că nu-și mai amintește nimic?

Elvira nu răspunse.

Thomas aruncă o privire în urma polițiștilor, a lui Konrad și a Simonei.

— Biarritz! Doar nu se cunosc ăștia din Biarritz?

Zece zile mai târziu, Schöller își informă șefa despre internarea lui Konrad Lang într-un cămin de bătrâni cu nevoi speciale, numit Sonnengarten – Grădina Soarelui.

— Presupun că am scăpat o dată pentru totdeauna de Konrad Lang, adăugă el cu un zâmbet.

Elvira Senn era cât pe ce să răspundă: „Să sperăm“.

În seara aceea Schöller plecă la o oră foarte înaintată.

Căminul pentru bătrâni cu nevoi speciale Grădina Soarelui era o clădire de șase etaje, situată la marginea unei paduri, în apropiere de Vila Rododendron și de Grand Hotel des Alpes, în barul căruia Konrad Lang își comandase de atâtea ori un Negroni, băutura ideală de după-masă.

Acum ședea în salonul comun de la ultimul etaj și nu pricepea ce caută acolo.

Ultimul etaj adăpostea așa-zisa „secție închisă” a căminului, unde se aflau pacienții în stadii foarte avansate ale maladiei, sau cei care aveau tendința să evadeze.

Konrad nu era un caz într-un stadiu foarte avansat, iar medicii ar fi preferat să-l interneze într-o altă secție, unde avea șanse mai mari de a găsi parteneri de conversație. Dar, în primul rând, se eliberase o rezervă în secția închisă; în al doilea rând, se dovedise că la el riscul evadării era mare; iar în al treilea rând, având în vedere evoluția rapidă a bolii sale, nu aveau să treacă mai mult de câteva luni până când ar fi devenit oricum necesar să fie mutat acolo. Deocamdată însă, Konrad avea în noul său anturaj mai degrabă aerul unui vizitator decât al unui pacient.

Când Rosemarie îl adusese pe Konrad la cămin și-l ajutase să-și instaleze lucrurile în rezerva cu pat de spital, nu izbutise să-și rețină lacrimile.

El fusese cel care o consolase, luând-o în brațe:

— Nu fi tristă. Doar n-o să rămân aici o veșnicie.

Rosemarie își simțea conștiința împovărată. Când sosea dimineața – după câte o noapte nedormită, în cursul căreia își

propusese mereu să-l scoată din cămin – la etajul al șaselea, Konrad se purta ca un prieten bun, pe care îl lua de la hotel. Îl aveau împreună lungi plimbări în pădurile tomnatice din împrejurimi și câteodată se opreau să bea ceva în barul de la Grand Hotel des Alpes; uneori, Konrad îi spunea pe nume Charlottei, barmanița de după-amiază, în timp ce altă dată o ignora complet.

Iar când se întorceau la Grădina Soarelui, unde era nevoită să-l abandoneze printre bătrânele și bătrânii neputincioși, dezorientați și dependenți de infirmieri, tot el o încuraja:

— E momentul să pleci, altfel o să ajungi acasă prea târziu.

O conducea la liftul care nu putea fi chemat și deschis decât cu cheia asistentei medicale a secției și-și lua rămas-bun asemenea cuiva pe care numai niște obligații plictisitoare îl împiedicau s-o însoțească.

La început Rosemarie încercase să-i facă situația mai suportabilă, luându-l acasă la ea, ca să-și petreacă ziua împreună. Dar curând ieși la iveală că locuința îi devenise străină. Îl cuprindea o mare neliniște de fiecare dată când ajungeau acolo. Se scula iar și iar din fotoliul unde-l lăsase ca să pregătească prânzul. Îl surprindea, în palton și cu pălăria pe cap, în hol, zgâlțâind ușa încuiată a apartamentului.

Astfel de zile erau greu de îndurat pentru Rosemarie. Uneori îl auzea vorbind de unul singur în camera alăturată, iar când se ducea acolo, își dădea seama că i se adresa chiar ei. Dar când se așeza lângă el, ca să continue conversația, gândurile lui o luau razna și o expresie absentă i se așternea pe față. Apoi se întâmpla să se ridice dintr-odată și să spună: „Haide, timpul ne presează“.

Clipă de clipă părea dornic să plece, dar când venea efectiv ora plecării, o privea consternat, zicând: „N-aș mai vrea să ies“.

La capătul unei asemenea zile, după ce-l convinsese în sfârșit să părăsească apartamentul, se aflau în liftul care se deschise la etajul al șaselea al Grădinii Soarelui; erau în fața salonului comun și privirile tuturor se opriseră asupra lor, într-un soi de expectativă; dar el refuză să iasă din lift. Trebui să ducă o

adevărată muncă de convingere cu el și să apeleze la ajutorul unui infirmier vânjos pentru a-l duce în camera lui.

Când Rosemarie îl lăasă, în cele din urmă, singur, văzu că el avea ochii în lacrimi.

Doctorița secției îi explică a doua zi că ar fi mai bine să nu-l mai ia acasă. Nu făcea decât să-l tulbure. Îi venea greu, de fiecare dată, să se readapteze la ambianța căminului. Trebuia să-și dea seama, treptat, că aici era de-acum casa lui.

Astfel, secția închisă a căminului Grădina Soarelui deveni noua casă a lui Konrad Lang.

Doamna Spörri, o femeie micuță, îngrijită, cu părul vopsit albastru, pe vremuri directoare de producție într-o fabrică de confecții, purta întotdeauna un deux-pièces, o pălărioară și mănuși albe. Avea mereu poșeta cu ea, iar câteodată – nu se știa din ce considerente – și o umbrelă. Ședea dreaptă pe un divan sau pe un scaun, cu poșeta pe genunchi, și aștepta cu un zâmbet visător și plin de răbdare să vină cineva s-o ia.

Domnul Stohler, un bărbat înalt, adus de spate, îmbrăcat cu o largă jachetă de casă, cândva corespondent extern al unui ziar important, obișnuia să stea nemișcat la masă, până să se ridice pe neașteptate, să se îndrepte spre un alt locatar și să-l supună unei vorbării precipitate și de neînțeles, într-un amestec de engleză, italiană, spaniolă și swahili.

Doamna Ketterer, o femeie greoaie, cu aspect grosolan, fostă profesoară la o școală de menaj, ședea crăcănată pe locul ei și pândea un prilej să-i strige doamnei Spörri: „Ați văzut cum se holba iarăși aia ca o idioată?” Sau: „Ați văzut-o? În cămașă de noapte la restaurant!”

Doamna Schwab, casnică, mamă, bunică și străbunică, cu părul rar și bărbia ascuțită, renunțase de mult la proteza ei dentară; purta întotdeauna un capot tighelit, fie albastru-deschis, fie roz spre roșu, fie galben sau vernil: oricare nu era la spălat. Sporovăia fără oprire, cu glas pițigăiat de copil, adresându-se ca unui sugar unei păpuși dezbrăcate.

Domnul Kern, altădată mecanic de locomotivă, despre care nu-ți dădcai seama de ce fusese adus tocmai în această secție, avea grijă de liniștea și ordinea din salonul comun. „Mai tacă-ți fleanca aia tâmpită“, se răstrea la intervale regulate la doamna Schwab, care vorbea cu păpușa ei. „Mai zi-i și pe nemțește“, îi ordona domnului Stohler, când se năpustea încă o dată cu un șuvoi de vorbe asupra vreunui alt pacient.

Domnul Aeppli, fost arhivar la administrația orașului, mereu într-o costumăție pestriță alcătuită din veșmintele altor locatari, trecea din cameră în cameră, făcând inventarul și controlând dulapurile.

Domnul Huber, pe vremuri profesor de greacă și latină la gimnaziul din oraș, zăcea cu gura deschisă în scaunul său cu roțile, cu ochii ațintiți în tavan.

Pe domnul Klein, fost colecționar de artă și arhitect a multe șiruri de case dezolante din suburbii, îl chinuia, pe lângă demența sa, și sindromul Parkinson, din cauza căruia tremura violent, făcându-l total dependent de asistență.

În total, un număr de treizeci și patru de femei și bărbați, în diferite stadii avansate ale demenței senile, erau internați la etajul al șaselea al Grădinii Soarelui. Ședeau singuri ori în compania unor rude care nu știau cum să se poarte cu ei, ori străbăteau agitați culoarele în sus și în jos, salutându-se întotdeauna aidoma unor străini, când se întâlneau unii cu alții.

Medicii și terapeuții erau specialiști din Elveția. De îngrijirea lor fizică se ocupau surori medicale și infirmieri din Europa de Est, din Balcani și din Asia, care-i spălau, hrăneau și îmbrăcau.

Konrad Lang nu părea conștient că se află într-un azil. Păstra o distanță politicoasă față de locatari și de personalul medical și-și lua mesele la o masă separată, răsfoind câte o revistă veche, dintre cele lăsate de vizitatori binevoitori în salonul comun. Se purta ca un domn mai distins într-o pensiune scăpată. Rosemarie spera că așa se și simțea cu adevărat.

Singura critică pe care-i era dat s-o audă din când în când din partea lui era: „Aici pute“.

Și nu se înșela deloc.

Vechiul gard de fier dinspre domeniul învecinat fusese înlocuit cu unul securizat, adaptat standardelor contemporane. Un prilej ca Urs Koch să modernizeze întregul ansamblu ce-i îngrădea proprietatea. Puse să fie instalate camere de luat vederi de înaltă tehnologie; de asemenea, să fie adăugate câteva servicii suplimentare la contractul cu firma de pază.

Măsurii suficiente – alături de faptul că Lang se afla internat într-un azil, în secția închisă de la ultimul etaj, de unde în mod normal nici un pacient nu mai ieșea viu – pentru ca Elvira Senn să nu se mai teamă de vreo altă intruziune în trecutul ei îndepărtat. Și totuși, se surprindea mereu gândindu-se la Konrad. Nu izbutea să uite spusele doctorului Stäubli, cum că unii oameni loviți de demență senilă pot să se întoarcă în trecut și să-și aducă aminte de multe întâmplări care au avut loc în primii ani ai vieții lor.

Își zicea, firește, că nimeni n-ar da atenție pălăvrăgelii unui om senil, dar asta nu o liniștea cu adevărat. Era nervoasă pentru că tocmai acum, când Konrad părea să nu se mai controleze, scăpase de sub influența ei. Obişnuia să nu lase nimic la voia întâmplării.

Așa că o invită pe Simone – care suferea în tăcere de pe urma căsniciei cu Urs – la ceai în Casa Stöckli și aduse vorba despre bătrân, fără să întâmpine vreo dificultate.

— Cum o fi ducând-o Koni? spuse Elvira, aparent pierdută pe gânduri.

— Konrad Lang? întrebă Simone, evident surprinsă.

— Da. Cum şedea ghemuit ca un gnom. Putea să-ți fie de-a dreptul milă de el.

— Mie mi-a fost foarte milă.

— O boală cumplită.

Simone tăcea.

— Tocmai când totul părea să meargă de minune pentru el: o parteneră cu bani și perspectiva de a face mereu ce-i plăcea lui mai mult: adică nimic. Și acum e internat în azil.

— E la azil?

— Până și iubirea are limitele ei. Femeia e încă tânără.

- Mi se pare un comportament foarte egoist.
- Nu e treaba oricui să îngrijească un bărbat suferind de demență.
- Dar să-l bagi la azil mi se pare urât.
- Poate că-i e bine acolo. Printre alții asemenea lui.
- Nu-mi vine să cred așa ceva.
- De fapt nici mie, oftă Elvira și îi mai turnă o ceașcă de ceai. Ai putea să-l vizitezi într-o zi.
- Eu?
- Ca să vezi cum îi merge. Dacă are tot ce-i trebuie. Dacă am putea să-l ajutăm într-un fel. M-aș simți mai liniștită.
- Nu-mi plac spitalele, zise Simone cu reticență.
- Nu e un spital. E un cămin de bătrâni. Nu-i la fel de rău.
- De ce nu vă duceți dumneavoastră?
- Imposibil.
- De ce n-am merge măcar împreună?
- Poate că ai dreptate. Hai să abandonăm subiectul. Să-l uităm pe Konrad.

Prima impresie care o copleși pe Simone era mirosul pătrunzător din lift, care se accentuă când ușa se deschise la etajul șase.

Când ieși din lift, se făcu liniște în salonul comun. Orice mișcare se opri, în afară de tremuratul domnului Klein.

Se uită în jur și-l zări pe Konrad la o măsuță lângă fereastră, cu o privire pierdută. Se duse la masa lui.

— Bună ziua, domnule Lang.

Konrad Lang își ridică ochii mirat. Apoi se sculă, îi întinse mâna Simonei și spuse:

— Nu ne cunoaștem de la Biarritz?

Simone râse.

— Firește, Biarritz.

Când se așeză lângă el, salonul reveni la vorbăria, bâiguielile, chicotelile și clefăielile lui.

Ceea ce-i relată Simone despre Konrad Lang nu o liniști pe Elvira.

— Trebuie să-l scoatem de acolo, și repede, zise Simone, când se întoarse tulburată după vizita ei la Grădina Soarelui. Altfel o să se îmbolnăvească de-a binelea.

Ei nu-i dăduse niciodată impresia că ar fi bolnav de Alzheimer. O recunoscuse imediat, deși nu se văzuseră decât de două ori, își reluase imediat gluma cu Biarritz și-i povestise apoi pe larg despre Biarritz-ul postbelic, de parcă ar fi trecut pe-acolo de curând.

La azil era înconjurat de bătrâni cu totul senili, cu care nu putea schimba nici măcar o vorbă. Și ce socotea ea ca un factor pozitiv: nu-și aducea aminte de nici o singură vizită a acelei Rosemarie Haug.

— Poate că omul e câteodată cam zăpăcit, dar cine nu e? Dacă el merită să fie internat acolo, știu câteva zeci de persoane, numai din cercul meu de cunoscuți, care s-ar potrivi în locul acela la fel de bine. Trebuie să scape de acolo, altfel se prăpădește.

Elvira n-o mai văzuse așa de entuziasmată de la nunta ei. Simone era decisă cu înrâncenare să-l scoată pe Konrad de la azil.

— Sărmanul, comentă Elvira. Ai reușit să vorbești cu un medic?

— Am încercat. Dar mie nu mi se dă nici o informație, fiindcă nu-i sunt rudă.

— Poate ar fi cazul s-o contactezi pe acea doamnă Haug.

— Asta am de gând, dar nu știu dacă o să mă pot stăpâni.

— Poți să te bazezi pe sprijinul meu, promise Elvira.

Când plecă de la Stöckli, Simone își spusese că poate Elvira nu era totuși o femeie atât de rece.

Astfel începu o scurtă bătălie pentru eliberarea lui Konrad din căminul pentru bătrâni cu nevoi speciale Grădina Soarelui.

Simone încercă în zadar s-o contacteze pe Rosemarie Haug. În cele din urmă portarul imobilului unde locuia îi spusese că este plecată pentru un timp din oraș.

„Tipic“, gândi Simone.

Prin administrația azilului găsi numele doctorului care-l internase pe Konrad; când îl lămurii că ar vrea să discute despre Konrad Lang, obțină fără dificultate o întâlnire cu acesta.

Doctorul Wirth nu era deloc antipatic. O primi în biroul său de la clinică și o ascultă cu răbdare. Simone îi explică cum că, după părerea ei, Konrad Lang n-avea ce căuta în căminul acela și că ea una are sentimentul că, dacă nu este încă bolnav, în mediul acela se va îmbolnăvi cu siguranță.

— Îl cunoașteți bine pe Konrad Lang? fusese prima întrebare a medicului când ea-și încheie pledoaria.

— Nu, dar familia soțului meu îl cunoaște foarte bine. Practic, a crescut împreună cu socrul meu.

— Socrul dumneavoastră vă împărtășește opinia?

Simone se simți vag stingherită.

— Nu a fost să-l viziteze. Este foarte ocupat.

Doctorul Wirth dădu înțelegător din cap.

— Relația celor doi nu este tocmai bună. Niște întâmplări din trecut.

— Incendiul de pe insula Corfu.

— Da, printre altele. Motivele exacte nu le știu. Sunt nou venită în familie.

— Vedeți, doamnă Koch, pricep foarte bine ce simțiți, dar vă pot asigura că impresia dumneavoastră este greșită. Dacă domnul Lang vi s-a părut lucid, motivul este că el reușește, recurgând la clișee verbale, la formule-tip dobândite prin educație, să disimuleze multe; poate că l-ați prins într-un moment bun. Suișurile și coborășurile sunt tipice pentru boala lui. Dar noi suntem nevoiți să fim atenți la momentele proaste.

— Eu văd lucrurile altfel. Ar trebui să i se organizeze viața ținând seama de momentele bune, cum le numiți.

— Și ce propuneți?

— Să-l scoateți de acolo.

— Dar atunci, cine l-ar îngriji?

— Pe doamna Haug probabil că nu se mai poate conta? întrebă Simone, pe un ton puțin cam agresiv.

Domnul Wirth reacționează cu iritare.

— Doamna Haug a făcut pentru Konrad Lang mai mult decât i se poate cere unei femei după o relație atât de scurtă. Eu am fost cel care am convins-o să facă acest pas, al internării.

— Sper că ea își gustă libertatea recâștigată.

— Doamna Haug se află într-o clinică pe malul lacului Konstanz, suferind de oboseală cronică. Sper că-și va reveni curând. Dacă cineva și-a neglijat îndatoririle față de domnul Lang, aceea este familia Koch, doamnă Koch.

Simone tăcu rușinată. Apoi replică, mai puțin sigură de sine:

— Poate că nu este prea târziu pentru a îndrepta câte ceva.

— Cum vă imaginați asta?

— Printr-o îngrijire privată. Mă gândesc că s-ar putea amenaja corespunzător un apartament și s-ar putea angaja un personal specializat.

— Douăzeci și patru de ore din douăzeci și patru, doamnă Koch, asta înseamnă trei sau patru infirmieri specializați pentru acest tip de îngrijire, plus personal pentru terapie, mâncare, igienă, tratament medical. O adevărată mini-clinică pentru un singur pacient.

— Mă bazez pe sprijinul doamnei Senn.

Înainte ca Simone să părăsească clinica, primise promisiunea doctorului Wirth că va lua în considerație problema și că va discuta cu colegii și cu forurile competente. Nu se îndoia că autoritățile și administrația azilului vor primi oferta cu cea mai mare recunoștință. Însă nu știa cum avea să reacționeze Rosemarie în această chestiune. Oricum, avea să facă tot ce-i stătea în puteri ca s-o convingă.

Planul Simonei de a transforma casa de oaspeți într-un minicămin i se păru Elvirei cam prea mult. Dorea ce-i drept să-l aibă pe Konrad sub control, dar nu în imediata ei apropiere.

— Nu crezi că o clinică privată ar fi o soluție mai rezonabilă?

— Nu are nevoie de o clinică, insistă Simone, ci doar de o anume îngrijire, când are una dintre zilele sale proaste.

— L-am văzut când era total confuz.

- Avea o zi proastă.
- Dacă-l aduci aici pe Koni, soțul tău o să facă o criză. Ca să nu mai vorbesc de Thomas. Trebuie să existe o soluție mai puțin împovărătoare pentru noi toți.
- Sunt momente când nu poți fugi de răspundere.
- Nu suntem răspunzători pentru Konrad Lang.
- Cumva face parte din familie.
- Elvira o întrebă cu un calm degajat:
- Ce știi tu cu adevărat despre familia asta?

— Nu intră în discuție, răspunse Rosemarie Haug când Felix Wirth îi povesti în weekend despre vizita Simonei Koch. Stăteau pe veranda clinicii de recuperare de lângă lacul Konstanz, beau cafea și priveau ceața ce învăluia malul lacului.

— Au conștiința încărcată. Acum își închipuie că pot îndrepta tot ce i-au făcut vreme de șaizeci de ani cheltuind niște bani. Vor să-l exploateze o ultimă oară. De astă dată pentru a-și liniști conștiința care-i macină.

— Pe de altă parte ar fi pentru Konrad un prilej de a-și petrece măcar ultima parte a vieții în stilul în care a fost educat, zise Felix Wirth încercând să o convingă.

— Când am propus să fie îngrijit acasă, m-ai convins să renunț la idee.

— Era vorba despre patru sau cinci sute de mii de franci pe an. Pentru un bărbat pe care de-abia îl cunoști și care nu-și amintește de tine...

— Știi care au fost ultimele lui cuvinte adresate lui Thomas Koch? „Pupă-mă undeva!“ Cred că ar trebui să ținem seama de ele.

Ceața se agăță de crengile golașe ale pomilor fructiferi de pe mal.

— Trebuie să plec de aici, Felix.

Konrad Lang se afla într-un loc unde era multă lume, când se întâmplă ceva interesant: Gene Kelly ieși dansând din

televizor. Întâi dansă pe un ziar, rupându-l în două, apoi dansă pe una din jumătăți, rupând-o și pe ea în două, după care dansă pe cealaltă jumătate, rupând-o tot în două. Dintr-odată Kelly apăru în încăpere, continuând să danseze.

Konrad se adresa unei bătrâne care ședea lângă el și-i vorbea unui sugar:

— Ați văzut? Acum e aici, înăuntru.

Însă bătrâna nu se opri din sporovăială. Și se petrecu iarăși ceva interesant: deodată ea era în televizor și acum se vedea limpede că sugarul era o păpușă și bătrâna o vrăjitoare cu bărbie ascuțită și cu un nas la fel de ascuțit.

I se făcu frică și strigă:

— Atenție, atenție, vrăjitoare, vrăjitoare!

Un bărbat înalt se îndreaptă spre el și-l repezi:

— Tacă-ți fleanca, altfel ți-o ie!

În clipa aceea își dădu seama că trebuie să scape numaidecât de acolo.

Se ridică și merse spre lift, dar liftul nu avea buton. Străbătu culoarul până la o ușă ce ducea spre o scară de incendiu.

Ușa era încuiată. Dar cheia era atârnată lângă ușă, într-o cutie de sticlă, și aceea încuiată. Însă alături era un ciocan, tot într-o cutie de sticlă. Dădu cu cotul în geamul cutiei ca să poată scoate ciocanul. Sparse cu ciocanul geamul cutiei cu cheia, luă cheia și deschise ușa. În spatele lui auzea bodogăneala vrăjitoarei. Își puse piciorul pe platforma cea mai de sus a scării de incendiu, care avea șase niveluri. Începu să coboare încet.

Când ajunsese pe platforma celui de-al cincilea etaj, Gene Kelly îl strigă de sus:

— Domnule Lang!

Era un truc de-al vrăjitoarei. Își continuă drumul fără să-i arunce o privire.

Pe platforma etajului trei îi văzu venind: vânători de munte în uniforme de iarnă. Urcau încet treptele și credeau că nu i-a observat. Și deasupra lui auzea pași pe treptele metalice. Când se uită în sus, văzu niște pantaloni albi: evident, mai mulți vânători de munte.

Se așeză pe balustradă și așteaptă. Ăștia n-aveau să-l prindă viu.

De departe Rosemarie observă că în Grădina Soarelui ceva nu era în regulă. Pe toate platformele scării de incendiu, care cobora de-a lungul fațadei vestice până la parterul clădirii de șase etaje, stăteau infirmieri și asistente, pompieri și polițiști. Excepție făcea platforma celui de-al treilea nivel. Acolo era un bărbat cocoțat pe balustradă.

În fața clădirii stăteau mașini de poliție, ambulanțe și mașini de pompieri. Când se apropie, Rosemarie văzu la picioarele scării de incendiu o saltea pneumatică înaltă de trei metri. Îndată ce-și parcă mașina, ghici fără dubiu cine era bărbatul de la etajul trei. O luă la goană.

La barieră o opri un polițist.

— Trebuie să trec, gâfâi ea.

— Sunteți o rudă?

— Nu. Da. Sunt prietena lui. Lăsați-mă să urc la el. O să vorbesc eu cu el.

După zece minute, când medicul de serviciu îi confirmase polițistului că doamna Haug era singura cunoștință a pacientului, Rosemarie urca pe scara de incendiu, cu toată precauția.

— Acum chiar că m-ai speriat, Konrad, spuse ea pe un ton cât mai vioi cu putință. Dacă ai ști cum arată totul privit de jos: e foarte periculos, lumea e tare agitată, oamenii ăștia nu-ți cunosc umorul.

Ajunse la platforma a doua și se apropia de a treia, trecând de cel din urmă avanpost al salvatorilor.

— Vin sus la tine, Konrad, și apoi mergem la bar, la cel de la Grand Hotel des Alpes. Am și eu nevoie de un pahar după aventura asta, tu nu?

Konrad nu răspunse. Rosemarie ajunse la spațiul de repaus dinaintea platformei a treia și înaintă încetișor.

— Nu vrei să-mi ieși în întâmpinare, Konrad? Parcă nu mai reușesc să urc, și dacă te gândești că înăuntru au un lift și e și răcoare... Sosesc acum, Konrad. O.K.?

Îl putea vedea acum. Stătea pe balustradă, cu spatele spre exterior, și avea un aer absent.

Rosemarie urcă ultimele două trepte și se află pe platformă, la nici trei metri distanță de Konrad.

— Of, am ajuns! Nu vrei să mă saluți? Nu îți stă în fire să stai așa.

Fără nici un semn că ar fi recunoscut-o, Konrad se lăsă să cadă pe spate.

Era singurul care nu scoase nici un strigăt.

Căzu pe salteaua moale și se răni ușor când se încăieră cu pompierii care voiau să-l ridice de acolo.

Patru inși au trebuit să-l țină ca medicul să-i poată injecta un calmant și infirmierii să izbutească să-l ducă în camera lui.

De un calmant avea nevoie și Rosemarie.

Și administratorul Grădinii Soarelui de asemenea.

— Trebuia să se întâmple odată și odată, îi spuse el comandantului echipei de salvare. Ce regulă tâmpită: o cheie de rezervă pentru ieșirea de incendiu într-o secție închisă! De ce nu s-au montat și trambuline?

Rosemarie se opri un timp lângă patul lui Konrad. Înainte de a adormi, el îi zise:

— Noapte bună, soră.

Când, în aceeași seară, îi relată la telefon lui Felix Wirth incidentul, el o întreabă dacă tot se mai împotrivește ideii ca familia Koch să se îngrijească de-acum înainte de destinul lui Konrad.

— Să mă mai cramponez de un bărbat care, pus să aleagă între mine și o săritură de la etajul trei, optează pentru saltul în gol?

După prima ei vizită, Simone venise să-l vadă pe Konrad Lang aproape în fiecare zi. Se simțea într-un anume fel legată de soarta lui. Familia Koch îi hotărâse viața, deși nu-l socotise niciodată unul de-al lor. Îl exploatasă pentru scopurile ei, iar

când nu mai avusese nevoie de el, îl repudiasse. Ea însăși trecuse de prima etapă, iar acum se pregătea treptat pentru cea de-a doua.

În ziua de după saltul în gol îl găsi voios și binedispus cum nu mai fusese de mult. Nici o amintire despre ziua precedentă nu-i tulbura buna dispoziție.

— Săru' mâna, stimată doamnă, îi zise drăgălașei necunoscute care venise să-l viziteze chiar pe el. Când se aplecă peste mâna ei, Simone îi văzu vânătăile de pe ceafă și observă o mică tăietură la urechea stângă.

O interogă pe asistenta-șefă a secției și află ce se întâmplase. Simonei i se păru limpede că fusese o tentativă de sinucidere.

Îl invită la o lungă plimbare, sperând că îi va povesti mai multe despre pățania lui.

Dar Konrad nu făcu decât să se bucure ca un copil de plimbare. Își afundă picioarele în frunzișul des, se așeză pe fiecare bancă de pe marginea drumului și privi fascinat la un grup de lucrători forestieri care despicau cu o drujbă voluminoasă un fag tăiat.

Ocoli întrebările despre saltul lui în gol de pe platforma celui de-al treilea nivel cu un zâmbet lipsit de orice înțelegere.

Se lăsa seara când trecură prin fața lui Grand Hotel des Alpes. Konrad se duse drept la intrare, îi salută pe ușieri ca pe niște vechi cunoștințe și o conduse fără ezitare pe uluita Simone la bar.

— *Small world*, i se adresă barmaniței care le luă paltoanele. Ea îi zicea Koni și îi aduse „un Negroni ca-ntotdeauna“.

Simone își comandă un pahar de șampanie și ajunse la concluzia definitivă că bărbatul ăsta nu-și avea locul într-un azil.

— Gloria de Thurn și Taxis a comandat pentru a șizecea aniversare a prințului un tort cu șizeci de penisuri din marțipan. Căci el era pederast. Dar asta n-o știau decât câțiva intimi. Tu știai?

— Nu, nu știam, chicoti Simone, bucuroasă că el o tutuise.

Când pianistul își începu programul, ea mai ceru un rând de băuturi. Konrad se ridică brusc de pe scaunul său și se duse

la două doamne foarte vârstnice, purtând taioare croite dintr-un material cu flori mari și care stăteau la o măsuță apropiată de pian. Konrad schimbă câteva vorbe cu ele, iar când reveni, avea ochii umezi.

— Sunteți trist, domnule Lang? întrebă Simone.

— Ba sunt fericit, răspunse el, fericit că tanti Sophie și tanti Klara mai trăiesc.

— Iar eu credeam că nu mai aveți rude.

— Dar cum de v-a venit ideea asta? replică el.

Când Simone îi povesti Elvirei despre tentativa de sinucidere a lui Konrad, aceasta nu se arătă foarte interesată.

Dar când Simone o întrebă cine erau tanti Sophie și tanti Klara, deveni atentă.

— Ți-a povestit despre tanti Sophie și tanti Klara?

— Cum adică să-mi povestească – doar le-a întâlnit.

— Amândouă au murit acum șaiszeci de ani, mârâi Elvira.

Când Simone plecă după un sfert de oră, Elvira îi promisese că se va mai gândi la amenajarea casei de oaspeți pentru Konrad.

Administrația azilului se dovedi ușor de convins. Plecarea lui Konrad echivala cu eliberarea unui loc, în plus scăpa de un pacient care, în ultima vreme, produsese multă agitație. În ziua de după saltul lui în gol de pe scara de incendiu, noua lui vizitoare îl adusese înapoi beat, iar din cauza asta o insultase pe micuța doamnă Spörri.

Autoritățile orașenești salutară la rândul lor inițiativa familiei Koch, având în vedere situația precară ce domnea în actualul sistem de îngrijiri speciale și fondurile puține de care dispuneau. Konrad Lang era lipsit de mijloace, n-avea rude și deci se afla în grija orașului.

Thomas Koch se arătă surprins în primul rând de schimbarea de atitudine a Elvirei.

— Nu te înțeleg, zise. Acum, când ai fi putut scăpa în sfârșit de el, vrei să-l aduci aici.

— Mi-e milă de el.

— Poți să demonstrezi asta și în alt mod.

— Împlinesc curând optzeci de ani. Nu mai trebuie să demonstrez nimic.

Lui Thomas Koch îi dispăcea ideea că decrepitudinea fostului său camarad de joacă, de o vârstă cu el, avea să-i amintească neconținut de vremelnicia vieții.

— N-ai decât să-l internezi într-o clinică privată, dar nu-l aduce aici.

— Știi, nu am să uit niciodată cum m-ai implorat atunci — „Te rog, mămico, te rog, lasă-l să rămână“.

— Eram un copil.

— Ca și el.

Thomas Koch își clătină capul cărnos.

— Nu te-am mai auzit vorbind așa.

— Poate că așa se închide cercul.

Elvira se ridică de pe scaun, semn că socotea discuția închisă.

— Dar n-o să am grijă de el, mai zise Thomas.

Cu Urs fusese mai dificil.

— Nu vorbești serios, râse el.

— Presupun că aranjamentul ți se pare cam excentric.

— Excentric e bine zis. De ce vrei să faci asta?

— Poate în memoria mamei lui, Anna Lang. Pe vremuri, când o duceam greu, s-a dovedit o bună prietenă.

— Până când a șters-o cu un nazist și și-a părăsit copilul.

Elvira ridică din umeri.

— Să-l părăsesc acum?

— Koni nu-i un copil. Este un bătrân agasant, care ne-a stat mereu pe cap și a ajuns azi atât de ramolit, încât a trebuit internat. Încât a fost necesar să fie internat.

— Nu a fost mereu un bătrân agasant. A fost și un drag camarad de joacă și un prieten devotat al tatălui tău.

— Cred că și-a luat pe deplin răsplata. Toată viața lui n-a mișcat nici un deget.

Elvira tăcu. Urs insistă:

— Te rog, nu face prostia asta. Statul este răspunzător de o asemenea problemă. Din câte impozite plătim numai noi s-ar putea îngriji de zeci de Koni. Căminele astea de bătrâni sunt bune.

— Atât de bune, încât pacienții secției închise pot sări în gol de pe scara de incendiu.

— Tot ce le reproșez ăloră este că i-au pus o saltea pneumatică sub scară.

— Mai am un motiv pentru care vreau să-l aduc aici. Simone are nevoie de o misiune.

— Nu zău?

— E de-ajuns să te uiți la ea. Dar probabil că tocmai asta nu faci.

— Simone și-a închipuit altfel căsnicia. Dar din cauza asta nu trebuie s-o facă numaidecât pe Maica Tereza.

— De când are grijă de Koni, îi merge mai bine. Pe un ton ușor insinuant Elvira adăugă: Poate îi trezește sentimentele maternelle.

Urs era gata să protesteze, dar se răzgândi și se ridică brusc.

— Nu am cu să te fac să renunți la planul tău.

— Nu cred.

Casa de oaspeți a Vilei Rododendron fusese inițial o spălătorie, cu odăi pentru servitori la etajul superior. Era, ca și vila, o clădire din cărămidă roșie, înzestrată în plus cu un porumbar imitând forma turnului vilei; situată în partea din spate a acesteia, avea vedere spre bucătăria și clădirile anexe din partea umbroasă a parcului.

În anii '50, spălătoria fusese reamenajată pentru a deveni o casă de oaspeți: avea un living cu berjere și măsuțe pentru fumători, cu rafturi din lemn de nuc, un bar în perete și un pian mic; ușile masive erau din lemn de nuc și clanțele din alamă, iar ferestrele aveau geamuri duble împodobite cu blazoane. Lângă living se aflau un dormitor, o baie și o toaletă de serviciu. La etajul superior se găseau alte patru dormitoare și încă o baie. Nu exista nici o bucătărie.

Noua construcție nu se dovedise a fi un succes real. În chip de casă de oaspeți era oarecum defavorizată ca poziție, în comparație cu spațioasele, aerisitele camere de oaspeți cu vedere spre lac din interiorul vilei, iar locuințe pentru personal existau destule, de când renovaseră mansarda în anii '60.

În consecință, casa de oaspeți rămăsese mai mereu neocupată, cu scurte interludii în timpul crizelor casnice, când era folosită fie de Thomas Koch, fie de una dintre nevestele sale drept loc de refugiu.

Simone își puse în valoare talentul organizatoric, cu care îi uimise pe șefii ei, în cursul scurtei sale activități profesionale ca secretară de platou a unei case de producție. O angajaseră

fără mari așteptări, de dragul tatălui ei, care deținea o poziție importantă într-una dintre cele mai de seamă agenții de publicitate din țară.

În numai două săptămâni adaptase casa de oaspeți la nevoile lui Konrad Lang și ale îngrijitorilor lui. Baia fusese micșorată, dar corespundea acum standardelor spitalicești, iar în spațiul câștigat instalase o bucătărie modernă, compactă. Toaleta era utilată cu mânere de sprijin, în dormitor se adusese un pat de spital multifuncțional – cel mai nou tip oferit pe piață. Livingul fusese renovat cu chibzuință: mobilele vechi reîmprospătate, mocheta scoasă, parchetul acoperit cu un strat de lac, tapetul vopsit în alb, perdelele grele, cu miros stătut, înlocuite cu altele noi, aerisite, în culori deschise, iar barul golit, conform sfatului neurologului.

La etajul întâi apăruseră două dormitoare prietenoase pentru personal, o baie și o sală de fizioterapie, precum și un spațiu pentru asistenți, cu o nișă pentru gătit, televizor și două monitoare prin care toate încăperile de la parter puteau fi supravegheate cu discreție.

Toate ferestrele, ca și ușa casei, nu puteau fi deschise decât folosind un cod de siguranță.

Pe tot parcursul amenajării Simone o avusese drept consilieră pe directoarea unui serviciu privat de asistență la domiciliu, care-i pusese la dispoziție și echipa de îngrijitori.

Pentru asistența de zi: doamna Irma Catiric, 46 de ani, originară din Iugoslavia, infirmieră cu diplomă și calificare în îngrijirea bătrânilor, care locuia de douăzeci și doi de ani în Elveția.

Pentru asistența de noapte: doamna Ranjah Baranaïke, 38 de ani, tamilă din Sri Lanka, de nouă ani în Elveția, dintre care cinci petrecuți ca asistentă auxiliară într-un azil pentru bătrâni, posesoarea unor diplome de asistentă medicală pentru adulți și infirmieră pentru sugari, nerecunoscute însă în Elveția, deoarece fuseseră dobândite la Colombo.

Înlocuitor alternativ pentru asistența diurnă și nocturnă: Jacques Schneider, 33 de ani, elvețian, asistent medical cu

diplomă, care studia medicina drept o a doua specializare și-și finanța studiile lucrând în ture de noapte.

Au luat în considerare și existența unei persoane de rezervă, dacă cineva din echipa de îngrijire permanentă era nevoit să lipsească ocazional: Sophie Berger, 44 de ani, elvețiancă, asistentă medicală și îngrijitoare de bătrâni cu diplomă, mamă a doi copii, care-și reluasе activitatea profesională de un an.

Pentru mâncarea dietetică: Luciana Dotti, 53 de ani, italiancă de origine, care trăia de treizeci și trei de ani în Elveția.

Pentru fizioterapie: Peter Schaller, 32 de ani, elvețian, fizioterapeut cu licență, specializat în geriatrie și neurologie.

Pentru terapia ocupațională: Joseline Jobert, 28 de ani, elvețiancă, studii de psihologie întrerupte, lucrând cu multe aziluri de bătrâni.

Pentru îngrijirea neurologică se oferise doctorul Felix Wirth, 47 de ani. Problemele care țineau de medicina generală se aflau în grija doctorul Peter Stäubli, 66 de ani, care nu se mai ocupa decât de o mână de pacienți vechi. Printre care și doamna Elvira Senn.

Echipa care se ocupa de curățenie era formată din două tinere din România și Albania, care nu vorbeau prea bine germana, dar care mai lucraseră în spital.

Într-o friguroasă zi de la sfârșitul lui noiembrie, Konrad Lang se instalează în casa de oaspeți a Vilei Rododendron.

— *Small world!* au fost primele lui cuvinte când a intrat în living.

Dacă Simone ar mai fi avut nevoie de o dovadă în plus că locul lui Konrad Lang nu era la etajul șase al Grădinii Soarelui, schimbarea lui din chiar prima zi a mutării i-ar fi oferit-o din plin. Acesta înflori. Avea poftă de mâncare, îi făcea complimente bucătăresei în limba italiană, dormea fără somnifere, se bărbie-rea singur și se îmbrăca fără ajutor, ce-i drept cam extravagant.

Luă în stăpânire casa, ca și cum ar fi locuit dintotdeauna acolo și făcu, chiar începând din a doua zi, propuneri de

îmbunătățire: ar prefera muzică în loc de „asta“. Prin „asta“ se referea la televizorul instalat în peretele-bibliotecă.

— Ce muzică? întrebă Simone.

O privi mirat:

— De pian, firește.

Simone cumpără chiar în aceeași zi un CD-player și tot ce găsi în materie de muzică de pian. Când puse, seara, primul CD, el zise:

— N-o ai cu Horowitz?

— Ce? întrebă Simone.

— Nocturna numărul 2 în fa diez major, opus 15, răspunse el pe un ton îngăduitor. Aici cântă Schmalfluss.

Și doctorul Wirth îi confirmă Simonei Koch, după prima sa vizită, că lui Konrad îi merge mai bine. Era atent pentru mai mult timp, i se îmbunătățise capacitatea de concentrare și, implicit, capacitatea de comunicare, astfel că era apt să ia în piept acțiuni mai complexe, cum erau trezitul, bărbieritul, îmbrăcatul.

— Dar nu vă faceți prea mari speranțe, ținu el să adauge, astfel de oscilări, cu o spontană ameliorare temporară, fac parte din evoluția bolii.

Trecu sub tăcere faptul că deseori o asemenea ameliorare era urmată de o bruscă înrăutățire.

Dar Simone își făcea speranțe, fie și numai pentru că nimeni nu putea demonstra cu certitudine că Lang suferea de Alzheimer. Ceea ce trebuia să admită chiar și doctorul Wirth.

Lui Konrad cel mai mult îi plăcea să se plimbe prin parc. Un aspect nu lipsit de oarecare complicații pentru Simone, deoarece convenția stabilită îi impunea să-l țină pe protejatul ei departe de familie. Thomas și Urs trebuiau așadar să lipsească de acasă, iar dacă nu se întâmpla asta, era datorare să-i explice lui Konrad, care o aștepta gata îmbrăcat, de ce nu puteau să se plimbe.

Cu Elvira problema era mai simplă, dat fiind că ea-și petrecea majoritatea timpului în Casa Stöckli, care nu-l interesa deloc

pe Konrad. O privea ca pe un corp străin, care nu făcea parte din parc, și o ocolea.

Nu așa se comporta față de vilă. De fiecare dată părea s-o considere, la puțin timp după ce porneau, ținta inițială și finală a plimbărilor.

— Se face răcoare, hai să intrăm, zicea îndată ce ajungeau în apropiere. Sau: Ar trebui să ne întoarcem, Tomi ne așteaptă.

De regulă Simone reușea să-i distragă atenția ducându-l spre șopronul grădinarului. Era locul lui preferat. Știa întotdeauna locul exact deasupra tocului ușii unde-și pitea grădinarul cheia. Odată ușa deschisă, obișnuia să-i spună, cu un aer misterios:

— Acum trebuie să simți mirosul.

Inspirau amândoi mireasma ciudată de turbă, îngrășământ și bulbi de floare care umplea șopronul. Apoi o îndemna pe Simone să se așeze lângă el pe o ladă. După doar câteva secunde se cufunda într-un alt timp – judecând după expresia feței lui unul mai fericit.

Când Simone reușea să-l aducă în prezent, accepta cu obidă să fie condus înapoi în casa de oaspeți. Dar îndată ce intra în living, părea să se simtă iar întru totul acasă. Se așeza într-un fotoliu și aștepta să i se pună muzică. Apoi stătea să asculte, cu ochii închiși.

După o vreme, Simone părăsea tiptil încăperea. Ar fi vrut să știe dacă el, când avea să-și deschidă ochii, își va da seama că ea plecase.

Când muzica înceta și Konrad își deschidea ochii, lângă el se afla de obicei sora Ranjah.

La azil masa de seară făcea parte din sarcinile infirmierelor de zi. Deja la cinci și jumătate, de parcă ar fi fost copii mici, pacienții erau obligați să mănânce sau să se lase hrăniți. Aici însă, în casa de oaspeți, și orele acestei mese erau pe potriva unui om sănătos. Abia între ora șapte și șapte jumătate Luciana Dotti aducea cina, și sora de noapte era aceea care-i ținea companie sau, după cum se simțea el, îl asista.

Sora Ranjah îl saluta totdeauna pe Konrad, după obiceiul hindus, cu o mică plecăciune și cu mâinile împreunate sub bărbie. Întotdeauna Konrad îi răspundea la fel la salut. Vorbeau englezește unul cul celălalt, iar accentul ei îi evoca insula Sri Lanka, din vremea în care se mai numea Ceylon, iar terenul pe care se afla Galle Face Hotel era unul de golf.

Călătorise acolo prin anii '50, împreună cu Thomas, când îi invitasese guvernatorul britanic, al cărui fiu le fusese coleg la Saint Pierre.

Ranjah era cu totul diferită de sora Irma Catiric, gălăgioasă, fermă, inimoasă, care-l intimida câteodată cu aerul ei matern. Ranjah era blândă și reținută și avea acea tandrețe spontană, cu care oamenii din Sri Lanka își tratau bătrânii și bolnavii.

Konrad Lang o respecta pe sora Irma. Dar pe sora Ranjah o iubea. Când avea noaptea ei liberă și o înlocuia Jacques Schneider, întârziatul student la medicină, îi lipsea ceva. Deși nu știa să spună ce anume.

Mutarea lui Konrad Lang în casa de oaspeți a Vilei Rododendron părea să fi fost o opțiune fericită și pentru Rosemarie Haug.

În cele două săptămâni cât duraseră pregătirile din casa de oaspeți îl mai vizitase pe Konrad de câteva ori la Grădina Soarelui. Niciodată nu dăduse nici cel mai mic semn că ar recunoaște-o.

Când coborî cu liftul, după ultima ei vizită, o copleși dintr-odată imensa ușurare că nu va mai trebui să inhaleze niciodată mirosul acela pătrunzător.

Se simți ușurată când Felix Wirth îi povesti cât bine îi făcuse lui Konrad schimbarea, cât de mulțumit părea și ce condiții bune avea acolo.

La sfârșitul primei săptămâni de după mutare, îi făcu – având acordul Simonei și fiind însoțită de Felix Wirth – o vizită lui Konrad. Îi plăcură atmosfera de eficiență și ambianța primitoare din casa de oaspeți.

În pragul livingului îl auzi pe Konrad râzând (de când nu-l mai auzise râzând?); intră, însoțită de infirmieră, și îl văzu: așezat

lângă fereastră, în compania unei tinere femei, picta. Încetă să râdă, o privi iritat și întrebă:

— Da, vă rog?

— Eu sunt, Rosemarie, zise ea, am vrut doar să văd cum îți merge.

Konrad se uită la tânăra femeie, ridică din umeri și continuă să picteze. După ce ieșise din încăpere, Rosemarie îi auzi din nou râsul lipsit de griji.

Se simți eliberată de o povară despre care habar nu avusese cât de tare o apăsa.

Chiar în aceeași seară făcu pentru prima oară dragoste cu Felix Wirth. Iar Konrad nici nu băgă de seamă că Rosemarie dispăruse din viața lui.

Și Simone se învioră. Nu – cum credea Elvira – pentru că avea acum o misiune, ci datorită faptului că, pentru prima oară de când intrase în familia Koch, se impusese. Și nu într-o treabă mărunță, bunăoară alegerea culorii perdelelor din bibliotecă sau a meniului pentru masa de Bobotează. Își impusese punctul de vedere propriu, total diferit de consensul familial, într-o delicată problemă principială.

Obținuse cu atitudinea asta mai mult decât ar fi îndrăznit să viseze. Rebeliunea celei ironizate și repudiate de familie nu-i fusese de ajutor numai lui Konrad, ci se dovedise utilă și prestigiului ei în familie și în fața personalului. Toți, chiar și Urs, o tratau cu mai mult respect.

Konrad Lang deveni pacientul cu Alzheimer care beneficia de cea mai atentă îngrijire posibilă. Deși permanent înconjurat de un personal profesionist, totul era făcut în așa fel încât ambianța să nu-și piardă caracterul privat, făcându-l să se simtă ocrotit și acasă.

În fiecare dimineață venea fizioterapeutul și lucra cu el la coordonarea mișcărilor, la întreținerea mobilității și a unui bun nivel al metabolismului.

În fiecare după-masă sosea terapeuta ocupațională, care rezolva cu el exerciții ușoare de gândire și memorare. Ascultător, picta pentru ea acuarele și accepta tolerant să cânte cu ea câte-o melodie, lăsând-o să-l acompanieze cu stângăcie la pian. Când și când îi făcea chiar hatârul să atingă el însuși clapele pentru o mică improvizație.

Alimentația lui era echilibrată și bogată în vitaminele A, C și E, pentru a atenua acțiunea atomilor care atacau celulele. Circulația cerebrală îi era stimulată cu extracte de ginkgo. I se supraveghea asimilarea vitaminelor B₄ și B₁₂, compensând-o la nevoie.

Zilele lui erau pline și ordonat reglementate; nimeni nu-și permitea să nu-l asculte când repeta aceeași poveste pentru a mia oară. I se crea senzația că toți cei din jur țin la el. Și nici nu le venea greu celor din casa de oaspeți să-i ofere afecțiune. Konrad Lang era un om care merita să fie îndrăgit.

În penultima duminică de dinainte de Crăciun, Konrad stătea gata îmbrăcat, în palton și cu căciula de blană pe cap, chiar în pragul antreului, când sosi Simone.

— De o oră domnul Lang vrea să iasă. Spune că altfel o să piardă începutul ninsorii, explică sora Irma.

Îndată ce părăsire casa, Konrad — care de obicei pornea într-un ritm domol — zise „Hai!“ și o luă grăbit înainte. Simone trebui să facă eforturi ca să se țină după el. Când ajunseseră la țintă — șopronul grădinarului — amândurora li se cam tăiase răsuflarea.

El se rezemă de peretele de lemn al șopronului și așteaptă.

— Ce așteptăm, Konrad? întrebă Simone.

O privi ca și cum abia atunci i-ar fi observat prezența.

— Nu simți nimic în aer? și se uită la cerul înnorat, care se pierdea undeva departe, ca și dealurile, dincolo de lac.

Dintr-odată plutiră spre ei fulgi de zăpadă mari și groși: cădeau pe marginea butoiului cu apă de ploaie, pe capacul vasului cu compost, pe potecuța acoperită cu lespezi, pe crengile de brad, pe rondurile cu trandafiri și pe ramurile negre ale prunilor.

— Ninge cu *fazonetli*, spuse Konrad.

— *Fazonetli?* întrebă Simone.

— Batistuțe. De la *fazzoletti*.

Primele batistuțe cădeau din cerul plumburiu răcind iarba și crengile și lespezile de piatră, până când cele ce veneau în urma lor nu se mai topiră. Curând totul era acoperit de un văl cenușiu-deschis, care se colora repede în alb și câștiga în grosime.

— Ninge cu *fazonetli*! exclamă Konrad și începu să danseze cu brațele întinse sub ninsoare; își ținea fața întoarsă spre cer, iar ochii și gura și le deschidea larg, cât de larg putea.

— Ninge cu *fazonetli*, cânta el și-și aruncă în aer căciula de blană.

— Ninge cu *fazonetli*, cânta Simone.

Amândoi dansau sub ninsoarea scânteietoare, până se opriră, epuizați de atâta râs și plâns și de atâta fericire.

Konrad și Simone se întoarseră în casa de oaspeți cu părul ud și cu paltoanele ninse. Sora Irma dispăru cu Konrad. Simone se duse în living, aprinse cele două lumânări din cununa de advent, puse concertul pentru pian de Schumann, se așeză pe divan și așteptă.

Sora reveni cu Konrad. Avea hainele schimbate, părul uscat, iar obrații îi ardeau ca ai unui copil fericit. Se cuibări în scaunul lui, gustă din prăjiturelele de Crăciun de pe măsuța de fumat, închise ochii și ascultă muzica.

Curând ațipi.

Simone suflă în lumânări și ieși încet din cameră.

Afară se întâlnește cu o femeie zveltă, înaltă, roșcată, de vreo patruzeci și cinci de ani, purtând șorțul alb al infirmierelor.

— Mă numesc Sophie Berger; sunt sora de rezervă. Sora Ranjah e liberă, iar domnul Schneider a avut un accident de mașină din cauza ninsorii.

— E rănit? întrebă Simone.

— Nu. Dar s-a ciocnit cu un tramvai. Îl așteaptă o lungă bătălie cu o grămadă de hârtoage.

— N-o să aveți prea multă treabă. Cred că domnul Lang o să doarmă buștean.

Simone formă codul pentru deschiderea ușii de la intrare.

— Îl cunoașteți pe domnul Lang?

— Da, am mai avut plăcerea.

Simone își luă paltonul ud pe umeri și porni mulțumită spre vilă. Pe potecă, lespezile negre de granit erau din nou vizibile.

Konikoni deschise ochii și îi închise numaidecât.

După un timp îi deschise din nou, dar încet de tot, ca să nu se vadă din afară. Întâi intră un pic de lumină printre gene, apoi desluși conturul mobilei, apoi o văzu pe mama Anna.

Purta un șorț alb ca al infirmierelor și tocmai pune masa.

Așteptă până ieși din cameră și o auzi vorbind cu cineva în bucătărie. Se ridică iute din scaun și se piti în spatele divanului de lângă perete.

O auzi pe mama Anna intrând, apoi îi văzu pantofii și picioarele.

— Domnule Lang? îl strigă ea. Apoi ieși iar.

O auzi deschizând ușa spre dormitor:

— Domnule Lang?

Apoi ușa spre baie:

— Domnule Lang?

Îi auzi vocea în bucătărie, apoi pași pe scări.

După un timp ea se afla din nou la parter, deschise ușa antreului și cea de la intrare. Câteva minute de liniște. După care o auzi pe mama Anna strigându-l cu voce scăzută în fața ferestrei:

— Domnule Lang?

Konikoni ieși din ascunziș și se duse tiptil în coridor. Din bucătărie se auzeau zgomote. Ușa antreului era deschisă. O luă spre ușa de la intrare. Era întredeschisă și ea. Cu un surâs, o zbughi în noapte. Cerul era limpede acum. O jumătate de lună stătea suspendată deasupra palidului lanț de dealuri.

Familia Koch avea oaspeți, ca-ntotdeauna în duminicile de advent. Era o tradiție inaugurată de Edgar Senn. Începuse prin

a invita la cină în prima zi de advent, în semn de prețuire, pe unii colaboratori din conducerea Întreprinderilor Koch. Odată cu mărirea concernului crescuse și numărul colaboratorilor din conducere, astfel încât, trecând anii, toate duminicile de advent deveniră prilejul unor mese cu managerii.

În seara aceasta se adunaseră reprezentanți ai conducerii atât din domeniul textilelor, cât și din cel energetic, un amestec puțin cam riscant format din manageri mai tineri, în pas cu moda (la textile), și directori mai vârstnici, conservatori (la energie), toți cu nevestele lor. Douăzeci și opt de persoane ședeau în jurul mesei celei mari din sufragerie, incluzându-le și pe gazde – Elvira, Simone, Thomas și Urs.

Tocmai se aducea primul fel, când Simone fu chemată „într-o chestiune urgentă”. Urs se ridică scurt de pe scaun când ea se scuză. Toți ceilalți domni îl imitară.

Afară în hol stătea sora de rezervă – cum se prezentase.

— Domnul Lang a dispărut.

— A dispărut? Cum s-a putut întâmpla una ca asta? Întrebă Simone, luându-și un palton și grăbindu-se spre ușă.

Sophie Berger alergă după ea.

— Nu e în casă, strigă, văzând-o îndreptându-se spre casa de oaspeți. L-am căutat peste tot.

Simone își schimbă direcția. Cele două femei mergeau în tăcere prin parc; de pe copaci cădea zăpada udă.

În câteva locuri din preajma șopronului mai era zăpadă; în lumina lunii se vedeau urme de picioare, ducând înspre șopron. Ușa nu era încuiată. Simone o deschise:

— Konrad?

Nici un răspuns. O fâșie de lumină ieșea de sub ușă. Lăzile pe care se așezau mereu erau la locul lor, ca și turba, bulbii de floare, sacii de îngrășământ. Însă Konrad nu era nicăieri. Când să plece, Simone văzu un obiect pe podea. Se aplecă să-l ridice. Era papucul de casă al lui Konrad. La o privire mai atentă, găsi și celălalt papuc. Și lângă el ciorapii lui.

— Doamnă Koch, îi strigă Sophie Berger, uitați-vă!

Simone ieși. Infirmiera îi arată urma a două picioare goale în zăpada care se topea. De la dreptul lipsea un deget, de la stângul lipseau două.

— Cred că n-o mai așteptăm pe soția mea, îi spuse Urs cu iritare abia disimulată lui Trentini, responsabil cu servirea mesei atunci când aveau mai mulți musafiri.

— Sper că nu e nimic grav, spuse doamna Gubler, nevasta cu aer matern a delegatului resortului de turbine.

— O casă atât de mare seamănă cu un transatlantic, mereu e nevoie undeva de ofițerul de serviciu, adăugă bărbatul ei.

— Frumoasă imagine, dădu din cap Thomas Koch.

Elvira își puse în gând să discute cu Simone despre câteva reguli de bază pe care trebuie să le respecte în calitate de gazdă.

Personalul trecuse la servirea celui de-al doilea fel de mâncare, când se auzi o bătaie în geamul ușii de la verandă.

Thomas îi aruncă o scurtă privire lui Trentini. Acesta se duse la ușă, ridică un pic perdeaua și se uită afară. Apoi se duse la Thomas și îi șopti ceva.

În timp ce ei încă se sfătuiau, întrebându-se ce ar trebui să facă, prin perdea prinse să se contureze o ușă care se deschidea spre interior. Ceva se mișcă în spatele perdelei. Apoi ea fu dată la o parte.

În scenă intră Konrad Lang. Ud până la piele și murdar, cu pantalonii răsfrânți deasupra picioarelor goale. Se uită în jur la adunarea rămasă fără grai și se îndreptă spre Elvira Senn.

Se opri lângă scaunul ei și îi spuse în șoaptă:

— Mama Vira, mama Anna să plece. Te rog!

Pe Thomas Koch îl șocă mai ales felul cum reacționase Elvira. Seda la stânga ei și era – cu excepția ei – singurul care înțelesese ce îi spusese Konrad. Ea se făcuse albă ca varul și trebui s-o însoțească la Casa Stöckli, unde se întinsese imediat pe divan, închizând ochii. O acoperi cu o pătură.

— Să-l sun pe doctorul Stäubli?

Ea nu răspunse.

— Unde-i numărul lui?

— În camera de lucru, pe birou.

Când reveni, Thomas era oarecum iritat.

— Nevastă-sa spunea că a fost chemat deja la Koni. L-am găsit în camera de oaspeți și l-am lămurit asupra priorităților reale.

În timp ce îl așteptau pe medic, Thomas întrebă:

— Ce te-a speriat atât de tare?

Elvira tăcea.

— „Mama Vira, mama Anna să plece“?

Ea dădu din cap.

— Asta a spus, nu?

— N-am auzit.

Se auzi soneria. Thomas se ridică și îi deschise ușa doctorului Stäubli.

Accesele de slăbiciune la diabetici semnaleză adesea că li s-a schimbat metabolismul. După ce doctorul îi luase Elvirei tensiunea și pulsul, îi controlă glicemia și o găsi ușor scăzută, o complicație datorată, de regulă, unei abateri de la dietă sau a unei greșeli în dozarea insulinei. Dar știind că Elvira era o pacientă deosebit de disciplinată și riguroasă și fiind informat, în cursul vizitei sale la Konrad, despre apariția lui la vilă, intui că alta era cauza.

— V-a tulburat atât de tare apariția pacientului nostru?

— Ați putea spune și asta.

— Dacă m-ați fi consultat în chestiunea Konrad Lang, v-aș fi sfătuit cu fermitate să nu-l aduceți aici.

— Cum să prevăd că ăștia îl lasă să umble nesupravegheat pe timp de noapte?

— Nu e vorba numai de incidentul de astă-seară. Este o apăsare constantă. Ca medic sunt dator să vă interzic astfel de agitații.

— Să-l dau afară? Cum ar fi privit așa ceva?

— Încercați măcar să-l uitați. Să ne prefacem că nu există.

Elvira zâmbi.

— Cum îi merge?

Doctorul Stäubli dădu din cap.

— Părea răscolit și temperatura corpului îi scăzuse mult sub cea normală. I-am dat un calmant. Sper că doarme acum și, dacă avem noroc, scapă fără o pneumonie.

Îi întinse o bomboană cu dextroză.

— Luați-o pe asta și încă una peste o oră. Măine revin și o să vedem dacă e nevoie să schimbăm ceva în administrarea insulinei.

Elvira scoase bomboana din învelișul de celofan.

— Cât durează până când mori de Alzheimer?

— Între unul și șase ani, depinde și de îngrijire. Konrad ar putea să ajungă chiar și septuagenar, dar s-ar putea întâmpla și să nu apuce Crăciunul viitor. Sau să fi atins până atunci stadiul final al bolii.

Doctorul Stäubli se ridică să plece.

— Asta dacă reușește să supraviețuiască acum. Mă mai duc o dată la el. După care mă puteți contacta toată noaptea la mine acasă.

Elvira se ridică în capul oaselor pe divan.

— Rămâneți culcată. Știu drumul.

Doctorul Stäubli îi întinse mâna.

— Pe mâine, în jur de nouă.

Elvira se ridică totuși și îl conduse la ușă. Apoi se duse la telefon și formă numărul lui Schöller.

Dacă Schöller ar fi fost pus să-și descrie sentimentele pentru Elvira Senn, cuvântul iubire nu și-ar fi găsit locul printre ele. Dar cu prețuire, afecțiune și supunere aveau o certă legătură. Și – nu avea de ce să și-o ascundă – cu un anume erotism. Era un bărbat singur, care se apropia de șaiszeci de ani și care se simțise întotdeauna atras de femei mai în vârstă și dominatoare. Senzualitatea era încă o caracteristică a relației lor, dar nu cea mai importantă. Elvira avea, ce-i drept, optzeci de ani, dar era o femeie atractivă și tulburător de puternică.

Schöller era amantul rar, însă – după informațiile lui sigure – unic al Elvirei, ceea ce îl făcea – până la un anume punct – să fie și omul ei de încredere. În măsura în care o femeie atât de independentă și atât de calculată era capabilă să aibă cât de cât încredere în cineva. Era conștient că ea nu-i comunică decât ceea ce i se părea necesar și că se folosea de el. Cât privește cel din urmă aspect, Schöller se deosebea de majoritatea celor din jurul Elvirei: asta i se păru incitant.

Chiar dacă nu era, în această relație bizară, partenerul dominator, Elvira se putea baza pe instinctul protector. Ceea ce îi povesti ea cu lux de amănunte, palidă și cu voce slăbită, în acea seară, îl făcu să-l deteste pe Konrad Lang și pe toți cei care o socoteau datoare să-l suporte.

Trecuse cu mult de miezul nopții, iar termometrul scăzuse considerabil sub zero, când Schöller părăsi Casa Stöckli plin de ură: Elvira se pricepuse să-l instige.

Beciurile caselor mari seamănă cu oricare alte beciuri: miros a detergent, mucegai și păcură și aici sunt depozitate puzderie de lucruri de care nimeni nu va mai avea vreodată nevoie. Comutatoarele electrice strălucesc în întuneric, și, odată activate, se sting automat după câteva minute.

Instalațiile de încălzire ale Vilei Rododendron nu erau greu de găsit. Se aflau în imediata vecinătate a scării beciului și prin ușa ducând spre ele se auzea o vibrație uniformă, discretă. Ușa nu era încuiată. De-a lungul celor douăzeci de ani de când fusese montat, ansamblul instalațiilor de încălzire fusese constant modernizat și modificat. Era compus dintr-un cazan larg, un radiator, un alt radiator de rezervă, o pompă de reciclare, la rândul ei coexistând cu o pompă de rezervă; un hățiș de conducte izolate asigurau încălzirea centrală a tuturor clădirilor domeniului. În spațiul unde conductele părăseau încăperea cazanelor, ele se înșirau ordonat, prevăzute cu ventile și marcate cu indicatoare din plastic. Pe un fond albastru se putea citi: „garaj” sau „turn”, „Stöckli”, „șopron”, „aripa vestică” sau „mansardă”. Vila Rododendron era împărțită, după planul sistemului

de încălzire, în module care – după necesitate – puteau fi pornite sau închise.

Lumina din încăperea sistemului de încălzire se stinse. Schöller înaintă pe pipăite spre comutatorul care licărea gălbui. Se făcu din nou lumină. Întorcându-se la ventile, Schöller închise unul. Pe indicator scria „casa de oaspeți“.

Sophie Berger nu-și făcea iluzii: planurile ei de reluare a activității profesionale suferiseră, datorită incidentului cu fuga lui Konrad, o lovitură puternică. Chiar dacă tentativa de evadare fusese pusă la cale de pacient cu multă viclenie, ceea ce constituia o circumstanță atenuantă pentru ea, pe viitor firma de îngrijire privată avea să renunțe, probabil, la serviciile ei. Doctorul Wirth – pe care-l aduseseră dintr-un restaurant unde, în prag de sărbători, trebuia să-ți rezervi masa cu patru săptămâni în avans – nu-i dăduse impresia că i-ar mai acorda o șansă, cum făcuse după primul incident cu Konrad.

I se adresase cu destulă asprime: să-l supravegheze pe pacient prin monitor și să-l anunțe pe el ori pe doctorul Stäubli dacă avea să se trezească. În nici un caz să nu mai calce în camera lui.

Sophie Berger respecta cu plăcere acest ordin. Nu dorea deloc să-l mai întâlnească pe bătrân. Îi lua în nume de rău că-i provocase asemenea dificultăți. Înainte avusese totdeauna o bună intuiție în relația cu pacienții senili, mai cu seamă cu cei de sex masculin. Doar nu era ea de vină dacă-i amintea lui Konrad de cine știe cine.

Iat-o așadar în camera infirmierilor, cu ochii fixați asupra monitorului: Konrad Lang zăcea pe spate și dormea cu gura larg deschisă. Poate ar putea să se recalifice, devenind asistentă la un stomatolog? Sau, eventual, să abandoneze cu totul domeniul medical? Bunăoară să lucreze într-un bar, unde clienții bătrâni și ramoliți nu ar lua-o la fugă văzând-o.

Și unde căldura nu ar funcționa atât de prost ca la oameniiăștia bogați. Se ridică, își luă o pătură, se cuibări în singurul scaun confortabil, se acoperi și încercă să nu piardă monitorul din ochi.

Se trezi pentru că se simțea înfrigurată. Era aproape ora șase dimineața. Monitorul îl arăta pe Konrad continuând să doarmă, cu gura tot larg deschisă. Numai că-și aruncase pe jos plapuma și cămașa de noapte i se răsucise peste pulpe.

Sophie se ridică și coborî cât mai fără zgomot în dormitorul pacientului. Luă plapuma de pe podea și-l înveli pe Konrad. Era scăldat în sudoare, deși termometrul din cameră nu indica decât douăsprezece grade.

Se întoarse în camera infirmierilor și-l sună pe domnul Hugli, grădinarul. Îi răspunse abia după mult timp.

— Sunt Berger, sora de noapte din casa de oaspeți. Ce se întâmplă cu încălzirea?

Încălzirea nu era, desigur, treaba domnului Hugli. Dar la șase dimineața se simțea răspunzător și pentru ea. Se duse în camera centralelor și descoperi, după ceva timp, că ventilul țevii destinate casei de oaspeți era închis. Îl deschise și îi telefonă surorii de noapte.

— E totul în regulă, afirmă.

Nu dorea să pricinuiască neazuri nimănui.

Când intră în tură infirmiera de zi, Irma Catiric, se mai încălzise în casa de oaspeți. Totuși, Irma întrebă imediat:

— Ce se întâmplă cu încălzirea? Aici e rece ca într-o cameră frigorifică.

— M-am interesat și mi s-a spus că totul e în regulă.

Sora Irma trecu în dormitorul de la parter, ieși curând, se duse la telefon și formă numărul doctorului Stäubli.

— Pneumonie, spuse și apoi închise.

În trecere, se răsti la Sophie Berger:

— Sunteți cumva oarbă?

„Mi s-a interzis să mai intru în camera pacientului“, ar fi vrut Sophie să-i răspundă. Dar nu apucă; sora Irma dispăru iar în dormitorul lui Konrad.

Deși Konrad Lang nu se afla, din punct de vedere fizic, într-o stare proastă, pneumonia îi pricinui un grav regres general.

Confuzia îi spori, din cauza deficitului de oxigen, antibioticele îl slăbeau, nu mânca și zăcea atârnat ziua întreagă de perfuzii. Putea fi ridicat din pat doar cu sprijinul unor forțe reunite, rămânea pasiv la fizioterapie și nu se mai arăta receptiv la nici un dialog. Doar când sosea sora Ranjah își împreunau mâinile sub bărbie și surâdea.

Doctorul Stäubli venea zilnic, îl examina și încerca să-l încurajeze.

— Trebuie să mâncați, domnule Lang. Și sculați-vă din pat, aveți nevoie de mișcare. Câtă vreme nu vă străduiți singur să vă faceți sănătos, nici eu nu pot să vă ajut.

Îi explică Elvirei, pe care era dator s-o informeze după fiecare vizită la Konrad:

— Dacă va supraviețui, prețul va fi mare. Fenomen tipic la Alzheimer – boala asta evoluează în trepte. Uneori în multe trepte mici. Sau, ca în cazul lui, în câteva mari.

— Spune ceva? dorea ea să știe de fiecare dată.

Când doctorul îi dădea un răspuns negativ, părea ușurată.

O întreba și pe Simone:

— Spune ceva? Mai stați de vorbă?

Simone nega din cap:

— Poate că ar trebui să-l vizitezi o dată. Ai putea încerca să stai de vorbă cu el despre trecut. Eu nu știu nimic în privința asta.

— Trecutul e trecut, răspunse Elvira.

— Nu la boala asta, replică Simone.

Poate Konrad ar fi murit dacă n-ar fi fost sora Ranjah. Atunci când bucătăreasa – descurajată după o nouă încercare zadarnică de a-l tenta cu unul dintre felurile lui preferate – a capitulat, Ranjah începu să-l hrănească în secret cu mici delicatese, pe care le aducea de acasă: migdale în miere, biluțe de orez picante cu coriandru, bucățele de carne de vită prăjite, reci, drese cu lămâie și ceapă; pe toate i le băga de-a dreptul în gură, cu degetele ei lungi și subțiri. Sporovăia cu el în timpul

meselor improvizate într-un amestec fantezist de tamilă, singaleză și engleză și-l dezmierda și-l săruta ca pe un bebeluș.

Ranjah nu povesti nimănui despre succesele ei terapeutice. Avusese nu o dată parte, în niște cazuri mai vechi, de experiențe proaste, metodele ei contravenind aproape întotdeauna legilor spitalicești din țara ei de adopție.

Nici Simone nu află despre aceste metode decât din pură întâmplare. Avusese o zi plină de obligații și, contrar obiceiului, nu reuși să-l viziteze pe Konrad decât după lăsarea întinericului. Când intră în casa de oaspeți, auzi pălăvrăgeala din dormitorul lui Konrad. Deschise ușa fără zgomot și văzu cum sora Ranjah îl hrănea pe Konrad, care părea fericit.

Când Konrad o zări și se sperie, Ranjah îl mângâie pe păr și-i spuse:

— *Don't worry, Mama Anna is not here.*¹

Abia atunci o văzu pe Simone stând în ușă.

— Cine-i mama Anna? îl întrebă Simone pe Urs chiar în aceeași seară. E cineva de care-i e teamă lui Konrad.

Urs n-avea habar.

Socrul ei îi veni în ajutor.

— Mama lui se numea Anna. Dar de ce s-ar teme de ea?

— Nu l-a expediat, când era copil, la un țăran?

— Dintr-un asemenea motiv poți să urăști o persoană. Dar să te temi de ea?

— Poate că nu știm toată povestea.

Thomas Koch dădu din umeri, se ridică și părăsi încăperea. Un playboy care îmbătrânea, între un mariaj și următorul.

Mai târziu, Simone nu reuși să adoarmă. În plină noapte îi veni o idee. Se ridică din pat, coborî în hol și așteptă ca socrul ei să se întoarcă acasă. Când el sosi în sfârșit, tropăind, cu ochii sticloși, ea ațipise în scaun. Se trezi brusc și-l întrebă:

— Avea părul roșu?

¹ Nu te îngrijora, mama Anna nu-i aici (engl.).

— Blondele, brunetele, iubesc toate fetele! fredonă el.

— Mama lui Konrad, vreau să zic.

Thomas avu nevoie de ceva timp până să se dumirească.

Apoi râse:

— Roșu ca focul.

— Fotografii de altădată? Nu țin fotografii vechi. Vezi în ele doar cât de tare ai îmbătrânit.

Elvira își lua micul dejun și-i dădea de înțeles Simonei că o deranjează.

— La ce-ți trebuie?

— Aș vrea să i le arăt lui Konrad. Câteodată, folosindu-te de poze, poți să scoți un pacient cu Alzheimer din apatia lui.

— Nu am, ți-am spus.

— Oricine are niște poze din trecut.

— Eu nu.

Simone renunță.

— Știi cumva de ce îi e frică de mama lui?

— Poate pentru că n-a reușit nicicând să ajungă un om de ispravă, zâmbi Elvira.

— Ce fel de femeie era?

— Genul de femeie care-și ascunde copilul de un diplomat nazist, ca să-l facă să se însoare cu ea.

— Dar a fost cândva cea mai bună prietenă a ta.

— Anna e moartă de mult, nu vreau să vorbesc despre ea.

— Cum a murit?

— În timpul unui atac aerian asupra unui tren, după câte știu.

— Și avea părul roșu.

— Ce contează cum avea părul?

— Lui Konrad i s-a făcut frică de o infirmieră auxiliară.

Care avea părul roșu.

— Anna era blondă.

— Thomas mi-a spus că avea părul roșu ca focul.

— Thomas a devenit și el un pic cam uituc.

Montserrat lucra doar de patru săptămâni în vilă. Era o nepoată de-a Candelariei, care se pricepea să plaseze mereu membri ai familiei ei numeroase în serviciile clanului Koch. Montserrat fusese angajată pe post de cameristă.

— Astăzi *señora* a fost în biroul lui *don*, îi povesti Candelariei în timpul prânzului. Căuta ceva în masa lui de lucru.

— Ai bătut la ușa?

— Credeam că nu e nimeni în cameră, fiindcă l-am văzut plecând.

— Trebuie să bați totdeauna la ușa.

— Chiar dacă ești sigură că e goală camera?

— Chiar dacă din toată casa n-a mai rămas nimic în picioare decât ușa.

Montserrat avea nouăsprezece ani și încă multe de învățat.

Nici Urs nu se dovedi de prea mare ajutor. Simone abordă tema la masa de prânz, pe care Urs o lua – cum nu obișnuia decât rar – la vilă.

— De ce ai nevoie de fotografii vechi? o întrebă iritat. Bănuia că avea iarăși legătură cu hobby-ul ei numit Konrad Lang.

— Specialiștii ne recomandă să ne uităm cu Konrad la fotografii din trecutul lui, ca punct de contact cu prezentul. Dar în familia voastră par să nu existe poze vechi.

— Elvira are rafturi întregi pline de albume cu poze.

— Nu-mi dă nici măcar una. Spune că nu mai știe unde sunt. El râse oarecum neîncrezător.

— În camera ei de lucru, în bibliotecă. Sunt acolo cu duiumul.

Simone așteptă până la ora trei, când Elvira se ocupa de obicei de corespondență. Se duse la Casa Stöckli și bătut în ușa camerei de lucru.

— Da, răspunse Elvira neprietenosă. Simone încălcase unul dintre tabuurile casei. Când se afla în camera ei de lucru, nu era disponibilă pentru nimeni.

Simone intră.

— Urs spune că păstrezi fotografiile aici. Poate mi-ai putea împrumuta câteva.

Elvira își scoase ochelarii.

— Se vede că Urs n-a mai fost pe-aici de mult. Vezi undeva vreo fotografie? arată spre etajera de lângă ea.

Se aflau acolo câteva clasoare cuprinzând un șir de bilanțuri ale concernului Koch, așezate pe ani, raportate la diversificarea lui și la relațiile cu alte întreprinderi, o enciclopedie în optsprezece volume și două fotografii înrămate cu Elvira, una cu primul ei soț și cealaltă cu cel de-al doilea.

Nici o altă fotografie în plus, nici un singur album cu poze.

— Poate că nimeni nu trebuie să vadă cum întinerește ea mereu, râse Thomas Koch când Simone îi povesti despre absența fotografiilor.

Îl găsisese într-o dispoziție excelentă. Tocmai se hotărâse să-și petreacă sărbătorile pe *Why not?*, iahtul clanului Barenboim, care naviga cu un grup amuzant prin Caraibe. Conform unei legi nescrise, avea să stea de ajunul Crăciunului cu familia, să ia în ziua următoare avionul spre Curaçao și să se imbarce acolo. Va fi însoțit de Salomé Winter, de douăzeci și trei de ani.

În consecință era cât se poate de săritor și se arătă imediat de acord să-i procure Simonei poze vechi, „cutii întregi“, dacă voia.

Dar când deschise, sigur de sine, sertarul cu fotografii, acesta era gol. Deși ar fi putut să jure că acolo fuseseră mereu.

Investi chiar oarecare timp în a le căuta în alte locuri posibile. Fotografiile rămaseră de negăsit.

Ajunul Crăciunului se serba în Vila Rododendron în cercul restrâns al familiei. În bibliotecă era așezat bradul, cu podoabe care datau încă din vremea primei căsnicii a lui Wilhelm Koch: globuri de sticlă transparente, licărind ca niște baloane de săpun, țurțuri de gheață, de sticlă și ei, și îngerași cu chipuri ca de păpuși mondene de la finele secolului trecut. Crengile, împovărate cu mere roșii atârinate de panglici de mătase, erau acoperite cu beteală argintie. Toate lumânările erau roșii. În vârful bradului era înfipt un înger auriu, care binecuvânta, cu brațele întinse, toți oamenii de bunăvoință.

Făcea parte din tradiție ca bărbatul cel mai vârstnic al reuniunii să citească un pasaj din Biblie despre istoria Crăciunului. De mulți ani acest rol îi revenea lui Thomas Koch.

„Și iată îngerul Domnului a stătut lângă ei și slava Domnului a strălucit lângă ei, citi el solemn, și ei s-au înfricoșat cu frică mare.

Dar îngerul le-a zis: Nu vă temeți. Căci iată, vă binevestesc vouă bucurie mare, care va fi pentru tot poporul.

Că vi s-a născut azi Mântuitor, Care este Hristos Domnul, în cetatea lui David.”¹

În continuare, Thomas se așează la pian și cântă potpuriul său de Crăciun, cam învechit.

Elvira ascultă înduioșată, Urs se gândea la scadenta mărire de capital din sectorul electronic, Thomas – la Salomé Winter, de douăzeci și trei de ani, iar Simone – la Konrad Lang.

Konrad ședea cu sora Ranjah în livingul casei de oaspeți. Nimeni nu putea ști la ce se gândea el.

În dimineața primei zile de Crăciun, Simone bătuse la ușa socrului ei, ferm decisă să obțină, de sărbătoare, un miracol.

Thomas se suci și se răsuci, găsi o mie de pretexte, protestă și imploră. Dar Simone nu cedă.

Poate că se datora bucuriei de dinaintea voiajului în Caraibe, poate Armagnacului din 1875, din care sorbise în onoarea anului de naștere a tatălui său, poate slăbiciunii sale pentru femei tinere și drăguțe, pe care nu era capabil să le refuze, poate doar înduioșării față de sine însuși, de a fi în stare de un gest atât de generos: oricum, înainte de a pleca în călătorie, merse să-l vadă pe Konrad Lang, în casa de oaspeți.

Când intră în cameră și-l zări pe Konrad stând nemișcat la fereastră, cu o privire pierdută, își regretă imediat hotărârea. Toruși, se duse lângă el. Simone îi lăsă singuri.

— Urs e norocos să aibă o așa soție, zise Thomas.

Konrad nu înțelese.

¹ Evanghelia după Luca 2, 9-11.

— Simone, cea care tocmai a ieșit.

Konrad nu-și amintea.

— Mă imbarc mâine pe *Why not?*

Konrad nu reacționează.

— Iahtul familiei Barenboim, îl lămuri Thomas.

— Așa, zise Konrad.

— Ai nevoie de ceva? Să-ți aduc ceva?

— Ce?

— Ceva, orice-ți dorești.

Konrad chibzui. Încercă să-și pună în ordine gândurile, măcar într-atât încât să găsească un răspuns. Când avu senzația că poate va izbuti, nu mai știa la ce trebuia să răspundă.

— Așa deci, zise în cele din urmă.

Thomas nu era un om răbdător.

— *Enfin bref*¹: dacă-ți vine ceva în minte, înștiințează-mă.

— *D'accord*², zise Konrad.

Thomas se așeză din nou.

— *Tu préfères parler français?*³

— *Si c'est plus facile pour toi.*⁴

Conversară în franceză despre Paris. Koni îl lămuri pe Thomas unde se pot mânca, de curând, cele mai bune stridii din zona Les Halles și dori să afle dacă-l va lăsa pe Eclair să alerge în concursul din acest sezon de la Longchamps.

Les Halles fuseseră demolate în 1971, iar Thomas nu mai avea cai de curse din 1961.

Trucul cu franceza nu funcționa cu Simone. Era ca și cum Konrad nu făcea legătura dintre această limbă, care-i înlesnea accesul la un segment al amintirilor sale, decât exclusiv cu Thomas Koch.

1 Pe scurt (fr.).

2 De acord (fr.).

3 Preferi să vorbim franțuzește? (fr.)

4 Dacă ție-ți vine mai ușor (fr.).

Dar în aceeași seară ea avu parte de un al doilea miracol de Crăciun.

Simone își amenajase în vilă o cameră pe gustul ei. Multe flori, pe tapițeriile de pe scaune și divan, pe perdele, ca și pe husele pernelor decorative; multă dantelă, numeroase aranjamente florale uscate și o mireasmă tinzând să reconstituie artificial atmosfera unor după-amiezi de vară, cu ajutorul câtorva boluri cu petale, uscate și ele. „Camera Laura Ashley¹” îi zicea în zeflema Urs și nu ascundea că o găsește execrabilă. Dar pentru Simone constituia singurul refugiu în casa apăsător de mare, cu un amalgam de stiluri, de la cel întunecos din ultimele decenii ale secolului al XIX-lea la cel riguros numit Bauhaus.

Când intră în odaia ei „Laura Ashley”, pe micul ei birou se afla un plic galben.

„Tot am mai găsit câteva poze. Doamne, cât am îmbătrânit cu toții! Succes și noroc. Thomas” era scris în grabă pe o foaie de hârtie.

Pozele aveau multe în comun: tineri lipsiți de griji în costumele de schi ale anilor '50 în jurul unei mese lungi dintr-o cabană. Tineri fără griji în costumele de baie ale anilor '50 pe puntea unui iaht. Tineri fără griji în îmbrăcămintea de seară a anilor '50, cu pălărioare țuguiate de revelion și coliere de hârtie în jurul gâtului, la o masă întinsă. Tineri fără griji în hainele de vacanță ale anilor '50 într-o mașină decapotabilă. În toate fotografiile îl puteai recunoaște pe Thomas Koch și în cele mai multe și pe Konrad.

Konrad reacționează la fotografii așa cum sperase Simone.

— Ăsta era un revelion, spuse, când ea-i arată imaginea veselei reuniuni festive. La Hotel Palace.

— În ce an?

1 Laura Ashley (1925-1985), originală creatoare de modă din Anglia, faimoasă în anii '50-'80 ai secolului trecut datorită unei firme de imprimeuri, ulterior și de parfumuri.

— Anul trecut.

La fotografia cu mașina decapotabilă arată spre șofer:

— Aici e Peter Court. În 1955 s-a ciocnit frontal, imediat după ce ieșise din Dover, cu un vehicul care transporta vite. Se întorcea în Anglia, după trei luni petrecute în Europa, și nu se mai descurca bine să circule pe stânga. Avea doar douăzeci și șase de ani.

Uitându-se la fotografia din cabană, dădu mirat din cap:

— Serge Payot! Mai e în viață și ăsta!

Apoi întinse mâna după poza de grup de pe iaht și zâmbi.

— Iahtul *Tesoro*. Claudio Piedrini și fratele lui, Nunzio. Și...

Rupse fotografia în bucăți mărunte și mormăi:

— Nemernicul. Nemernicul. Nemernicul ăsta blestemat!

După care tăcu și nu mai zise absolut nimic pe durata întregii vizite.

Când Simone reconstitui mai târziu fotografia, lipind laolaltă bucățile, nu observă nimic deosebit. Thomas ținea de umeri o fată, ca și-n alte poze. Konrad lipsea din cadru.

Konrad se trezi în plină noapte și știa că-l urăște pe Tomi. N-ar fi știut să spună de ce, dar sentimentul de ură îl copleșea. Îi era clar că nutrea acest sentiment împotriva lui Tomi, pentru că se putea gândi la toți oamenii din viața lui – la Elvira, la soțul ei Edgar Senn, la Joseph Zellweger de la fermă și la nevasta lui slăbănoagă, la profesorul de pian Jacques Latour – fără să simtă mai mult decât oarecare aversiune sau oarecare teamă. La frații Piedrini era ceva în plus față de simpla aversiune, mai degrabă o senzație semănând cu repulsia, nimic însă comparabil cu ce simțea față de Tomi.

Când se gândea la Tomi, inima înceta să-i bată pentru o clipă și sângele îi năvălea în obraji; singura lui dorință era să-l nimicească pe nemernic.

Se ridică și ieși din pat. Imediat se întredeschise ușa și din crăpătura luminată se auzi vocea cântată a sorei Ranjah:

— *Mama Anna isn't here.*

Sora Ranjah aprinse lumina și se sperie văzându-i expresia feței. Se duse la el și-l luă de umeri.

— *I'll kill the pig!*¹ izbucni Konrad.

— *Which pig?*²

Konrad chibzui. *Which pig?* Nu mai știa.

A doua zi Simone reveni cu fotografiile.

— Țsta a fost revelionul de la Hotel Palace. În 1959, spuse el. Și: Peter Court! Parcă știam c-a avut un accident mortal.

Și: Ah, uitate-l pe Serge Payot. Și pe Tomi, nemernicul ăsta!

— De ce este Tomi un nemernic? Întrebă Simone.

— Toată lumea știe de ce, răspunse Konrad.

În ziua următoare Simone plecă, din cauza muștrărilor de conștiință, la Bad Zürs, pentru a schia cu Urs și a petrece cu el revelionul. („Mă mai cunoști? Sunt Urs, soțul tău!“ o întâmpinase el cu puțin timp în urmă, când se întorcea de la casa de oaspeți.) Îi lăsa fotografiile surorii Ranjah, ca să se uite la ele cu Konrad.

Când reveni din scurta vacanță, letargia lui se preschimbase în altceva.

I se părea că e vorba de furie.

Sora Ranjah îi confirmă impresia. Povesti că pacientul e mai agitat în timpul nopții, că are coșmaruri, că se trezește uneori plin de ură.

— Atunci n-o să-i mai arătăm pozele, zise Simone.

Sora Ranjah o privi surprinsă:

— Dar atunci i-ați răpi un sentiment.

Așa că Simone continuă să-i arate fotografiile.

— Ce fotografii? se interesă Elvira.

Doctorul Stäubli îi spusese, în timpul relatării curente despre starea lui Konrad, oarecum în treacăt:

1 O să-l omor pe nemernic! (engl.)

2 Care nemernic? (engl.)

— S-ar părea că regresează în continuare. Aproape că nu mai reacționează la poze.

Și îi descrise Elvirei aceste poze la care Simone se uitase iarăși și iarăși, alături de Konrad. Întâi cu oarecare succes, dar în ultima vreme era tot mai limpede că ele nu-i mai stimulează memoria.

— Cum s-a manifestat succesul ăsta?

— L-au interesat. Se antrena în câte o șuetă pe marginea lor. Ce-i drept, încurca anii, dar asta face parte din specificul bolii.

— Ce povestea?

— Despre personajele din fotografii, despre locurile unde au fost făcute. Uneori era destul de uimitor. Pozele sunt totuși vechi, au vreo patruzeci de ani.

— Și acum nu mai reacționează la ele?

— Aproape deloc. Acea parte a creierului unde a stocat amintirile respective pare de-acum afectată și ea.

Doctorului Stäubli i-ar fi plăcut să afle de ce vorbele lui păreau s-o liniștească pe Elvira.

La mai bine de un an de când Fausto Bertini, vizitiul saniei, dăduse peste Konrad Lang într-o adâncitură în zăpadă, în Stazerwald, acesta părea că tinde să se retragă pe de-a-ntregul în sine însuși. Singurele persoane care mai aveau acces la măcar o parte a ființei lui erau sora Ranjah – pe care o privea radios de cum intra în cameră, conversând cu ea consecvent și destul de corect în engleză – și Joseline Jobert, terapeuta ocupațională, pentru care picta, cu trăsături de penel clare și economicoase, acuarelele sale.

Era un ianuarie dezolant: aproape nici o zi care să îngăduie să vezi până spre lac, aproape nici una fără ploaia monotonă și înghețată.

Simone își trăia a șaptea criză matrimonială. Urs o cunoscuse în timpul partidelor de schi pe Theresia Palmers, o flușturatică din Viena, pe care Erwin Gubler – unul dintre cei mai de seamă agenți imobiliari elvețieni – o adusese acolo pe timpul sărbătorilor. Acum o preluase Urs, instalând-o în apartamentul din turn al Grand Hotel des Alpes, conform unei tradiții de familie. Simone descoperise toată treaba dând printre mesajele telefonice peste unul care suna astfel: „Doamna Theresia Palmers îl roagă pe domnul U. Koch s-o recheme. Grand Hotel des Alpes, apartamentul din turn“.

Nu atât aventura soțului ei o contraria pe Simone, cât momentul nepotrivit. Era însărcinată. Urs nu știa încă. În ziua când plănuise să-l surprindă cu vestea, găsisese mesajul telefonic.

Dar se îndoia că la aflarea noutății el și-ar fi schimbat comportamentul.

Melancolicul ianuarie și lipsa de speranță care pune treptat stăpânire pe casa de oaspeți se adăugară stării ei. Pentru prima oară de când îl luase sub protecția ei pe Konrad, o năpădi din nou apăsarea de plumb a depresiilor.

Se forță, ce-i drept, să-și continue vizitele la Konrad la orele obișnuite, dar nu mai erau decât clipe împovărătoare, pe care le petreceau stând tăcuți unul lângă celălalt.

Tot mai des se întâmpla ca Simone să plece acasă mai devreme decât altădată – și tot mai frecvent se izola după o astfel de întrevedere în camera ei „Laura Ashley“ și se scufunda în lacrimi. Pe zi ce trecea plângea un pic mai mult pentru ea – și un pic mai puțin pentru Konrad.

S-ar fi zis că Simone era a doua femeie care dispărea din viața lui Konrad fără ca el să bage de seamă.

Elvira mai așteaptă câteva zile. Când veștile din casa de oaspeți nu prevedeau nici o ameliorare în starea lui Konrad, cedă insistențelor doctorului Stäubli și plecă la Gstaad, pentru a-și petrece tradiționala vacanță de iarnă în chaletul Koch.

— Distanțarea o să vă facă bine, zicea doctorul, promițându-i că va ține lucrurile sub observație. Dacă se întâmplă ceva, vă sun.

— Chiar și la miezul nopții.

— Chiar și la miezul nopții, minți el.

Elvira la Gstaad, Thomas în Caraibe, Urs prins în aventura lui: viața mondenă în Vila Rododendron stagnase cu totul. Iar Simone, în starea ei, nu avea de gând să facă ceva în privința asta. Bucuroasă să n-aibă nici o obligație, rămânea în camera ei sau chiar în pat până la orele târzii ale amiezii și nu se mai îmbrăca decât pentru vizitele la Konrad, pe care le făcea strict din datorie.

Dar veni o sâmbătă cețoasă – o ploaie neîntreruptă bătea în geamuri, grupul de fagi de lângă pavilion abia se mai întrezărea,

Urs plecase peste weekend la Paris, cu preținse afaceri, iar Simone își simțea brațele și picioarele mai grele decât crengile ude ale bătrânului brad de lângă fereastra ei – când nu se mai duse la Konrad.

Nici în ziua următoare nu-și părăsi camera. Iar după încă o zi reușise, până la orele înaintate ale după-amiezii, să nu se mai gândească la Konrad, când cineva bătu la ușă.

Era sora Ranjah; auzise că nu se simțea prea bine și se gândise s-o întrebe dacă ar putea să-i fie de folos. Adusese cu ea o acuarelă de-a lui Konrad.

Arăta ca o grădină multicoloră, la marginea căreia stătea un trunchi de copac foarte scurt. Lângă el Konrad scrisese cuvântul „copac“.

Nu atât imaginea o tulbură pe Simone, cât ceea ce era scris cu litere stângace în josul micului tablou: „Konrad Lang. De fapt, aș fi vrut să mai scriu despre asta“.

Ce anume ar fi vrut să scrie? Despre ce? Despre strania grădină închipuită din linii șerpuite, din cercuri, buline și panglici colorate în roșu, verde, galben și albastru, care poate doreau să fie cărări, măraciniș, iazuri, tufișuri, flori și răzoare? Sau despre cuvântul în majuscule, „copac“, lângă mărunțul, jalnicul trunchi?

Voise cumva să scrie că și un trunchi încă este un copac?

„De fapt, aș fi vrut să mai scriu despre asta.“ Ce-l oprise? Uitase ce ar fi vrut să spună? Sau credea că nu are în preajmă pe nimeni capabil să înțeleagă la ce se gândea?

Acuarela îi demonstra câte se mai petreceau în acest creier, despre care medicii afirmau că în curând nu va mai fi în stare să controleze cele mai simple funcții ale corpului.

Simone nu dispăru din viața lui Konrad. Dimpotrivă, hotărî să facă tot ce-i stătea în puteri pentru a nu-i îngădui lui să dispară din viața ei.

Doctorul Wirth fusese oarecum surprins când i se comunică, în timp ce-l vizita pe Konrad, că este rugat să treacă și pe la Simone Koch, pentru o scurtă convorbire.

Iată-l în ciudata cameră destinată parcă unei fete – o cameră atât de puțin potrivită cu ansamblul casei – încercând să-i explice gazdei sale că nu exista, până acum, nici un remediu pentru Alzheimer.

— Nu se cunoaște un alt tratament în afară de tot ce facem deja: preparate de ginkgo, vitamine, fizioterapie, terapie ocupațională, exerciții pentru memorie. De altfel obținusem rezultate destul de bune. Ce constatăm acum este un stadiu nou. De neoprit, doamnă Koch. Deocamdată.

— Deocamdată? Se conturează oare niște perspective ca boala să poată fi oprită?

— După unii, chiar într-un timp nu prea îndepărtat.

— Cine sunt acei „unii“?

— Alzheimerul reprezintă o problemă covârșitoare, așa că soluționarea ei ar aduce uriașe beneficii materiale. Aproape că nu-mi pot imagina o întreprindere farmaceutică unde să nu se facă studii în acest sens.

— Și spuneți că apar rezultate concrete?

— În fiecare lună altele noi, câteodată foarte promițătoare.

— De ce nu încercați atunci ceva? Ce ar avea de pierdut domnul Lang?

— El nu mare lucru, eu însă da. Substanțele respective nu sunt încă admise oficial.

— Dar nu se fac uneori teste cu voluntari?

— În acest stadiu al bolii nu mai ai voință proprie.

— Atunci nu se pot face nicicând teste cu pacienți bolnavi de Alzheimer?

— Ba da. Dacă pacientul își dă consimțământul într-un stadiu timpuriu al bolii. Dinainte, cu alte cuvinte.

— Cui îi dă consimțământul?

— În mod normal, medicului care îl tratează.

— V-a dat dumneavoastră consimțământul?

— Nu.

— De ce?

— Așa ceva n-a intrat în discuție.

— Adică nu i-ați propus nimic de genul acesta?

— Nu se obișnuiește. Doctorul Wirth începea să se simtă puțin cam stingherit. Mai pot să fac ceva pentru dumneavoastră? Sunt așteptat la clinică.

— Se pot face asemenea teste și fără consimțământul pacientului?

Doctorul Wirth se ridică.

— Ar fi foarte dificil.

— Dar nu imposibil?

— S-ar putea să existe anumite posibilități.

— Atunci v-aș ruga să le examinați.

— Mă voi strădui, promise doctorul Wirth. Mai încercați să-i arătați poze din alte perioade. Uneori se pot obține anumite rezultate.

Vreme de o săptămână Simone nu mai auzi nimic despre doctorul Wirth, apoi îl văzu într-un restaurant de trei stele. Urs o dusesse acolo, pentru a-i risipi bănuielile pe care i se părea că le nutrește.

Doctorul Wirth stătea la câteva mese distanță în compania unei doamne atrăgătoare de cincizeci și ceva de ani. Comandaseră un *menu surprise*. Era evident că nu se întâlniseră în interes de afaceri.

Femeia i se părea cunoscută. Dar abia când cei doi părăseau localul, braț la braț, Simone o recunoscuse: Rosemarie Haug, prietena lui Konrad, care de la un timp se făcuse nevăzută.

Poate că îl judeca nedrept pe doctorul Wirth, dar Simone decisese în chiar acel moment să găsească un alt neurolog pentru Konrad.

Această hotărâre și excelentul vin de Bordeaux îi creaseră un asemenea elan, încât comise cruzimea să-i mărturisească lui Urs că este însărcinată.

Mărturisirea puse brusc capăt aventurii cu Theresia Palmers, temporar instalată în apartamentul din turn, la Grand Hotel des Alpes.

— Cunoașteți un neurolog bun? îl întreabă Simone pe ginecologul ei, dr. Spörri, chiar în timpul consultației.

— N-aveți nevoie de un neurolog, e normal să fiți puțin deprimată în primele luni ale sarcinii.

— Am grijă uneori de un pacient cu Alzheimer, îl lămuri ea.

— În chip de pregătire pentru îngrijirea unui sugar? întreabă cam lipsit de tact ginecologul Simonei.

După consultație îi notă adresa unui neurolog și stabilește pentru ea data unei întâlniri.

— Nu trebuie să vă ocupați prea mult de pacientul cu Alzheimer. Asta influențează psihicul.

Neurologul se numea Beat Steiner. O ascultă pe Simone cu atenție. Apoi spuse:

— Există semne promițătoare pentru descoperirea unui leac – afirmația este corectă. Unele substanțe sunt pe cale să fie admise oficial. Doctorul Wirth face parte din grupul restrâns de medici care testează clinic unul dintre aceste preparate. Dacă nu îl folosește în cazul acestui pacient, va fi având motivele sale.

Simone nu o pomeni pe Rosemarie Haug.

— Nu i-a cerut consimțământul la timpul potrivit. Iar în stadiul actual al bolii ar fi foarte dificil să obțină o aprobare – așa mi-a spus.

Ceva din reacția doctorului Steiner o făcu să-l întrebe:

— Sunteți de altă părere?

— Vedeți, doamnă Koch, e un lucru delicat să contrazici un coleg. Mai cu seamă când ai așa puține informații cum am eu, în cazul de față. Chibzui o clipă. Dar vă voi da un răspuns teoretic: există posibilitatea de a încerca unele substanțe test care s-au dovedit eficiente în testele preclinice și n-au avut efecte secundare nici în testele clinice realizate cu voluntari sănătoși. Este necesar consimțământul pacientului sau, dacă asta nu mai e posibil, cel al unor rude. Și aprobarea unui comitet de etică.

— Dar dacă nu există rude?

— Atunci răspunde tutorele legal.

— Aprobarea comitetului de etică în ce mod se obține?

— Dacă testul a demonstrat un posibil rezultat și riscul poate fi calculat, se obține aprobarea pentru o unică folosire a substanței test.

— Realizați și dumneavoastră asemenea teste?

Doctorul Steiner dădu din cap:

— O fac doar profesori ori docenți privați, care au contracte de cercetare cu întreprinderi farmaceutice. Sau medici care lucrează în spitale.

— Cunoașteți astfel de oameni?

— Pe doctorul Wirth.

— Și afară de doctorul Wirth?

— În cazul dumneavoastră pacientul se află în îngrijire privată. Ceea ce creează o problemă. Ar fi mai simplu dacă l-ați interna într-o clinică. Ar intra în discuție o asemenea ipoteză?

Simone nu avea de ce să stea pe gânduri.

— Nu, nici vorbă.

— Atunci problema se complică.

— Ați vrea totuși să obțineți mai multe informații?

Doctorul Steiner ezită.

— Vă rog.

— Vă voi contacta.

Când Simone intră în livingul casei de oaspeți, Konrad Lang sedea lângă masă. Își ținea mâna pe o voluminoasă minge de plastic cu dungi colorate.

Se așează lângă el. După un timp el își desprinsese ochii de pe minge și o privi:

— Uită-te, zise și arată spre minge, cum se trag astea spre spate.

— Vrei să spui cum înconjoară culorile mingea?

O măsură din ochi ca un învățător care-și privește o elevă total neînzestrată. Apoi dădu din cap, râse și trecu din nou la contemplarea mingii.

— Acum văd și eu, zise Simone.

Konrad se uită la ea mirat.

— Cum ați intrat dumneavoastră aici?

Imediat după această vizită la Konrad, Simone se decise să întreprindă un act de curaj.

Își procură cheia Casei Stöckli, atârnată în vestibulul ce ducea spre bucătăria vilei. Așteptă până când paznicii își încheiaseră rondul și părăsiseră domeniul. Apoi porni.

Era o zi mohorâtă. În locuințe fusese nevoie să se aprindă lumina înainte de vreme, iar ceața era atât de groasă, încât picura de pe brazi. Haina de ploaie a Simonei era umedă după scurtul drum în pantă spre Casa Stöckli. Pătrunse în antreu, ca și cum ar fi avut tot dreptul să intre.

Era cald și aerisit aici. Pe comoda de lângă vestiar erau flori proaspete, ca-n fiecare zi. Elvirei îi plăcea ideea că s-ar putea întoarce acasă oricând, neanunțată, și că ar găsi totul la locul său, ca și cum ar fi lipsit doar câteva ore.

Simone se opri pentru o clipă în vestibul, nehotărâtă, întrebându-se de unde să înceapă. Optă pentru camera destinată micului dejun.

Flori proaspete și aici. Pe masa de lângă fereastră, ziarele neatinse din ziua curentă. Singura mobilă prezentând interes era un mic bufet din oțel cromat și lemn de cireș. Deschise ușile glisante. Tot ce găsi era un serviciu de ceai din porțelan de Meissen cu douăsprezece piese, niște veselă pentru micul dejun, câteva pahare și câteva sticle cu lichior.

În camera unde se lua micul dejun exista, pe lângă ușa spre vestibul, și o alta, ducând spre dressing. Simone o deschise și tresări speriată când în aceeași clipă se deschise o ușă în peretele de vizavi și silueta unei femei se contură în cadrul ei. Apoi își dădu seama că acel perete era o oglindă. În ambele laturi ale încăperii se aflau înalte uși glisante. Când Simone deschise una dintre ele, se aprinse lumina în dulapul spațios din spatele ei.

Examină fără succes patru asemenea dulapuri: rochiile, lenjerie, bluze, pantofi, blănuri și costume. Apoi descoperi o clanță în peretele-oglină și dădu de o nouă ușă, ducând spre o baie elegantă cu marmură verde ca smaraldul.

Deschise câteva dulăpioare cu oglinzi, niște sertare pline de cosmetice, un mic frigider cu fiole de insulină și intra pe o altă ușă.

Dormitorul Elvirei.

Nimic din calculata lipsă de ostentație, nimic din liniile limpezi și culorile cu grijă asortate din celelalte încăperi. Aici domnea un amalgam amețitor de stiluri, de la *Art Nouveau* la baroc, de la Biedermeier la Beverly Hills.

Lângă un pat de dimensiuni uimitoare pentru o femeie de vârsta ei se afla o masă de scris în stil Biedermeier cu intarsii luxoase – furnir din rădăcină de arțar –, iar față-n față trona o comodă impunătoare, în stil empire; între cele două ferestre cu perdele înfoiate din crepe de Chine, roz-închis, se afla o vitrină simplă din lemn de nuc, plină de bibelourile unei existențe octogenare. Lipită de peretele dinspre baie, o masă de toaletă în stil *art-déco*, în lac negru, roșu și auriu.

Încăperea, învăluită într-un miros de pudră și de parfumuri grele, era deja pe jumătate scufundată în amurgul timpuriu al zilei apăsătoare.

Simone trase perdelele, aprinse lumina și cercetă pentru început masa de scris în stil Biedermeier.

Serviciul de pază privat fusese gândit în așa fel încât să dispună și de niște patrule suplimentare; frecvența lor și momentul solicitării erau stabilite de un computer aflat în sediul central al firmei. În ziua aceea, computerul nimeri o patrulă pe cale să se retragă.

— Patrula suplimentară Rododendron, se auzi prin radio, când coteau înspre garajul subteran din sediul central.

— Fir-ar al naibii de computer! înjură Armin Frei, aflat la volanul mașinii.

— Dar dacă ne-am fi dat jos din mașină? sugeră Karl Welti, care își dăduse întâlnire cu drăgălașa asistentă a dentistului său, în fișierul căruia tot mai figura ca student.

— Cert este că nu ne-am dat încă jos, răspunse Armin Frei, care nu avea altă întâlnire în afara celei de la masa tradițională din localul său obișnuit, unde mai târziu avea să-și întrebe amicii: „Aveți idee ce mi-a mai făcut azi împușitul ăla de computer?”

Întoarce mașina și conduse înapoi spre Vila Rododendron.

— Poți măcar să oprești o clipă lângă o cabină telefonică, slujbaș filistin ce ești?

— Nu-i neapărat un slujbaș filistin cine nu-și face de rahat patronii.

— Uite o cabină telefonică, filistinule.

Când se aflau din nou lângă vilă, se întunecase. Descuiară poarta și anunțară la interfon:

— Serviciul de pază, patrula suplimentară.

Apoi se ținură morocănoși după conurile luminoase proiectate de lanternele lor pe cărările parcului ud.

Când ajunseră la Casa Stöckli zăriră, venind din dormitor, o dâră de lumină care strălucea pe frunzele jilave ale unei tufe de rododendron.

— Dar Casa Stöckli figurează la noi ca fiind temporar nelocuită, zise Armin Frei.

— Asta ne mai lipsea, oftă Karl Welti.

Simone era descurajată. Nu găsisese nimic nici în dormitor. Verifică dacă nu deranjase ceva și stinse lumina. Se opri o clipă în întuneric și nu scăpă de imaginea mesei de scris. Ceva nu era în regulă cu ea. Aprinse din nou lumina și-și dădu seama unde greșise: găsisese clapeta-suport pentru scris ridicată, iar acum era lăsată în jos. O ridică în poziția inițială și învârti cheia în broască. Dar lacătul nu se închidea. Mai încercă de câteva ori. Când nu reuși, învârti cheia în direcția opusă. Acum încuietorea funcționează.

Mai stinse o dată lumina și iar avu în fața ochilor imaginea mesei de scris: ceva nu era totuși în ordine. Reaprinse lumina și de data asta văzu că peretele lateral din partea superioară ieșea puțin în afară. Se apropie și constată că acel perete se lăsa acum deschis ca o ușă. Pesemne îl deschisese când învârtise cheia în direcția greșită.

Ușa masca un spațiu gol între peretele fals și cel adevărat al mobilei. Nouă albume cu fotografii, copertate diferit, fuseseră ascunse aici.

Simone le scoase, închise ușița secretă și stinse lumina.
Când ieși pe coridor, două lanterne puternice o orbiră.
— Serviciul de pază, rămâneți pe loc! ordonă o voce agitată.

Cei doi agenți de pază o cunoșteau pe Simone și-și cerură scuze.
Simone le zise că nu au de ce să se scuze.

— Este un sentiment foarte reconfortant să știu că sunteți
atât de vigilenți. Pot să vă ofer ceva?

Armin Frei nu ar fi avut nimic împotriva. Dar Karl Welti
spuse scurt:

— Mulțumim, dar nu în timpul serviciului.

Dacă se grăbeau, o mai prindea pe asistenta dentistului.

Armin Frei se răzbună, începând să-și extragă anevoie
carnetul de raport din buzunarul de la piept.

— Atunci nu ne mai trebuie decât semnătura dumneavoastră.

— Haide, doar nu-i nevoie să-i ceri proprietarei să semneze.

— Dar casa figura la noi ca fiind temporar nelocuită.

Armin Frei porni să noteze cu pedanterie datele. Locul: dor-
mitorul Casei Stöckli. Ora: 18:35.

— De fapt, aș prefera să nu faceți nici un raport. Plănuiesc
o surpriză pentru a optzecea aniversare a doamnei Senn, zise
și arătă spre albume.

Armin Frei pricepu.

— Ah, înțeleg. Și noi am procedat așa când taică-meu a
împlinit șaiszeci. O surpriză cu poze vechi.

— Întocmai, spuse Simone.

— Întocmai, repetă zorit Karl Welti.

Cele nouă albume proveneau din perioade diferite. Cele mai
multe – de la sfârșitul anilor '50 și începutul anilor '60 – înfă-
țișau un Edgar Senn masiv, într-o ținută de stradă și o Elviră
care alături de el părea fragilă, elegantă și distantă, ca o demoa-
zelă lângă Babar¹, regele elefant. În foarte puține poze apărea
'Thomas Koch și în nici una Konrad Lang.

1 Personaj dintr-o serie de cărți pentru copii apărută în Franța.

Un alt album data din primii ani de după război. Aici, majoritatea fotografiilor îl înfățișau pe Thomas: în uniformă școlară, la tenis, în costum de schi, călare, la prima comuniune. În câteva poze apărea și un băiețandru cam stângaci, care pesemne era Konrad.

Al doilea ca vechime data evident din perioada antebelică: plin de imaginile unor localități renumite din lume; în mai toate apărea Elvira tânără, câteodată având lângă ea un singur băiețel, altă dată doi.

Cel mai vechi dintre albume cuprindea imagini din anii '30. Aproape toate fotografiate în interiorul Vilei Rododendron sau în parcul ei. Apăreau aici o Elviră cu un aer de copil și un Wilhelm Koch destul de în vârstă.

Și mai erau niște spații goale – locurile de unde fuseseră rupte niște poze din album.

A doua zi Simone își comandă niște copii după cele trei albume unde apărea Konrad. Și – n-ar fi știut să spună de ce – de asemenea după cel cu pozele rupte. După care se mai duse o dată la Casa Stöckli și puse toate cele nouă albume la loc în ascunzișul lor.

Când veni pe la prânz să-l vadă pe Konrad, o primi sora Irma Catiric, vizibil iritată.

— Nu vrea să mănânce, izbucni pe un ton de reproș, ca și cum Simone ar fi fost de vină.

Îl găsi pe Konrad la masă în fața unei farfurii neatinse de cannelloni cu legume, a unui pahar de suc proaspăt din morcovi, țelină și mere și a unui bol cu salată.

Sora Irma se aplecă după șervetul care zăcea pe podea și-l prinse energic la gâtul lui Konrad.

— Așa – și acum îi arătăm vizitatoarei dumneavoastră cât de frumos știm să mâncăm.

Când era agitată, surorii Irma i se mai întâmplau astfel de scăpări: aluneca în jargonul folosit de infirmiere față de bolnavi.

Konrad își smulse șervetul de la gât și-l zvârli pe jos.

— Acum o să facă poc! mârâi.

Sora Irma își dădu ochii peste cap și ieși din cameră.

— Am nevoie de ajutorul tău, spuse Simone.

Konrad o privi mirat.

— Am adus cu mine câteva poze și nu știu ce reprezintă.

Îl ajută să se ridice de la masă – de când cu pneumonia era uneori cam nesigur pe picioare – și se așezară unul lângă celălalt pe divan. Simone alesese albumul unde apărea din când în când acel băiețandru stângaci care – presupunea ea – trebuia să fie Konrad.

— Uite asta, de pildă. Poți să-mi spui cine sunt cei din poză?

Fotografia fusese făcută pe o navă cu zbaturi. Înfațișa câțiva băieți de aceeași vârstă cu rucsacuri în spinare și un bărbat cu rucsac și șapcă albă cu cozoroc.

Konrad nu avu nici o ezitare.

— Păi aici e Baumgartner, dirigintele nostru. În timpul excursiei noastre școlare pe Rütli¹. Țsta e Heinz Albrecht, Țsta Joseph Bindschedler, Țsta Manuel Eichholzer, aici e Niklaus Fritschi, aici Richard Marthaler, Marteli îl strigam noi, iar grasul e Marcel de Gunten. Tomi este cel fără rucsac.

— De ce n-are rucsac?

— Aveam unul singur pentru amândoi.

— Și? Cum a fost excursia?

— Când a făcut Furrer poza asta, s-a oprit pe moment ploaia.

— Cine-i Furrer?

— Profesorul de geografie. Aici e Tomi pe pârtia de schi Lanigiro la St. Moritz. „Lanigiro“ înseamnă „Original“, scris invers, și era o orchestră celebră, care cânta deseori la St. Moritz. Fotografia am făcut-o eu.

Konrad răsfoia cu interes albumul. Putea să comenteze amănunțit toate fotografiile unde apărea el. Când nu-și amintea

¹ Legendarul jurământ de pe muntele Rütli se referă la un fapt istoric din sec. XV, consemnat de cronicar ca act întemeietor al Confederației helvetice și devenit cu vremea un mit național elvețian. Este un punct nodal în bine-cunoscuta piesă *Wilhelm Tell* a lui Friedrich Schiller.

imediat un nume se necăjea, ca unul căruia așa ceva nu i se mai întâmplase nicicând. „Îmi stă pe limbă“, tot repeta el atunci.

Știa să dea lămuriri și despre câteva fotografii de unde el lipsea.

— Aici e Tomi călare pe Relampago, asta înseamnă „fulger“ în spaniolă. Pe vremea aia eu mai eram la ferma lui Zellweger. Când m-am întors la Vila Rododendron, vânduseră armăsarul.

Despre o fotografie cu Thomas și doi tineri în tricouri de crichet, cu rachete de tenis în mâini, dădu o explicație în plus.

— Aici e Thomas cu colegii noștri de cameră de la Saint Pierre, Jean Luc de Rivière și Peter Court. Eu eram *retenu*, pentru că m-au prins că am fost în sat.

— Ce înseamnă *retenu*? întrebă Simone.

— A fi la arest.

Sora Irma, care revenise în cameră, bodogăni:

— O să fiți și acum *retenu*, dacă n-o să mâncați.

Ascultător, Koni se ridică de pe divan, se așeză la masă și începu să mănânce.

Koni fusese în sat și achiziționase de la Auberge du Lac patru sticle de vin. La cină avuseseră friptură de vită și Jean Luc de Rivière zisese: „Un pahar de vin roșu ar fi tocmai potrivit acum“, bucurându-se de un succes exagerat, cu hohote de râs admirative.

După masă Konrad se duse în grădină, rezemă o scară de zid, urcă și se strădui în zadar să tragă scara după el și s-o coboare de partea cealaltă. Pentru o clipă fu gata să renunțe, dar tentația de a se ivi în dormitor cu câteva sticle de vin roșu și de a fi sărbătorit pentru fapta lui se dovedi mai puternică. Sări jos și decise să lase întrebarea despre cum avea să se întoarcă pentru mai târziu.

Obținu fără nici o dificultate patru sticle din vinul casei la Auberge du Lac. Adevărata problemă se dovedi întoarcerea la Saint Pierre. Hoinări de colo până colo de-a lungul zidului și fu nevoit să se uite neputincios cum începeau să se stingă

luminile în dormitoare. Avea de ales între a fi dat absent la apelul de seară din cameră sau a încerca să-l înduplece pe portar să-i dea drumul fără să-l reclame. În cele din urmă sună la portar. Acela veni după un timp, târându-și picioarele, deschise ferestruica de la poartă, îl recunoscă pe Konrad și-l lăsa să intre. Înăuntru, Konrad îi arată două dintre sticlele cu vin roșu. Portarul își puse ochelarii și citi cu scepticism eticheta. Konrad scoase a treia sticlă din buzunarul paltonului, iar când îl văzu pe bătrân clătinându-și capul, o dădu la iveală și pe a patra.

Apoi merseră împreună la ghereta portarului, de unde acesta îl informă pe supraveghetorul de serviciu — *le surveillant*.

Se alesese cu patru săptămâni de *retenu*. Arest în cameră, în afara orelor de curs, masa tot în cameră și, ca singură activitate sportivă, cincisprezece ture în pas alergător în jurul terenului de sport. Pe deasupra, suferise rușinea umilitoare că se pricepea atât de puțin la vinuri, încât să creadă că-l poate cumpăra pe bătrânul Fournier cu patru sticle amărâte din vinul casei de la Auberge du Lac.

Acum ședea în cameră, nevoit să aștepte ca Tomi, Jean Luc de Rivière și Peter Court să urce. Aveau să se afle în mijlocul unei conversații începute în sala unde elevii își petreceau timpul liber și nu aveau să-și dea osteneala să-l lămurească despre ce era vorba. Aveau să se refere la întâmplări la care el nu fusese de față și să râdă de glume lansate în absența lui.

Când intrară, aduseseră o fată cu ei.

— Hei, cum ați strecurat-o aici? le zise râzând și se ridică.

— Konrad, spuse ea, dă-mi voie să ți-i prezint pe doctorul Kundert și pe doctorul O'Neill.

Koni făcu cu ochiul către cei doi și dădu mâna cu ei.

— Îmi pare foarte bine, domnule doctor. Mă bucur, domnule doctor.

Apoi așteptă mustăcind continuarea jocului.

— Cei doi domni ar dori să te consulte, dacă n-ai nimic împotrivă.

Un joc de-a doctorii, deci.

— Dar dimpotrivă, domnișoară.

Din nou făcu cu ochiul către cei doi.

Fata se duse la ușă și o deschise.

— Sunt dincolo la vilă, dacă aveți nevoie de mine.

— Stați, stați, de ce atâta grabă? Nu participați și dumneavoastră la treaba asta?

— Poate altă dată, replică ea și închise ușa.

— De ce o lăsați să plece? îi întrebă pe de Rivière și Court. Dar cei doi erau din nou prinși în jocul lor. Pomeneau de lucruri care n-aveau sens pentru el, se refereau la evenimente care avuseseră loc în absența lui și menționau persoane de care nu auzise niciodată.

— De fapt, unde-i Tomi? întrebă el.

Cei doi se făcură că n-au habar despre ce vorbește.

Atunci pricepu. „Sunt dincolo la vilă“, spusese fata. Ușor de ghicit cu cine.

Doctorul Peter Kundert avea treizeci și opt de ani și era neuropsiholog. Studiase medicina și psihologia și se specializase, conform acestor licențe, în neuropsihologie. Participa la un test clinic, pe care el unul îl socotea o pierdere de timp, în echipa profesorului Klein de la Spitalul Magdalena.

Doctorul Ian O'Neill, de aproximativ aceeași vârstă, era biochimist. Venea de la Dublin și era implicat – fiind membru al unei echipe de cercetători într-o companie farmaceutică din Basel – în același proiect, despre care avea aceeași părere ca doctorul Kundert.

Se cunoscuseră la spital și deveniseră prieteni. La un pahar își mărturisiseră îndoielile. La o oră târzie, O'Neill îi povesti lui Kundert despre o altă substanță, POM 55, căreia îi dădea incomparabil mai multe șanse. Nu numai pentru că se angajase în mult mai mare măsură în acel proiect.

A doua zi, Kundert făcu greșeala să-i relateze șefului său esența conversației. Șeful o luă drept critică la adresa propriului său proiect, prin urmare O'Neill își rată șansa de a-și vedea proiectul pus în practică la Spitalul Magdalena.

Între timp, testările preclinice ale substanței POM 55 se încheiaseră și decurseseră atât de mulțumitor, încât venise vremea testărilor clinice, pe care urma să le coordoneze O'Neill. Ceea ce ar fi însemnat sfârșitul colaborării între Kundert și O'Neill. De aceea ambii se arătară imediat interesați când auziră de la doctorul Steiner că există un pacient cu Alzheimer ai cărui îngrijitori erau foarte interesați ca acesta să ia parte la un test clinic. Există posibilitatea ca doctorul Kundert să se implice în proiect, pe lângă munca de la spital; nu în mod oficial, evident.

Kundert și O'Neill erau amândoi încântați de starea pacientului. Pierderea sau o gravă diminuare a capacității de vorbire ar fi însemnat că boala evoluase prea mult, daunele fiind ireversibile. Nici o comisie de etică nu le-ar fi dat în acest caz aprobarea de a efectua testul.

Ședeau în camera Simonei și aveau aerul unor băiețași care urmau să primească o nouă jucărie, doar să se poarte cum trebuie.

Kundert era înalt și ușor adus de spate, ca și cum ar fi vrut să pară mai scund. Chipul îi părea constant surâzător; purta ochelari, pe care-i scotea și-i ținea în mână când începea să vorbească. Avea părul negru și des, presărat cu șuvițe albe, cârlionțându-se la ceafă în bucle mărunte și ferme.

O'Neill, în schimb, era mic de statură și îndesat; avea părul șaten și lipsit de orice luciu din pricina gelului prea abundent, menit să împiedice firele țepoase să se proțăpească în toate direcțiile ca un mănunchi de ierburi uscate. Semăna la mutră cu un dulău vagabond, gata să se amestece în orice încăierare.

Purtător de cuvânt era deocamdată Kundert.

— Domnul Lang este, ce-i drept, confuz și dezorientat, dar totuși surprinzător de prezent, chiar dacă nu reiese clar în ce loc și în ce timp se crede. Nouă, bunăoară, ne-a spus Rivière și Court.

— Colegii lui de cameră din anii '40, de la Saint Pierre, explică Simone.

— Vorbește uimitor de fluent și dispune de un vocabular extrem de bogat. A folosit în conversația cu noi chiar și franceza

și engleza. Ceea ce înscamnă că încă nu s-a instalat așa-zisa afa-zie – deteriorarea capacității de exprimare. Ori că fenomenul este încă prea puțin avansat.

— N-a fost mereu așa, interveni Simone, au existat și momente când nu mai scotea nici un cuvânt. Abia când am descoperit niște fotografii din tinerețea lui a devenit din nou plin de interes și vorbăreț.

— Ar fi bine să-i arătați astfel de poze și în continuare, în timpul unui eventual tratament.

— Credeți că ar avea vreo șansă de vindecare? întrebă Simone.

Cei doi interlocutori schimbă o privire între ei. Doctorul O'Neill preluă expunerea. Vorbea o germană literară fără cusur, dar cu accent englezesc și intonația ciudată a irlandezilor care încheie orice frază ca și cum ar rosti o întrebare.

— Există trei caracteristici esențiale în creierul unui bolnav de Alzheimer: întâi, așa-zisele plăci senile – constând preponderent din beta-amiloid – care se depun între celulele cerebrale; apoi, celulele nervoase inflamate din proximitate; și, în al treilea rând, neurofibrilele, structuri celulare hiperfosforilare care înce-tează să mai funcționeze. În ce relație se află între ei menționați trei factori nu ne este cunoscut.

Observând că Simone îl privește cu un aer cam neajutorat, O'Neill se simți dator să adauge:

— Sunt așadar trei modificări maladive importante, dar nu știm dacă vreuna dintre ele o condiționează pe alta – și dacă ar fi așa, nu știm care pe care. Cu alte cuvinte, ne rămâne să încercăm să combatem depunerea plăcilor senile, ori să stopăm inflamarea celulelor sau hiperfosforilarea neurofibrilelor.

— Dar spune-i, te rog, de la ce ipoteză pornim, interveni Kundert pe un ton persuasiv.

— Iată ipoteza noastră, zise O'Neill: amiloidul cauzează inflamarea nervilor proximi și hiperfosforilarea.

Se opri ca să constate reacția Simonei la dezvăluirea tezei lor. Dar ea se mulțumi să dea din cap și să aștepte continuarea.

— Ceea ce știm este că amiloidul devine toxic odată cu intervenția fibrilării. Așadar, pe aceasta trebuie s-o împiedicăm.

— Și puteți s-o faceți?

Doctorii Kundert și O'Neill schimbă din nou o privire între ei. O'Neill răspunse:

— Eu susțin că da, putem s-o facem.

Dr. Kundert adăugă cu însuflețire:

— Rezultatele obținute până acum sunt impresionante. Funcționează în cultura celulelor, funcționează în cadrul experimentelor cu șobolani, iar testele preclinice efectuate cu voluntari sănătoși n-au relevat efecte secundare.

— Dar nu le-ați încercat încă niciodată cu un pacient bolnav de Alzheimer?

— Domnul Lang ar fi unul dintre primii.

— Ce riscă el?

— Ca boala să evolueze.

— Asta riscă oricum, replică Simone.

O după-amiază de octombrie. Koni stătea de gardă în fața serei, lângă grămada de compost. Mirosea a mușgai din pricina cărămizilor jilave, acoperite de mușchi, care alcătuiau temelia și podeaua clădirii. De aici puteai cuprinde cu privirea cărarea acoperită cu frunziș alunecos ducând spre casa grădinarului, ca și spre clădirea principală.

Convenția prevedea să bată de două ori în geamul din spatele său, dacă se anunța vreo primejdie. Și că trebuia să stea cu spatele la seră și să nu întoarcă niciodată și în nici o împrejurare capul.

Koni respecta doar în parte ultima prevedere a convenției. Ascundea în palma dreaptă o oglinjoară rotundă de buzunar, cu ajutorul căreia – plasându-și-o la subsuoara stângă – putea întrezări câte ceva din ce se petrecea în seră.

Prea multe nu reușea să vadă. Sera nu era luminată, iar ghivecele și frunzele palmierilor din largile ghivece, pregătite de-acum pentru iarnă, obturau privirea. Dar dintr-un anumit unghi se ivea câteodată, neclar, în atmosfera verzui-umbroasă a serei, carnea albă a lui Geneviève, docila fiică a grădinarului – poate un sân, poate ceva din rotunjimea unei fese.

Se zvonea despre Geneviève că îngăduia să faci orice cu ea. Simpla prefigurare a ceea ce avea să se întâmple transforma întâlnirile cu ea într-o suită de scurte mișcări febrile, în care amorezii lipsiți de experiență se încurcau fără speranță.

Koni nu era admis în rândul amoretilor; rolul lui se rezuma la acela de gardian al întâlnirilor. Li se păruse tuturor o firească distribuire a rolurilor – inițial și lui Koni.

Dar de la o vreme, de când inventase trucul cu oglinjoara, se transpusesese treptat în celălalt rol și se închipuia el însuși trăgând în jos chiloțelul acela roz – sau era un soutien? – și dezgolind acel funduleț – sau erau sâni?

Koni stătea de șase în fața serei, lângă grămada de compost. În oglinjoară apărea Tomi, agitându-se deasupra trupului supus al lui Geneviève. Koni încerca să alcătuiască un întreg din secvențele mereu schimbătoare.

Brusc simți în nări miros stătut de chiștoace de țigară. Ridicându-și ochii, dădu de chipul suspicios al grădinarului. Se pierdu cu firea și bătutu de două ori în geam.

Acum ședea pe scaun în odaia lui, curios ce avea să urmeze.

Atunci se deschise ușa și în prag se ivi Geneviève cu un aspirator. Intră, îi zâmbi, puse aparatul în priză și începu să aspire. O observa manevrând peria printre picioarele mesei și ale scaunelor și apropiindu-se încetul cu încetul. O văzu dând deoparte măsuța de cafea plasată între divan și scaunul său și aspirând covorul din fața lor.

Iat-o împingând peria sub divan. Când țeava se ciocni de marginea de jos a divanului, Geneviève se aplecă. Fundul i se afla acum exact sub ochii lui Konrad. Purta un șorț de lucru verde, care-i trecea doar puțin de genunchi.

Konrad era sigur că ea nu se va împotrivi dacă el avea să apuce cu amândouă mâinile tivul șorțului și să-l ridice.

Ceea ce și făcu. Pentru o frântură de secundă zări un dezamăgitor amestec de lenjerie intimă băgată în niște dresuri de culoarea laptelui, apoi auzi un țipăt și o palmă îi arse obrazul.

Pe loc îi dădură lacrimile.

— Pardon, iertare, domnu' Lang, dar zău să nu mai tragi în sus de fusta mea, se jelca Svaia Romanescu, când intră intempestiv sora Irma, care urmărise scena la monitor.

— Aici nu lovim pacienții, chiar dacă au devenit niște bătrâni scârboși.

Una dintre inovațiile introduse de doctorul Kundert era supravegherea video. Se foloseau două seturi de benzi pentru câte douăzeci și patru de ore, benzi care erau șterse alternativ, dacă nu se întâmpla nimic deosebit. Astfel avea posibilitatea să studieze observațiile personalului medical făcute în timpul absenței lui. Un aspect util, având în vedere că se pregăteau pentru tratamentul cu POM 55, în care toți își puseseră speranțele. Programul orelor lui de vizită era foarte divers, dat fiind că lucra în continuare la Spitalul Magdalena. Își propusese să aștepte decizia companiei farmaceutice, care trebuia să-și dea acordul pentru realizarea testului în circumstanțele date și cu echipa disponibilă. Abia atunci urma să-și informeze profesorul și să-și dea demisia.

Nici doctorul Wirth nu era la curent cu planul lor; dar vizitele lui se încadrau într-un orar extrem de riguros, așa că era simplu să se evite o întâlnire cu cei doi neurologi.

La dorința Simonei, doctorul Kundert îl ocolea deocamdată și pe doctorul Stäubli. Simone nu era înclinată să se bazeze pe discreția medicului față de bătrâna sa pacientă, Elvira. Din această pricină avea grijă ca Stäubli să nu afle nimic nici despre ședințele în care se uita la fotografii cu Konrad.

Simone și doctorul Kundert derulau, alături de sora Ranjah, înregistrarea scenei pe monitor. Konrad Lang, stând nemișcat pe scaun, ridicând apoi capul și surâzând. Svaia Romanescu, ivindu-se cu aspiratorul în mână în marginea stângă a imaginii. O văzură îndepărtând măsuța de cafea, dând cu aspiratorul sub divan, aplecându-se – și pe Koni ridicându-i cu un aer absolut firesc fusta și încasând pe loc o palmă.

— Pur și simplu așa ceva nu-i stă în caracter, se miră Simone.

— Nu este neobișnuit ca un pacient suferind de Alzheimer să-și schimbe caracterul.

— De vină sunt fotografiile, intră în vorbă sora Ranjah. Fotografiile la care vă uitați împreună cu el – pe-atunci era la vârsta când băieții cam așa se poartă.

— Ar fi asta o explicație? Întrebă Simone.

— Pacienții trăiesc deseori cu mare intensitate în trecut, răspunse Kundert. Dacă domnul Lang își retrăiește pubertatea, teoria n-ar fi eronată. Îmi permiteți, vă rog, să mai văd o dată fotografiile?

Sora Ranjah îi aruncă Simonei o privire întrebătoare. Când Simone dădu din cap aprobator, ieși din încăpere și reveni cu teancul de fotografii din perioada Saint Pierre. Pe celelalte Simone le păstra în camera ei.

Doctorul Kundert examinează fotografiile.

— Nu e o perioadă tocmai rea în existența unui bărbat, remarcă el în cele din urmă. Dacă toate merg bine, am putea avea succes, înainte ca el să uite și acea vreme.

Simone nu era prea convinsă de o asemenea reușită. Chiar în zilele următoare avu impresia că interesul lui Konrad pentru acele fotografii scăzuse. Nici numele colegilor ori împrejurările când fuseseră făcute pozele nu-i mai erau la fel de familiare. Multe dintre reacțiile lui Konrad – modul cum își pierde firul chiar în cursul abordării unei teme preferate sau când ea încerca să-i orienteze atenția spre o imagine anume – i se păreau cunoscute. Întocmai așa se întâmplase când fotografiile cu Thomas din anii '50 și '60 începuseră să nu-l mai intereseze.

Ca și cum n-ar fi avut destule probleme cu cei din jur, se confrunta și cu neplăceri personale. Primele trei luni de sarcină trecuseră fără fenomenele secundare de care se plângeau frecvent alte femei: greață și vărsături dimineata, amețeli bruște în cursul zilei. Dar acum, în luna a patra, când aceste simptome de regulă dispar, la ea abia începeau.

— Nu vă faceți griji din pricina asta, îi zisese ginecologul.

— Lămurii-l și pe soțul meu, replicase ea.

Urs Koch o înduioșase inițial cu grija lui exagerată, dar acum o scotea din sărite. De câte ori se scula din pat noaptea, o

întreba: „Ești O.K., scumpo?“, iar când stătea mai mult la toaletă, bătea la ușă și șușotea: „Ai nevoie de ceva, scumpo?“ Nu-i mai spusese „scumpo“ niciodată până atunci.

Vărsăturile matinale nu prea avea cum să le ascundă de el și nu dură mult până când Urs se folosi de ele ca pretext împotriva lui Konrad.

— Sigur că-ți admir implicarea, dar a venit momentul când ești dator să ai grijă de tine însăși. Lasă-l pe mâna specialiștilor!

În această situație surveni și întoarcerea Elvirei.

Cât timp lipsise, Simone se întrebase mereu dacă lăsase în Casa Stöckli toate lucrurile așa cum le găsisese. Dacă nu cumva albumele din raftul secret al mesei de scris fuseseră orânduie într-un anumit fel, ori dacă cei de la centrul de copiere nu au uitat vreun semn de carte sau vreo notiță care s-o dea de gol.

Așa că era peste poate de agitată în seara când Urs și cu ea o invitaseră pe Elvira la o cină de bun venit.

Dar, după ce o gratificase pe Simone cu două sărutări distante, Elvira nu dădu de înțeles că ar fi ceva în neregulă. Arăta odihnită, refăcută. Chipul îi era bronzat discret și uniform, iar părul, vopsit subtil într-o nuanță ceva mai deschisă ca de obicei, îi evidenția bronzul.

Povesti câte ceva despre niște cunoscuți comuni întâlniți la munte, se opri un pic asupra deciziei lui Thomas de a-și „rotunji“ – cum se exprimase telefonic – tradiționalul său voiaj de Crăciun cu un sejur de trei săptămâni la Acapulco și trecu apoi la subiectul care o preocupa cu adevărat:

— Cum o duce pacientul nostru?

— Cât de bine poate în starea în care e.

— Adică șade pe scaun cu o privire fixă?

— Ba nu, vorbește.

— Despre...?

— Despre vremurile de altădată.

— Zicând ce?

— Pe moment evocă perioada petrecută la colegiul Saint Pierre.

- Trebuie să fi trecut de atunci peste cincizeci de ani.
- Așa merg lucrurile cu el. Înapoi. Se afundă tot mai adânc în amintirile de demult, zise Simone.
- Se distruge ocupându-se de Koni. Și ar fi cazul să se menajeze, glăsui Urs și îi zâmbi Simonei: Să-i spunem?
- Simone se ridică de la masă și părăsi încăperea.
- Urs rămase cam încurcat pe scaunul său.
- Hai, mișcă-te, du-te după ea!
- Scuză-ne, dar... Simone...
- Am priceput. Mă bucur pentru voi.
- Îndată ce ieși Urs, se ridică și Elvira.

Doctorul Stäubli primise un telefon la o oră târzie. Cu puțin după zece seara ajunse la poarta Vilei Rododendron și dădu acolo peste un bărbat înalt, relativ tânăr, care apăsa pe butonul de la soneria casei de oaspeți. Cei doi se salutară cu o înclinare din cap. Prin interfon se auzi vocea Simonei:

- Doctorul Kundert?
- Ușa se deschise zuruind.
- Pot să intru și eu? întrebă doctorul Stäubli.
- Kundert ezită.
- Nu știu. Aici sunt foarte stricți când e vorba de securitate. Sunteți așteptat la vilă?
- Nu, azi la Casa Stöckli. Dar vin destul de des și în casa de oaspeți, la pacientul nostru Konrad Lang. Sunt doctorul Stäubli.

Pe drum îl întrebă pe Kundert:

- Vă aflați alături de noi de curând?
- Așa e, de foarte curând.
- Lucrați în psihiatrie?
- În neuropsihologie.
- Și doctorul Wirth?
- Ajunseseră la bifurcarea care ducea înspre casa de oaspeți. Stäubli se opri și așteptă un răspuns.
- Mi-a părut foarte bine, spuse Kundert nefiresc de grăbit și-l abandonează pe Stäubli.

Acesta era așteptat în Casa Stöckli de o Elvira agitată.

— N-aveți deloc aerul unui caz urgent, îi zâmbi Stäubli.

— Bronzul acoperă paloarea. Glicemia mi-e prea ridicată. Și uneori mi se clatină podeaua sub picioare.

— Aveți optzeci de ani și tocmai v-ați întors de la o cotă de o mie cinci sute de metri înălțime.

— N-am împlinit încă optzeci.

O urmă în dormitor. Chiar când îi lua tensiunea, Elvira dori să se informeze:

— Cum îi merge?

— Nu-i nimic schimbat de alaltăieri, când am vorbit ultima dată la telefon.

— Dar nu mi-ați spus nimic despre amintirile lui amănunțite privind o perioadă de-acum cincizeci de ani.

— N-am făcut-o, pentru că nici nu se întâmplă așa... Tensiunea dumneavoastră ar provoca invidia multora. Inclusiv a mea, de pildă.

— Simone afirmă că povestește detaliat despre timpul petrecut la Saint Pierre.

— Ce-i drept vorbește din nou, dar spune lucruri confuze. Dacă Simone le înțelege, ceva nu-i în regulă nici cu ea.

— Este însărcinată.

— În cazul ăsta, n-ar trebui s-o facă pe infirmiera seara târziu, în compania unui medic tânăr.

— Face ea asta?

— Chiar acum. Am venit odată cu el. Un doctor Kundert, neuropsiholog.

— Dar ce s-a întâmplat cu doctorul Wirth?

— Am întrebat și eu de el.

— Și?

Stäubli dădu din umeri.

— ...Și cum stăm cu glicemia?

Elvira arată spre masa ei de machiaj. Acolo se aflau tabelele cu valorile glicemiei, ale glicozuriei și ale corpurilor cetonici. Stäubli le examinează.

— Oscilațiile se mențin în limite tolerabile.

— Nu pot spune decât cum mă simt, replică Elvira cu răceală. Mi-ați spus mereu că valorile măsurate de pacient sunt imprecise.

Stäubli începu să scotocească în trusa lui medicală.

— Ce-i cu doctorul Wirth? insistă Elvira.

— O să-l întreb personal.

— Țineți-mă la curent, zise ea și își întoarse capul când doctorul Stäubli o înțepă în vârful unui deget și puse o picătură de sânge pe testerul său.

Două zile mai târziu doctorul Kundert era dat afară.

Stäubli se interesase la doctorul Wirth care era exact sarcina lui Kundert în tratarea lui Konrad Lang. Wirth auzise de Kundert. Știa că e socotit un medic de mare talent în echipa profesorului Klein, șeful Secției de Geriatrie de la Spitalul Magdalena.

Profesorul Klein reacționează deconcertat la întrebarea doctorului Wirth și-l convocă pe Kundert.

Chestionat, Kundert dădu răspunsuri cât de cât curajoase și destul de oneste. Conversația dură zece minute. După care Kundert avea în buzunar anunțul de concediere fără preaviz. Motivația: contravenție gravă față de condițiile contractului său de angajare. Juridic, nu se putea obiecta nimic.

Acum ședea, și mai adus de spate ca de obicei, în fața Simonei.

— Nu-mi rămâne altceva de făcut decât să-mi caut un post — și anume unul situat foarte departe. Profesorul este foarte influent.

— V-ați putea imagina să fiți angajat ca membru permanent al echipei de îngrijire a lui Konrad? Întrebă Simone. Sau măcar temporar. Până găsiți o altă soluție.

— Șeful lui O'Neill nu-mi va da aprobarea pentru test. Probabil că exact în această clipă este pus să-i jure asta profesorului Klein, care l-a chemat la telefon într-un acces de furie.

— Și totuși?

— La ce v-ar folosi angajarea mea, odată ce nu putem efectua testul?

— N-aș mai fi nevoită să văd mutra doctorului Wirth. Kundert zâmbi.

— Ce-i drept, ăsta este un motiv bun.

Un medic care lucrează într-un spital nu câștigă o avere, dar era totuși prea mult pentru bugetul de care dispunea Simone pentru Konrad Lang. Se văzu nevoită să i se adreseze lui Urs.

— Ești convinsă că te-ar despovăra?

— Sunt absolut convinsă. Omul ar lucra pentru noi cu normă întreagă.

— Ce părere are Elvira despre asta? Oricum, treaba ar fi plătită din contul ei.

— M-aș bucura dacă n-am fi obligați să discutăm cu ea orice problemă legată de sarcina mea.

Constatarea surprinzătoare că angajarea unui neuropsiholog pentru un prieten neiubit al familiei ar reprezenta, de fapt, soluționarea unei probleme legate de sarcina soției sale păru să-l convingă pe Urs. Dr. Peter Kundert fu angajat, preluându-și imediat funcția. Din motive contabilești figura oficial ca medic al Întreprinderilor Koch, dar neoficial se ocupa doar de îngrijirea pacientului Konrad Lang.

Tocmai acest artificiu contabilicesc îi oferi conducerii companiei farmaceutice unde lucra Ian O'Neill legitimitatea de a-l include pe doctorul Kundert, neuropsiholog al unui concern elvețian, în testările clinice ale substanței POM 55.

Argumentele perseverentului doctor O'Neill și aversiunea – care se accentuase în ultimii ani – a șefului echipei de cercetare față de arogantul profesor Klein de la Spitalul Magdalena rezolvă și restul problemelor.

— Cum ne trage asta după ea, spuse Konrad Lang.

Simone Koch încercă să-l înțeleagă. Stăteau pe bancheta din spate a mașinii doctorului Kundert și urcau pe șoseaua împădurită, într-o coloană de automobile, spre clinică.

Konrad îi explică:

— Când asta merge, mergem și noi. Iar când stă, stăm și noi.

Simone crezu că pricepe:

— Ca un tren, vrei să spui.

Konrad își clătină capul, negând.

— Ba nu, asta de aici vreau să spun. Cum ne trage după ea.

Simone se obișnuise cu faptul că uneori Konrad vedea lucruri care ei îi rămâneau ascunse. Sau vedea lucrurile cu totul altfel decât le vedea ea. Se întâmpla să se uite pe fereastră și să spună: „Aici atârna pe vremuri un altul“. Ceea ce însemna că privea fereastra ca pe un tablou agățat pe perete.

Când comenta o fotografie își folosea mâinile și picioarele ca să-i precizeze ce anume era sus, jos, în prim-plan sau în fundal. Credea că ea nu percepe cele trei dimensiuni. În ultimul timp, lucrurile se întâmplau tot mai des așa, spre îngrijorarea tuturor. Fotografia de pe nava cu zbatouri, altădată un prilej să înșire numele tuturor celor aflați în poză, i-o explicase deja de două ori în felul acesta: „Asta e aici, și asta-i acolo“.

Erau în drum spre clinica universitară, unde Konrad fusese supus de câteva zile unor investigații medicale diverse. Trebuia stabilit un cumul de date în vederea diagnosticului, ca bază

decizională pentru comisia de etică și cu scopul de a ajunge la valori comparative necesare tratamentului.

Efectuaseră testele psihologice în casa de oaspeți. Făcuse la clinică encefalograma și fusese supus și la măsurarea irigării sanguine a tuturor zonelor creierului.

Acum se duceau să facă ultimul test, tomografia computerizată.

Konrad suportase fie cu indiferență, fie cu amuzament toate cercetările efectuate asupra lui. Și azi acceptă cuminte să fie întins, acoperit cu o pătură și introdus în cilindrul tomografului.

Când acesta se roti, întâi încet și treptat tot mai repede, Konrad ațipi.

Mai dormea și când îl scoaseră din tomograf.

— Domnule Lang? îl strigă asistenta.

— Domnule Lang? îl strigă și doctorul Kundert.

Konrad nu reacționează. Kundert îl scutură cu blândețe. Apoi puțin mai tare.

— Bună dimineața, domnule Lang, spuse destul de tare.

Konrad deschise ochii. Apoi își smulse pătura și se uită la labele picioarelor lui goale.

— Am fost sigur, izbucni. Trei degete.

Sări de pe pat și căzu atât de rău, încât își fractură tibia și peroneul.

— Curat ghinion. Sărăcuțul! zise Elvira Senn, când doctorul Stäubli o informă, în timp ce o consulta, despre accidentul lui Konrad. Nu suna prea compătimitor, mai degrabă interesat: Cât de rău e?

— Fractura în sine nu e complicată. Dar e un regres grav pentru un pacient cu Alzheimer să rămână ținut la pat. E nevoit să renunțe la gimnastică, mobilitatea și capacitatea lui de coordonare au de suferit, crește riscul complicațiilor, cum ar fi problemele circulatorii, emboliile, degenerescența musculară și decalcifierea osoasă.

— Accelerează evoluția bolii?

— Pericolul e major, zise Stäubli, făcându-și notițe în fișa ei medicală.

— Pentru el poate că-i mai bine așa.

Stäubli își ridică ochii de pe fișă.

— De ce credeți asta?

— Pentru că felul cum trăiește nu e viață.

Doctorul stătu o clipă pe gânduri.

— Nu știu. Poate că doar ni se pare nouă așa. Poate că trăiește într-o lume despre care noi n-avem habar. Poate că aia-i viața adevărată.

— Doar nu credeți așa ceva?

Doctorul Stäubli dădu din umeri.

— În orice caz, n-aș vrea să fiu obligat să decid eu cum e mai bine.

Kundert și O'Neill hotărâră că era mai prudent să nu pomenescă accidentul în fața comisiei de etică, menite să ia peste două zile o decizie privind „cererea doctorului Kundert“, printre altele.

Incidentul de la tomografie avea și un aspect pozitiv: istoricul bolii lui Konrad Lang, comunicat în silă și în trei etape de doctorul Wirth, menționa o întâmplare asemănătoare în timpul primei tomografii computerizate, în urmă cu un an. Și atunci pacientul asociase tomografia cu pierderea celor trei degete de la picioare.

— Asta înseamnă în primul rând că a învățat ceva nou acum un an, îi explică doctorul Kundert Simonei, și în al doilea rând că acest lucru era stocat în memoria de scurtă durată și a putut fi invocat datorită unui episod asemănător.

— Poate fi un semn bun?

— Înseamnă probabil că acest sector al creierului nu este atât de deteriorat încât să nu mai poată fi stimulat.

Kundert și O'Neill hotărâră să sublinieze acest aspect al incidentului în fața comisiei de etică.

Cu o zi înainte de a se pronunța decizia comisiei, Simone îl vizită pe Konrad și aduse cu ea o serie de fotografii încă neștiute de el.

Konrad zăcea în patul de spital, privind țință la piciorul lui pus în ghips, atârnat printr-un fel de scripete de o bară metalică aflată deasupra patului. Fotografiile înfățișând-o pe Elvira cu cei doi băieți în diverse voiaje nu păreau să-i stârnească un interes deosebit.

Se văzu, copil, în Piața San Marco din Veneția, golită de lume, alături de Thomas și Elvira și înconjurați de zeci de porumbei. După cât de puțină umbră era, trebuia să fi fost ora prânzului. În fundal – mesele neocupate din fața arcadelor unor cafenele, ale căror marchize erau fără excepție coborâte: în spatele lor, oameni mai chibzuiți mâncau în liniște, apărați de soarele dogorător al amiezii.

Despre câteva poze Konrad știa să spună unde fuseseră făcute: „Veneția“, zicea, sau: „Milano“. În toate-i recunoștea pe: „Tomi, Koni și mama Vira“.

— Mama Vira?

— Mama Vira.

Se mai văzu pe o plajă pustie, construind împreună cu Tomi, sub o umbrelă de soare în dungi, un castel de nisip. În plan secund, un șir de cabine, vopsite în dungi și ele. Acolo unde nu mai era umbră, ședea într-un șezlong Elvira. Purta un costum de baie cuviincios. Lângă ea – un alt șezlong, gol.

— Tomi, Koni și mama Vira.

— Unde?

— La mare.

Pe ultima filă a albumului erau trei poze. Prima reprezenta un segment din cala întunecoasă a unui vapor, două șiruri de hublouri și modelul recognoscibil al niturilor masive de pe învelișul exterior. O pasarelă albă cu inscripția „Dover“ cobora în interiorul navei; în semiîntuneric se deslușea vag un plastron alb, aparținând probabil uniformei unui bărbat.

A doua fotografie relua aceeași pasarelă, văzută de mai aproape. În fundal, bărbatul în uniformă, iar în prim-plan, cu

spatele la vapor, Elvira și Thomas făcând semne de salut cu mâna în direcția aparatului de fotografiat.

Abia a treia fotografie îl tulbură pe Konrad. Apărea din nou pasarela, de astă dată privită din direcția opusă. În fundal – o parte dintr-o clădire portuară și oameni cu paltoane și pălării, fluturându-și și ei mâinile în chip de salut. În prim-plan, chiar pe pasarelă, un cuplu – o femeie și-un bărbat. Lui i se distingeau clar gura cu buze subțiri, schițând un zâmbet, și ochii umbriți de borul unei pălării de fetru cu panglică lată. Deasupra unui costum din flanel în trei piese avea un palton de tweed, descheiat. Cămașa era de culoare deschisă, cravata – în dungi. Gulerul paltonului era ridicat, mâna stângă – adâncită în buzunarul prins atât de sus, încât îl obliga să-și îndoiaie brațul din cot.

Nu se deslușea dacă-și lăsase brațul drept liber sau îl ținea în jurul mijlocului femeii, cât el de înaltă și zâmbind aproape provocator înspre obiectivul aparatului de fotografiat. Tunsă paj, purta o căciuliță de blană așezată pe cap cu o îndrăzneală cochetă, un costum gros de tweed cu un guler de blană asortat căciulii, un pulover cu dungi transversale, înguste și un șal lung de cașmir. Pe umărul drept îi atârna cureaua lungă a poșetei.

— Mama Anna, izbucni Konrad pe un ton disprețuitor și mătură cu un gest violent copiile de pe pat.

Când Simone examinează mai târziu fotografia cu sporită atenție, i se păru că descoperă o anumită asemănare între femeia din poză și Sophie Berger, asistenta de rezervă cu părul roșu, pe care o concediasse.

Koni trebuia să stea în pat pe întuneric, deși îi era frică de întuneric. N-avea voie să strige pe nimeni și nici să se ridice din pat.

Altfel aveau să-l înhațe gălăgioșii oameni negri cu ochi albi, care aduceau cărbunele. Se duceau cu sacii lor negri, plini, în pivnița hotelului și ieșeau de acolo cu sacii negri goi. Odată văzuse că unul dintre ei ieșise cu sacul doar pe jumătate gol. O întrebase pe mama Anna ce mai era în sac.

— Unii ca tine, neascultători.

— Și ce fac cu ei?

— Ce crezi că fac cu ei?

Koni nu știa, dar își imagina tot ce putea fi mai rău.

Cel mai rău ar fi fost să fie abandonat pentru totdeauna în sacul cel negru. Pe vecie în întuneric.

Înainte, Koni nu se temuse de întuneric. Abia de când erau la Londra se temea. La Londra se întâmpla să se audă brusc sunet de sireună și atunci se făcea întuneric. Exerciții pentru război, se zicea, și Koni băga de seamă că și altora le era frică.

De fapt, se temea de sirene, dar întunericul fiind legat de sirene, se temea și de întuneric.

Koni avea de ales așadar între teama de întuneric și teama de a fi prins cu lumina aprinsă. Se hotăra când și când să opteze pentru cea de-a doua situație și să aprindă lumina. De aceea mama Anna îi legase acum piciorul de pat.

O putea auzi în camera de alături cu bărbatul care nu trebuia să-l vadă. Dacă l-ar fi văzut, Koni ar fi fost băgat în sac.

Mai veniseră și altă dată bărbați care rămăseseră peste noapte. Dar aceia aveau voie să-l vadă. Acelora el avea voie să le spună noapte bună înainte de a se duce la culcare. Aceia îi aduceau uneori câte ceva. Dar ăsta nu trebuia să-l vadă.

De aceea stătea în beznă, legat de pat.

Sora Ranjah ședea în camera infirmierelor și urmărea monitorul din dormitorul lui Konrad. În odaia lui se stinsese lumina, iar din Konrad Lang nu se distingea decât conturul pe fondul mai deschis al patului. Stătea nemișcat, dar ea știa că e treaz. Când dormea pe spate, ca acum – nu se putea altfel din cauza ghipsului – Konrad sforăia. Dar prin difuzor nu se auzea nici un sforăit. Doar respirația obișnuită și oftaturile profunde ale cuiva care stă treaz în noapte.

Sora Ranjah se ridică din scaunul ei și coborî fără zgomot scara. Apăsă încet clanța de la ușa dormitorului. Ajunsă în încăpere, băgă de seamă că el își ține respirația.

— Domnule Lang? șopti ea.

Nici o reacție. Se duse lângă pat.

— Domnule Lang?

Konrad nu se mișcă. Sora Ranjah se neliniște. Căută comutatorul de lângă mânerul soneriei și aprinse lumina.

Konrad își apăsă mâinile pe ochi.

— N-am aprins eu lumina, mama Anna, imploră el.

— *Mama Anna isn't here*, spuse sora Ranjah și îl luă în brațe.

Predându-i pacientul în dimineața următoare, sora Ranjah îi raportă surorii Irma incidentul.

— Spuneți-i doctorului că demonii trecutului nu-l lasă să doarmă.

Mai târziu, doctorul Kundert și Simone se uitară la înregistrarea incidentului.

— De ce oare îi e frică de lumină? întrebă Simone.

— Nu-i e frică de lumină, ci să dea drumul la lumină. Fiindcă mama Anna i-a interzis s-o facă. Nu de lumină se teme. Se teme de mama Anna.

Doctorul Kundert derulă înregistrarea video în sens invers până la momentul când Konrad își acoperea ochii și implora: „N-am aprins eu lumina, mama Anna“.

— „Mama Anna“, repetă Simone. Aveți vreo idee de ce le numește mama Anna și mama Vira?

— Așa vorbesc copiii.

— Sau poate că sunt doi copii de aceeași vârstă și ambii le spun celor două mămici „mamă“. Ceea ce ar produce permanent confuzii. De aceea „mama Anna“ și „mama Vira“.

O săptămână mai târziu sosi aprobarea comisiei de etică pentru includerea pacientului Konrad Lang, de șaiszeci și șapte de ani, în programul de testare a substanței POM 55: cu o singură aplicare. Doctorul Kundert abia aștepta să-i spună Simonei.

Dar Simone avusese o noapte proastă. Urs insistase să fie chemat doctorul Spörri. Acesta trecuse s-o vadă înainte de a merge la cabinet și îi prescrise repaus la pat. În a optsprezecea

săptămână de sarcină, grețurile matinale erau mai rele ca oricând. Începeau acum în plină noapte, când patul pornea să se rotească împreună cu ea. Uneori era nevoită să se scoale chiar la ora trei ca să vomite.

— Dar ceva nu-i în ordine aici, repeta Urs întruna. Era obișnuit să se țină seama de obiecțiile lui.

Doctorul Spörri îl liniști:

— Grețurile și amețeaua fac parte dintr-o sarcină normală. Știm din diverse studii că bebelușii femeilor care au trecut prin aceste stări cântăresc de regulă mai mult și vin pe lume la timp.

Totuși îi prescrise Simonei să rămână în pat. Mai mult ca să-l calmeze pe Urs decât dintr-o necesitate medicală.

Candelaria, menajera, promise de la Urs indicația strictă să-i scutească soția de telefoane și vizitatori.

— Dar e foarte important, insistă Kundert.

— Dacă doctor spus nu, atunci nu, răspunse Candelaria. Doar și matale tot doctor.

Așa că doctorul Kundert trebui să aștepte până după-amiază, când Simone se simți mai bine și se duse, în ciuda protestului Candelariei, la casa de oaspeți.

— Putem să pornim, spuse Kundert pe un ton neutru, când ea intră în camera infirmierelor, care preluase în tot mai mare măsură funcțiile unei camere de supraveghere.

Simone crezu mai întâi că se referă la ecranul monitorului, unde se vedea cum se chinuie fizioterapeutul cu Konrad, care zăcea apatic în pat. Abia când observă că el îi pândește reacția, zâmbind aproape ștregărește, se lămuri.

— Am primit aprobarea?

— Măine vine O'Neill cu POM 55. Poimăine putem să-i dăm drumul.

— Atât de repede?

— Cu fiecare zi de amânare se pierd mai multe celule.

Simone se așază la masa pe care se aflau cești de cafea și un termos. Se schimbaseră în lunile din urmă. Folosea mai puțin fard și nu se mai îmbrăca la fel de cochet. Stilul ei devenise ceva mai practic, hainele mai clasice. Trăsăturile îi dobândiseră

un plus de feminitate. Sarcina încă nu-i modificase decât prea puțin silueta. Dar era cam palidă și machiajul nu reușea să-i disimuleze cu totul cearcănele.

— Vă e mai bine? întrebă doctorul Kundert.

Simone aprobă din cap.

— Putem conta pe dumneavoastră?

Odată obținută aprobarea comisiei, era prevăzută o întreagă serie de teste pentru a evalua efectul tratamentului. Pe lângă investigațiile cu diverse aparate medicale, cele de laborator și cele psihologice, se dorea și controlarea capacității de memorare a lui Konrad, cu ajutorul fotografiilor din trecutul său. Simone fusese de acord să colaboreze la această parte a programului. Trebuia să-i aducă în continuare fotografii și să se uite împreună la ele, aplicând un anume model de a-l chestiona, în speranța că pe baza răspunsurilor obținute se va putea stabili dacă memoria îi mai slăbise sau rămăsese în același stadiu.

— Firește că puteți conta pe mine. Dar programați-mă preferabil în cursul după-amiezilor.

Fotografia preferată a lui Konrad înfățișa un Mercedes decapotabil într-o poiană de la marginea unei păduri. De învelișul cromat al roții de rezervă, lipită de aripa din față, elegant curbată, se rezema Elvira, toată în alb: fustă strâmtă, trecând de genunchi; jachetă scurtă, la două rânduri de nasturi, cu revere lungi; mănuși; un basc, tras pieziș peste urechea dreaptă. Numai ciorapii și pantofii erau negri.

Sub brațul stâng ținea o poșetă-plic din piele de crocodil, cotul drept se sprijinea cu nonșalanță de geamul deschis al mașinii. La o primă privire părea să fie singură în imagine. Dar și atunci când văzuse poza pentru întâia oară, Konrad îi atrasese atenția Simonei asupra unui ciuf de păr ivindu-se de după aripa stângă din spate: „Koni“. Uitându-te mai bine, reușeai să deslușești o frunte pe jumătate acoperită și un ochi abia vizibil.

Apoi Koni arătase spre aripa stângă din față: „Tomî“. Și acolo se zărea, în spațiul dintre far și radiator, un puști ascuns,

zgâindu-se la aparat. „Mercedesul ajunge la o sută zece“, comentase Konrad.

De atunci aștepta cu amuzament, de fiecare dată când venea la rând fotografia aceea, ca ei să-i sară în ochi un amănunt special. Iar îndată ce ea-i făcea plăcerea să nu descopere nimic deosebit, îi arăta cu o bucurie copilărească cei doi băieți ascunși: „Koni – Tomi“. Și adăuga pe un ton de specialist: „Mercedesul ajunge la o sută zece“.

Când era apatic și deprimat și dădea la o parte pozele, îl putea binedispune de fiecare dată cu această imagine-ghicitoare. Dacă era nevoie, chiar și de câteva ori, la scurte intervale de timp.

Acest mic joc îl juca Simone cu Konrad când intra sora Irma, comunicându-i că doctorul O'Neill se afla în camera de alături și ar dori să-i vorbească.

În camera de zi, O'Neill și Kundert stăteau lângă masa pe care era așezat un aparat pătrășos, destul de mic, cu un dispozitiv în care era prinsă o mască. Semăna cu masca de oxigen a cărei întrebuințare este demonstrată pasagerilor unui avion înaintea oricărui zbor.

O'Neill trecu repede peste formulele de salut.

— Trebuie să facem o probă, să vedem cum reacționează la ăsta.

— „Ăsta“ ce-i?

— Un aparat de aerosoli. Cu el îi vom administra POM 55. Va fi inhalat.

— Inhalat? Credeam că injectat sau luat pe cale bucală.

— Așa ar fi mai bine. Dar nu am ajuns încă în stadiul acesta. Trebuie să inhaleze produsul: e cea mai bună cale pentru a trece de bariera sangvină și cerebrală.

Simone dădu din cap.

— Ce trebuie să fac?

Doctorul Kundert interveni:

— Pulverizatorul este acum umplut cu apă și cu câteva picături de ulei eteric. Vreau să vă întoarceți la el și să vă uitați în continuare la fotografii. Apoi apărem noi, dumneavoastră îl rugați să inhaleze scurt, iar noi vedem dacă se ivesc probleme,

dacă masca e potrivită și așa mai departe. Am vrea să fie cât mai relaxat.

Când Simone reveni în camera lui Konrad, el privea în gol. Își dădu destulă osteneală până să-l facă să se concentreze din nou asupra pozelor. Abia când apărură cea cu Mercedesul, interesul lui se trezi iar.

— Uite, aici, e oare Elvira în fața unei mașini?

El surâse ștângărește o clipă și nu zise nimic. Apoi arătă spre aripa din spate:

— Koni.

Și spre cea din față:

— Tomi.

După care râse și adăugă:

— Mercedesul ajunge la o sută zece.

Nu dădu aproape nici o atenție doctorului Kundert și surorii Irma când intrară în cameră cu aparatul și-l puseră pe tăblia mesei cu roțile, unde i se servea acum mâncarea lui Konrad.

Abia când îi instalară tăblia rotativă deasupra patului, iar Simone, luându-i pozele de pe plapumă, spuse „Și-acum să trecem iute și de asta“, aparatul îi atrase atenția.

— Asta ce-i? o întrebă pe sora Irma.

— Un aparat de inhalat. Ca să inhalați.

— Aha, zise el, dând din cap, dar i se citea pe față că n-are habar despre ce-i vorba.

— Vă punem masca și respirați adânc de câteva ori. Atâta tot.

— Așa, dădu el din cap, iar apoi se uită la Simone, chicoti și ridică din umeri.

— O să-ți facă bine, spuse ea.

Konrad lăsă să i se pună masca.

Doctorul Kundert comandă:

— Inspirați – expirați – inspirați – expirați.

Konrad executa cuminte comenzile. De la a cincea inspirație Kundert apăsă pe clapeta atomizorului, renunțând la apăsare odată cu expirarea. Konrad continua să respire liniștit.

După șapte inhalări Kundert nu mai acționă clapeta, îl mai lăsă pe Konrad să respire de câteva ori și apoi îi scoase masca.

— S-a făcut, zâmbi. Cum vă simțiți?

Din nou Konrad îi surâse ștregărește Simonei și ridică din umeri.

Sora Irma îndepărtă tăblia rotativă. Simone puse la loc fotografiile pe plapumă. Părăsind încăperea, doctorul și infirmiera îl auziră pe Konrad repetând:

— Mercedesul ajunge la o sută zece.

Barca luneca lent în josul râului. De pe ambele maluri ierburile sălbatice năpădeau apa. Koni bătea apa cu padela: o ridica, o aducea în față, o cobora, bătea apa, o ridica, o aducea în față, o cobora. Tot mai repede luneca barca, tot mai iute curgea râul, și luneca barca, și curgea râul.

Acum Koni auzi o voce: „Vâslește, vâslește“.

Koni cobora padela, bătea apa, ridica padela, o aducea în față, o cobora, bătea apa.

„Vâslește, vâslește“, zicea vocea.

„Dar vâslesc“, gândi Koni.

„Respiră, respiră“, se făcu auzită vocea.

Koni deschise ochii. Un chip se apleca asupra lui. Gura, nasul și părul erau acoperite de o pânză albă. Nu zărea decât ochii.

„Respiră, respiră“, zicea chipul.

Koni respira. Deodată îl săgetă o durere cumplită. Ar fi vrut să se țină de burtă, dar nu putea. Avea mâinile legate.

Strigă. Cineva îi apăsă o mască pe gură și pe nas.

Koni încercă să scape, răsucindu-și capul.

Cineva îi ținu capul pe loc. Tot îl mai durea burta.

„Respiră, respiră“, comanda vocea.

Koni respira.

Durerea se îndepărtă.

„Vâslește, vâslește“, spunea vocea.

Koni cobora padela, bătea apa, ridica padela, o aducea în față, bătea apa. Tot mai repede luneca barca, și curgea râul, și înainta barca.

„Vâslește, vâslește.“

„Respiră, respiră.“

„Respiră!“

Koni deschise ochii. Era întuneric. Strigă, și strigă, și strigă. Ușa zbură în lături și se aprinse lumina. Sora Ranjah alergă spre patul lui Koni.

Acesta își dăduse la o parte plapuma și se ținea de burta dezvelită.

— *Now then, now then,*¹ spuse sora Ranjah și-l mângâie pe față.

— *It hurts,*² scânci Koni.

— *Let's see.*³

Ranjah îi luă cu blândețe mâna de pe burtă. Dedesubt ieși la iveală vechea lui cicatrice de la operația de apendicită.

Simone avea o noapte proastă. N-avusese un somn liniștit și se trezise puțin după ora două. Încercă un timp să respire egal, ca Urs, care dormea iepurește, să nu-și dea seama că e trează și să înceapă iar s-o piseze: „Ce-i? Nu ți-e bine? Să-ți aduc ceva? Să chem doctorul? Nu-i în regulă. Nu-i normal. Poate ar trebui să schimbăm doctorul. Nu ai destulă grijă de tine. Uite, pacostea asta cu Koni. Ai spus că o să se amelioreze treaba odată cu venirea medicului celui nou. Acum porți o dublă răspundere. Nu-i numai copilul tău, e și al meu. Să-ți aduc ceva? Vrei să mergi la baie, scumpo?“

Abia când văzu dâra de lumină de sub ușa care ducea la așa-numitul ei budoar, își dădu seama că e singură în pat. Aprinse lumina.

Camera începu să se rotească încetișor în jurul ei și gura i se umplu de salivă. Se așeză pe marginea patului și încercă să se concentreze asupra unei imagini relaxante. Dintr-odată i se păru că aude vocea lui Urs din budoar. Se ridică încet în picioare, se duse la ușă și o deschise.

1 Haide, haide (engl.).

2 Doare (engl.).

3 Să vedem (engl.).

Urs era cocoțat măsuța ei masă de scris, zâmbea și ținea receptorul telefonului aproape lipit de obraz. Reacționă cu un aer atât de vinovat la apariția Simonei, încât n-avea sens să mai inventeze vreo scuză. Rămase locului, lăsă receptorul să atârne și nu făcu decât s-o privească pasiv cum trage scârbită ușa după ea.

Simone izbuti să ajungă până la baie. Apoi vomită cum nu mai vomitase niciodată până atunci.

Habar n-avea cât stătuse în genunchi în fața vasului de toaletă. Când ieși din baie, palidă și epuizată, o aștepta doctorul Spörri. Îl pofti în odaia ei „Laura Ashley“ și îl ignoră pe Urs, care stătea în picioare lângă medic. Îi închise ușa în nas și se întinse pe divan. Medicul îi luă pulsul și-i măsură tensiunea.

— Trebuie să vă ducem la spital, până vă întremați.

— Ce am eu nu trece dacă stau în spital.

— Dar acolo vă putem hrăni artificial. Nu creșteți în greutate, sunteți deshidratată. E foarte rău pentru bebelușul dumneavoastră.

— Pot fi hrănită artificial și aici.

— Aveți nevoie de îngrijire și de control, asta nu se face decât într-un spital.

— Am și aici un spital.

Curând după răsăritul soarelui Simone era deja conectată la aparatul de perfuzie, într-unul din dormitoarele personalului de serviciu din casa de oaspeți. Urs încercase timid și zadarnic să protesteze.

— Tu să taci, se mărgini ea să spună, iar el tăcu imediat.

Doctorul Spörri, inițial sceptic, se arătă impresionat de standardul casei de oaspeți, de dotarea și de echipa medicală.

Sora Ranjah pregăti cu îndemânare perfuzia și, după ce doctorul Spörri o puse, fixă cu o mână ușoară canula și tubul.

Simone adormi după scurtă vreme.

Se trezi la auzul unei tuse puțin cam forțate. Deschizând ochii, o zări pe sora Irma lângă patul ei. Tocmai îi schimba perfuzia.

— Soțul dumneavoastră a fost aici, zâmbi ea. I-am spus că nu puteți fi deranjată.

— Bine. Spuneți-i asta și data viitoare. Cât e ceasul?

— Trecut de două.

Simone se sperie. Dormise opt ore.

— Și domnul Lang?

— Pregătit pentru procedură.

— De ce nu m-ați trezit?

Simone dădu la o parte pătura și încercă să se ridice din pat. Sora Irma îi puse o mână pe umăr.

— Doctorul Kundert mi-a spus că nu am voie să vă trezesc. Și, îndată ce veți fi trează, să-l chem. Ceea ce o să fac acum. Iar dumneavoastră așteptați-l aici.

Curând intră Kundert.

— Oare nu stabilisem că e nevoie și de ajutorul meu la testul lui Konrad? întrebă Simone.

— Aveam de gând să vedem dacă vă treziți la schimbarea perfuziei.

— Și dacă nu m-aș fi trezit, ați fi început fără mine?

Doctorul Kundert zâmbi.

— Oricum, v-ați trezit.

— Atunci scoateți-mi chestia asta.

Îi întinse brațul.

— Vă simțiți în stare să participați? De fapt, nu cred să se ivească probleme. Va fi de față și sora Ranjah. Are o influență liniștitoare asupra pacientului.

— Deci e neliniștit?

— A avut o noapte agitată. De aceea s-a oferit să vină și sora Ranjah. Pentru orice eventualitate, zicea.

— Scoateți-mi chestia asta, vă rog.

Kundert aduse spirtul și un plasture, desprinse perfuzia și îndepărtă canula, dezinfectă și bandajă locul puncției. După care, părăsind încăperea, îi spuse:

— Vă așteptăm jos.

În dormitorul lui Konrad aparatul de aerosoli era instalat pe tabla rotativă, aflată încă în afara razei lui vizuale, în spatele

patului. Kundert, O'Neill și sora Irma stăteau în preajma aparatului și o salutară pe Simone cu o scurtă înclinare a capului.

Părul rebel al lui O'Neill dovedea că trecuse printr-o noapte agitată.

Sora Ranjah ședea lângă patul lui Konrad și se uita cu el la fotografii. Când Simone se apropie de pat, el își ridică o clipă ochii și o salută cu un zâmbet mirat, de parcă-ar fi întrebat: „Cine ești tu, frumoasă străină?”

— Nu vă întrerupeți, vreau doar să mă uit și eu un pic.

Konrad era încântat de atâția spectatori. Continuă să comenteze pozele. Era mai atent decât în ziua precedentă și se oprea asupra unor imagini care de obicei nu-l prea preocupau: Veneția, plaja nisipoasă, Domul din Milano.

În spate, doctorul O'Neill scoase dintr-o lădiță frigorifică o fiolă; îi dezinfectă bușonul de gumă și cu ajutorul unei seringi îi extrase conținutul. Îl injectă în atomizorul aparatului de aerosoli și-i făcu un semn Simonei.

Sora Ranjah puse la îndemână fotografia preferată a lui Konrad.

— Uite, poza asta ne-ar mai interesa. Poți să ne povestești câte ceva despre ea? i se adresă Simone, și-i făcu la rândul ei un semn lui O'Neill.

Compresorul aparatului de aerosoli începu să zumzăie. Sora Irma aduse tăblia rotativă lângă pat.

Konrad era încântat de jocul care avea să urmeze. Tocmai când să înceapă povestea pozei cu Mercedesul, Simone zise:

— Hai să mai facem iute și inhalăția.

Îi luă fotografiile de pe plapumă, iar sora Irma îi puse aparatul sub nas.

— Ce-i ăsta?

— Păi, iar a venit timpul să inhalezi.

Konrad nu lăsă să se vadă că e nedumerit.

— Firește, aprobă el din cap și lăsă să i se pună masca.

Simone și sora Ranjah îi zâmbiră. Apoi îi făcură loc doctorului Kundert.

— Inspirați – expirați – inspirați – expirați, comandă doctorul.

Konrad se conformă. Kundert se adaptă la ritmul respiratoriu al pacientului. Apăsă butonul ventilului și apoi îi dădea drumul; repetă manevra de câteva ori. Odată cu fiecare inspirație, Konrad inhala picături mărunț pulverizate de POM 55.

— Inspirați – expirați – inspirați.

„...Respiră, respiră.“

Konrad închise ochii.

Nivelul lichidului din atomizor scădea.

„...Vâslește, vâslește.“

Konrad căscă dintr-odată ochii, apucă masca și și-o smulse de pe față.

Nimeni nu se așteptase la asta, nimeni n-avu prezența de spirit să-l oprească. Doctorul Kundert abia mai reuși într-o ultimă secundă să salveze aparatul, luându-l din preajma lui Konrad, care dădea din mâini ca un bezmetic.

Konrad nu acceptă cu nici un chip să i se mai pună o dată masca. Așa încât O'Neill și Kundert, neavând încotro, hotărâră să se limiteze la cât apucase să inhaleze. O'Neill evaluează restul neconsumat de POM 55, rezultând că până la incident i se administrase pacientului cam optzeci la sută din doza prescrisă.

— Ar trebui să fie de-ajuns, concluzionează el.

Nu părea însă prea convins.

Konrad nu se liniști decât după câțva timp. Simone încercă în zadar să-i abată atenția cu ajutorul fotografiilor. Abia când toată lumea părăsise încăperea și sora Ranjah, cu migdalele ei în miere, îl alintă cu tandrul ei limbaj pestriț, păru să se destindă treptat.

Iar Kundert, O'Neill și Simone stăteau de vorbă în camera infirmierelor.

— În cazul în care experimentul nu-și va face efectul, nu vom ști niciodată dacă de vină a fost dozajul prea mic, se necăjea Kundert.

— Să nimerеști dozarea unor substanțe experimentale ține oricum de noroc, îl consolă O'Neill.

— Și acum ce urmează? se interesă Simone.

— Stăm și așteptăm, răspunse Kundert.

— Cât timp?

— Până se întâmplă ceva.

— Au experimentat *ce anume*? întrebă Elvira Senn consternată.

— Lui Konrad Lang i s-a administrat în cadrul unui test clinic o substanță care încă se mai află în cercetare, îi explică doctorul Stäubli.

— E permis așa ceva?

— Dacă un medic lansează propunerea și toți cei implicați sunt de acord – da.

— Eu n-am fost întrebată.

— Nu sunteți implicată în sensul la care mă refeream. Implicați sunt medicul, compania farmaceutică, o comisie de etică și pacientul. În cazul nostru – autoritatea tutelară.

— Și toți au fost de acord?

— Așa se pare.

Elvira dădu din cap a îndoială.

— Credeam că boala e incurabilă.

— Chiar este. Până acum.

— Iar Koni ar putea fi primul pe care ar reuși să-l vindece?

— Cel mult ar aduce o contribuție la cercetarea maladiei Alzheimer.

— Fără s-o știe?

— Fără s-o bănuiască măcar.

În zilele următoare, echipa din casa de oaspeți era preocupată să-i pună pe picioare pe ambii pacienți.

Lui Konrad i se puse pe picior un bandaj de ghips mai lejer, ca să poată merge. Terapeutul și sora Irma se străduiau să-l convingă zilnic să facă măcar câțiva pași.

Simone petrecea o mare parte a zilei sub perfuzie. Dar după-amiezile se ducea la Konrad și se uita cu el la fotografii, timp de o oră, dacă reușea să-i țină treaz interesul atâta vreme. Îi puneă întrebările care îi fuseseră indicate, iar doctorul Kundert evalua răspunsurile pe monitor.

Deocamdată nu se constata nici o înrăutățire a stării lui, în afara obișnuitelor oscilații de dispoziție. Dar după un timp atât de scurt nu se putea trage vreo concluzie optimistă.

Singura surpriză a acelor zile fu vizita lui Thomas Koch la casa de oaspeți.

Apăru pe neașteptate, bronzat și plin de energie, în fața ușii și ceru să intre. Sora Irma, care nu-l mai văzuse niciodată, făcu greșeala să-l întrebe cine e și ce dorește. Iar el făcu greșeala să-i răspundă:

— Pe dumneata nu te privește așa ceva! Lasă-mă să intru!

Doctorul Kundert auzi din marchiză discuția aprinsă, veni să vadă ce se întâmplă și salvă situația.

După scurt timp Thomas, iritat, se afla în camera unde nora lui stătea sub perfuzie și-i număra picăturile.

Vederea ei – femeie drăgălașă și viitoare mamă a primului său nepot – îl îmblânzi numaidecât. În loc să se plângă de cum îl primise sora Irma, cum își propusese, spuse:

— Sper să te faci bine cât mai curând.

— Sper și eu, oftă Simone. Cum a fost?

— Unde?

— Nu știu. De unde te-ai întors.

Thomas ezită o clipă până să zică:

— Jamaica.

— Poate călătorești prea mult.

— Cum adică?

— Dacă nu-ți amintești imediat de unde tocmai ai venit...

— E vârsta.

Râse un pic prea tare și se așeză pe scaunul de lângă pat. Apoi deveni serios. Îi luă părintește mâna:

— Urs mi-a mărturisit că te-ai mutat aici nu numai din cauza problemelor tale cu sarcina.

Simone nu-i dădu nici un răspuns.

— L-am certat. Foarte tare.

Își dorea să n-o mai țină de mână.

— Mă tem că mă moștenește. Ce naște din pisică șoareci mănâncă. Dar de un lucru poți fi sigură la bărbații din familia Koch. Într-o situație gravă suntem alături de soțiile noastre. Ce importanță mai au celelalte fleacuri? Nici una.

Ea își retrase mâna.

— Firește că te înțeleg. Așa ceva nu se face, mai ales când femeia e însărcinată. Nu există scuze. Trecu la subiectul-cheie: Totuși, eu unul cred că ar trebui să te muți de aici. Medici, infirmiere și un bătrân care moare încetul cu încetul – asta-i o ambianță apăsătoare pentru o viitoare mămică. Îți aranjăm dincolo o cameră și angajăm o asistentă. O să rămâi surprinsă cât de iute de înzdrăvenești.

— Am aici tot ce-mi trebuie și sunt îngrijită excelent. Un soț infidel nu reprezintă nici el ambianța ideală pentru o viitoare mamă.

— N-o să se mai întâmple.

— S-a întâmplat deja prea des.

— Asta se drege.

— Nu.

Suna de parcă Simone s-ar fi gândit îndelung la întreaga situație. De fapt însă, abia atunci totul se limpezise. Nu, nimic nu avea să se mai dreagă. Niciodată. Venise vremea să chibzuiască la ce avea să facă de-acum înainte.

— Ce vrei să spui?

— Încă nu știu.

— Să nu faci prostii.

— Cu siguranță n-am să le fac.

Thomas se ridică de pe scaun.

— Pot să-i transmit ceva lui Urs?

Simone negă din cap.

— Fă-te bine, zise Thomas, îi mângâie brațul și se pregăti să plece.

— Ai trecut pe la Konrad?

— Nu.

— De ce nu?

— N-aș ști ce să vorbesc cu el.

— Despre vremurile de altădată.

— Vremurile de altădată te îmbătrânesc, se hlizi Thomas și părăsi încăperea.

Din clipa aceea Simone se simți mai bine. Chiar în aceeași seară mirosurile care veneau din bucătărie nu-i mai provocară greață, ci-i stârniră foamea. O rugă pe uimita soră Ranjah să-i aducă ceva de mâncare și înghiți cu poftă două sandviciuri mari cu salam. Noaptea dormi minunat. Amețeala și vărsăturile matinale dispăruseră. Luă un mic dejun copios.

Certitudinea dobândită brusc că nu-l iubea pe Urs și nu dorea să-și petreacă viața alături de el o însănoșise pe Simone.

De aici înainte nu mai avu nevoie de perfuzii, dar decise să nu mărturisească nimic familiei Koch, până nu avea să decidă care vor fi pașii următori. Deocamdată voia să mai rămână în casa de oaspeți.

Pe cât de brusc se îmbunătățise starea Simonei, pe-atât de abrupt se înrăutăți cea a lui Konrad.

Noaptea încercase de mai multe ori să se ridice din pat. De fiecare dată Ranjah, care nu scăpa din ochi monitorul, apăruse în camera lui la timp, evitând astfel să se întâmple ceva grav.

Și tot de fiecare dată el insistase să se îmbrace. Ranjah, crescută în tradiția de a-i respecta pe bătrâni și dorințele lor, îl sprijinea să se ducă la dulap și-l ajuta să-și aleagă niște haine.

Când ajungea după aceea să stea în picioare, în cameră, într-o costumăție bizară – și în privința asta Ranjah îl lăsa să pună pe el ce voia – Konrad nu mai știa ce avusese de gând să facă.

Ranjah îl ajuta cu răbdare – de astă dată să se dezbrace și să se suie din nou în pat –, îi aducea un ccaai, rămânea cu el până adormea din nou și se întorcea la monitor. Până la următoarea peripeție.

Ce îl neliniștea pe Kundert la evaluarea înregistrărilor din acea noapte era faptul că engleza lui Konrad era mai deficitară. Își căuta anevoie cuvintele și le asocia cu termeni din franceză, câteodată din spaniolă.

Nu era semn bun nici că făcuse pe el în pat. Ocazionalele lui probleme de incontinență fuseseră până acum în legătură cu apraxia – incapacitatea pacienților suferind de Alzheimer într-un stadiu mai avansat să ducă la bun sfârșit activități mai complexe. Dar, cu sprijinul personalului medical, Konrad nu avusese încă dificultăți prea mari.

Acum se iveră însă o nouă temere: creierul începea să-și piardă controlul asupra funcțiilor corpului.

Kundert lua în calcul probabilitatea ca starea pacientului să se deterioreze. Când Simone veni după-amiaza la ora obișnuită să se uite la fotografii împreună cu Konrad, el urmărea pe monitor desfășurarea „ședinței foto” cu atenție sporită.

După câteva minute era sigur că temerile lui se confirmau. Konrad se mai interesa, ce-i drept, de fotografii, dar le privea de parcă le-ar vedea pentru prima oară. Nu mai izbutea să răspundă la aproape nici una dintre întrebările standard și nu mai rostea aproape nici una dintre explicațiile lui uzuale. Tot mai des Simone era nevoită să-i ofere lămuririle ajutătoare dinainte stabilite. Tot mai des ea înălța o privire derutată spre camera video.

Când ajunseseră la fotografia cu automobilul decapotabil, Kundert nu mai răbdă să rămână pe scaun. Sări în picioare și se postă cât de aproape posibil de ecranul monitorului.

Ea îi puse întrebarea tradițională:

— Și aici e Elvira?

Konrad ezită, cum ezita mereu în ultima vreme. De astă dată însă evident nu pentru a o ține pe Simone în tensiune, ci pentru că efectiv trebuia să-și aducă aminte cine era în poză.

Dar într-un târziu o aprobă cu o înclinare a capului și zâmbi poznaș. Simone zâmbi la rândul ei, ușurată, la fel și Kundert în fața monitorului.

Konrad arată apoi spre smocul de păr al lui Koni (în spatele aripii stângi a mașinii) și zise:

— Tomikoni.

Apoi arată spre Tomi (în spațiul dintre farul stâng și radiator) și râse:

— Konitomi.

Simone improviză. Arată spre băiețelul ascuns pe care Konrad i-l prezentase constant până atunci drept „Koni” și întreabă:

— Koni?

Konrad negă amuzat din cap și rosti apăsător:

— Tomi.

— Și care-i viteza Mercedesului? perseveră ea.

— Habar n-am.

Kundert și Simone examinau împreună fotografiile.

— Când i l-ați arătat pe Koni, a răspuns „Tomikoni”?

— Și când i l-am arătat pe Tomi, a zis „Konitomi”, completă Simone.

— A vrut să disimuleze faptul că nu mai știe care unde s-a pitit.

— Și-atunci de ce a schimbat între ele numele, când am insistat?

— Fiindcă uitase de-acum propriul său truc cu Tomikoni și Konitomi.

— Înseamnă că tratamentul n-are efect? se descurajă Simone.

— N-are cum să aibă deja vreun efect. Înseamnă doar că boala își urmează cursul. Dar despre POM 55 nu ne dovedește nimic. Înseamnă că încă o legătură dintre o celulă nervoasă și alta a fost tăiată, înainte ca POM 55 să poată influența situația. Am avut pur și simplu ghinion.

— Mai cu seamă Konrad.

— Mai cu seamă el.

Amândoi tăcură. Apoi Simone zise:

— Imaginați-vă că substanța test are efect, dar nu mai are asupra cui acționa.

Ideea nu-i era străină lui Kundert.

Koni vedea toate chipurile din odaie. Îl priveau de pe tapet și de pe perdele. Cele mai multe erau răutăcioase. Câteva erau și bune, și răutăcioase. Foarte puține erau doar bune.

Dacă nu se mișca, nu-l vedeau și nu puteau să-i facă nimic.

Nu era de nici un folos să stingă lumina. Atunci apăreau alte chipuri, care se schimonoseau în bătaia vântului. Veneau și animale care-l pândeau de pe scaune. De aceea era mai bine să nu stingă lumina. Așa putea să țină chipurile sub observație. Iar pe scaun nu se mai aflau decât hainele lui.

Speranța că agravarea condiției lui Konrad n-ar reprezenta decât o cădere trecătoare se năruî în zilele următoare.

Testele doctorului Kundert dovedeau o clară înrăutățire a tuturor valorilor cerebrale examinate. Și fiziologic avusese loc un regres. Un diagnostic pe care îl confirmă și fizioterapeutul.

Raportul lui Joseline Jobert, terapeuta ocupațională, era ceva mai puțin dezamăgitor. Konrad continua să-și lucreze cu mare dăruire acuarelele. Rezultatele erau tot mai abstracte și ortografia explicațiilor, cu care-și înzestra întotdeauna picturile, era defectuoasă. Aproape în fiecare al doilea cuvânt se repetau litere sau chiar silabe întregi, pentru că uita că le scrisese deja. „EuEuropa“ scria, sau „popomul cu memere“.

Ca și altădată îi mai ținea isonul, când ea-i cânta în germana ei stălcită cântece de Crăciun, de drumeție sau studențești.

Dar la fotografiile pe care i le arăta Simone nu mai reacționa decât pasiv. Nu mai zicea „Veneția“, „Milano“ sau „la mare“ când îl întreba unde fuseseră făcute. Cel mult aproba cu o mișcare a capului, când ea-i propunea: „Asta-i de la mare?“ sau „Asta-i o poză din Veneția?“

Dar se întâmpla să-i arate o imagine din Piața San Marco și Konrad să dea din cap aprobativ când ea-l întreba: „Asta e făcută la Paris?“

Nu-l mai deosebea pe Thomas de sine însuși. Se confunda pe sine sau îl confunda pe el și-i numea pe amândoi „Tomikoni” sau „Konitomi”. Pe Elvira Senn însă o identifica în orice poză ca „mama Vira”.

Simone era deprimată când se întoarse în camera ei după ultima ședință foto și puse copiile pozelor pe masă.

— Sunt bucuros că-ți merge mai bine.

Era Thomas Koch. Stătuse pe marginea patului și se ridică în picioare. Simone îl privea și aștepta.

— Sora mi-a dat drumul. Și-a amintit probabil că această casă îmi aparține.

— Nu mă întorc la vilă, dacă pentru asta ai venit.

— Asta-i o chestiune între tine și Urs.

Simone aștepta în continuare.

— Cum o duce Koni?

Simone dădu din umeri.

— Azi nu prea grozav.

— Și substanța-minune?

— Fără rezultate, spuse ea. Deocamdată, se grăbi să adauge.

Simone nu-l mai văzuse pe Thomas Koch așa cum arăta azi. Îi pierise siguranța de sine. Stătea stingherit în mica, modesta ei odaie, nu știa ce să facă cu mâinile și părea sincer îngrijorat.

— De ce nu iei loc?

— N-am prea mult timp.

Luă pozele de pe masă și umblă prin ele cu un aer absent. Simone se sperie. Dar el nu părea să fie curios de unde le avea.

— Atâtea amintiri, murmură îngândurat.

— Pentru Konrad amintirile se împuținează pe zi ce trece.

Arată spre unul din băieții de sub umbrela de soare de pe plajă. O țeastă pătrată, ochii foarte apropiați unul de celălalt.

— Țista ești tu, așa-i?

— Doar vezi și singură.

— Koni nu vă mai deosebește. Uneori îți spune ție Koni, alteori își zice sieși Tomi, iar câteodată vă spune amândurora Tomikoni sau Konitomi.

— O boală îngrozitoare.

Thomas răscolea în continuare teancul de fotografii.

— Cum a început?

— Ca la toți pacienții: mici uitări, neînsemnate zăpăceli, obiecte care dispar, nume pe care nu ți le mai amintești, alegi greu un fel de mâncare dintr-un meniu, nu mai reușești să te orientezi, apoi nu mai recunoști niște cunoștințe vechi, îți scapă denumirea unor obiecte și nu mai știi la ce folosesc, nu mai reții nimic, îți amintești doar fapte din trecutul îndepărtat.

— Cum era chestia cu meniul?

— Oameni care altădată nu cercetau meniul mai mult de un minut stau și îl răsfoiesc și nu se pot decide ce să comande.

Thomas dădu din cap. Ca și cum ar ști despre ce e vorba.

— Vrei să-l vezi?

— Nu, spuse el grăbit. Nu, poate altcândva. Trebuie să mă înțelegi.

Simone înțelese. Thomas își făcea efectiv griji. Dar pentru sine, nu pentru Konrad.

Konitomi ar fi putut să doarmă la ora aceea. Dar nu voia. Dacă adormea, veneau și-l înțepeau.

N-avea voie nici să-și încrucișeze brațele sub cap, când stătea culcat pe spate. Atunci aveau să-l înțepe la subsuori. Cu ace lungi.

Tomikoni nu știa cum era mai bine: dacă nu aprindea lumina, ei nu-l vedeau. Dar dacă o aprindea, i-ar vedea el când vin.

Dacă așipea, n-avea cum să-i surprindă aprinzând lumina. Atunci nici n-ar băga de seamă decât prea târziu că au și sosit.

Dacă se ascundea, ei ar pleca, poate.

Konitomi își îndoi plapuma și-și trase picioarele la piept. Ceea ce nu era atât de ușor. Îi lipiseră ceva greu de piciorul stâng, ca să nu poată fugi.

Acum o să-și mute picioarele ca să-i atârne lângă pat. Întâi dreptul, apoi celălalt, cel îngreunat.

Lunecă de pe marginea patului. Stătea în picioare lângă pat.

Unde să se ascundă?

Prea târziu. Se aprinse lumina.

— Nu înțepat, imploră Tomikoni.

— *Now there, now there*, haide-haide, îl liniști sora Ranjah.

Din ziua când fusese oprit la poarta casei de oaspeți pe motiv că Simone nu avea voie să fie deranjată, Urs lăsase să treacă aproape patru săptămâni. În acest timp, se văzuse nevoit să afle de la alții cum se simte soția lui. Experimentase până atunci cu succes tactica „dacă nu te ții scai după ele, femeile se întorc de bunăvoie“.

Era sigur că atitudinea lui avea să funcționeze și față de Simone, pe care se deprinsese s-o cunoască și s-o prețuiască ca fiind îngăduitoare – în ciuda revoltei ei, cauzată fără îndoială de sarcină.

Când taică-său îl avertizase: „Vezi, ai grijă, altfel te trezești că-i vin cine știe ce idei“, îl întrebuse: „Să se sinucidă?“

Iar când primi replica: „Ba nu, să divorțeze“, el se mulțumi să râdă și nu-și mai făcu probleme. Mai așteptă un pic. Apoi, când ea tot nu-i dădu nici un semn de viață, se decisese să-și schimbe tactica.

Se duse cu un buchet mare de camelii – florile ei preferate – la casa de oaspeți, sună și-i transmise Simonei prin sora Irma că nu pleacă până nu e lăsat să intre. Chiar dacă va trebui să stea la ușă toată noaptea.

Ceea ce se dovedi eficient. Curând fu condus în camera Simonei.

— Vreau să-mi cer iertare și să te rog să te întorci la mine, deschise el discuția. Formularea făcea parte și ea din noua lui tactică.

Chiar când Simone răspunse: „Nu, Urs, n-are rost“, el nu-și ieși din rolul deloc ușor pe care și-l asumase:

— Sunt conștient: ce am făcut este ireparabil.

Abia când Simone îi replică: „Așa e, deci e mai bine să nici nu încerci să repari ceva“, se abătu de la textul său și țipă:

— Să mă împușc?

Simone își păstră calmul.

— Mi-e indiferent ce ai să faci. Divorțez.

O clipă ea crezu că o să înceapă să urle. Dar el izbucni în râs:

— Ce aiureală! Uită-te la tine. Curând o să fii în luna a șasea.

— Nu trebuie să mă uit la mine ca să știu în ce lună sunt.

— Cum îți trece așa ceva prin cap? O să avem un copil și o să divorțăm, totul deodată?

— Ai prefera să se întâmple întâi una, apoi cealaltă, așa cum s-ar cuveni?

— Nici una, nici alta. Nu vreau nicidecum să divorțez. Nu încape vorbă. Nu intră în discuție.

— Perfect. Nu am nimic de discutat nici eu.

Simone se duse la ușă și puse mâna pe clanță.

— Nu mă dai afară din propria mea casă de oaspeți.

— Doar te rog să pleci.

Urs se așeză pe pat.

— N-o să-ți acord niciodată divorțul.

— O să te dau în judecată.

— Pentru ce?

— Adulter. De șapte ori, dacă insiști.

Urs ridică din sprâncene.

— Ai dovezi?

— O să-mi mobilizez toate resursele ca să găsesc martori și dovezi.

Simone tot mai stătea lângă ușă, cu mâna pe clanță. Avea un aer foarte hotărât.

Urs se ridică și veni foarte aproape de ea.

— Mie n-o să mi se întâmple una ca asta, ca nevastă-mea, însărcinată, să divorțeze de mine după doi ani de mariaj, pricipi? E simplu de tot. N-o să mi se întâmple și n-o să ni se întâmple. Nu se întâmplă așa ceva celor din familia Koch.

— Mi-e indiferent ce li se întâmplă celor din familia Koch, spuse Simone și deschise ușa.

— Pentru că am călcat strâmb în timpul sarcinii tale?

Simone dădu din cap, negând.

— Atunci de ce?

— Pentru că nu vreau să-mi petrec viața alături de tine.

Într-o zi amăgitoare de primăvară – foehnul colorase cerul în albastru, nedumerindu-i pe grădinari – Koni pictă „Casă pentru bulgări de zăpadăzăpadă în mai“.

Simone sosise puțin cam devreme la ședința foto. Terapeuta ocupațională mai era la Konrad, care stătea la masă și picta, cu totul adâncit în lucru.

Când Simone îl salută, dădu doar scurt din cap și reveni la foaia lui. Muie penelul în paharul cu apă tulbure și continuă să lucreze pe hârtia specială de acuarele.

Simone luă loc și așteaptă. Când terapeuta spuse „Bravo, domnule Lang, minunat, îmi place tare mult pictura. S-o arătăm și doamnei Koch?“, se ridică și veni lângă masă.

Foaia era încă umedă și vălurită. Un albastru-cenușiu apos și înnorat pe fond alb. La mijloc o trăsătură de penel lată, înconjurată de alte trăsături la fel de groase, maronii și gălbui, în chip de raze. Dedesubt scrisese cu litere de tipar mari și groase: „KoniTomi Lang – Casă pentru bulgări de zăpadăzăpadă în mai“.

— Chiar că e frumos, zise și Simone.

Se așeză lângă Konrad și răsfirea pozele în fața lui pe masă, în timp ce terapeuta își strângea lucrurile. Cu toată agitația asta, nu-l auzi pe doctorul Stäubli intrând.

Abia când la al treilea „Tomikoni, Konitomi“ își ridică ochii, descurajată, spre camera video, îl văzu stând lângă masă.

În camera unde Elvira își lua micul dejun erau deschise ferestrele. Soarele de după-amiază lumina încăperea, razele lui ajungând până la micul divan pe care stătea alături de doctorul Stäubli.

Tocmai întors de la casa de oaspeți, doctorul îi vorbise despre o nouă înrăutățire a stării lui Konrad.

— Deci nimic senzațional în materie de medicină, constată ea.

— Nu s-ar zice. Când am intrat, nu se mai recunoștea nici măcar pe sine în pozele vechi. Spunea doar Konitomi și Tomikoni.

— Ce poze vechi?

— Simone îi arăta niște poze, unde apăreți dumneavoastră, cu Thomas și Konrad, cred, în timpul unei călătorii prin Europa. Băieții par cam de șase ani.

Elvira se ridică fără o vorbă și dispăru pe ușa dinspre dressing. Doctorul Stäubli rămase pe loc și se întrebă ce lucru nepotrivit spusese.

Elvira se întoarse curând cu un album.

— Pozele astea?

Stäubli luă albumul, îl răsfoi și dădu din cap.

— Copii ale exact acestor poze.

Elvira fu nevoită să se așeze. Dintr-odată, arăta aproape atât de bătrână cât era cu adevărat. Doctorul Stäubli îi apucă încheietura mâinii, se uită la ceas și începu să-i controleze pulsul.

Elvira își retrase enervată mâna.

Doctorul O'Neill, doctorul Kundert și Simone stăteau în camera infirmierelor și beau cafea. Pe monitorul camerei de zi îl vedeau pe Konrad proșăpărit în scaunul său. Piciorul în ghips era înălțat, iar el moțăia. Nu-și luase nici micul dejun, nici prânzul.

Simone rosti întrebarea care o frământa de mult:

— E cu desăvârșire exclus ca tratamentul să fi grăbit procesul de involuție?

Kundert și O'Neill schimbă între ei o privire.

— În măsura în care un om de știință e îndreptățit să excludă cu desăvârșire ceva – da, e exclus.

— Deci, nu-i exclus cu totul.

— În cultura unor celule și în experimentele pe animale procesul era stopat după două sau trei săptămâni, în nici un

caz nu era încetinit, în nici un caz grăbit. Eu personal nu sunt sigur că așa se întâmplă și la oameni, dar sunt sută la sută convins că tratamentul nu produce un efect contrar celui scontat. Nu pot s-o dovedesc însă cu argumente științifice.

O'Neill își mai turnă cafea. Simone și Kundert aveau impresia că scurtul lui discurs îi slujea și drept autoconvingere.

— La domnul Lang au trecut deja cinci săptămâni, remarcă Simone.

— Mulțumesc că-mi aduceți aminte, mârâi O'Neill.

— Poate că e vorba de cele douăzeci de procente lipsă din doza administrată. Poate că ar trebui încercat să-i dăm o nouă doză.

— Avem aprobarea doar pentru una singură.

Nu pierdeau din ochi monitorul. Konrad se mișcă. Deschise ochii, se uită uimit prin cameră, închise ochii la loc și moțâi mai departe.

— Eu tot mai cred că tratamentul va avea efect, afirmă O'Neill.

— Să nu fie prea târziu, își arătă Simone îndoiala.

— Omul mai poate funcționa și cu anumite părți ale creierului, spuse Kundert.

— Trebuie să fie însă părțile de care este nevoie, își exprimă rezerva O'Neill.

— Și dacă supraviețuiesc cele de care nu e nevoie? vru să știe Simone.

— O echipă de cercetători a dovedit că în anumite circumstanțe celulele nervoase se pot regenera. Mai știm totodată că în cultura unor celule, acestea pot fi tratate cu un număr de factori, cu rezultatul că se ivesc noi contacte. Însă nu știm dacă asta e bine sau rău, pentru că în mod normal contactele noi apar când celulele învață ceva. Este un proces ce necesită un control extrem. Dacă declanșăm procesul fără control, e posibil să se producă niște contacte pe care nu le dorim deloc.

— Ceea ce înseamnă că celulele rămân deteriorate, câtă vreme nu există o soluție pentru această problemă.

O'Neill nu dorea să se pronunțe ferm. Kundert continuă:

— Neurologia cunoaște multe cazuri când pacienții trecuți printr-o traumă craniană sau printr-o operație își pierduseră o bună parte a creierului. Câteodată trebuiau să învețe multe lucruri de la capăt, alteori uitaseră părți întregi ale biografiei lor. Dar în majoritatea cazurilor își redobândeau funcțiile care le permiteau să ducă o viață normală.

— Credeți că asta ar fi posibil și în cazul lui Konrad?

— Dacă izbutim să stopăm procesul involuției câtă vreme mai poate vorbi și mai poate înțelege ce i se spune, există șansa să stimulăm celulele rămase, și ele să poată stabili noi contacte. Probabil că ar avea mari lacune de memorie, și ceea ce a păstrat din ce știa ar trebui să fie reorganizat și pus în ordine, lucru care ar reprezenta o muncă migăloasă, de zi cu zi. Dar asta e posibil. Dacă n-am presupune că e posibil, n-am fi aici.

— Vreți să mă încurajați, surâse Simone.

— Am reușit oare?

— Un pic.

Elvira îi convocase pe Thomas și pe Urs în biroul ei, unde se desfășurau de regulă întrunirile informale ale consiliului de administrație al Întreprinderilor Koch. Trecu imediat la subiect.

— Urs, nevastă-ta m-a furat.

Urs era consternat. Presupusese că va fi vorba de ceva legat de afaceri.

— Nu știu cum și cu ajutorul cui, dar știu că a intrat în posesia unor fotografii pe care le păstrez aici, la loc sigur.

Arată spre albumele așezate pe masă. Urs luă unul și începu să-l răsfoiască.

— Trebuie să fi pătruns aici și să-și fi făcut niște copii după fotografii. Doctorul Stäubli a văzut-o uitându-se la ele cu Koni.

Thomas luă la rândul lui un album și începu să-l cerceteze.

— De ce să fi făcut asta Simone?

— Să-l stimuleze, cică, ce știu eu?! Se zice că ar ajuta să-i restabilească lui Konrad contactul cu realitatea. Cu realitatea!

- Presupui doar, sau știi sigur că ăsta ar fi scopul?
- M-a bătut la cap în permanență să-i dau poze mai vechi.
- L-a rugat și pe Thomas. Nu-i așa, Thomas?
- Thomas era cufundat în album. Își ridică ochii:
- Ce spuneai?
- Elvira renunță și se adresă din nou lui Urs:
- Vreau să mi se înapoieze pozele, și asta imediat!
- Dar le ai, ea nu și-a făcut decât copii, cum ziceai.
- Nu doresc ca ea să ne scormonească trecutul împreună cu Konrad.
- Urs își clătină capul și continuă să răsfoiască albumul.
- De ce sunt smulse de aici atâtea fotografii?
- Elvira îi luă albumul.
- Să-mi aduci pozele înapoi!
- Thomas izbucni în râs și-i băgă sub nas lui Urs albumul în care se uitase el.
- Ce vezi aici?
- Pe Elvira în fața unui automobil decapotabil.
- Dar pe mine și pe Koni nu ne vezi? se amuză el.
- Elvira îi smulse albumul din mână.
- Thomas o privi încurcat. Apoi se aplecă spre fiul său.
- Mercedesul ajunge la o sută zece.
- Să-mi aduci pozele! porunci Elvira și se ridică.
- Există ceva din trecut ce n-ar trebui să se afle? întrebă Urs suspicios.
- Să-mi aduci pozele!
- Urs se ridică la rândul lui, iritat.
- Iar eu credeam că e vorba de firmă.
- E vorba și de firmă.
- Elvira ieși din cameră.
- A început să îmbătrânească, își lămuri Thomas fiul.

Konrad își continua greva. Nu mânca, nu era de convins să mai pună mâna pe pensulă și-i trăsese una fizioterapeutului, când acesta încercase cu blândețe să-l antreneze la un exercițiu

inofensiv. Doctorul Kundert ordonase să fie hrănit pe cale artificială, dacă avea să refuze și cina.

Conveniseră ca Simone să-i arate azi fotografiile din cel mai vechi album, sperând să-l smulgă astfel din apatie.

Koni ședea în halat în camera de zi. Nu fusese chip să-l îmbrace. Când Simone apărură în cameră, nu avu nici o reacție. Nici când își apropie un scaun de al lui.

— Koni, începu ea, am aici câteva poze noi, pentru care am nevoie de ajutorul tău, după care deschise albumul.

Prima fotografie o arăta pe tânăra Elvira în sera Vilei Rododendron. Purta o fustă midi și un pulover fără mâneci, închis până aproape de gât, din al cărui mic decolteu se iveau guleraș alb, rotund. Stătea într-un șezlong și tricota. În prim-plan se vedea speteaza unui fotoliu Biedermeier, care acum, îmbrăcat în altă husă, stătea în budoarul vilei.

— Femeia asta, bunăoară, cine-i?

Konrad nici nu se uită la fotografie.

Simone îi ținu albumul sub ochi:

— Femeia asta?

Konrad oftă:

— Domnișoara Berg, spuse, ca și cum i-ar vorbi unui copil greu de cap.

— Ia uite, iar eu credeam că era Elvira.

Koni își clătină capul față de atâta neștiință.

Lângă poza cu Elvira era o pată albă, unde fusese cândva lipită o altă fotografie. Simone întoarse fila.

Următoarea fotografie fusese făcută în partea de sud a vilei. Arăta treptele spre spațioasa terasă, și pe trepte pe Wilhelm Koch. Purta pantaloni de culoare deschisă, o cămașă albă cu cravată și o vestă mai închisă, dar fără jachetă. Avea o țeastă rotundă și pleșuvă și zâmbea țeapăn spre obiectiv.

— Dar bărbatul ăsta?

Koni se resemnase: trebuia să-i explice interlocutoarei sale lucrurile cele mai evidente.

— Tata director, zise el răbdător.

— Al cui tată este?

— Al lui Tomitomi.

Pe fila din dreapta, lângă o poză ruptă, se vedea pavilionul. Rododendronii erau încă niște plante mărunte, iar molizii din fundal nu mai existau azi. Lângă grilajul din fier forjat stăteau două cucoane în vârstă, purtând pălării cu boruri largi și rochii lălâi, fără vreo croială anume, lungi aproape până-n pământ.

— Tanti Sophie și tanti Klara, declară Koni neîntrebat.

I se trezise iar interesul. Doctorul Kundert înregistrează faptul pe monitor, cu ușurare.

Filă cu filă Simone și Konrad parcurseră albumul. Imagini din parc, poze cu „tata director“, cu „domnișoara Berg“, cu „tanti Sophie și tanti Klara“. Și poze din care nu mai rămăsese decât o pată albă.

Una dintre ultimele fotografii ale albumului o înfățișa pe Elvira într-o rochie de vară din două piese, înflorată, cu mâneci scurte, lângă balustrada balconului. Lângă ea stătea Wilhelm Koch și – cum nu făcuse în nici o altă imagine – o ținea posesiv de umeri cu un braț. În fundal se vedea lacul din vale și lanțul de dealuri de pe celălalt mal, pe care nu se construise încă aproape nimic.

— Tata director și mama, comentă Koni.

— A cui mamă?

— A lui Tomitomi, oftă Konrad.

— Domnișoara Berg este acum mama lui Tomitomi?

— Acum da.

La ultima poză din album, din jurul căreia toate celelalte fuseseră smulse, se petrecu ceva ciudat. Înfățișa un strat îngust de flori din fața unei alei și un ghiveci cu un oleandru înflorit, care-l atrăsese probabil pe fotograf. Koni studie îndelung și meticolos fotografia. În cele din urmă concluzionează:

— Tata director și Tomitomi.

Simone își ridică privirea către camera video.

— Tata director – Koni indică un punct în oleandru – și Tomitomi, arată apoi spre un loc exact dedesubtul oleandrului.

Abia privind mai atent poza, Simone își dădu seama că fotografia uitase să tragă filmul și expusese de două ori aceeași

imagine. Pe o alee se distingea fantomatic țeasta pleșuvă a lui Wilhelm Koch. Iar pe genunchii lui – conturul unui copil.

Doctorul Kundert și Simone examinează îndelung fotografiile, încercând să dea de capăt răspunsurilor lui Konrad. Nu era un secret că numele de fată al Elvirei fusese Berg. Dar dacă lui Konrad acest nume îi rămăsese cât de cât în minte, rezulta că o cunoscuse dinainte ca mama lui, Anna Lang, să-și înceapă serviciul la Vila Rododendron. În acel moment Elvira devenise deja doamna director Koch.

Firește că era logic ca tânăra Elvira, devenind soția unui bărbat cu atâția ani mai în vârstă, să-și angajeze drept damă de companie o persoană pe care o știa de mai demult.

Mult mai bizară era însă fotografia dublu expusă. Cu cât se adapta mai mult ochiul la studierea acelei imagini vagi, cu atât se impunea o anume idee. Că bărbatul nu putea fi decât Wilhelm Koch era neîndoielnic. Dar copilul nu părea să fie Thomas. Nici forma caracteristică a capului și nici ochii foarte apropiați unul de celălalt nu se percepeau. Dacă puștiul semăna cu cineva, atunci era mai degrabă cu pozele lui Konrad Lang de când era copil.

— De ce nu există în tot albumul nici o fotografie cu Thomas? întrebă doctorul Kundert.

— Poate că erau cele care lipsesc.

— Și de ce le-ar face cineva să dispară, smulgându-le de pe file?

Simone rosti ceea ce gândeau amândoi:

— Pentru că acel copil din poze nu este Thomas Koch.

În aceeași seară Urs o sună pe Simone, la o oră târzie, de la vilă.

— Trebuie să vorbesc cu tine. Acum. Vin la tine.

— N-avem nimic de vorbit.

— Și ce-i cu fotografiile pe care le-ai furat de la Elvira?

— Le-am împrumutat doar și am făcut copii după ele.

— Ai intrat cu forța la ea.

- Am folosit cheia.
- I-ai invadat spațiul privat. Nu este scuzabil cum ai procedat.
- Nu pretind să fiu scuzată.
- Ai să-i înapoiezi fotografiile acum.
- Îi este frică de acele poze. Și încep să-mi dau seama de ce.
- De ce?
- Ceva nu-i în regulă în privința trecutului. Ceva ce Konrad ar putea să dea în vileag – de asta se teme.
- Ce ar putea să dea în vileag un om bolnav, cu un creier distrus?
- Întreab-o pe Elvira! Întreab-o cine era în pozele pe care le-a smuls din album!

Tomi stătea pitit în turbă în șopronul grădinarului; îi țineau de cald sacii de iută cu care se acoperise și tăcea mîlc. Era zăpadă afară și ninge cu *fazonetli*. Ea îl căuta.

Dacă-l găsea, avea să-l înțepe. Cum îl înțepase pe tata director. O văzuse.

Se trezise, fiindcă tata director vorbea așa cum făcea după ce bea rachiu: mai tare și altfel decât de obicei. Auzi cum urcă scările și intră împleticindu-se în camera unde dormea cu mama.

Tomi ieși din culcușul său și se uită prin crăpătura ușii care rămânea întredeschisă până se băgau ei în pat. Mama lui și mama lui Koni îl sprijineau pe tata director să pășească prin cameră, până să-l poată așeza pe pat. Mama lui Koni îi mai dădu rachiu. Îl dezbrăcă și-l întinseră.

Apoi mama lui Koni îl înțepă cu un ac. Îl acoperiră, stinseră lumina și ieșiră din cameră. Koni deschise ușa mai larg și se duse lângă tata director. Duhnea a rachiu.

Deodată se aprinse lumina și mama lui Koni reveni. Îl luă pe Tomi de mână și-l duse la culcare.

— De ce l-ați înțepat pe tata director? întrebă el.

— Dacă mai spui asta o dată, te înțep și pe tine, răspunse ea.

A doua zi, dimineața devreme, auzi o grămadă de voci în camera alăturată. Ieși din pat și se duse să vadă ce se întâmplă.

Era multă lume acolo, erau și mama lui Koni și mama lui. Tata director era întins în pat, liniștit de tot.

Mama lui Koni îl văzu și-l scoase din cameră.

— Ce are tata director? o întrebă.

— A murit, zise ea.

Afară cădea zăpada, care se așeza într-un strat tot mai înalt. Mai înalt decât acoperișul și decât copacii.

Tomi închise ochii. Aici n-aveau cum să-l găsească.

Dar, când se trezi, îl durea brațul și, când căscă ochii, brațul îi era legat și avea un ac înfipț în el. Il găsiseră totuși.

Își smulse acul. Se aprinse lumina. Închise ochii.

— Nu înțepați!

Și în Casa Stöckli mai ardea lumina. Urs venise la o oră înaintată s-o vadă pe Elvira. Ședeau în salon. În cămin mocnea focul.

— Ea spune că ți-e teamă de fotografii, fiindcă ceva nu-i în regulă cu trecutul. Ți-e frică să nu-și aducă aminte Koni de ceva ce s-a întâmplat atunci.

— Ce anume din trecut să nu fie în regulă?

Era oare neliniștită? Urs nu-și dădea seama.

— Să te întreb, mi-a zis, cine era în pozele smulse din album.

Ba da, acum era neliniștită.

— Habar n-am la ce se referă.

— Eu știu. Am văzut albumul la tine, cel cu pozele smulse.

— Nu-mi amintesc. Pesemne că nu-mi plăcea cum ieșisem în acele poze.

Elvira îl privi pe Urs. Era altfel decât tatăl său. Nu ocolea problemele. Voia să știe ce-l așteaptă, ca să ia măsurile adecvate. Urs era omul potrivit pentru Întreprinderile Koch. Avea să le mențină așa cum le crease Elvira: mari, solide, deasupra oricărei îndoieli.

— Dacă există ceva ce ar trebui să știu, ar fi cazul să-mi spui.

Elvira dădu din cap. N-avea să accepte să se ajungă atât de departe încât Urs să afle acel lucru.

A doua zi dimineață Elvira apărură în casa de oaspeți. Simone se afla cu doctorul Kundert la Konrad. Încercau să-l convingă să-și ia micul dejun. Dar el se uita fix în tavan.

Sora Irma apărură în prag.

— Doamna Senn așteaptă afară și spune că vrea să stea de vorbă cu doamna Koch.

Simone schimbă o privire cu doctorul Kundert.

— Poftiți-o înăuntru, zise.

După scurt timp sora Irma reveni.

— Nu vrea să intre. Spune să ieșiți dumneavoastră la ea. Pare destul de furioasă.

— Dacă dorește să stea de vorbă cu mine, trebuie să vină aici.

— Să-i repet asta? O să mă omoare.

— Sunteți mai puternică decât ea.

Sora Irma ieși și zăbovi destulă vreme afară. Când se întoarse, Elvira o însoțea. Era palidă și se stăpânea cu greu. Îl ignoră atât pe Konrad, cât și pe doctorul Kundert și se proțăpi în fața Simonei. Trebui să se concentreze până să poată vorbi.

— Dă-mi fotografiile!

Simone era palidă și ea.

— Nu. E nevoie de ele în scopuri terapeutice.

— Dă-mi imediat fotografiile!

Cele două femei se uitau încordate una la cealaltă, nici una dispusă să cedeze.

Atunci răsună din pat glasul lui Konrad:

— Mami, de ce l-ați înțepat pe tata director?

Elvira nu se uită la Konrad. Privirea îi rătăcea de la sora Irma la doctorul Kundert, oprindu-se la Simone.

Apoi le întoarse spatele și părăsi camera.

Simone se duse lângă patul lui Konrad.

— Cine l-a înțepat pe tata director?

Konrad își duse arătătorul la buze:

— Ssst.

De când Konrad nu mai mânca nimic, iar Simone nu mai era hrănită artificial, Luciana Dotti i se dedica exclusiv ei. Era

specializată în bucătăria dietetică, dar când era vorba de femei însărcinate, nu-i păsa de dietă. Îi gătea *fettuccine al prosciutto e asparagi*, *pizzoccheri della Valtellina*, *penne ai quattro formaggi*, și de fiecare dată când Simone se apropia, între mese, de bucătărie, încerca să-i bage în gură o felie de șuncă de Parma ori o felie de salam. *Per il bambino* – pentru copilăș.

Azi îi pregătise *conchiglie alla salsiccia e panna*, iar Simone acceptase s-o îndoape cu două porții mari. Încă pe când strângea masa în camera infirmierelor, Luciana anunță:

— Diseară fac *maccheroni alla rustica* cu vinete și brânză mozzarella afumată deasupra – un deliciu.

Simone reacționează cu iuțelă.

— Cum, nu v-am spus? Diseară sunt invitată la masă.

Luciana primi vestea cu demnitate.

— Petrecere frumoasă, îi ură laconic și termină de strâns masa. Sora Irma o ajută.

Doctorul Kundert o privea pe Simone. Când îi simți privirea, ea își ridică ochii.

— Vinete cu mozzarella afumată. N-am știut cum să scap.

— De fapt, nu sunteți invitată?

Ea dădu din cap.

— Și cum credeți că o să rezolvați problema?

Ea dădu din umeri.

— Pot să vă ofer ajutorul meu?

Elvira își petrecu întreaga zi în dormitorul ei și nu admise să vadă pe nimeni. Seara, când veni ora să-și ia insulina, se duse la micul frigider din baie, își luă seringă de insulină, o ținu deasupra chiuvetei și apăsă pe piston. Apoi deschise ambele robinete și lăsă apa să curgă mult timp.

Tomî stătea în pat și plângea. Dar fără zgomot. Dacă-l auzea mama lui Koni, avea să vină și să-l înțepe. Doar i-o spusese chiar ea.

Mama lui Koni dormea acum în camera alăturată, așa că era foarte posibil să-l audă. Acum i se spunea „mama Anna“.

Iar propriei lui mame – „mama Elvira“. Fiindcă atât mamei lui Koni, cât și mamei lui li se zicea „mamă“, n-aveai cum altfel să-ți dai seama despre care din ele era vorba.

Tomi plângea pentru că trebuia să doarmă în pătuțul lui Koni, în camera lui Koni.

Era un joc. Uneori Tomi îl făcea pe Koni, iar Koni pe Tomi. Atunci Koni avea voie să doarmă în pătuțul lui Tomi, iar Tomi în cel al lui Koni.

Dar lui Tomi jocul ăsta nu-i plăcea. Odaia lui Koni era în căsuța din spatele vilei, unde dormea mama lui Koni. Mama Anna. Iar de ea îi era frică.

Auzi voci certându-se în casa scărilor. Se deschise ușa și se aprinse lumina.

— Nu înțepați, zise Tomikoni.

— Nimeni n-o să te înțepe, copile, spuse vocea. Te ducem acum în pătuțul tău.

Tomi se bucură. Nu era mama Anna. Erau tanti Sophie și tanti Klara.

Elvira stătea în capul oaselor în patul ei imens. Foehnul își pierduse forța, martie își arăta din nou adevărata față. Perdelele din crepe de Chine de un roz-închis erau trase și nu lăsau să pătrundă în dormitor decât prea puțin din lumina după-amiezii cenușii.

Pe masa de scris Biedermeier și pe scrinul cel lat în stil empire ardeau două lămpi cu abajururi de mătase și cufundau încăperea într-o lumină de culoarea sidefului.

Urs stătea pe un mic scaun tapisat, lângă pat. Elvira îl chemase la ea, deoarece avea să-i spună lucruri importante.

— M-ai întrebat ieri dacă există fapte din trecut pe care ar trebui să le știi. Există asemenea fapte.

Două ore mai târziu, când Urs se uita, de la o fereastră a vilei, spre casa de oaspeți, era mult mai îngrijorat decât o lăsase pe Elvira să creadă. Răspunse neatent la salutul doctorului Stäubli, care – în drum spre Casa Stöckli – îi făcu în trecere un semn cu mâna.

Elvira îl sunase pe Stäubli și-i comunicase nivelul ei glicemic.
— Ceva nu-i în regulă, zisese el și pornise imediat spre pacienta lui.

Când îi măsură glicemia, își încreți fruntea și scoase din geantă un flaconaș de insulină veche, cu efect rapid, dar de scurtă durată, utilizată ca primă măsură la o deficiență totală de insulină.

Umplu o seringă și injectă conținutul în coapsa Elvirei.

— Doar nu ați mâncat un kilogram de praline!

Elvira dădu din mână. Ura dulciurile.

— Și sunteți sigură că v-ați făcut constant injecțiile?

— Eu așa cred. Dar poate-i mai bine să controlați dumneavoastră – în definitiv sunt o femeie bătrână. Uitați-vă în frigiderul cel mic din baie.

Doctorul Stäubli se duse în baie. Din pat, Elvira se aplecă și-i umblă în geantă. Când reveni din baie, Stäubli avea un aer derutat.

— Totul pare în regulă. Însemnările și consumul efectiv coincid. O să trimit cartușul început la laborator.

Promise să vină s-o vadă și în ziua următoare.

Rămasă singură, Elvira scoase de sub plapumă fiola injectabilă de insulină și o așeză pe masa de scris.

Simone și doctorul Kundert rezervaseră o masă la Fresco, una dintre numeroasele foste cârciumioare de cartier cărora noii proprietari le păstraseră vechea substanță, însă știuseră să le transforme – cu pereții zugrăviți în alb, fețe de masă de hârtie, bucătărie internațională nepretențioasă și un personal totdeauna binedispus – în simpatice localuri în pas cu moda.

Comandară salată grecească și ca fel principal *taco*. Chelnerița li se adresă cu „tu“, iar Simone îi zise lui Kundert:

— Am impresia că suntem singurele persoane din restaurantul ăsta care-și spun „dumneavoastră“.

Din acel moment se tutuірă.

— De mult voiam să te întreb: de ce faci toate astea pentru el? De fapt, nici nu-l cunoști.

— Nu știu. Se gândi un pic: Pur și simplu îmi pare rău de el. Parcă ar fi un ursuleț de jucărie scos din uz. Mai pui mâna pe el când și când din plictiseală, și apoi îl arunci definitiv. Asta nu poate să fi fost o viață adevărată.

Kundert aprobă din cap. Ochii Simonei se umplură de lacrimi, pe care le șterse cu o batistă din poșetă.

— Scuză-mă, mă apucă plânsul destul de des, de când cu sarcina... Cine crezi că e în pozele smulse?

— Konrad Lang, răspunse Kundert fără să ezite.

— Asta presupun și eu.

Kundert îi mai turnă vin.

— Ceea ce ar explica și de ce îi confundă pe Koni și Tomi în pozele vechi.

— I s-a spus că e Koni, dar de fapt este Tomi.

— Cum să fie posibil așa ceva? Întrebă Simone.

— La niște copii de patru ani nu e deloc exclus: Tomikoni, Konitomi. Mama Vira, mama Anna. Kundert se înfierbântă: Cele două femei i-au zăpăcit în așa fel pe micuți, s-au jucat cu identitățile lor, până când puștii n-au mai știut cine sunt. Iar apoi l-au schimbat pe unul cu celălalt.

— Și acum, odată cu maladia, lui Koni îi apare vechea sa identitate?

— Se poate ca la el structura cunoștințelor semantice să se fi încurcat în așa măsură, încât această informație a dobândit prioritate. Ori, poate din cauza bolii, s-au reactivat anumite capacități ale memoriei, așa că niște amintiri vechi au trecut în prim-plan.

— Dar de ce să-i fi schimbat cucoanele pe copii?

— Pentru ca băiatul Annei Lang să moștenească Întreprinderile Koch.

Simone tot nu înțelegea.

— Ce a determinat-o pe Elvira să-i dea o asemenea șansă Annei Lang?

Localul Fresco se aglomerase. Murmurul și râsetele clienților fără griji și fundalul sonor compus din tangouri, arii de

belcanto și melodii clasice de rock înghițiră teribila concluzie pe care Simone o rosti cu voce scăzută:

— În cazul ăsta, adevăratul moștenitor al Întreprinderilor Koch ar fi Koni.

Nici la acea oră, când se însera, barul de la Grand Hotel des Alpes nu avea prea mulți clienți. Câțiva oaspeți ai hotelului, câțiva oameni de afaceri, un cuplu a cărui relație nu era încă atât de consolidată încât să se afișeze în localuri mai bine frecventate – și nelipsitele surori Hurni, care foloseau pauza pianistului pentru a-și iscăli cu meticulozitate nota de plată.

Charlotte, chelnerița de după-masă, fusese înlocuită de Evi, și ea trecută de cincizeci de ani și – lesne de constatat – una dintre clientele fidele ale solariului din incinta hotelului.

Pe fundal, în pauza pianistului, Dean Martin cânta *You're nobody till somebody loves you*.

Urs Koch stătea într-o nișă cu Alfred Zeller. Fiecare cu câte un pahar de whisky în față, al lui Urs cu gheață, al lui Alfred cu gheață și apă. Cei doi se cunoșteau din tinerețe. Fuseseră împreună la colegiul Saint Pierre, cum fuseseră și tații lor. Alfred studiase dreptul și intrase după absolvire în renumitul cabinet de avocatură al tatălui său, al cărui client cel mai important erau Întreprinderile Koch. În afara activității sale dedicate Întreprinderilor Koch, devenise consilierul juridic personal al lui Urs, dar – pe cât posibil într-o asemenea situație – și prietenul său.

Urs îi telefonase, întrebându-l dacă întâmplător e liber în seara asta.

— Întâmplător da, răspunsese Alfred și renunțase la o premieră la teatru.

Urs nu știa cum să înceapă.

— Păcat de șandramaua asta veche, zise Alfred, ca să demareze conversația.

Când Urs nu pricepu la ce se referă, îi explică:

— Des Alpes lucrează de ani buni în pierdere. Banca i-a reziliat ipoteca. Se zvonește că vrea să-l preia și să-l transforme

într-un centru educațional. Barul o să-mi lipsească. Destul de liniștit ca să porți o discuție. Destul de gălăgios ca să nu riști să tragă cineva cu urechea. Ai parte de intimitate.

Urs profită de această încheiere:

— Iar ce urmează să te întreb aş dori să rămână confidențial. Ți se va părea ciudat și ar fi posibil să tragi concluzii greșite. Consideră că-ți expun o problemă pur teoretică. Nu-ți pot da mai multe detalii despre dedesubturile chestiunii. Doar atât: nu este așa cum pare.

— Totu-i clar.

— Scenariul e următorul: o femeie tânără se mărită în anii '30 cu un industriaș înstărit, văduv, cu un băiat de cinci ani. După un an, el moare. Nu există un testament, singurii moștenitori sunt soția și fiul lui. Ea îl schimbă pe băiat cu fiul unei prietene, și nimeni nu-și dă seama. Ce s-ar întâmpla dacă povestea ar fi descoperită azi?

— De ce să fie descoperită?

— Așa – din senin. Doar o ipoteză. Ce s-ar întâmplat, deci? Alfred chibzui o clipă.

— Nimic.

— Nimic?

— Înșelăciunea se prescrie după zece ani.

— Ești sigur?

— Cunosc, evident, termenul de prescriere a unei înșelăciuni.

Urs amestecă în paharul său cu o mică girafă de plastic. Cuburile de gheață scoaseră un clinchet.

— O întrebare suplimentară, și mai ipotetică: Bărbatul n-a murit de o moarte naturală, nevasta i-a dat o mână de ajutor, fără ca nimeni să bage de seamă.

— Omorul se prescrie după douăzeci de ani, înșelăciunea după zece. Dacă în acest interval nimic nu a fost dat în vileag, problema e încheiată.

— Și moștenirea?

— Soția, fiind o ucigașă, este descalificată ca moștenitoare pentru tot restul vieții. Așadar, dacă povestea ar ieși la iveală azi, ea și-ar pierde automat toate drepturile asupra moștenirii.

— Și ar trebui s-o restituie moștenitorului de drept.

— În chip legal, da.

Urs dădu din cap.

— Mi-am închipuit eu.

— Dar, dacă nu i-o restituie, el nu poate să întreprindă nimic. Contestarea pe cale juridică a dreptului la succesiune se prescrie după treizeci de ani.

— Și fiul cel fals?

— În cazul lui, intervalul e chiar mai scurt. În ceea ce-l privește, contestarea se prescrie după zece ani. Pe de altă parte, neavând nici o vină că a fost schimbat în copilărie, el nu este nici măcar privat de drepturile de moștenitor.

— Ești sigur? insistă Urs, făcându-i un semn chelneriței.

Alfred Zeller rânji:

— Jurisdicția noastră succesorală apără averile mai bine decât îi apără pe moștenitori.

— Încă un rând? întrebă Evi.

Aproximativ la aceeași oră, Elvira, îmbrăcată de oraș, stătea în camera de baie și distribuia întregul conținut al flaconului luat de la doctorul Stäubli în trei seringi.

Le înveli într-un șervet și le băgă în poșetă. Apoi trecu în antreu, luă din vaza de lângă garderobă un buchet primăvărat și plecă. Felinarele care mărgineau drumul printre rododendroni aveau aure gălbui, în care licăreau picăturile unei ploii mărunte.

Konitomi stătea întins în pat. În patul de deasupra lui era culcat Tomikoni. Mamele dormeau alături.

Paturile se zgâlțâiau și se clătinau. Străbăteau noaptea într-un tren. Se aflau într-o lungă călătorie.

Era întuneric, storul de la geam – coborât. De câte ori trenul se oprea, dinspre fereastră se auzea zarvă, afară se vocifera, iar din fața ușii răsună zgomot de pași și-ți țiuiău urechile din cauza glasurilor care vorbeau agitat și alandala în limbi străine.

După un timp paturile se smuceau, se auzeau un scârțâit și un soi de oftat, iar trenul o lua din loc, duduind. Întâi încet, apoi tot mai repede. Radada, radada, radada.

El și Tomikoni aveau acum două mame: mami Anna și mami Vira. Ca să nu fie atât de triști că nu mai aveau tătic și nici mătuși.

El era totuși trist. Tomikoni – nu.

Sora Ranjah rămase surprinsă când îi deschise ușa doamnei în vârstă, cu un mare buchet de flori în brațe.

— Sunt Elvira Senn. M-am gândit să-i aduc niște flori domnului Lang. Mai e treaz?

— E în pat, dar cred că n-a adormit încă. Cu siguranță o să se bucure că-l vizitați.

O lăsa pe Elvira să intre, luă buchetul de flori și o ajută să-și scoată haina de ploaie. Apoi bătu la ușa lui Konrad și o deschise:

— Surpriză, domnule Lang.

Konrad zăcea în pat cu ochii închiși. Auzind vocea lui Ranjah, îi deschise. Văzând-o pe Elvira, îi închise la loc.

— E extrem de somnolent, fiindcă nu mănâncă, șopti Ranjah.

— O să stau un pic lângă el, dacă n-aveți nimic împotriva.

După ce Ranjah așeză florile într-o vază și reveni cu ele în cameră, Elvira se așeză pe scaunul de la marginea patului și-l privi pe Koni dormind.

Imaginea o impresionă pe Ranjah. Îi părea bine că bătrâna doamnă decisese în cele din urmă să-l vadă pe Konrad. Părăsind încăperea, rezistă impulsului de a-i observa pe cei doi prin monitorul din camera infirmierelor. Hotărî să aștepte cu discreție în camera de zi, până când vizitatoarea lui Koni avea să-și ia rămas-bun.

Simone și Peter Kundert erau la a treia cafea. Fața de masă din hârtie era plină cu simboluri și cuvinte. Komitoni → Tomikoni, se putea citi, și Tomi → Koni și mama Vira ↔ mama Anna. Kundert se concentra mai bine dacă-și făcea notițe.

Cu cât discutau mai mult despre problemă, cu-atât totul devenea mai clar.

— De aceea au plecat în acea lungă călătorie. Ca să-i poată reprograma nestingherite pe copii, spuse Simone.

— Iar Elvira putea să concedieze întregul personal, ca să angajeze oameni noi la întoarcere, sugera Kundert.

— Atunci trebuiau să-i țină pe băieți la distanță și de cele două mătuși bătrâne. Ele cu siguranță și-ar fi dat seama.

— Și de ce nu și-au dat seama de nimic, când s-a întors tot grupul?

— Poate că nu mai erau în viață. Arătau extrem de vârstnice în poze, chibzui Simone.

„Mătușile când Ț?“ își notă Kundert, rupse notița din fața de masă și o vârî lângă celelalte, în buzunarul de la piept.

Fresco aproape se golise la un moment dat. Dar acum programul cinematografelor se încheiase, iar localul era din nou plin. Simone și Kundert nu păreau diferiți de clienții care se așezaseră la mese, încercând să înțeleagă filmul pe care tocmai l-au văzut.

— Un lucru totuși nu se potrivește, reflectă Kundert. Anna Lang. Sau mai degrabă: ce a determinat-o pe Elvira să accepte acest schimb?

— Koni îi spunea mamă. „Mami, de ce l-ați înșepat pe tata director?“

Kundert ezită o clipă:

— Poate i-au injectat ceva lui Wilhelm Koch.

— L-au omorât, conchise Simone.

— Nu putem exclude ipoteza. Kundert își notă: „Motivul morții lui Koch?“, rupse hârtia și o vârî lângă celelalte.

— Cred că ar fi mai bine să ne întoarcem, zise Simone.

După două ore de la plecarea Elvirei Senn, sora Ranjah constată că ceva nu era în ordine cu Konrad.

Când se duse, cum obișnuia, să-și vadă pacientul, îl găsi scăldat în sudoare și alb la față, inima îi bătea puternic și tremura

din tot corpul. Își mișca buzele, de parcă s-ar fi chinuit să articuleze ceva.

Ea își lipi urechea de gura lui, dar nu înțelese nimic din gângăvitul și bâiguiala lui.

— *What's the matter, baby, tell me, tell me!*¹ Încercă să-i citească pe buze.

— *Angry? Why are you angry, baby?*²

Konrad negă din cap. Buzele lui încercară din nou să articuleze un cuvânt.

— *Hungry? You are hungry?*³

Konrad dădu din cap.

Sora Ranjah ieși alergând și se întoarse cu un borcan. Îi deșurubă capacul, pescui o migdală din miere și i-o băgă în gură. Apoi încă una. Și încă una.

Konrad înghițea migdalele cu o lăcomie pe care nu o mai văzuse la alți bolnavi. Cu excepția, poate, a unor diabetici cărora le scăzuse brusc glicemia. Dar Konrad Lang nu era diabetic.

Dar un lucru era evident: cu cât consuma mai multe migdale, cu atât se îmbunătățea starea lui. Pulsul îi reveni la normal, transpirația scăzu și obrajii căpătară un pic de culoare.

Sora Ranjah tocmai băga în gura lui Konrad cea din urmă migdală, când se deschise ușa și intrară Simone și doctorul Kundert. Amândoi avură o reacție de ușurare.

— Vrajile lui Ranjah și-au făcut o dată în plus efectul, spuse Simone. Konrad mănâncă din nou.

Sora Ranjah le povesti ce se întâmplase. Simptomele corespundeau unei hipoglicemii. Doctorul Kundert îi măsoară glicemia și constată că era în continuare foarte scăzută. Sora Ranjah îi salvase probabil viața cu migdalele ei în miere. Când injectă glucoză în racordul perfuziei, descoperi acolo urme de înțepături.

1 Ce se întâmplă, puiule, spune-mi, spune-mi! (engl.)

2 Furios? De ce ești furios, puiule? (engl.)

3 Foame? Ți-e foame? (engl.)

El însuși nu injectase în ultimele douăzeci și patru de ore nici un medicament în plus.

— Când domnul Lang și-a smuls perfuzia în noaptea precedentă, i-am schimbat racordul.

Doctorul Kundert căuta o explicație. Unui pacient cu valori glicemice normale nu i se întâmplă din senin să intre în șoc hipoglicemic.

— Și n-ați remarcat de-a lungul serii nimic special la el?

— Doar că era foarte somnolent. Chiar când l-a vizitat doamna Senn, a continuat să doarmă.

— Doamna Senn a fost pe-aici? întrebă Simone.

— Da. A stat la el peste o oră.

— Și ați observat ceva deosebit?

— N-am fost în cameră.

— Dar la monitor?

— Nici la monitor. Odată ce era cineva cu el...

Kundert și Simone urcau scara.

Thomas era ciufulit și buhăit când sosi la două noaptea în casa de oaspeți. Simone îl scosese din pat.

— Dacă nu-i o chestie de viață și de moarte, o să ai de-a face cu mine, o amenință când ea insistă să-și ia ochelarii și să vină imediat.

— Chiar despre asta este vorba, replicase ea. Despre viață și moarte.

Îl sunase și pe Urs. Nu venise încă acasă, o asigură Candelaria, somnoroasă.

Îl duse pe Thomas la infirmerie și i-i prezentă pe Kundert și pe sora Ranjah, pe care îi salută iritat. Refuză un scaun. N-avea de gând să stea mult, mârâi. Kundert puse banda de supraveghere să ruleze din momentul când sora Ranjah intra în dormitor cu buchetul de flori și-o lăsa apoi pe Elvira singură cu Konrad.

— L-a vizitat pe Koni? se miră Thomas. Când a fost asta? Simone se uită la ceas.

— Cu șapte ore în urmă.

Imaginea rămânea mereu aceeași. Konrad era întins pe spate și avea ochii închiși. Elvira ședea lângă el.

Kundert derulă caseta video înainte până la un moment în care Elvira zvâcni scurt în sus și în jos. Opri caseta, o derulă înapoi și o lăsă apoi să meargă în ritm normal.

Acum se putea vedea cum Elvira se ridică precaută de pe scaun, se apleacă asupra lui Konrad și se așază la loc. Scena se repetă încă de două ori.

După ce Elvira, la derulare, zvâcni în sus pentru a patra oară, se opri o clipă și țopăi în jurul patului. Kundert lăsă apoi să se vadă incidentul în ritm normal.

Elvira se ridică de pe scaun. Se aplecă asupra lui Konrad. Își îndreptă spinarea. Își deschise poșeta. Scoase din ea un șervet de culoare deschisă. Îl puse pe noptieră. Îl desfăcu. Luă din el ceva, cu mâna dreaptă. Se duse cu acel obiect la racordul perfuziei. Ținu racordul cu mâna stângă. Gestul ei următor nu se vedea de umărul drept.

Se înapoie la noptieră. Puse obiectul pe șervetul de culoare deschisă. Apucă un al doilea obiect. Se întoarse la perfuzie. Ținu obiectul la lumină. Pentru o clipă el se evidenție deasupra plăpumii. Părea o seringă.

Următoarea ei mișcare fu din nou ascunsă de umărul ei.

Abia la a treia mișcare imaginea era precisă: da, o seringă! Vârî acul în racordul perfuziei.

Elvira luă șervetul de pe noptieră, îl ascunse la loc în poșeta ei și părăsi încăperea, fără să-și mai întoarcă măcar o singură dată capul spre Konrad.

— Ce-a fost asta? întrebă Thomas Koch înmărmurit.

— O tentativă de omor. Cu insulină. Domnul Lang urma să fie ucis, provocându-i-se un șoc hipoglicemic. Care nu poate fi dovedit. Numai datorită surorii Ranjah a supraviețuit.

Thomas Koch se așază. Multă vreme păru buimac. Apoi o privi pe Simone:

— De ce a făcut asta?

— Întreab-o chiar pe ea.

— Poate că și-a pierdut mințile.

— Să sperăm că poate dovedi asta, zise doctorul Kundert.

În dimineața următoare Elvira se simțea excelent. Dormise minunat, se trezise în zori cu un sentiment de imensă ușurare, se sculă imediat și-și pregăti o baie.

Când trecu, după trei sferturi de oră, în camera unde-și lua micul dejun, își dădu seama: ceva nu era în regulă; ceva ieșise prost. Thomas era culcat pe micul divan și dormea cu gura deschisă. Îl scutură până se trezi. El se ridică în capul oaselor și încercă să-și dea seama unde e.

— Ce cauți aici?

Thomas chibzui o clipă.

— Te așteptam.

— De ce?

— Trebuie să vorbesc cu tine.

— Despre ce?

Uitase. Elvira îi veni în ajutor.

— Are de-a face cu Koni?

Thomas ezită. Deodată amintirile nopții trecute ieșiră la lumină.

— Ai vrut să-l omori.

— Cine spune asta?

— Am văzut chiar eu. E înregistrat pe o casetă video.

Elvira fu nevoită să se așeze.

— Camera lui Konrad e supravegheată video?

— Doar știi că voi nu vă mulțumeați decât cu ce era mai performant.

— Ce se vede?

— Tu te vezi, cum injectezi de trei ori ceva în racordul perfuziei lui.

— Și el trăiește?

— Sora de noapte l-a salvat. Cu miere, dacă am înțeles bine. Elvira tăcu.

— De ce ai făcut-o?

Ea nu-i dădu nici un răspuns.

— De ce ai făcut asta?

— Pentru că a devenit periculos.

— Koni? Periculos? Pentru cine?

— Pentru noi. Pentru tine și Urs și pentru mine. Pentru Întreprinderile Koch.

— Nu pricep.

— Creierul lui deteriorat și-a amintit de niște lucruri pe care nimeni nu trebuie să le afle.

— Ce fel de lucruri?

De la fereastră se zărea începutul unei noi zile, mohorâtă precum cea dinainte. Elvira nu mai avea tăria să tacă.

— Știi câți ani aveam când am fost angajată ca bonă la Wilhelm Koch? Nouăsprezece. Iar el avea cincizeci și șase. În ochii unei fete de nouăsprezece ani – un bărbat bătrân. Insistent, bețiv și în vârstă de cincizeci și șase de ani.

— Dar te-ai măritat cu el.

— La nouăsprezece ani mai greșești. Mai ales dacă n-ai bani și n-ai învățat nimic.

Cineva bătu la ușă. Montserrat veni cu o tavă. Zărindu-l pe Konrad, luă un al doilea tacâm din bufet. Nici Elvira, nici Thomas nu mai scoaseră o vorbă până la plecarea cameristei.

— Am adus-o pe Anna în casă, reluă, ca să nu fiu chiar singură și cu totul la cheremul lui. Ei i-a venit apoi ideea – Elvira făcu o pauză –, ei i-a venit ideea să-l omorâm.

Thomas își întinse mâna după ceașca cu cafea. Dar mâna îi tremura atât de tare, încât renunță. Ea aștepta ca el să spună ceva. Thomas încerca să asimileze mărturia în întreaga ei amploare.

— Anna urmasa un curs de infirmiere, dar nu-l terminase. Știa cum se poate face așa ceva fără să afle nimeni: cu o doză mare de insulină. Mori în urma unui șoc. Insulina nu este detectabilă. Cel mult se descoperă înțepătura. Dacă o cauți.

Acum Konrad bâigui:

— Mi-ați omorât tatăl?

Elvira își luă paharul cu suc de portocale. Mâna ei era calmă; ținu o clipă paharul, dar îl puse la loc pe tavă, fără să fi băut din el.

— Wilhelm Koch n-a devenit tatăl tău decât după ce a murit. Thomas nu înțelegea.

— După moartea sa noi v-am schimbat. Wilhelm Koch era tatăl lui Konrad.

Lăsându-i lui Thomas un răgaz pentru a-și formula următoarea întrebare, apucă din nou paharul. Dar acum îi tremura și ei mâna. Puse paharul pe tavă.

— De ce ați făcut asta? reuși Thomas să rostească.

— Doream ca tu să capeți totul, și nu Konrad.

Din nou lui Thomas îi trebui un timp ca să digere informația.

— Dar de ce? întrebă din nou, în cele din urmă. De ce eu?

— De Konrad nu mă lega nimic. Îmi amintea doar de Wilhelm Koch.

— Și de mine? De mine ce te lega?

— Anna și cu mine eram surori vitrege.

Thomas își părăsi locul și se duse la fereastră. Se pornise o ploaie monotonă, care avea să dureze.

— Mama mea e Anna Lang, murmură. Iar tu îmi ești mătușă.

Elvira nu zise nimic.

Preț de câteva minute Thomas rămase în fața ferestrei și se uită cu o privire fixă la rododendronii uzi de ploaie. Apoi dădu din cap:

— Cum de-i în stare o mamă să-și abandoneze copilul, nitam-nisam, surorii ei vitrege?

— Nu era prevăzut să rămână la Londra. Dar s-a îndrăgostit. Apoi a venit războiul.

— Și cine a fost tatăl meu? mai întrebă el.

— Nu are importanță.

Thomas se întoarse cu spatele la fereastră.

— Și ce se întâmplă dacă se descoperă totul?

— Nu o să se descopere.

— Țștia vor implica autoritățile.

— Tu și cu Urs – voi doi discutați cu Simone. Și străduiți-vă să-i scoateți asta din minte. Cu orice preț.

Thomas dădu iar din cap.

— Dar tu?

— Mai bine plec pentru câteva zile.

Aprobând-o din cap, se pregăti să plece, apoi se răzgândi, o îmbrățișă și o sărută pe amândoi obraji.

— Du-te acum, zise ea și-l îmbrățișă la rîndul ei strîns.

După ce plecase, Elvira avea lacrimi în ochi. „Prostule“, murmură. Apoi intră în baie.

Când taică-său îl trezi din somn, Urs era mahmur; abia trecuse de șapte dimineața. Se făcuse foarte târziu noaptea trecută. Sărbătorise cam prea mult informațiile favorabile obținute de la Fredi Zeller și aterizase pe la două noaptea într-un local pe care de fapt și-l autointerzisese de când fusese cooptat în consiliul general de administrație. La patru dimineața se trezise într-un hotel din orașul vechi, în compania unei braziliene seducătoare, care – cum se dovedi în cursul desfășurărilor ulterioare – avea un penis. Ceea ce pe moment nu-l deranjase deloc. Ba dimpotrivă, cum trebui să-și mărturisească retrospectiv, cu groază.

Întors acasă de numai două ore, își puse deșteptătorul să-l trezească la zece și avea de gând să ia prânzul cu Elvira, ca s-o liniștească în privința trecutului.

Era însă prea târziu pentru asta, cum deduse din relatarea ezitantă a lui Thomas.

Tot ce-i mai rămânea de făcut era să-și limpezească pe cât posibil mintea și să pornească la limitarea daunelor.

Încă din pat îl sună pe Fredi Zeller. Spera să fie mai limpede la cap decât era el.

În casa de oaspeți, echipa se ocupa între timp de pacient. Un fapt constituia o îngrijorare majoră pentru doctorul Kundert: celulele nervoase ale creierului își extrag energia exclusiv din glucoză. Rezervele lui de glucoză nu ajung decât pentru zece, cel mult cincisprezece minute. După cât a durat și cât de severă a fost starea de hipoglicemie, se putea ajunge la vătămări

foarte grave. Până și la modificări de personalitate, chiar în cazul un creier sănătos.

Pentru un creier ca al lui Konrad putea să aibă consecințe catastrofale.

Testele psihologice pe care Kundert le efectuează până la întoarcerea Simonei (se dusese la avocatul ei, pentru a lăsa la el caseta video) îl liniștiră cât de cât. Valențele lui Konrad nu se înrăutățiseră. Având în vedere cele petrecute în noaptea precedentă, era chiar uimitor de prezent.

Dar acum, când Simone examinează cu Koni fotografiile, Kundert se descurajă.

Konrad nu recunoștea nimic și pe nimeni în nici o poză. Nu reacționează la nici un cuvânt-cheie. „Tata director“ era pentru el un neologism, „Konitomi“ și „Tomikoni“ nu-i provocară decât un zâmbet politicos, iar „mama Vira“ – o ridicare din umeri.

Simone se încapățâna. O luă de trei ori de la capăt. De trei ori cu același rezultat.

A patra oară, când i-o arată din nou pe tânăra Elvira fotografiată în seră și-l întreabă: „Oare nu se vede aici domnișoara Berg?“, îi răspunse ușor iritat:

— Cum am mai spus, nu știu.

Cum am mai spus?

În interiorul automobilului negru, marca Daimler, sunetul apei de ploaie aruncate în sus de cauciucurile mașinii grele abia se auzea.

Elvira se uita pierdută pe fereastră la dezolantele comune est-elvețiene și la puținii oameni încotoșmănați, nevoiți să iasă în lapovița de afară.

Schöller nu era șoferul Elvirei, dar se întâmplase des să-l solicite pentru câte una dintre scurtele ei excursii spontane. Era o regulă a jocului să nu-i spună încotro călătoreau. Fie că voia să-l surpridă, fie că nu cunoștea nici ea ținta voiajului.

De astă dată însă părea să știe exact unde merg. Aesch lângă Neftenbach, Henggart, Andelfingen, Trüllikon. Elvira îl dirija

pe Schöller cu scurte indicații. După Basadingen, un cătun prăpădit al cărui nume Schöller îl știa din avertismentele împotriva căpușelor adresate plimbăreților sau celor care făceau jogging, îl puse să cotească pe un drum printre câmpuri.

Câteva case pentru o singură familie, câteva gospodării țărănești – apoi se termina asfaltul. De două ori toba de eșapament a Daimlerului se lovi de hârtoapele drumului desfundat. O căsuță de transformatoare, o cabină de puț îngrădită – și începea pădurea. Schöller se uită prin oglinda retrovizoare. Elvira îi făcu semn să meargă mai departe.

Stive de lemne de o anume lungime și prevăzute cu inscripții citețe mărgineau drumul. Lângă o grămadă de bușteni proaspăt tăiați, Elvira îl puse să oprească. Schöller opri motorul. De pe crengile brazilor cădeau picături grele pe capota mașinii.

— Unde suntem aici? întrebă Schöller.

— La început, răspunse Elvira.

Într-o frumoasă dimineață de duminică din martie 1932 o pereche nepotrivită se plimba prin pădurea numită Geißwald. Bărbatul avea vreo patruzeci de ani, era robust, avea părul blond, rărit și o mustață răsucită. Obrajii i se înroșiseră în urma aperitivului matinal, luat la birtul din sat în compania mai multor bărbați întorși de la biserică. Era îmbrăcat într-un costum de duminică din postav grosolan și își adâncise mâinile în buzunarul pantalonilor.

Fata de lângă el n-avea mai mult de paisprezece ani, era blondă și avea un chip rotund și drăgălaș ca de copil. Purta o fustă lungă până la pulpe, ciorapi de lână, cizme joase cu șireturi și o jachetă tricotată. Mâinile îi erau vârate într-un manșon uzat din blană de iepure.

Adolescenta locuia cu părinții și sora ei vitregă într-o casă acoperită cu șindrilă galbenă la marginea satului Basadingen. Maică-sa, lucrând acasă, cosea pernuțe de umăr pentru o fabrică de confecții din Sankt Gallen. Taică-său era muncitor la un joagăr. Unul dintre cei foarte puțini care încă mai avea toate cele zece degete, cum îi plăcea să se laude.

Bărbatul era un coleg de muncă al tatălui ei. Venea mai mereu în vizită și nu era nimeni împotriva, căci omul era glumeț, iar ei nu prea aveau motive să râdă. La mână dreaptă nu mai avea decât degetul mare și arătătorul, pe celelalte trei i le smulsese ferăstrăul-panglică. Atunci când se întâmplase, un ucenic palid îi adusese cele trei degete. „Aruncă-le la câini“, zisese el. Sau cel puțin așa se povestea.

Această mână dreaptă avea ceva obscen, care o fascina. Odată, observând-o cum se uită țintă la degetele rămase, îi zise: „Cu ele pot face tot ce are de făcut orice mână dreaptă“. Ea roșise. De atunci el făcuse în așa fel încât să rămână singur cu ea. Și s-o pună în încurcătură cu tot soiul de cuvinte deșuchete.

Fata era curioasă. Bărbatului nu i-a fost deloc greu s-o convingă să se întâlnească cu el în Geißwald, după slujba de la biserică. Avea să-i arate ceva ce nu văzuse niciodată. Nu era atât de naivă încât să creadă că ar fi vorba despre o ciupercă rară.

Dar, când o trase pe un drumeag forestier care se abătea de la cărarea principală din pădure, își simți inima bătând. Iar când ajunseră la un abataj de lemne pătat cu rumeguș proaspăt și o îndemnă să se așeze lângă el pe un trunchi de brad, zise: „Aș vrea mai degrabă să ne întoarcem“.

Însă nu se împotrivi când începu s-o pipăie cu bătătorita lui mână ciudată, aducând cu un clește de crab. Răbdă nemișcată și când se năpusti asupra ei. Închise ochii și așteptă să se termine.

După ce ea-și pusese hainele în ordine și se oprise din plâns, o condusesse până la marginea pădurii. De acolo o trimisese acasă. „Să nu povestești nimănui“, îi spusese pentru a suta oară. Nu era necesar. Elvirei Berg nici în vis nu i s-ar fi năzărit să mărturisească ce i se întâmplase.

Menstruația îi venise abia de curând. Când nu-i mai veni, nu se îngrijoră. Dar în mai începu să aibă amețeli, apoi grețuri. În iunie, maică-sa o duse la un medic din orașul Konstanz, pe care-l cunoștea din vremea primei ei căsnicii. Elvira era însărcinată în luna a patra.

O internară într-un cămin din cantonul Freiburg, patronat de călugărițe catolice. Aveau experiență în asemenea cazuri. În

noiembrie Elvira născu un băiat sănătos. Maicile îl botezară Konrad, după numele Sfântului Konrad, care fusese în secolul al XIX-lea episcop al orașului Konstanz.

În ianuarie 1933 Elvira trecu în Elveția franceză. Ajunse la o familie din Lausanne și fusese angajată ca să aibă grijă de gospodărie pentru o leafă de nimic. Konrad rămase în grija bunicii. Era dat drept copilul din flori al surorii ei vitrege, un pic mai mare decât ea, știindu-se că bârfa sătească din Basadingen nu cruță pe nimeni.

Anna era fiica din prima căsătorie a actualei doamne Berg cu un frizer din Konstanz, căzut în iulie 1918 pe Marna. O chema Lang, ca pe tatăl ei, avea nouăsprezece ani și frecventa o școală de infirmiere la Zürich. Abia în seara de Crăciun din 1933 – când veni în prima ei vizită la Basadingen din anul acela – află despre Konrad, între timp trecut de un an, că în sat era socotit băiatul ei nelegitim. Plecă în aceeași noapte, amenințând că va spune lumii întregi cum stăteau lucrurile cu adevărat, amenințare nedusă la capăt.

După doi ani, Elvira era însărcinată din nou. De astă dată vina o purta „monsieur“, capul familiei unde lucra. Cunoștea acum simptomele și era decisă să nu-și lase starea să evolueze, cum i se întâmplase prima oară. Plecă la sora ei, care se afla în ultimul an al cursului de infirmiere. Când Anna se lămurii ce-i cerea Elvira, o refuză indignată. Dar Elvira își descoperise și-și dezvoltase în anii din urmă talentul de a obține ce-și punea în cap. Într-a doua zi a vizitei sale, sora ei consimți s-o ajute.

În timpul școlarizării asistase de două ori la o întrerupere de sarcină. Se credea în stare să efectueze singură intervenția. Scoase clandestin din clinică instrumentele necesare – după câte-și aducea aminte – pentru operație. Pe somiera odăii ei din mansardă se apucă să lucreze asupra Elvirei, anesteziată cu o jumătate de sticlă de țuică de prune.

A fost un dezastru. Elvira a pierdut o mare cantitate de sânge și n-ar fi supraviețuit dacă Anna n-ar fi chemat în ultima clipă salvarea.

Elvira petrecu patru săptămâni la spital. Când i se spuse că nu va mai putea avea niciodată copii, suspină: „Slavă Domnului!”

Anna Lang pierdu dreptul de a-și încheia școlarizarea și fu condamnată la închisoare cu suspendare.

De Crăciun, în 1935, cele două surori vitrege se aflau din nou în căsuța bătută de vânt din Basadingen. Nu știau ce arăta mai dezolant: prezentul sau viitorul lor.

Dar la scurt timp după Anul Nou soarta lor luă o altă întorsătură. În urma unui anunț, Elvira se prezintă la un oficiu de plasare a forțelor de muncă; se căuta o bonă pentru copilul unui văduv cu „o situație financiară excelentă”. Reuși să fie admisă pe lista scurtă și urma să se prezinte la Wilhelm Koch, un industriaș bogat. Când obținu postul, nu-și făcu iluzii în privința faptului că angajarea ei depinsese doar de referința entuziastă pe care i-o completase „monsieur”.

Thomas Koch era un copil liniștit, fără probleme, care n-o solicita prea mult. Cu totul diferit se purta tatăl lui. Dar de astă dată Elvira dictă condițiile. În mai puțin de un an devenise soția lui Wilhelm Koch. Iar după scurt timp Anna Lang se instalează, în calitate de servitoare, în casa personalului. Îl aduse cu ea pe micul Konrad, care tot mai trecea drept fiul ei.

Mult timp Elvira stătuse, cufundată în gânduri, pe bancheta din spate a Daimlerului. Geamurile se aburiseră, și ploaia tot mai bătea într-un ritm inegal în capota mașinii. Când văzu că se pregătește să deschidă portiera, Schöller se dădu jos, pregăti o umbrelă și o ajută să coboare.

— Lăsați-mă o clipă singură, îl rugă.

Schöller îi întinse umbrela și urmări din priviri silueta fragilă, cu poșeta voluminoasă, care se îndepărta cu pași nesiguri pe cărarea muiată de ploaie, până când dispăru în spatele unui hățiş de brazi tineri. Se așeză din nou la volan și așteptă.

Douăzeci de minute mai târziu, tocmai când se hotărâse să-i iasă în întâmpinare și deja pornise motorul, ea reapăru. Parcurse lent cei câțiva metri în direcția ei. Arăta de parcă s-ar fi machiat recent. Doar pantofii ei cu toc erau într-o stare lamentabilă.

Când Schöller îi atrase atenția, ea zâmbi și-i spuse:
— Du-mă la soare!

Schöller mergea regulamentar cu o sută treizeci de kilometri la oră. Nu era neobișnuit ca Elvira să rămână tăcută. Dar că aștepta când și când era ceva nou.

În tunelul Gotthard – trecuseră vreo două ore sau mai mult de când lăsaseră în urmă Basadingen, îndreptându-se spre sud – el observă în oglinda retrovizoare că i se închideau întruna ochii.

— Treziți-mă la Roma, spuse ea, când se simți privită. Și adormi.

Chiar când Schöller trebui să frâneze cam brusc la ieșirea din tunel, din pricina ploii violente, ea nu se trezi din somnul ei, de obicei atât de ușor.

Ștergătoarele se luptau în zadar cu șuvoiul de ploaie când străbătu într-o coloană densă, aproape bară la bară, Leventina. Elvira tot mai dormea.

Puțin după Biasca îl frapă cât de palidă devenise. Avea gura întredeschisă.

— Doamnă Senn, o strigă el, întâi cu voce scăzută. Apoi ceva mai tare: Doamnă Senn! Iar la urmă aproape urlând: Elvira!

Ea nu reacționează. La primul loc de popas frână și coti. Cam neașteptat pentru mașina următoare, al cărei claxon încă mai răsună când Schöller ieșise în ploaie, ca să deschidă, aproape smulgând din balamale, portiera din spate.

Transpirația topise machiajul Elvirei. Era inconștientă, dar Schöller îi simți pulsul. O scutură, întâi mai blând, apoi cu putere. Când ea nu dădu nici un semn de viață, trecu din nou la volan și demară. De astă dată fără să țină seama de limitele de viteză. Trecând de Claro, obținuse în sfârșit numărul spitalului din Bellinzona și îl sunase pe medicul de gardă de la Urgențe. Tocmai când, rulând cu viteză mult prea mare pe banda de depășire, folosea telefonul din mașină ca să-i descrie în detaliu medicului simptomele și să-i explice rangul social al pacientei, trecu razant pe lângă ultima placă indicatoare a liniei de ieșire

spre Bellinzona Sud. Apăsă pe frână, viră brusc spre dreapta, văzu că-i taie drumul unui camion aflat pe banda din dreapta a autostrăzii și smuci volanul în direcția opusă mersului. Daimlerul derapă, zbură pe banda mediană, dărâmă cele două bare de protecție a șoselei, se dădu peste cap de câteva ori, fu cât pe ce să se lovească de o camionetă venind din direcția opusă și se opri pe contrasens. Cu radiatorul în direcția mersului, dar cu roțile în aer.

Două ore după ce sosise vestea funebră, Urs Koch îi explica soției sale situația juridică, așa cum i-o lămurise Fredi Zeller. Refuzase să poarte discuția în casa de oaspeți. Ea acceptase în cele din urmă să vină la vilă, dar strict în camera ei „Laura Ashley”.

El se arătase foarte ferm și dinamic, dar ea îl cunoștea îndeajuns pentru a fi convinsă că ochii lui înroșiți nu se datorau lacrimilor pentru Elvira.

Simone îi ascultă în liniște expunerea și îl lăasă să recapitu-leze pe un ton cvasi-profesionist aspectele esențiale. Abia când conchise: „Vezi așadar, din punct de vedere juridic chestiunea e încheiată”, ea îl întrebă: „Dar din punct de vedere uman?”

— Sub raport uman totul este desigur tragic. Pentru toți cei implicați.

— Nici nu-ți închipui cât de tragic, până când nu termin eu cu voi.

Urs se ciupi de nas. Îl durea capul.

— Cu ce ne mai ameninți acum?

— Cu publicitatea. Simone se ridică. Ai putea să citești atât de des toate amănuntele acestei povești scârboase în orice ziar de scandal, să le auzi atât de frecvent la orice post din țară și chiar din străinătate, până o să-ți fie silă de tine însuși.

— Ce vrei?

Simone se așeză la loc.

Abia la o săptămână după moartea Elvirei Senn avu loc înmormântarea. Atâta timp fusese necesar – ținând seama de

agendele încărcate ale notabilităților din economie, politică și cultură – pentru a oferi cadrul adecvat funeraliilor.

În piața din fața catedralei se îmbulzeau oameni cu fețe grave, îmbrăcați ca pentru o solemnitate. Cei mai mulți se cunoșteau. Se salutau cu o înclinare a capului. Când își strângeau mâinile, o făceau grav, ca să nu pară că soarta Elvirei Senn îi lăsa rece.

Se formaseră mici grupuri care stăteau de vorbă cu voce scăzută. Câțiva polițiști aveau grijă să nu apară intruși.

Atmosfera apăsătoare fu întreruptă de dangătul clopotelor grele ale catedralei. Adunarea îndoliată se puse lent în mișcare, îndreptându-se spre biserică. La poartă se opriă puțin, apoi lumea se împrășteie, căutându-și locurile pe băncile tari – oamenii șoptind, tușind din când în când, suflându-și nasul, așteptând cu stăpânire de sine cele ce aveau să urmeze, timp de o oră și jumătate.

Rândurile se umplură din două direcții: din față cu rude, prieteni, cunoscuți; din spate cu parteneri de afaceri, cu oameni din societatea mondenă, politică, din economie și din presă. Când ambele categorii se amestecaseră la mijlocul naosului, formând un tot, culoarele fură ocupate de cei grăbiți, dornici să rămână aproape de ieșire, ca să nu mai piardă timpul după încheierea ceremoniei.

În timp ce Elvira era evocată în cuvinte solemne, cu mare respect, nefiind uitat nici Schöller, care-și sacrificase viața încercând să o salveze pe doamna Senn, cei așezați mai în față priveau marea de flori și încercau să descifreze inscripțiile de pe panglicile de mătase ale coroanelor. Ceilalți erau cufundați în propriile gânduri.

Nimeni în afara doctorului Stäubli nu știa despre cele șase fiole de insulină U 100 care lipseau din frigiderul Elvirei.

Acompaniați de sunetele viguroase, fortifiante ale orgii, rudele părăsiră catedrala prin culoarul central, sub privirile invitaților preocupați să-și arate compasiunea. Dură în jur de o oră până când participanții la funeralii reușiră să-și exprime condoleanțele lui Thomas, Urs și Simonei Koch.

Când Simone putu părăsi în sfârșit piața catedralei, soarele răzbătu printre nori. Primăvara își semnala venirea; lumea se pregătea s-o uite pe Elvira Senn.

Întoarsă de la masa dată în memoria Elvirei (prezența Simonei acolo făcuse parte din înțelegerea ei cu familia Koch), terapeuta ocupațională o întâmpină cu o surpriză.

— Veniți, domnul Lang v-a pregătit un cadou.

Simone își scoase paltonul și trecu în living, unde Konrad își petrecea din nou o parte din zi; de când sora Ranjah îl salvase cu migdalele în miere, își lua acolo și mesele. Îl găsi pictând.

Terapeuta luă o foaie de pe masă și i-o întinse Simonei. Era acuarela cenușiu-albăstruie intitulată „Casă pentru bulgări de zăpadăzăpadă în mai“. Dar acum mai scria dedesubt: „Pentru Simone“.

Simone era înduioșată. Nu atât datorită lui Konrad, cât de inițiativa terapeutei, care-i dictase pacientului numele, pentru a o înviora puțin după înmormântare.

— Mulțumesc mult, Koni, e tare frumoasă lucrarea ta. Cine e Simone?

Koni se uită la ea cu privirea lui miloasă.

— Păi, tu ești.

În ziua următoare veni O'Neill. Vreme de trei ore cercetă alături de Kundert caseta video a acelei ședințe de terapie; în final era și el convins că terapeuta nu se înșelase.

Ceea ce însemna: Konrad învățase un nume nou și îl ținuse minte. După-masa, la ora obișnuită, Simone făcu o altă ședință de examinare a fotografiilor cu Konrad. De astă dată cu toate cele patru albume, inclusiv cele trei la care el nu mai reacționase de mult.

Dar când ajunse la cel din urmă album și arătă spre prima poză – tânăra Elvira fotografiată în seră – el îi zise cu un reproș în glas:

— E domnișoara Berg. Știai asta de ieri.

În scara aceea, echipa casei de oaspeți pregăti o petrecere. Luciana Dotti găti șase feluri diferite de paste, iar Simone coborî în pivnița de vinuri și aduse opt sticle de Branç Cantenac 1961, o raritate, depozitată chiar de Edgar Senn.

— Să închinăm pentru POM 55! exclama Ian O'Neill, de câte ori Luciana îi mai turna vin în pahar.

— Dacă n-a fost cumva insulina, zâmbea ștregărește Kundert.

— Sau migdalele în miere, completă sora Ranjah.

Peter Kundert plecă ultimul. Când Simone îl însoți până la poartă, se sărutară.

Din memoria lui Konrad dispăruseră, ce-i drept, etape întregi ale existenței sale, dar prin exerciții intensive reușeau, pas cu pas, să-i reorganizeze ceea ce știuse cândva și să-i restabilească contactul cu realitatea.

Trebui să se deprindă din nou să ducă la bun sfârșit desfășurarea unor mișcări, simple întâi, apoi tot mai complexe.

După câteva luni putea să se scoale fără să fie ajutat, să se spele, să se bărbierească și să se îmbrace singur, chiar dacă vestimentația aleasă nu era totdeauna potrivită.

Cu cât învăța mai mult, cu atât îi reveneau de la sine unele cunoștințe. Se întâmpla ceea ce speraseră O'Neill și Kundert în visele lor cele mai îndrăznețe. Datorită simplului fapt că evoluția bolii fusese oprită, celulele cerebrale erau stimulate și se stimulau reciproc, stabilind contacte spre zone de mult ieșite din uz ale creierului, care astfel se trezeau dintr-odată din amorțire.

Multe rămâneau scufundate, dar tot mereu ieșeau la suprafață amintiri, asemenea unor dopuri de plută care zăcuseră undeva, încălcite, în străfundurile memoriei sale.

Casa de oaspeți a Vilei Rododendron deveni centrul de interes al cercetării internaționale în materie de Alzheimer. Iar Konrad Lang – starul ei necontestat.

În iunie, căsnicia dintre Simone și Urs Koch era desfăcută; se pronunțase divorțul.

În iulie, Simone aduse pe lume o fetiță sănătoasă, pe care o botează Lisa.

În septembrie, într-una dintre ultimele zile frumoase de vară – mirosea a iarbă proaspăt cosită, și departe în vale, lângă lac, licăreau luminile suburbiilor – Konrad se așează dintr-odată la pianul din camera de zi a casei de oaspeți. Ridicând capacul, încercă un tușeu cu mâna dreaptă. Cântă câteva acorduri și apoi, încetișor, partitura mâinii drepte din Nocturna numărul 2 în fa diez major, opus 15 a lui Chopin. Întâi cu nesiguranță, dar curând tot mai ferm și fluent.

Când sora Ranjah intră cu pași ușori în cameră, îi zâmbi larg.

Iar mâna stângă acompania dreapta. Se oprea câte un pic, își trăgea sufletul timp de câteva măsuri, ajungea dreapta din urmă, îi prelua melodia, o continua de una singură, i-o preda din nou – pe scurt: se purta ca o făptură independentă, cu viață și voință proprie.

Doi ani mai târziu, POM 55 era atestat medical și se găsea sub numele de Amildetox[®] pe piața internațională. Medicamentul reprezenta prima reușită notabilă în tratamentul maladiei lui Alzheimer. Cu ajutorul lui se izbutea în majoritatea cazurilor stoparea evoluției bolii sau, cum se exprima doctorul O'Neill, „încetinirea ei nemăsurată“.

Problema-cheie rămânea depistarea într-un stadiu incipient. În ciuda unor cercetări intensive pe plan mondial, nu se descoperise nici un instrument pentru diagnosticarea cu un mare grad de certitudine a primelor semne de Alzheimer. Astfel, Amildetox[®] rămânea un medicament eficient, dar care era folosit aproape întotdeauna cu întârziere.

Cercetarea se concentra asupra regenerării celulelor nervoase pierdute.

Speranța lui O'Neill și a lui Kundert, că simplul fapt al opririi inflamației ar oferi o stimulare suficientă pentru sporirea funcționalității celulelor, nu se împlini decât în parte. Într-adevăr, cei doi medici înregistraseră, în centrul lor de recuperare, succese de neignorat. Pacienții își redobândeau, după tratamentul cu Amildetox[®], multe dintre capacitățile care le permiteau să ducă o existență cât de cât independentă. Dar rezultate atât de spectaculoase ca în cazul lui Konrad Lang nu se mai iviseră.

Konrad suferea, ce-i drept, de o amnezie totală cu privire la cea mai mare parte a trecutului său, dar părea să se împace destul de bine cu acest fapt. Lipsite într-o bună măsură de fisuri nu-i erau decât amintirile din ultimii doi ani și jumătate, adică

din momentul când începuse să aibă succes terapia pe care o urma. Avantajul era că nici nu-l chinuiau amintirile neplăcute, ceea ce făcea din el un domn vârstnic mulțumit și echilibrat.

Își controla funcțiile fiziologice, era independent din punct de vedere mintal și financiar și întreprindea, uimit ca un copil, călătorii mai lungi sau mai scurte în locuri unde mai fusese deseori. Mereu în compania unei asiatice atractive, fostă infirmieră din Sri Lanka, care era evident cu mulți ani mai tânără decât el.

Centrul lui de vorbire era aproape total restabilit, simțul orientării din nou intact, iar cine voia să-i evalueze capacitatea de coordonare a mișcărilor trebuia doar să-l asculte interpretând Chopin cu tușeul său atât de gingaș.

Doctorul O'Neill și doctorul Kundert înclinau să creadă că stimulentele decisiv în uimitoarea restabilire a lui Lang îl constituise hipoglicemia, provocată de tentativa de omor a Elvirei, care se folosisese de insulină. Uneori regretau că nu le era permis să repete un asemenea experiment.

Portretul Elvirei Senn era atârnat într-un loc de onoare în holul centrului de recuperare Clinique des Alpes, aparținând Fundației Elvira Senn pentru cercetarea maladiei lui Alzheimer; Konrad Lang ocupa acolo apartamentul din turn. Era un loc agreabil, cât timp reușea să-l evite pe pacientul cu țeastă pătrată și ochi foarte apropiați, care-și avea camera exact sub apartamentul lui. Acela i se adresa spunându-i „Koni” (ceea ce nu făcea nimeni altcineva) și-l plectisea cu niște amintiri din tinerețe – pretins comune –, desigur imaginare.

Clinica Des Alpes era plină de oaspeți străni, care se îmbrăcau câteodată destul de extravagant sau veneau în sala de mese însoțiți de păpuși, cu care și vorbeau. Dar în care case mari nu există și oaspeți excentrici?

Clinica era condusă de doctorul Peter Kundert și de soția sa Simone, cu a cărei fetiță, Lisa, Konrad avea o relație deosebit de călduroasă. Uneori interpreta pentru ea *Nunta țânțarilor, cântec glumeț din Boemia*, care-i răsărise într-o zi în minte, venind din hățișul unor amintiri apuse.

Când era binedispus, cânta în barul clinicii Des Alpes, la ore timpurii de seară, pentru oaspeții cei ciudați, câteva melodii dintr-o vreme de care nu-și aducea aminte.

— De când cu noul pianist e mult mai plăcut aici, erau de părere surorile Hurni.

Mulțumiri cordiale tuturor celor care m-au sprijinit în munca la această carte: doctorului Esteban Pombo, care mi-a oferit o idee clară despre cercetările dedicate maladiei lui Alzheimer și mi-a fost consilier privind plauzibilitatea aspectelor științifice. Doctorului Andreas U. Monsch, care m-a asistat în problemele legate de diagnostic și terapie și m-a ajutat să înțeleg caracterul individual al bolii. Lui Stephan Haag, care a studiat și rezolvat – atât de rapid, competent și meticulos – întrebările mele juridice. Lui Jean Willi, care și-a dat osteneala să nu considere bun tot ce am făcut. Lui Peter Rüedi, care s-a luptat pentru această carte. Lui Ursula Baumhauer-Weck, care a examinat riguros povestea, sub raport lexical și logic. Și soției mele, Margrith Nay Suter, care a riscat să mă determine, după încheierea primei versiuni, să-mi iau încă o dată scrierea de la capăt.

Martin Suter

În colecția **Raftul Denisei** au apărut

Naghib Mahfuz, *O mie și una de nopți și zile*
John Updike, *Întoarcerea lui Rabbit*
Mo Yan, *Sorgul roșu*
Arthur Japin, *În ochii Luciei*
Guillermo Martínez, *Moartea lentă a Lucianei B.*
Kurt Vonnegut, *Cutremur de timp*
Fumiko Enchi, *Ani de așteptare*
Ismail Kadare, *Amurgul zeilor stepei*
J.M. Coetzee, *Viața și vremurile lui Michael K*
John Cowper Powys, *Cercul nebunilor*
Subcomandante Marcos, Paco Ignacio Taibo II, *Morții incomozi*
Sara Gruen, *Apă pentru elefanți*
Niccolò Ammaniti, *Cum vrea Dumnezeu*
Zeruya Shalev, *Viața amoroasă*
Madeleine Thien, *Certitudine*
Lesley Downer, *Ultima concubină*
Irvin D. Yalom, *Minciuni pe canapea*
António Lobo Antunes, *Ordinea naturală a lucrurilor*
Jay Parini, *Ultima gară*
Yasunari Kawabata, *Vechiul oraș imperial*
Jeanette Winterson, *Sexul cireșilor*
Daniel Kehlmann, *Eu și Kaminski*
Richard Ford, *Ziua Independenței*
Douglas Coupland, *Miss Wyoming*
Pablo Tusset, *În numele porcului*
Kate Morton, *Casa de la Riverton*
Teru Miyamoto, *Brocart de toamnă*
Amos Oz, *Rime despre viață și moarte*
Yukio Mishima, *Zăpada de primăvară*
Steve Sem-Sandberg, *Ravensbrück*
Janice Y. K. Lee, *Profesoara de pian*
Cormac McCarthy, *Drumul*
Kurt Vonnegut, *Pușcăriașul*
J.M. Coetzee, *Jurnalul unui an prost*
Jennifer Johnston, *Bărbatul de la gară*

Herta Müller, *Încă de pe atunci vulpea era vânătorul*
Hong Ying, *K. Arta iubirii*
Jennifer Cody Epstein, *Pictorița din Shanghai*
Ismail Kadare, *Mesagerii ploii*
Eric-Emmanuel Schmitt, *Evanghelia după Pilat*
Chang-rae Lee, *Zbor peste Long Island*
Yukio Mishima, *Tumultul valurilor*
Dafina Chaviano, *Insula iubirilor nesfârșite*
Amos Oz, *Să nu pronunți: noapte*
Peter Carey, *Viața mea clandestină*
Karel G. van Loon, *Fructul pasiunii*
John Updike, *Rabbit e bogat*
Joshua Ferris, *Și atunci ne-au terminat*
Hanif Kureishi, *Am ceva să-ți spun*
Hubert Selby Jr., *Ultima ieșire spre Brooklyn*
Alonso Cueto, *Ora albastră*
Arto Paasilinna, *Anul iepurelui*
J.M. Coetzee, *Epoca de fier*
Yukio Mishima, *Confesiunile unei mări*
Yukio Mishima, *Cai în galop*
J.M. Coetzee, *Dezonoare*
Douglas Coupland, *Tânăra în comă*
Jasper Fforde, *Cazul Jane Eyre*
Julia Franck, *Femeia din amiază*
Antonio Lobo Antunes, *Arhipelagul insomniei*
Nikos Kazantzakis, *Ultima ispită a lui Hristos*
Ismail Kadare, *Accidentul*
Stefan Merrill Block, *Povestea uitării*
Anuradha Roy, *Un atlas al dorințelor zadarnice*
Eric-Emmanuel Schmitt, *Cea mai frumoasă carte din lume*
Kate Morton, *Grădina uitată*
James Meek, *Începem coborârea*
Matilde Asensi, *Totul sub Cer*
Nicole Krauss, *Un bărbat intră în cameră*
John Updike, *Rabbit se odihnește*
Giuseppe Tomasi di Lampedusa, *Ghepardul*
Tariq Ali, *Cartea lui Saladin*
Naghīb Mahfuz, *Rhadopis din Nubia*
Ludmila Ulișkaia, *Daniel Stein, traducător*
Martin Suter, *Small World*

La prețul de vânzare se adaugă 2%,
reprezentând valoarea timbrului literar
ce se virează Uniunii Scriitorilor din România,
cont nr. RO44 RNCB 5101 0000 0171 0001,
B.C.R. Unirea, București.

Tehnoredactor
MANUELA MĂXINEANU

Corectori
ANDREEA STĂNESCU
PATRICIA RĂDULESCU

DTP
CORINA RONCEA
CARMEN PETRESCU

Apărut 2012
BUCUREȘTI – ROMÂNIA

Lucrare executată la Fedprint

Romancierul și scenaristul elvețian Martin Suter (n. 1948 la Zürich), autor de mare succes tradus în numeroase limbi, a debutat târziu în literatură – la patruzeci și nouă de ani –, după ce a lucrat ca jurnalist și, o vreme, în domeniul publicitar. Și-a întrerupt de câteva ori activitatea desfășurată în orașul natal, pentru a întreprinde lungi călătorii, în cursul cărora a scris o serie de reportaje pentru revista *GEO*. S-a făcut mai întâi remarcat atât prin scenarii de film și televiziune, cât și prin texte satirice și povestiri publicate în reviste. A devenit cunoscut prin rubrica sa săptămânală „Business Class”, ținută între 1992 și 2004 în *Weltwoche*, apoi în ziarul *Tages-Anzeiger*, unde o continuă și în prezent. A publicat romanele: *Small World* (1997), *Die dunkle Seite des Mondes* (2000), *Ein perfekter Freund* (2002; ecranizat în 2006), *Lila, Lila* (2004; ecranizat în 2009), *Diavolul din Milano* (*Der Teufel von Mailand*, 2006; Humanitas Fiction, 2008), *Der letzte Weynfeldt* (2008), *Der Koch* (2010), *Allmen und die Libellen* (2010), *Allmen und der rosa Diamant* (2011). Printre premiile și distincțiile obținute de autor se numără: Premiul cantonului Zürich, 1997, pentru *Small World*; Prix du premier roman étranger, 1998, pentru traducerea romanului *Small World* în Franța; Premiul german de literatură polițistă, 2003, pentru *Ein perfekter Freund*; „Bufnița de Aur”, acordată de Editura Diogenes pentru un milion de cărți vândute, 2004; Premiul Friedrich Glauser, 2007, pentru *Diavolul din Milano*.

Romanele lui Martin Suter sunt traduse în peste douăzeci de limbi. Pentru *Small World*, scriitorul a primit în 1997 Premiul cantonului Zürich, iar în 1998 Prix du premier roman étranger (Franța). *Small World* a fost ecranizat de Bruno Chiche în 2011 (cu titlul *Je n'ai rien oublié*), cu Gérard Depardieu și actrița de origine română Alexandra Maria Lara în rolurile principale.

Small World este deopotrivă o cronică de familie, povestea unui caz de Alzheimer documentat minuțios și un thriller psihologic având ca erou un bărbat a cărui salvare depinde de propriile amintiri.

„Chiar de la prima propoziție, autorul se dovedește un maestru al exprimării concise. Și simți încă de la început fiorul comic și pe cel tragic care alcătuiesc filigranul lui *Small World* – al «micuței lumi» a lui Martin Suter.”

Die Weltwoche

„Captivant. Una dintre calitățile majore ale romanului constă în precizia descrierii maladiei Alzheimer și a mediului ambiant, precum și în detașarea calmă prin care autorul face să avanseze narațiunea pas cu pas.”

Le Monde

„Cu acest prim roman strălucit Martin Suter se dovedește a fi un scriitor de primă mână.”

L'Express Livres

ISBN 978-973-689-452-7

9 789736 894527

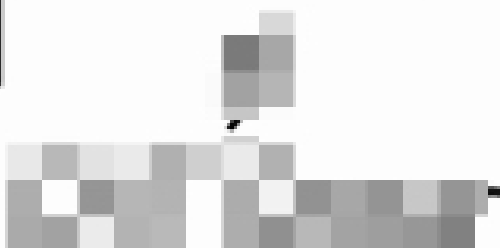
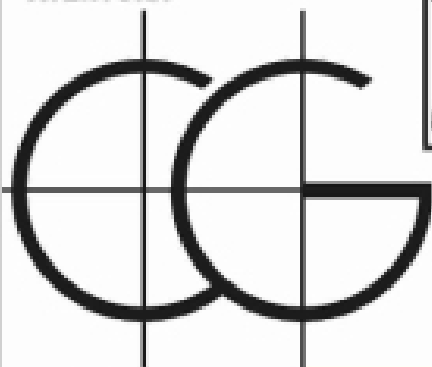
Scanare și prelucrare digitală

EM

de

Anonim

2025

